Rodica Ojog-Braşoveanu

GRASĂ ŞI PROASTĂ

-povestiri-

2000

Adei, prinosul unei
prietenii încercate

RECUNOŞTINȚĂ

Era urâtă şi săracă, în schimb – leneşă şi ghinionistă. De asta nu se îndoia nimeni, dar să le iau pe rând.

Avea o urâțenie particulară, care izbea, şi, din acest punct de vedere, devenea remarcabilă, era imposibil să treacă neobservată. În altă epocă, ar fi putut trece drept interesantă, însă în anii aceia, când triumfau frumusețile drăgălaşe cu gropițe şi nuri de păpuşă à la Nicole Courcel sau foarte tânăra, pe atunci, Liz Taylor, se părea că Daniela n-are nici o şansă. Şoca, înainte de toate, pielea extrem

Rodica Ojog-Braşoveanu

GRASĂ ŞI PROASTĂ

-povestiri-

2000

Adei, prinosul unei
prietenii încercate

RECUNOŞTINŢĂ

Era urâtă şi săracă, în schimb – leneşă şi ghinionistă. De asta nu se îndoia nimeni, dar să le iau pe rând.

Avea o urâţenie particulară, care izbea, şi, din acest punct de vedere, devenea remarcabilă, era imposibil să treacă neobservată. În altă epocă, ar fi putut trece drept interesantă, însă în anii aceia, când triumfau frumuseţile drăgălaşe cu gropiţe şi nuri de păpuşă à la Nicole Courcel sau foarte tânăra, pe atunci, Liz Taylor, se părea că Daniela n-are nici o şansă. Şoca, înainte de toate, pielea extrem de întunecată, destul de rar întâlnită chiar printre romi. Cu

alte trăsături, ar fi putut fi confundată cu o mulatră. Aşa, era confundată cu un chip desprins de pe o frescă bisericească, înnegurat de funinginea veacurilor. Avea toate caracteristicile picturilor de odinioară, cu figuri prelungi, lipsite de carnalitate, ochi bulbucaţi, accentuat sprâncenaţi, şi buze zgârcite, toate figurile semănând între ele, ctitori, sfinţi şi sfinte, până la neidentificabil. Un nas prea lung şi părul creţ, lânos, lipsit de strălucire, nu adăugau farmec obrazului tuciuriu. În ansamblu, putea fi definită drept o urâţenie, dar, incontestabil, originală. În ce o priveşte, Daniela avea propria ei oglindă, care glăsuia altfel. Se considera o frumuseţe (a rămas la aceeaşi părere până în ziua de azi), o frumuseţe de tip special, se simţea şi se comporta ca atare. Singurul minus pe care şi-l căina era lipsa „ţoalelor“, considerând, ca cele mai multe tinere de altfel, că o garderobă şic şi modernă i-ar desăvârşi look-ul şi i-ar asigura succesul.

Eram cu toţii foarte săraci pe atunci, adevăraţi bogătaşi, însă, faţă de mizeria familiei Zega, amândoi soţii provenind din gospodării complet năruite de evenimente, de marile răsturnări social-economice de după război. Taică-său, Iurie Zega, îşi lăsase tot avutul în Basarabia, mama, refugiată din Polonia, adusese cu ea o casetă de argint cu amintiri: câteva fotografii, documente, scrisori şi un ceas medalion. Săraci ca doi şoareci de biserică, n-aveau două ceşti de acelaşi fel în casă şi mi-amintesc că la ei am văzut, cu stupoare, pentru prima oară în viaţă, un dulap şchiop sprijinit pe o cărămidă învelită în ziar…

Dă-i încolo, că şi prea se puseseră pe plodit, patru copii, Daniela fiind cea mai mare, când cele mai multe cupluri se încumetau la unul singur, cel mult doi! Probabil tot inconştienţa care caracteriza întreaga familie operase şi aici, pentru că în epocă raclajele erau libere, nu ţineau de cultul baptist nici unul dintre ei, iar veniturile pe care se puteau bizui, aleatorii, abia le asigurau masa zilnică, şi aceea pe sponci. Practic, doamna Zega ţesea covoare la

domiciliu pentru diverse cooperative, în vreme ce bărbatu-său, mai mult şomer, făcea pe paznicul de noapte. Ţin minte că într-o vară găsise un post de morar, undeva pe la Dunăre; cuptorul duduia non stop, iar mirosul de pâine caldă ajungea până în stradă.

Inconştienţa de care pomeneam însă, le permitea să treacă prin viaţă cu paşi dezinvolţi, aproape nepăsători şi fără mâhniciuni. Nu susţin că la ei în casă era atmosferă de carnaval, dar se putea vorbi despre o veşnică duminică însorită. Nu i-am auzit niciodată certându-se, plângându-se, copiii nu primiseră în viaţa lor o singură palmă, în ciuda rezultatelor şcolare dezastruoase. Domnul Zega părea definitiv instalat deasupra evenimentelor, nimic nu-l atingea; cu judecata de azi, aş fi înclinată să cred că ceea ce-l salva era conştiinţa propriei sale valori. În ce o fi constat aceasta, habar nu am, ştiu doar – de la alţii – că posedase în Basarabia moşii întinse, aducând a latifundii. Mama muncea enorm şi era fericită când putea oferi familiei o masă gustoasă şi îndestulată. Îşi adora bărbatul şi toate acestea se părea că-i sunt de-ajuns pentru a se simţi mulţumită. Cât îi priveşte pe copii, nu le cerea nimic altceva decât să fie sănătoşi, iar necazurile Danielei le percepea cu răbdare şi înţelepciune:

„Va veni şi rândul tău, aşa se întâmplă în viaţă, cine începe prea bine termină rău, uită-te la taică-tău, cine începe mai prost, e fericit mai târziu.“

Nu cred să fi cunoscut persoană mai ghinionistă decât Daniela! Era suficient să pună mâna pe ceva ca să se spargă, perechea de Kapron păstrată pentru ocazii se agăţa de la primul purtat, nimănui nu i se fura buletinul mai des, la examene îi cădeau întotdeauna subiecte din materia necitită, iar în iarna care urmase operaţiei estetice făcute la nas alunecase pe gheaţă şi căzuse… tot în nas. În ceea ce priveşte dantura, bunul ei cel mai de preţ, incredibil de albă (funcţiona şi contrastul cu faţa oacheşă), de frumoasă şi de strălucitoare, care ar fi fericit şi un star de cinema, la abia

treizeci de ani era ameninţată de paradontoză. Asta se întâmpla prin ultimii ani de facultate, căci Daniela dădea impresia că nu se grăbeşte să-şi termine studiile. Constituia un exemplu tipic de studentă întârziată, cu zeci de restanţe la activ şi vreo trei repetenţii. La vremea respectivă, se putea lăuda că-i cea mai bătrână studentă de la cursurile de zi ale Facultăţii de Filologie din Bucureşti, iar eu nu încetam să mă minunez de gigantica iresponsabilitate pe care o vehicula. Mi-amintesc, de pildă, că, la finele anului IV, la sesiunea din vară, avea patru restanţe din iarnă, mai adunase acum cinci (dintr-un condei, nouă boabe pentru toamnă) şi, cum ar fi mâine, trebuie să se prezinte la ultimul examen. Am trecut pe la ea să iau o carte, decisă să nu zăbovesc mai mult de câteva minute. Eram convinsă că o găsesc cu compresă udă pe frunte, lângă o stacană de cafea, trăgând cu disperare pe ultima sută de metri. Am găsit-o, dar nu luând cu asalt materia în cea mai mare parte virgină (nu se pregătea pentru seminarii sau, şi mai simplu, lipsea), ci gata să iasă pe uşă. Am simţit că mă ia cu ameţeală:

— Unde naiba te duci?!

— La ştrand. E o zi superbă.

— Mă, tu ai înnebunit? Rămâi cu zece restanţe la toamnă? Măcar pe ăsta să-l fi luat!

— Ce mi-s nouă, ce mi-s zece! Oricum, am parcurs o jumătate de materie. La noapte fac fiţuici pentru restul… Degeaba te chiorăşti la mine, nu mă pot concentra pe o zi ca asta, când ştiu ce bine e acum la ştrand…

Cam în aceeaşi perioadă, avea să ia plasă – alt ghinion! – şi de la Dorin. Nu mai trec în revistă celelalte aventuri, toate penibil eşuate, mă opresc la cea mai spectaculoasă.

Dorin era medic, cu câţiva ani mai în vârstă, şi făcea o navetă uşoară la Titu. Legătura depăşise un cincinal ca vechime şi, după părerea mea, se ajunsese la stadiul acela în care începuse să se autodizolve. Din constatări personale şi statistici, dacă o relaţie amoroasă nu se concretizează

într-un an şi jumătate, cel mult doi din clipa în care partenerii ştiu cum le stă în acelaşi pat şi fără pijamale, anevoie se mai ajunge la Primărie.

Daniela, pe de altă parte, se îndrepta spre treizeci şi unu de ani, intrase în panica de vârstă a fetelor bătrâne, ţinea la Dorin – de altfel, şi o partidă – şi dorea să se cazeze. Refuzul lui Dorin rămânea însă ferm. În afară de faptul că mama lui îşi visa altfel de noră – frumoasă, de familie, doctoriţă sau arhitectă şi bogată –, Dorin nutrea un singur vis: să emigreze în Canada. Îşi depusese de ani de zile actele în Nicolae Iorga, scrisese şi la *Europa liberă*, dar în ciuda demersurilor, a memoriilor şi audienţelor, autorităţile refuzau să-i dea un răspuns concret.

— Eu aici nu rămân! Să ştiu că trec Marea Neagră înot şi tot măcar!

— Sunt gata să te urmez în orice condiţii, îl asigura Daniela. Legale sau clandestine.

— Trebuie să mă întrebi şi pe mine dacă sunt de acord. Plec în necunoscut, în aventură, fără bani, fără relaţii. Crezi că am nevoie de o povară în plus, de responsabilitatea unei familii? Nu ştiu cum mă voi descurca eu singur, în cazuri din astea, la nevoie faci un compromis, o căsătorie din interes, sau pe gigolo-ul, obligatoriu e să fiu liber!

Anii treceau însă, răbdarea lui Dorin începuse să se tocească, iar Daniela devenea tot mai convingătoare. În sfârşit, pe la mijlocul unei toamne „mizerabile“, precoce şi deprimantă, după o pneumonie care-l ţintuise la pat şase săptămâni, sătul de aşteptare şi vlăguit de boală, Dorin acceptă să se facă nunta…

Povestea, în epocă, Daniela:

— …Eram în culmea fericirii! Îmi comandasem un *deux-pièces* galben pai pentru cununia civilă şi mă zgâiam prin vitrine după o rochie albă, elegantă, pentru seară, ceva care să pot folosi şi ulterior. Toate se aranjau de minune, lucrurile curgeau de la sine, maică-sa cârtea mai puţin şi aveam promisiuni ferme pentru obţinerea unui

apartament... Nu pot să uit seara aceea! Ne aflam în garsoniera lui şi leneveam în pat, ascultând ploaia şi nu ştiu ce concert parcă de fierăstraie, avea damblaua lui cu muzica de cameră. Dar eu n-o auzeam, în cap îmi zornăia obsesiv „ia-ţi, mireasă, ziua bună, de la fraţi, de la surori“, bucata aia a lui Constantinescu. A doua zi, dimineaţa, urma să mergem împreună să ne facem analizele la Witting, unde Dorin avea o şustă şi putea grăbi lucrurile. Când s-a terminat concertul...

Dorin trase halatul de casă peste pijama şi se opri în faţa oglinzii, trecându-şi degetele prin păr. Daniela se întinse somnoroasă:

— Nu ne culcăm? Mâine avem o zi încărcată.

— Cobor numai o secundă, să văd dacă nu am ceva la cutia poştală. Când am venit de la serviciu, am uitat...

— Dacă nu ţi-e lene, râse Daniela, du-te. Eu n-aş coborî din pat pentru nimic în lume!

Se întorsese cu un plic în mână, desfigurat, dând senzaţia că întreaga lui făptură arde, că-i gata să se prăbuşească:

— E de la Paşapoarte. Mi-au admis plecarea.

Daniela suferi mult. Se ataşase de Dorin, îl iubea din toată inima, edificase perspective, se obişnuise cu gândul că face parte definitiv din viaţa ei şi că, în general, a reuşit în sfârşit să se aranjeze, că s-a orientat pe pârtia cea bună. Mai gravă însă era credinţa că, o dată cu Dorin, pierduse unica şi ultima şansă de a fi fericită, iar ghinionul, bine cunoscutul ei ghinion, ieşea deja din sfera umoristicului, urmărind-o cu fidelitate; dovedit şi răzdovedit, se constituia în dominanta existenţei sale.

În acele zile, bilanţul i se părea dezastruos. Împlinise treizeci şi unu de ani, contemporanii ei se cazaseră toţi, rămăseseră liberi doar puştii sub douăzeci şi cinci, şi primea din ce în ce mai des oferte de „clandestinitate“ din partea moşilor de patruzeci cu burticică, nevastă şi copii. În

rest, sărăcia cea de toate zilele, groaza însoţind fiecare schimbare de anotimp care presupune obligatoriu şi cea a vestimentaţiei, mai cu seamă acum, în prag de primăvară – „scoţi paltonul şi ce te faci, că se vede totul?“ –, mai avea în faţă un an întreg de facultate, urma repartiţia... De aici încolo nici nu îndrăznea să se gândească! Cu palmaresul ei de restanţe, repetenţii şi note la limită, o aştepta o bomboană de sătuc înfundat în cel colţ de ţară unde nu scoţi „cauciucurile“ din picioare tot anul, un WC cu faianţă de brad şi muşte grase, verzi, inevitabila relaţie jalnică, promiscuă, cu agronomul, zootehnicianul sau preşedintele CAP...

— A fost o vreme, povestea ulterior Daniela, când mă gândeam serios la sinucidere. Mai mult decât lipsa de soluţie a momentului, mă panica ideea că lucrurile nu se vor schimba niciodată, că sunt iremediabil născută sub o constelaţie blestemată; nimeni nu-şi poate îndrepta destinul cu umărul, iar când acesta ţi-e potrivnic, nu-ţi rămâne mare lucru de făcut. Mă simţeam condamnată pe nedrept la perpetuă nefericire, era în dreptul meu să renunţ la calvar. Mai aveam dinaintea ochilor şi soarta maică-mii, doar mizerie şi muncă de condamnată la galere, o singură pereche de chiloţi buni pentru doctor, un palton mai bătrân ca mine şi un caiet gros cu reţete economice şi-mi spuneam că, decât o astfel de viaţă, mai bine mă spânzur în clipa următoare, de primul pom ieşit în cale.

A urmat un an greu. N-ar fi fost mai greu ca alţii, dar starea de deprimare a Danielei dădea relief şi amplifica necazurile cât de mărunte, care altă dată treceau neobservate. Familia aştepta nerăbdătoare să-şi termine studiile, trăia cu sentimentul nelămurit şi nemărturisit că diploma universitară a Danielei, ca un soi de talisman magic, le va schimba cursul existenţei, va aduce în sfârşit soarele şi pe uliţa lor. Dar, până la miracole, diploma presupunea avantaje concrete şi imediate. Dintâi, un suflet mai puţin în grija şi la masa familiei, un ajutor financiar cât

de modest. Şi pe urmă, Daniela avea suflet bun, o să-şi tragă şi fraţii după ea. Când se înalţă unul în neam, vin umbră şi ceilalţi…

De la Dorin primi o singură felicitare de Crăciun. Convenţională, laconică. Era bine şi îi dorea şi ei tot bine. Îi telefonă, în schimb, maică-sa. Exulta şi, de atâta fericire, ziceai că o să plesnească la toate încheieturile. Dorin îşi luase examenele pentru recunoaşterea diplomei de medic, întâlnise o americancă foarte bine situată, se căsătoriseră şi se stabiliseră în California.

Peste câţiva ani, Daniela avea să-i viziteze, exultând ea de data aceasta. Altă poveste…

Ultimul an de facultate, ultimul examen dintre cele de absolvire. Mai urma, desigur, diploma, dar hopul cel mare aproape că fusese trecut. Danielei nu-i venea să creadă. Pentru prima oară în cariera ei de studentă, era integralistă, în fine, aproape, nu mai conta un examen, şi simţea, ca un fel de premoniţie, că lucrurile sunt pe cale să se îndrepte. Oricum, privea la ce se petrece în jurul ei dintr-o perspectivă mai luminoasă.

Un necaz, valabil pentru toţi studenţii, de altfel, interveni chiar în preziua examenului. Titularul catedrei de „Universală“ fusese chemat la o conferinţă la Praga şi îi ţinea locul asistentul lui, Petrescu, figură de tristă amintire pentru multe generaţii. Din relatările Danielei, am recunoscut imediat genul. Nu există promoţie, indiferent de profilul facultăţii, care să nu numere printre dascălii săi şi câte un dobitoc sinistru, de obicei incompetent, proletar incult („blio“, „sanviş“, „plovăr“) cu o excelentă părere despre sine însuşi şi totdeauna sadic. Tipul de examinator care aşteaptă cu sufletul la gură ca studentul s-o încurce, radiază când aceasta se întâmplă şi trânteşte cu satisfacţie perversă. Daniela răspunse modest, de şapte. Un profesor mai pretenţios ar fi notat-o cu şase, în nici un caz mai puţin. Bref, Petrescu a trântit-o. La treizeci şi doi de ani, în anul V,

la ultimul examen dinaintea celui de diplomă. Deci, la toamnă, din nou studentă. Ce contează!

Nu îndrăzni să spună nimic acasă. Nici vorbă de admonestări sau sancţiuni, aşa ceva nu se pomenise la ei în familie, dar simţea că pur şi simplu nu poate face faţă cumplitei decepţii, dezamăgirii din privirile lor, suferinţei nearticulate de pe figura de martiră grasă, urâtă şi veşnic sacrificată a mamei. De luni de zile ţeseau nădejdi, sperau, vedeau în sfârşit ţărmul, uite-l colea, la un întins de braţ… Daniela se căzni să pară veselă, acuzând în acelaşi timp o oboseală grea, vecină cu surmenajul. Simţea nevoia unei mici vacanţe, şi pe bună dreptate, toată lumea era de acord. Plecă chiar a doua zi dimineaţa la Constanţa, unde aveau neamuri, pe sora domnului Zega şi o verişoară.

— …Sufeream ca un câine, îşi amintea Daniela. De astă dată chiar nu mai vedeam dinaintea ochilor decât beznă, iar perspectiva încă unui an petrecut în facultate mă scotea din minţi. Îmi venea să urlu de durere şi furie şi, deşi obişnuită cu ghinioanele, ăsta din urmă mi se părea de neconceput, cel mai nedrept! Ca şi cum Dumnezeu Însuşi vroia să-şi bată joc de mine! Să fii atât de aproape de liman, iar tu să eşuezi, şi încă singura din peste o sută cincizeci de studenţi! În zilele acelea, dacă l-aş fi întâlnit pe Petrescu, jur pe ce am mai scump că l-aş fi ucis!

Petrecea zile întregi plângând şi, pentru că nu îndrăznise să vorbească nici cu mătuşă-sa, aceasta, văzând-o deprimată şi tot cu ochii roşii, îşi închipuia că suferă din cauza vreunui „derbedeu“. *Chagrin d’amour*… Informată era doar verişoara Norica, o fătuţă de paisprezece ani, dezgheţată şi sufletistă, care încerca s-o consoleze după puterile ei:

— Dacă tot ai făcut facultatea în nouă ani, ce mai contează încă unul? Anul viitor o să fie o joacă pentru tine, ştii toată materia, te duci doar ca să ai prezenţă…

O implora să meargă la plajă sau la plimbare, măcar la un film, dar Danielei nu-i ardea de nimic. Zăcea, lâncezea, plângea şi dormea. În semn de solidaritate, nici Norica nu mai ieşea, pendulându-se între camera Danielei şi grădină.

— După vreo săptămână, a reuşit să mă scoată totuşi din casă. Atâta a insistat şi m-a rugat plângând, că până la urmă am cedat. Am tras nişte blugi pe mine, un tricou şi espadrilele, mi-am strâns părul într-o coadă de cal; obrazul – ca vai de lume, umflat de plâns şi nemachiat. Arătam înfiorător, nu mă puteam uita în oglindă, dar puţin îmi păsa…

Hm, gândeam noi, „fetele“, dacă Daniela, care nici în duminica Paştelui nu-i rozã zambilicã, spune că arăta înfiorător, înseamnă că era ceva de vise rele!

— Am ieşit pe bulevardul Tomis şi am luat-o la deal, spre Mamaia. Nu vedeam nimic în jur, vitrinele – şi aşa căcăcioase pe timpul lui Ceauşescu – „treceau“ pe lângă mine, nu înregistram nimic din toaletele străzii. Începuse sezonul, veniseră primii turişti străini, arborând ultimele modele de vară din Vest – se purta în draci galben canar cu bleumarin, tocurile evazate şi eşarfe cochete înfăşurate pe cocuri înalte – dar astea aveam să le descopăr mai târziu, pentru că atunci efectiv nu le vedeam. Ronţăiam maşinal dintr-o pungă de floricele, Norica mă urma ca un căţel, făcând eforturi disperate să mă distreze, îmi făceam socoteala, trăgând cu ochiul la ceas, că plimbarea trebuie să dureze măcar o oră, pentru a motiva ieşirea şi a pretexta oboseală…

O maşină „opulentă“, Chevrolet, a oprit pe neaşteptate chiar în dreptul lor, la marginea trotuarului. Daniela înregistră, reflex, doi inşi – un şofer de casă mare, în uniformă şi cu şapcă, şi încă unul în spate. Un cap rotund ca o bilă, cu o pereche de ochi iscoditori, coborî geamul portierei, interesându-se în limba franceză:

— Scuzaţi-mă, pe unde trebuie s-o luăm ca să ajungem în port?

Daniela îl vedea prima oară pe Jules, viitorul ei soţ.

— I-am explicat pe unde s-o ia, nu era complicat, dar, tot aşa, mecanic, fără să-l văd, ca un robot. Nu-mi ardea de nimic, iar de gagicăreală cel mai puţin. Nici n-apucasem să schimbăm două fraze, când, din senin, a oprit lângă noi un echipaj de miliţie. Nu trebuie să vă mai povestesc cum stăteau lucrurile cu străinii pe vremea Marelui Bulă, cum vânau „japiţele“ care intrau în contact cu ei, ce aveai de tras după o simplă conversaţie cu un „imperialist“. Vajnicii noştri paznici ai ordinii ne-au luat de umeri şi ne-au dat brânci s-o cărăm, dacă nu vrem s-o păţim. Am fugit ca din puşcă, doar un conflict cu autorităţile îmi mai lipsea în zilele acelea! În spatele nostru, Jules se „răscula“, făcea gură, adică de ce suntem bruscate pentru o simplă informaţie oferită la solicitarea unor turişti cu paşapoarte în regulă, cetăţeni francezi, cazul va ajunge la ambasadă etc.

După mai puţin de cinci minute, în timp ce goneau spre casă, Daniela nervoasă, în pragul lacrimilor din cauza incidentului, Norica plină de remuşcări, Chevroletul le ieşi din nou în cale. Jules le invită la o cafea. O dragoste la prima vedere. Un *coup de foudre* mai clasic nici nu se putea închipui.

Era avocat în Lyon, provenind dintr-o familie de comercianţi bogaţi, celibatar la treizeci şi şapte de ani. Cel mai interesant însă, şi amănuntul căpăta semnificaţii speciale pentru Daniela, care vedea aici limpede mâna destinului, era faptul că Jules, structural anti-turist (zigzagurile pe harta lumii avea să le facă ulterior, singură), părăsind în acel 197… Franţa pentru prima oară, decisese, ca prim obiectiv – niciodată nu se va şti de ce –, exact România. După două săptămâni petrecute pe Litoral, veni la Bucureşti, să-i cunoască familia şi s-o ceară de nevastă. După un an de formalităţi complicate, zbucium, nerăbdare şi acatiste la Biserica Sfântul Anton, scrisori înflăcărate şi telefoane zilnice din Lyon, a dat Dumnezeu şi s-au căsătorit.

Până în ultima clipă, Daniela a tremurat să nu se întâmple ceva, să nu intervină ceva…

…Peste câţiva ani, abătându-mă cu o buclă de la un itinerar care ducea spre sudul Franţei, am vizitat-o la Lyon. Ei, da – *les copains!* – de data asta, se putea afirma că Daniela o izbise! Casă pricopsită, zi-i palat, slugi stilate, majordom „în dungi“, şi asta spune mai mult decât piscină, jeep Grand Cheroquee, casă de vacanţă în Baleare şi alte simboluri, pentru noi, sărăntocii din Est, de opulenţă occidentală. Daniela însăşi se schimbase enorm, prezentând rezultatul pe viu a va să zică banii conjugaţi cu performanţele industriei de frumuseţe aplicate la subiect. Se filase, izbutind un trup pe care, fără a fi perfect, toate hainele cădeau bine, se făcuse tot ce se putea cu părul lânos – nu-i crescuse o coamă sălbatică à la Brigitte Bardot, dar cel puţin nu mai constituia un defect, trecea neobservat – machiajul inspirat scotea în evidenţă aerul bizantin al trăsăturilor şi, în primul rând, căpătase alura şi acea inconfundabilă dezinvoltură a cetăţeanului avut din ţările membre (fondatoare) NATO.

În totul, devenise o persoană interesantă, de o urâţenie fascinantă, care putea să intrige şi să ispitească. Pe lângă ea, cu cârpele mele făcute la Arta Modei din Bucureşti, mă simţeam provincială şi şleampătă, ca o contabilă de la IAS Dârloagele…

Se simţea, desigur, fericită, dar nu părea copleşită, prăbuşită sub povara norocului; în cele din urmă, viaţa îi dăduse ceea ce merita, nimic uluitor. Bineînţeles, îşi adusese şi familia, îi aranjase cât se poate de bine, avea şi o fetiţă de doi ani, iar drăguţul de Jules era nebun după amândouă.

Am stat trei zile la ea, timp în care nu înceta să mă urmărească obsesiv cărămida învelită în jurnal de sub dulapul familiei Zega… La despărţire mi-a spus că preconizează, pentru iarna ce vine, o vizită în România.

A venit, într-adevăr, după Anul Nou. Plină de cadouri – fusese dintotdeauna o generoasă, trăind din plin bucuria de a dărui –, triumfătoare şi ameţitor de elegantă. Mi-au luat piuitul mantoul de vizon croit modern, şi nu „clasic, să cadă în picioare şi peste douăzeci de ani“ şi poşeta Chanel cu urechi şi cataramă de aur. Noi lucram pe atunci şi duminicile, ne achitam datoriile externe, îi luam pe toţi la tone de oţel pe cap de locuitor şi ne avântam în zbor, pe frig şi întuneric, spre culmile cele mai înalte ale comunismului! Uite o ocazie pe care Daniela o ratase!

N-avea prea mult timp la dispoziţie, Bucureştiul constituind doar o escală în drum spre Grecia, aşa că, în dimineaţa următoare sosirii ei, s-a dus la Universitate. Intenţiona să-şi echivaleze diploma în Franţa şi avea nevoie de anumite acte. Nu era singurul motiv şi am rugat-o să mă lase s-o însoţesc. Pentru nimic în lume nu vroiam să scap momentul! Un moment unic!

La secretariat, problema s-a rezolvat – ici, un Kent, dincolo, un parfumel, o şocolată – dând din palme. Inutil să amintesc că apariţia ei a făcut senzaţie, era dezbrăcată, scotocită, evaluată din priviri. Marea reîntâlnire, însă, abia urma – motiv pentru care o şi însoţisem – şi ne-am îndreptat spre cabinetul lui Petrescu.

Doamne, cum mai seamănă unii „umanoizi“ între ei! Avusesem în facultate un imbecil de lector la Drept Internaţional, tot aşa, spaima lumii, buricul pământului, care – pretindeau studenţii – „avea o plăcere în trup“ să radă la examene: în inventarul lui figurau mai mulţi restanţieri şi repetenţi decât duminici! Ăsta din faţa noastră îi era frate geamăn. Aceiaşi ochi mici, răutăcioşi şi plini de neîncredere, aceeaşi expresie silnică de parcă ar fi avut sub nas un cotlet de pisică, acelaşi glas de scapete, aceleaşi haine mototolite de individ care şi-a petrecut noaptea într-un compartiment de clasa a 2-a.

Am trecut în plan secund, pregătindu-mă pentru un spectacol de zile mari.

La intrarea noastră, Petrescu a înălţat o privire subţiată. Aprioric, deranjat. A recunoscut-o pe Daniela, dar fără nici o surpriză. Pariez că nu-i observase „ambalajul“, care făcea cât salariul lui pe o viaţă. Bineînţeles că nu s-a ridicat, şi-a săltat doar sprâncenele:

— Tovarăşa Zega?

— Se poate spune şi aşa, a surâs Daniela.

— În ce problemă?

— Nici una. Am venit doar să vă mulţumesc. Ţineţi minte? M-aţi lăsat repetentă în anul V, ultimul examen înainte de absolvire…

Petrescu îşi încreţi buzele şi abordă un ton superior:

— Nu mi-am făcut decât datoria. Dacă…

— Dumnezeule! exclamă mieros Daniela, dar nu vă reproşez nimic. Am venit doar să vă mulţumesc că aţi făcut-o. Datorită dumneavoastră, în loc să-l predau azi pe T. Neculuţă, poetul cizmar, în fundul Deltei, la Murighiol…

De ce Murighiol, mi-a explicat-o ulterior. La repartiţie, postul de profesor în respectivul sat de pescari rămăsese singurul neocupat. Îi aparţinea de drept Danielei, studenta cu rezultatele cele mai slabe.

— …aşa cum s-ar fi întâmplat dacă terminam normal, o dată cu colegii mei, azi sunt căsătorită, stabilită în Franţa şi mă simt cât se poate de bine. Am venit doar să-mi exprim recunoştinţa că m-aţi trântit. Aţi schimbat întreg cursul existenţei mele.

Nu-l slăbeam din ochi şi, pe cuvânt, am avut ce vedea. După o clipă de surpriză, s-a transfigurat şi a sărit în picioare, cu mâna întinsă spre Daniela:

— Tovarăşă Zega! Nici nu ştiţi ce bucurie mi-aţi făcut! Sunteţi primul student, mă rog, studentă, din cariera mea, care m-a înţeles şi vine să-mi mulţumească. N-am trăit degeaba, mai există recunoştinţă pe lumea asta!

Şi, jur, avea lacrimi în ochi! Daniela m-a privit consternată. Uite cărui soi de dobitoc îi datora totul! Căci, dacă n-ar fi picat-o la examen, ea nu pleca la mare, dacă n-ar fi plecat la mare, nu l-ar mai fi cunoscut pe Jules, dacă nu l-ar fi cunoscut pe Jules, poate că ar fi şters la fund, acum, un cârd de pui de lipoveni cu ochi albaştri şi murdari de dude...

Dacă, dacă, dacă... Am luat-o pe Edgar Quinet şi am intrat direct la Capşa ca să discutăm, la un Cinzano, cum e mai bine: să ai de-a face cu ticăloşi sau cu cretini?

— Habar n-am, a conchis Daniela, şi nici nu cred că are importanţă. În ce mă priveşte, îi mulţumesc lui Dumnezeu că mi l-a scos pe Petrescu în cale. Îmi pare rău că nu l-am invitat să ia masa cu noi.

Pe urmă, am discutat ce toalete să-şi ia cu ea la Atena.

DISCUL

Erau căsătoriţi de peste treizeci de ani. Andrei perseverase ca o boală rea, Coca cedase din ambiţie. Iubea pe altcineva. O dragoste împărtăşită, dar neîmplinită, marele regret al vieţii ei, ascuns împreună cu câteva fotografii într-o cutie veche de ceai. Dar aşa erau aşezate lucrurile pe atunci, nu se putuse altfel. Azi, când „măcelăria“ e la modă – legiuni de trupuri despuiate la televizor, în reviste, pe uliţă –, Coca se simţea înduioşată amintindu-şi cât de naivi şi curaţi fuseseră ei doi. În anii aceia însă, cinci ori şase după război, mai funcţionau vechile rigori şi sfânta convenţie. Un copil din flori mai însemna o ruşinoasă povară viageră, concubinajul între tineri – o excepţie, se punea preţ pe virginitate, iar o fată cumsecade nu se lăsa în ruptul capului sărutată chiar de la prima întâlnire; o noapte petrecută împreună – vis tulburător, sfâşiat de sforăitul pe două voci al părinţilor din odaia alăturată.

Coca era o fată cumsecade, din cuminte târg moldovenesc pe deasupra, pisată neîncetat de maică-sa, de îndată ce încetase să mai creadă în Moş Crăciun: „cu dinţii să te ţii până în noaptea nunţii, şi ai să vezi ce bună ziua capeţi toată viaţa!“

Se ţinuse. Fără convulsii, fără dinţi, fără şantajul clasic „trebuie să mă înţelegi, dacă nu vrei tu…“ Mirel era tot din provincie, îndoctrinat de mic că teleleica-i una, iar domnişoara pe care o iei cu inel, alta! „Să nu-ţi baţi

niciodată joc de o fată cuminte, avem patru fete în bătătură, surorile tale, cum ţi-ar cădea ţie, la o adică?…“

Se cunoscuseră luând amândoi acelaşi tren de Moldova. Peste trei zile începea anul universitar. Mirel era student la Medicină, Coca, la Filologie. O ajutase să-şi pună în plasă valiza sărăcuţă de carton presat. Mai grea era sacoşa cu merinde, borcane şi pachete chibzuit întocmite şi fără economie de sfoară, la care bătrânele, mama şi bunica, trudiseră toată seara din ajun: „măcar o săptămână să nu cheltuieşti…“ Prin plasa cu ochiuri emanând arome specifice, predilect usturoiul, se vedea toată infrastructura eforturilor de gospodărie nevoiaşă, iar Coca se simţea umilită până la lacrimi. Doar gândul la sacrificiile bătrânelor, la aplicaţia investită în fiecare nod migălit o împiedicase să abandoneze sacoşa în braţele primului cerşetor.

— Mi-e teamă că-i prea grea, şoptise roşie de confuzie.

Mirel râse:

— Mie mi-e teamă să nu le confundăm. Am una exact la fel.

Începuseră să râdă amândoi şi Coca încercase o senzaţie unică, aceea de a-l fi cunoscut de când lumea. Din primele cinci minute. După un sfert de ceas, ştiau că se potrivesc de minune. După câteva ore, pe peronul Gării de Nord din Bucureşti, jurară că nu se vor despărţi niciodată.

Era startul unei idile care avea să dureze şapte ani.

Plimbări lungi în Cişmigiu, la Şosea sau departe, dincolo de hotarele Bucureştilor de atunci. Popasuri pe bănci strâmbe, sub copacii dantelaţi ai lui April ori încărcaţi de rugina amurgurilor de toamnă, spectacole, filme… Doamne, ce de filme! Multe şi proaste, sovietice şi italiene, doctrină cu şapcă, proletar mobilizatoare, dar ce conta!

Iarna, în special, aveau unde să se încălzească, iar artiştii erau frumoşi: Lucia Bose, Raf Valone, Vania Lanovoi, se mai întâmpla câte „o capă şi spadă“ cu Jean Marais sau Gérard

Philippe… Şi, stai puţin, că mai erau ceaiurile! Aveau loc în locuinţele colegilor ai căror părinţi, scăpaţi ca prin minune de „comun“, dispuneau de oarece spaţiu. Petreceri sărace, cu tort de biscuiţi, dar, în primul rând, multă, multă pâine. Gospodinele mai versate îşi înnobilau „sanvişurile“ băgându-le la cuptor, însă, dintre toate improvizaţiile, cele mai rele erau lichiorurile industrie casnică: afinată, socată, caisată, ată…

Un pumn de aspirine luat a doua zi, dar nici asta nu conta! Se ţineau în braţe, dansând „decadent“ în clar-obscurul unei *veilleuse* coafată de un imens abajur de pergament, pictat cu motive nipone.

Şi iar râdea Coca peste ani, comparând naivitatea, candoarea petrecerilor de atunci cu ceea ce socotea ea a fi orgiile juneţii de azi. Cine auzise la vremea aceea de partuze – nici măcar nu se cunoştea termenul! – şi alte grozăvii dezgustătoare pe care îi era şi silă să le pronunţe?! Despre homosexuali se discuta în şoaptă, iar lesbienele, aceşti monştri ai naturii, probabil că nici nu existau…

Se cunoscuseră într-o luni. În sâmbăta care urmase, îl însoţise la ceaiul unei colege mediciniste. Locuia în Vatra Luminoasă şi, minune mare a acelor ani, avea o cameră numai a ei, într-o căsuţă idilică, transferată parcă din Iaşiul înzărzărit al lui Teodoreanu.

Dansau după plăci puse la patefon cu manivelă şi, când braţele lui Mirel o înlănţuiseră, încercase o senzaţie de fericire vecină cu leşinul.

…Să nu ne despărţim şi viaţa ta să o legi de a mea…

Cânta Dorina Drăghici, cu patosul diabetic, dar nu mai puţin emoţionant, al epocii. Ameţiţi de dragoste, vrăjiţi, hotărâră, într-o inimă şi un glas, că acesta va rămâne pe vecie cântecul dragostei lor, secretul lor. Trecuseră ani, decenii, totul se estompase, topindu-se în irepetabilul zilelor de demult, dar erau suficiente doar câteva acorduri pentru ca inima Cocăi să se înfioare de nostalgie, privirea să i se aburească.

De câte ori evoca acele timpuri, Coca îşi zicea că, în ciuda sărăciei lucii, ea fusese pe deplin fericită, avusese o studenţie frumoasă. Îşi amintea cu plăcere de două vacanţe de iarnă petrecute la Gârbova, două pietre preţioase dintr-un colan tainic zăvorât în adâncul fiinţei ei. În dormitorul cabanei încăpeau treizeci de inşi, se dormea ca la puşcărie, pe priciuri alăturate şi suprapuse, cu hanoracele pe ei din cauza frigului; strâns înlănţuiţi, cu buze fierbinţi care nu se desprindeau toată noaptea.

Nu putea uita nici serile feerice… o lună fabuloasă, cea mai dolofană din câte avea să vadă vreodată, se rostogolea lasciv deasupra cabanei; întregul decor adormit sub o somptuoasă hlamidă sugera eternul. În cabană se dansa până spre miezul nopţii, se urla în cor şi cu entuziasm nespus folclor studenţesc.

Trei cowboys, *înţoliţi la fix, călăreau prin Texas…*

În ultimul an de facultate, îi făcuse o vizită acasă, la Dorohoi. O vizită oficială, de Paşte. Pentru Coca era limpede că fusese invitată în urma insistenţelor lui Mirel, la „vedere“, şi se pregătise cu minuţiozitate. Mai târziu avea să-şi spună că putea scuti osteneala. A ei şi a bătrânelor care piguliseră o lună cu acul pentru a-i rostui o înfăţişare modestă, dar drăgălaşă. Vital li se părea ca, de la primul ochi, „cuscra“ să-şi dea seama că are de-a face cu o gospodină de mâna întâi şi, în sensul acesta, trudiseră ca fiecare centimetru din îmbrăcămintea Cocăi să constituie o mostră de broderie artistică şi măiestrie spălat-călcat. Gata echipată, de atâta apret, Coca scârţâia din toate încheieturile.

Şi apoi, Doamne, cât se mai frământaseră, câte ceasuri de sfătuială cu presupuneri şi degete frânte, împingând serile până spre miezul nopţii, din pricina darurilor către familie! Tatăl Cocăi, om cumsecade, dar fără subtilităţi, decisese tranşant:

— Dacă le-o place, bine, dacă nu, salutare! Fata-i frumoasă, cuminte, li-cen-ţi-a-tă!!! (şi aici răcnea de

satisfacţie), că asta-i zestrea de azi, şi nici culeasă din drum! Ce atâta tevatură cu cadourile? De parcă ei nu ştiu ce vremuri trăim!

— Nu ştii ce vorbeşti, Costache! – se năpusteau consternate nevasta şi bunica. Păşeşte prima oară în casa oamenilor, mai e şi sărbătoare mare, şi tu gândeşti să meargă cu mâna goală, ca milogii?! Păi, asta i-o scoate soacră-sa pe nas o viaţă!

— Dacă e să se mărite cu soacră-sa, mai bine rămâne la mine în bătătură! Şi peste toate, mai sunt si mulţi, să umpli alde Cinema Sidoly!

Adevărat că erau mulţi! Dintâi, viitoarea soacră, marea redută, văduvă de război, uscată şi înrăită, desigur, căci, vorba lui Costache, „asta a avut în viaţă mai multe necazuri decât duminici“. Veneau la rând surorile mai mici ale lui Mirel, patru cu toatele, eleve, ultima în clasa a patra primară, başca o bunică şi un unchi bătrân lepădat de Dumnezeu pe prispa lor. Unul peste altul, opt inşi… Şi aia e, că sălăşluiau toţi laolaltă, nu poţi să duci la unul şi ăilalţi să stea în privealã.

După consfătuiri zbuciumate, se fixară toţi la exponate de industrie casnică, atenţii mici, dar bine simţite. Câte un fleac de broderie fină – guleraşe, batiste, mileuaşe cât palma cucoanelor, iar bărbaţilor, o sticlă de vin vechi din pivniţa lui Costache. Acestea, vârfuite de un cozonac uriaş, cu belşug de ouă şi nucă, lucrat cu mare dichis, cadou oferit întregii familii.

Când intră în casa pe al cărui frontispiciu era înscris anul 1878, un soi de conac cu ziduri leproase, măcinate de igrasie, azi probabil demolat, Coca nu avea nici un fel de experienţă de viaţă, dar era îndeajuns de perspicace ca să sesizeze că nu-i dorită. Mai realiză că ostilitatea subterană pe care o simţea la absolut toţi membrii familiei nu o viza pe ea personal. Familia respingea însăşi ideea de căsătorie a lui Mirel, stâlpul care le rezema toate nădejdile de mai bine, şi o făcea la lumina zilei, răspicat şi categoric.

Ulterior avea să i-o reproşeze amarnic lui Mirel, adică la ce o mai trambalase pe trenuri şi o chemase de caraghioasă tocmai de la Bârlad, dacă ştia care e poziţia maică-sii, înainte chiar de a-i fi dat bună ziua?! „Ăştia te vor slugă la ei, pe viaţă, să-i tragi pe ăilalţi după tine... Se gândesc la fete, nu la fericirea ta.“

În realitate, Mirel forţase nota, închipuindu-şi că pune familia în faţa unui fapt împlinit şi că era imposibil ca maică-sa, factor decisiv, să nu se lase cucerită de farmecul şi modestia Cocăi. Bineînţeles, cunoştea „socotelile Dorohoiului“, nu era însă de acord în ruptul capului că ar fi în mod deliberat jertfit de dragul surorilor. În capul maică-sii zornăia o singură idee: „Băiatul intră la toamnă în pâine. Medicii câştigă azi cel mai bine... Lasă-i pe ăia cu Partidul şi securiştii! În tot târgul, doar trei inşi au maşină mică, toţi doctori!“ – şi îi enumera. „Nu cer nimic pentru mine, de un pumn de mălai şi o cană de chişleac mă ajung cu pensia. La fetele astea mă gândesc, să le ajute să-şi facă şi ele un rost... Ce, n-are timp să se însoare? Peste un şapte-opt ani încolo, c-abia a intrat în douăzeci şi cinci! Fata o fi cumsecade, nu zic, dar de ce să-şi rupă ea de la gură pentru altul? P’ormă, una-i muierea la poezele pe lună holbată, şi alta când împărţi cu ea plapuma şi cuptorul! Zi-i că mai vin şi un plod, doi...“

Situaţia nu era singulară, existau mii de cazuri în care fraţii mai mari îşi sacrificau viaţa personală pentru ca familia să supravieţuiască, dar faptul în sine nu o consola pe Coca. Erau de cinci ani împreună, Mirel continua să spere într-un viitor comun, o ruga să aibă răbdare, dar peste veto-ul maică-sii nu trecea:

— A suferit prea mult, nu pot să-i fac o figură atât de nasoală! Aş nimici-o şi nici eu nu m-aş simţi mai fericit.

— Şi cu mine cum rămâne? – întreba Coca, sufocată de gelozie.

O privea ca un câine bătut pe nedrept de stăpân:

— De ce îmi pui întrebări la care ştii că nu pot răspunde? Dacă mă iubeşti, mai ai puţină răbdare. Bineînţeles, eu nu te pot sili să mă aştepţi.

Era ultima etapă a dragostei lor, care avea să mai dureze doi ani. Student bun, Mirel obţinuse o specializare în Capitală, Coca făcea naveta la Ploieşti. Cu excepţia faptului că dispuneau de mai puţin timp liber, aparent nu se schimbase nimic între ei. Continuau să se vadă, se plimbau, schimbând cartierele în funcţie de sezon, sărbătorile se „comiteau“ obligatoriu împreună, dar era evident că se ajunsese la un punct mort. Indiferent despre ce ar fi discutat, orice amănunt de viaţă cotidiană, detalii de stradă, simpla vedere a unui copil într-un cărucior devia spre problema – cheie: „Dar noi ce facem? Cum vezi tu viitorul nostru? Nu-ţi cer nimic, Mirel, decât să fii sincer, ce perspective avem?“ Ştia că-i o tactică greşită, care duce partenerul la exasperare, dar nici ea la rându-i, asediată de temeri, de sfaturi şi experienţa altora, nu se simţea mai bine. De la Bârlad soseau neîncetat semnale de alarmă – „nu-i serios, nu te iubeşte, doar te încurcă etc.“. Ea însăşi constata cu groază că se apropie de douăzeci şi opt de ani, se simţea muşcată de clasica panică a fecioarelor întârziate. Prietene, foste colege erau ancorate în căsnicii deja rodate, unele se aflau chiar la a doua căsătorie, altele aveau copii la şcoală. În vizită la ele, în timp ce gazda prepara cafeaua în bucătărie şi ceva de gustat, ea rămânea în casă, jucându-se cu piciul de câţiva anişori…

— Eu, în locul tău, o sfătuise o verişoară, m-aş culca cu el. *Uite ce!* Noi plecăm săptămâna viitoare la soacră-mea, la Caracal. Îţi las cheia de la apartament, poate îi forţezi mâna.

— E prea cinstit ca să profite.

— Tocmai pentru că e cinstit, ajungeţi la Sfat.

— N-o să cadă în cursă, intuise Coca. E marele lui atu şi nu-l va pierde. Vezi, Doamne, „am fost corect, nu mi-am

bătut joc de tine, nu-mi poţi reproşa nimic…“ Ăsta a fost ghinionul meu! E un onest. Cu familia lui, cu mine.

— Onest pe dracu’! Un lăbar! Şi, fără supărare, ori n-are nimic în pantaloni, ori nu te iubeşte!

— Ba mă iubeşte!

Avea să rămână convingerea nestrămutată a Cocăi. Chiar azi, când contempla prin aburul amintirilor o romanţă defunctă.

Cam în perioada aceea de incertitudine şi convulsii, îl cunoscuse pe Andrei. Între intimi, Coca obişnuia să declare că Marele Arhitect al destinului ei fusese CFR-ul. Tot în tren făcuse cunoştinţă şi cu Andrei, navetist la acelaşi Ploieşti. Era avocat şi se simţise atras de ea din prima clipă, lansând o curte discretă, dar asiduă. Un omuleţ nu prea arătos, fad din pricina pielii şi vestimentaţiei totdeauna pe gamă de bej până la cafeniu, imposibil de imaginat cu mantie fluturândă pe un năprasnic cal alb. Ochelarii rotunzi – amănuntul mai constituia pe atunci un minus de atracţie fizică – contraziceau orice impresie de virilitate, iar colegele de cancelarie ale Cocăi o căinau râzând de maică-sa, adică a lui Andrei: „vai de capul ei, pe cine o fi pupat!“ Era însă blând, egal şi de o politeţe desăvârşită. Pe omul acesta nu ţi-l puteai imagina grobian sau măcar pierzându-şi cumpătul. Impresia, avea să se convingă Coca de-a lungul unei căsnicii de peste treizeci de ani, nu era înşelătoare.

Intuind probabil starea de spirit a Cocăi, Andrei intră în rolul de rezervă, făcând tuşă cu graţie şi abilitate, o înconjură cu atenţii, fără să emită nici o pretenţie. O aştepta în gară atât la Bucureşti, cât şi la întoarcerea de la Ploieşti, ajustându-şi necondiţionat orarul după al Cocăi, şi era imposibil să nu te simţi impresionată, realizând ce mult însemnau pentru Andrei cele două ceasuri petrecute zilnic împreună. Atât de mult, încât lua drumul Ploieştiului chiar şi în zilele când nu avea procese. Totodată, dând dovadă de un tact desăvârşit, nu solicita sfârşitul de săptămână, iar de

sărbători se mulţumea să-i ofere câte o atenţie decentă şi rafinată, care nu ar fi pus-o în dificultate nici pe bunica; aceasta, în ajunul Crăciunului, fără cea mai vagă aluzie că s-ar putea bucura împreună de Pomul de Crăciun sau de primul ou roşu al nopţii de Înviere.

Cea mai mare „indiscreţie“ a lui Andrei o constituise vizita inopinată la Bârlad, unde ea îşi petrecea vacanţa de vară. Familia îl acceptă din prima clipă, anticipând cu răsuflarea uşurată evenimentele ce aveau să urmeze în mod firesc: „un om aşezat, cumsecade, cu meserie bună la bază, o soarbe din ochi, ce mai pofteşte? Nici aşa, doar să-l mânii pe Dumnezeu!“

Într-adevăr, în toamnă, chiar la începutul anului şcolar, Andrei o ceru în căsătorie.

Nu-i dădu niciodată vreun motiv să regrete pasul făcut. Andrei se dovedi un soţ devotat, tandru, investind-o pe vecie depozitara constantei sale afecţiuni. În cele din urmă, o căsnicie pozitivă, cu grafic egal, cu multe episoade agreabile, cu zile – cele mai multe – de o linişte pastelată. Comunitatea de gusturi îi apropiase considerabil şi, cu timpul, începuse să ţină sincer la el. Trăgând linia, promovaseră, aveau toate motivele să se simtă mulţumiţi de tot ceea ce oferiseră şi primiseră fiecare din ei.

Atunci însă, ceruse timp de reflecţie. Andrei, care o urmărea încordat ca un arc, îşi coborâse brusc privirea, iar Coca avusese certitudinea, de parcă i-ar fi auzit gândurile articulate cu glas tare, că ştie. Ştia că intenţionează să se consulte întâi cu Mirel, că miza pe un ultimatum de efect. Nici atunci însă, şi nici de atunci, Andrei nu făcu vreo aluzie la acel moment.

Lui Mirel îi propusese o ieşire la Cina, restaurantul lor preferat. Presimţea că va fi o seară decisivă, poate ultima lor seară şi o dorea extraordinară. O seară despre care să merite să-ţi aduci aminte. Pe urmă, nu mai erau studenţii săraci de acum şapte ani, iar Mirel începuse să câştige

chiar binişor. Îmbrăcase o rochie nouă de tafta roşie, emoţia îi dădea strălucire, se simţea frumuşică si bine înarmată, iar formaţia lui Teodor Cosma, cu Gabi Mezei la chitară, cânta divin. În pauză, Mirel le şopti ceva şi atunci dansară pentru ultima oară pe acordurile melodiei care le însoţise dragostea vreme de şapte ani. Ultima oară când o ascultau împreună.

Intrase brusc în subiect, zbârnâind de teamă, dar şi de o satisfacţie verde ca otrava:

— Dragul meu, te anunţ că mă mărit.

Mirel picase din cer:

— Ce-ţi veni?!

— Te miri de parcă n-ar fi normal ca o femeie să se căsătorească.

— Bine, dar tu… Ţi-a venit aşa, dintr-o dată, chiar în clipa asta?!

— Nu chiar în clipa asta. Întâi am fost cerută în căsătorie.

— Cine e?

— Un avocat, navetist la Ploieşti, ca şi mine.

O privea prostit. Deşi cu inima strânsă, Coca jubila.

— Ai acceptat?

— Îi voi da răspunsul după ce discut cu tine. Deci, mâine.

Mirel îşi muşcase buzele, prinzându-i mâinile peste masă:

— Ce aştepţi acum de la mine?

— Ia ghici! – exclamase sarcastică. Ce poţi aştepta în asemenea situaţii din partea unui bărbat care pretinde că te iubeşte? Şi încă după şapte ani de tergiversări?!

— Cu atât mai mult, merită să ai încă puţină răbdare. Eu te iubesc, Coca!

— Din păcate, eşti singurul care are impresia asta. Dacă mă iubeai, nimic altceva nu ar fi contat pentru tine.

Cu fiecare replică, se monta. În adâncul sufletului sângera, încercând concomitent o satisfacţie drăcească. Îl simţea sincer afectat, chiar rănit, şi chinul lui, cel puţin pe moment, îi anestezia propria durere.

— Ştii că eu nu sunt un astfel de om, mi-e imposibil să mă gândesc doar la fericirea mea. Ţi-am spus-o de mii de ori, nu înţeleg de ce trebuie să mă repet. Nu pot să le las pe amărâtele alea de izbelişte şi să mă prefac că nu-mi pasă. Au nevoie de ajutorul meu.

Ochii Cocăi scăpărau, un rictus urât îi strâmba gura:

— Pe mine însă poţi să mă sacrifici, fără creştineşti şi înălţătoare scrupule.

Încercase s-o ia de mână, surâzând cu toată duioşia de care era capabil:

— Faptul că eşti singura femeie care contează pentru mine nu înseamnă nimic?

— Nu ai dovedit-o cu nimic. Fetele şi iar fetele! Cea mică e abia într-a XII-a. Deci mai aşteptăm vreo cinci ani, până termină şi asta facultatea, nu-i aşa?... Vocea îi scăpă spre acute piţigăiate: Măi, gogomanule, tu nu vezi cum te jumulesc? Cum te distrug?!

— Ai o idee fixă. Nu fac decât ceea ce consider eu că este de datoria mea, o obligaţie morală elementară.

— Ei bine, conchise Coca, împovărat cum eşti, te scutesc de orice obligaţie faţă de mine. Eşti slobod precum norii şi cocorii!

— Mai încet, se uită lumea la noi. Nu vrei să amânăm discuţia? Suntem prea surescitaţi ca să putem fi şi lucizi.

— Nu amânăm, respinse Coca în şoaptă sălbatică, am ajuns la limită! M-am săturat! Îmi răspunzi acum, clar şi hotărât, timp să reflectezi, slavă Domnului, ai avut! Ne căsătorim imediat sau ne despărţim!

— Pui tema prea categoric.

— Lasă şueta. Da sau nu!

Mirel îi căutase luminile ochilor, surâzând nesigur:

— Şi dacă... e nu?

Coca declarase ferm, cu glas de gheaţă:

— Îi dau chiar astă-seară răspunsul pozitiv şi mâine dimineaţă ne ducem la analize.

O condusese, ca de obicei, până în faţa casei:

— Nu-mi vine să cred că o fac pentru ultima dată. Pot să te sărut?

— Ce sens ar avea?

— Bine, cum vrei tu. Îţi urez să fii fericită.

— Am toate şansele. Mă mărit cu un bărbat adevărat… Apropo, nu uita s-o feliciţi pe maică-ta! A reuşit să ne despartă!

Din spatele perdelelor, îi urmărise silueta, până pierise dizolvată în întunericul nopţii. Avea să mai audă multe despre Mirel, dar n-aveau să se mai întâlnească niciodată.

Coca plânse toată noaptea. A doua zi, îl sună pe Andrei. Se întâlniră la Spitalul Colţea şi îşi făcură analizele. Chipul încercănat al lui Andrei părea de piatră. Coca ridicase din umeri. Ea însăşi era atât de nefericită!

* * *

Au trecut ani. Mulţi…

Se afla în cancelarie, înconjurată de colegi şi cu o pădure de flori. Ziua ei. Atmosferă festivă, multă şi sinceră afecţiune. Coca ştia să spună fiecăruia exact ceea ce vroia să audă, cel mai sigur drum spre inimile oamenilor. Cât priveşte elevii, aceştia o adorau. Era tolerantă, iar la materia ei nu existau corijenţi. Ziua radioasă de sfârşit de aprilie contribuia la dispoziţia ei excelentă şi se gândea cu plăcere că diseară aveau invitaţi. În recreaţia mare o căutase un comisionar în uniformă, de la Florăria Codlea, aducându-i un buchet magnific, codru de liliac alb, ambalat cu mult fast. Senzaţie în cancelarie, şi Coca se îmbujorase de plăcere.

— Dacă astea sunt de la „legitimul“, râse Mircioiu de Matematică, eu sunt dispus să-mi înghit toate pălăriile!

Deschise febril plicul. Pe o carte de vizită, complet albă, fusese desenat un portativ, conţinând o frază muzicală. Atât. Nici o semnătură.

— Ce drăcovenie o mai fi şi asta?! – se mirase Coca. Nu pricep nimic…

Tot Mircioiu veni cu soluţia:

— Chestia-i un mesaj. Dă-i-o Teodoreascăi să ţi-o traducă. Trebuie să pice, are ore cu a XI-a!

Teodoreasca, adică profesoara de Muzică, începuse să fredoneze întâi pentru ea, apoi cu drapele sentimentale, patos şi gestică de primadonă, început de veac:

— *Să nu ne despărţim şi viaţa ta s-o legi de-a mea…*

Continuă cântecul în acelaşi stil şi în aplauzele colegilor. Palidă ca o moartă, Coca strângea spasmodic liliacul la piept…

După puţin timp, află că Mirel plecase definitiv din ţară, stabilindu-se în Elveţia. Prin pădurea de liliac intenţionase probabil un rămas-bun pe care Coca îl percepu într-un mod foarte singular. Deşi trecuseră doisprezece ani de la ultima lor seară, petrecută la Cina, abia acum simţea că ei doi s-au despărţit. Definitiv.

* * *

În toamna anului 1995, Andrei plecă la un congres al jurişţilor care se ţinea la Lausanne. Coca primi vestea cu o tresărire interioară. Din informaţiile ei, Mirel trăia în Lausanne.

În mare, îi cunoştea harta existenţei. După ce ajunsese un medic bine cotat în patria Zimmenthal, cărase după el toată familia. Se căsătorise spre patruzeci de ani cu o băştinaşă, provenind dintr-o solidă familie burgheză a cantonului X. Avea doi fii care studiau în Anglia şi ducea o viaţă absolut acordată la poziţia lui socială şi convenţiile meleagului. Amănuntele le ştia de la Ileana, o prietenă din copilărie, pe care acelaşi sinuos, incontrolabil destin o catapultase din Boştina, un cătun prăpădit de pe lângă Bârlad, în palatul unui bancher din Lausanne.

Deşi participanţilor la congres li se asigurase cazarea, Ileana insistase ca Andrei să tragă la ea: „Avem atâtea să ne spunem! Sunt patruzeci de ani de când am plecat din ţară, nici mie nu-mi vine să cred…“

În ajunul plecării la Lausanne, Coca îi dădu un pacheţel cu „suveniruri“ pentru Ileana (eterna problemă a cadourilor către capitalişti, ce naiba să le duci ălora, când au de toate?!), în care se afla şi un disc Gherase Dendrino. Andrei tocmai îşi făcea bagajul.

— Vezi unde-l pui, să nu se spargă. Cred că între cămăşi ar fi cel mai bine…

Ca mai toţi bărbaţii, pe care bagajul în general îi irită (visul meu, domnule, e să plec la drum doar cu o servietă), se stropşi:

— Ce dracu’ mai e şi chestia asta?

— Un disc, n-are nici 200 de grame.

— Ţi l-a cerut Ileana?

Se uita la ea bănuitor, deasupra ochelarilor. Coca îi susţinu privirea:

— Nu mi-a cerut nimic, dar sunt convinsă că o să-i facă plăcere. Sunt cântecele tinereţii noastre… Îi spun ceva… Dacă te deranjează, însă, renunţ.

Andrei i-l luă din mână fără un cuvânt.

Se întoarse după zece zile bine dispus, plin de dor, impresii şi cadouri. Ileana îl primise princiar, se arătase încântată de gingaşele atenţii ale Cocăi, o săruta şi promitea o scrisoare cât de curând.

…Un singur şi imens regret, că n-ai fost şi tu, Cocuţo. Vorbind serios, de ce n-aţi veni voi la vară, măcar pentru o lună? Ţii minte şuetele noastre nocturne de la cămin ? Doamne, câte nu am avea să ne spunem azi! Andrei mi-a vorbit mult despre tine. Am reţinut esenţialul: pentru el, ai rămas tot cea mai frumoasă femeie pe care a întâlnit-o în viaţa lui. E ceva!

Cât despre discul Gherase Dendrino destinat lui Mirel (o, incorigibila mea prietenă, sentimentală ca o panseluţă

presată în albumul bunicii), te las să tragi singură concluziile. Andrei nu mi l-a dat, n-a pomenit nimic, iar eu n-am îndrăznit să pun vreo întrebare.

Ca să fiu cu conştiinţa împăcată, am făcut investigaţii. În sfârşit, una din servante şi-a amintit că, făcând curat în camera lui Andrei, a constatat că i s-a înfundat aspiratorul şi, fireşte, a chemat pe cineva să-l repare. Furtunul era plin de cioburi, iar lucrătorul, grozav de nedumerit: „aţi spart vreun disc?! N-aţi fi reuşit mai bine nici zdrobindu-l cu ciocanul! Doar mestecându-l, poate…“

Pe obrajii îmvăpăiaţi ai Cocăi, zâmbetul încremeni. „A ştiut tot timpul.“

UN OM SIMPLU

Toţi cei care îl întâlneau pentru prima oară îl priveau cu plăcere şi diagnosticau la fel: „uite un flăcău zdravăn şi cinstit de la ţară“. Era masiv, cu picioare puternice, de elefant, şi soiul acela de mâini care par totdeauna prea grele, dând impresia că-l încurcă pe posesor, neştiind ce să facă cu ele. Izbea însă în primul rând obrazul veşnic roşu, de parcă tot sângele s-ar fi înghesuit în chipul bucăliu, privirea albastră plină de francheţe şi impresia generală de desăvârşită cumsecădenie. Gheorghe era incapabil să te vadă, la modul concret, ridicând o greutate şi să nu-ţi sară în ajutor, chiar dacă nu te cunoştea, gata oricând să pună mâna acolo unde îşi închipuia că este nevoie de el. Profund onest, aparţinea acelei naţii de oameni, din ce în ce mai rari, despre care se afirmă că nu-şi fac crucea în vânt.

Cam aşa se prezenta Gheorghe (Gicuţu acasă) la douăzeci de ani, când o cunoscu pe domnişoara Maricica Tănase la o nuntă. Domnişoară, „calificativul“ se iscă de la sine în mintea tânărului, pentru că aşa arăta şi se purta. Vânzătoare la o cooperativă din Bolintin, avea şcoala generală de 10 clase şi se trăgea dintr-o familie bună. Tatăl, aprod la Tribunal, îşi ţinea nevasta acasă, care „aşa, din când în când şi ca să-şi omoare timpul“, explica Maricica, mai trăgea la maşină câte o rochiţă pentru prietenele foarte bune.

Asta pe de o parte, pentru că, dacă o vedeai pe Maricica, ziceai că-i zână! Pe Gheorghe îl înrobiră din prima clipă şi pe veci chipul rotund, cu gropiţe, proaspăt şi alb ca florile

de Sântă Mărie, ochii – mărgele înstelate, trupul pe care-l presimţeai catifelat, de rătuşcă dolofană.

Gheorghe nu-şi luă ochii de la ea toată noaptea şi izbuti chiar s-o joace de două ori. Nu era el prea dibaci nici la horă în sat, dar Maricica râdea atât de drăgălaş de greşelile lui („vai, ce comic eşti!“) şi nu se supărase nici când o călcase pe pantofiorul de lac, încât Gheorghe, chiar de la primul dans, simţi că moare după ea.

Simţi şi Maricica. Împlinise douăzeci şi trei de ani şi avea ceva experienţă. O iubiseră mulţi, cădeau ca muştele în mrejele ei, dar răpus ca plugarul ăsta, din primul moment, nu i se mai întâmplase. Nu se măritase încă, pentru că, fată frumuşică, de familie, cultă şi cuminte, avea pretenţii. Maică-sa, croitoreasa, o încuraja:

— Să nu vorbim cu păcat, dar tatăl tău m-a ţinut ca pe o cucoană. De ce să fii tu mai prejos? Frumoasă eşti, carte ai, săracă nu, altele care aveau mai puţin s-au măritat cu ingineri…

Spre dimineaţă, adunându-şi tot curajul, Gheorghe îi ceru permisiunea s-o scoată dumineca ce vine la un film. Nu poate în altă zi, fin’că e soldat în termen, da’ nu mai are mult, un an şi scapă. În armată şi-a luat şi carnetul de conducere, poate intră la un patron, ori se face taximetrist, a lui e lumea!

Maricica îl asculta cu jumătate de ureche şi zâmbind drăgălaş. Cum îşi închipuia ţăranul ăsta că se va duce după el, cu taximetria lui cu tot? Ea, de altfel, îşi făcuse planurile, găsise şi omul, dar, din întâmplare, duminica următoare era liberă şi adicătelea, de ce să nu se distreze acum, cât mai era domnişoară? Acceptă cu mărinimie invitaţia şi Gheorghe umplu în noaptea aceea perna regimentului cu lacrimi de fericire.

* * *

Se întâlniră de mai multe ori şi Gheorghe, încurajat de faptul că Maricica îl accepta, îi povesti despre el şi ai lui. Fuseseră bogaţi odată, pe vremea chiaburilor, pe urmă le luase comuniştii pământul, dar Iliescu le-a dat zece hectare înapoi, pe urmă ai lui erau pieţari, Drăguşanii erau lângă Bucureşti, ieşea şi de-acilea un ban frumos, creşteau oi şi capre, să poftească Maricica să guste măcar o dată din caşul sau telemeaua lor, bunicul avea stupi, dar lui puţin îi păsa! Lasă să ia surorile tot, că erau patru, c-aşa s-a pomenit în neamul lor, fetele să fie ocrotite. Lui, dacă-i dau cât să-şi cumpere o maşină de piaţă, să-şi deschiză afacerea, săru’mâna tată şi săru’mâna mămică, nu se mai pretinde cu nimic. Dacă nu, sănătate! Braţe zdravene are, meserie bună la bază, nu-i e frică! Ei, şi dacă i-o fi scris să se însoţească cu cine a chitit el, i-a pus Dumnezeu mâna în cap. Că unu-i sârgul şi una izbuteşte când munceşte omul pentru cine-i e drag, şi alta când stă cu urâta în casă şi trage silnic, ca la ocnă.

Maricica asculta, zâmbind ca într-o visare şi ciugulea din punga cu bomboane încleiate de mâna prea fierbinte a lui Gheorghe. Îi îngăduia să o ţină după umeri, iar când o conducea acasă, mai zăboveau o vreme la portiţă. O singură dată îl poftise înăuntru, şi asta ca să-i dovedească lui taică-său că ştie ce spune. Gheorghe era un om simplu, de la ţară, nedeprins cu pantofii, ba mai şi transpira ca un porc. Aprodul, însă, care se socotea un om cu experienţă (câte nu văzuse el într-o viaţă de tribunal!), scociorându-şi cu un capăt de chibrit o măsea găunoasă, încerca s-o aducă cu picioarele pe pământ.

— Ascultă acilea, la bătrânul Tănase, că eu, după patruzeci şi trei de ani de divorţuri şi alte delicte, am învăţat câte ceva. Cu omul simplu întocmeşti bordei temeinic, înălţaţi copii şi muriţi pe aceeaşi perină. Cu ăla încâlcitul, ajungi la divorţ. Că transpiră, treaba lui. Să te ferească însă Cerul de ăla care scoate el din tine şapte ape.

— Nu te lua după taică-tău, sărea croitoreasa, îi ţine parte unde vine el de la Budeşti. Păi, atunci la ce ai mai terminat zece clase şi nu te-am lăsat nici de cuptior să te apropii, dacă e să mulgi vaca şi să dai cu târnul prin ograda ălora?!

Pe urmă, pe la începutul primăverii, o duse la el, la Drăguşani. Ştia că are ce să-i arate, se mândrea cu gospodăria părintească, iar de familie… nu era o a doua care să le semene. Toţi erau frumoşi şi voinici, iar surorile, câteşipatru, una mai chipeşă ca cealaltă.

Maricica, deşi ochi de orăşancă, realiză că se află într-o gospodărie ortomană, ţipa belşugul la toate încheieturile, dar, privindu-şi unghiile proaspăt manichiurate, mai realiză că aici trebuie pus osul, nu joacă. Era însă şmecheră, ştia să surâdă dulce, avea ureche şi vorbă bună pentru fiecare, aşa că vizita se constitui un succes. Şi pentru că o plăcură, şi să nu-mi spui mie că Gicuţu o adusese la ei de frunza frăsinelului, plănuiră nuntă chiar în toamna asta, mai la sfârşit de sectembrie, când iese vinul roşu. Dar ei sunt tineri şi înfierbântaţi, la altele le stă mintea, or să hotărască cu cuscrii.

— Dar Gicuţu mai are un an de armată, obiectă Maricica, numai aşa, ca să spună ceva.

Se simţea luată de val şi parcă începuse să-i fie frică, prea se desfăşurau toate repede.

— Şi ce dacă, râse viitorul socru. Numai bine, când se întoarce Gicuţu, îl întâmpini cu copilaşul în braţe. Fii atent, soru-ta Anghelina a intrat pe optişpe, doar nu vrei să ţi-o ia înainte.

Gheorghe era în culmea fericirii şi, mult peste ani, avea să realizeze că fusese cea mai bucuroasă şi împlinită zi din viaţa lui: se afla în mijlocul oamenilor pe care el îi iubea cel mai mult, iar el, Gicuţu, îi făcuse pe toţi fericiţi.

Seara se prelungi. Bărbaţii tot ciocniră, mai chemară şi nişte vecini, muierile atâta aşteptau, să pună la cale o nuntă. Când se dezmeticiră, se făcuse aproape de miezul

nopţii. Unde să te mai duci, ultima cursă plecase de peste o oră, aveau alta abia la cinci jumate dimineaţa.

— De-acu’, rămâneţi la noi peste noapte, că n-o fi foc, spuse tatăl. Fă, Anghelino, aşterne tu odaia mare.

Gheorghe se uită speriat la Maricica, apoi se apropie de maică-sa:

— Mămică… mie să-mi aşterni pe prispă. Eu şi Maricica, înţelegi…

Maică-sa îi mângâie tâmpla:

— Înţeleg, Gicuţule, e fată cuminte.

* * *

Maricica şi cu Radu se întâlneau de peste trei ani. Frumos băiat Radu, drept ca plopul, oacheş şi privire plouată cu stele. Dar nu numai frumos, ci şi descurcăreţ, plin de energie, iar banii nu-i lipseau niciodată. Mai avea câteva luni până să termine medicina veterinară, după care urma să se facă nunta. Discutaseră de atâtea ori despre felul cum se va desfăşura aceasta, modelul rochiei, papionul lui Radu, meniul, lista invitaţilor nominalizaţi, încât uneori Maricica avea impresia că nunta se şi consumase, pur şi simplu vizualiza ca întâmplate clişeele închipuite.

În aşteptare, se vedeau, dar nu prea des, Radu fiind ocupat cu lucrarea de diplomă, în răstimpuri repezindu-se în străinătate, unde învârtea mici afaceri. A fost perioada în care Maricica şi Gheorghe s-au întâlnit cel mai des. Nimic neconvenabil, i se părea fetei, de vreme ce lui Gheorghe nu-i îngăduise să avanseze dincolo de sărutatul mâinilor sau cel mult al obrajilor când îi aducea vreun cadou. Îl iubea din toată inima pe Radu; cu „mălai mare“ nu făcea decât să-şi omoare timpul.

În ce-l priveşte, Gheorghe plutea, ameţit de fericire, tot minunându-se cum de i-a fost hărăzită lui, fecior de

gospodari din Drăguşani, asemenea cosânzeană! De altfel, toată familia o gândea de bine, mai cu seamă mama, pentru care cinstea femeii stă la temelia casei. Bărbatul poate să mai sară gardul, că de aia are nădragi, muierea însă rămâne cu fustele agăţate în uluci. Şi încă una! Când îşi vârâ diavolul coada, cu lăcrămele, cu zăhărele, pe bărbat îl mai întorci acasă, dar pe muiere nici cât să depună mămăligă la copii!

Picura otravă doar Anghelina, sora cea mai mare, care-i aşternuse pe prispă lui Gheorghe, când venise cu Maricica.

— Las-o boalelor de trăncăneală, mamă, vorbeşti şi dumneatale ca pe vremea lui Pazvante. Spune-mi şi mie o singură fată din comună care s-a dus neînceputâ la popă să-i pună cununiile!

— Uite că se mai află si dintre acestea! Şi halal de Gicuţă că s-a înnemerit la una dintre ele.

— E domnişoară cu zece clase, apăsă Gheorghe, în seara nunţii vrea să-i fluture soacra cearşaful…

— Iar tu, bolovan de la ţară. Barim ştii a-i ce miroasă gura?

Gheorghe nu ştia, Maricica ferindu-şi cu încăpăţânare buzele!

„Ăsta-i primul pas“, se apăra fata. „După ce-ţi dau gura, vii tot la vale, că şi eu sunt om. Şi dacă o facem înainte, nu mă mai iei, lasă că ştiu eu cum sunt bărbaţii…“

Gheorghe strângea din dinţi, dar în acelaşi timp se simţea topit de fericire. Cosânzeana asta a lui dorea cu adevărat să-l ia de bărbat, se temea să nu-l piardă.

* * *

În vară, Radu îşi luă diploma. Se simţea atât de mulţumit, că-i propuse Maricicăi să petreacă o săptămână la mare.

— Slavă Domnului, am scăpat de teroarea examenelor, al naibii să fiu dacă mai pun mâna pe carte măcar un an.

Vreau să ne distrăm, să ne facem de cap ca ăia din filmele americane, care n-au nici o grijă.

Maricica încercă să-l tempereze:

— De ce să cheltuim bani grei acum şi să nu facem nunta întâi? Plecăm după aia în luna de miere, vedem pe ce bani stăm şi ne tot distrăm.

— Mergem şi-n luna de miere, n-avea grijă, dar acum simt nevoia să sărbătorim evenimentul. O dată termină omul facultatea!

Cum era buimac din fire, nestăvilit în tot ce întreprindea, Radu decise plecarea peste două zile. Maricica dădu brânci maică-sii să-i coasă o rochie de plajă şi încă una, de plimbare, spălă şi călcă, pregăti mâncare rece ca să nu cheltuiască şi la prânz pe restaurante.

Tănase, tatăl, o privi lung peste ochelari:

— Şi cu ăla, ce faci?

— Care ăla?

— Hai, nu te fă proastă! Ce faci cu Gheorghe?

— Păi, ce pot să fac! Ce pot să fac, dacă nu mi-e drag?

— Cu vorba, însă, l-ai dus. Ce-i zici acum?

— Nu-i zic nimic. Îi ziceţi voi că nu făcea de mine.

Bătrânul se oţărî:

— Poate mamă-ta, eu nu. Mulţumesc lui Dumnezeu, până acum n-am călcat sufletul nimănui în ciubote.

Croitoreasa fu de acord cu bărba’su:

— Aici, taică-tău cam are dreptate. Trebuie să vorbeşti tu cu el. E om simplu, de la ţară, nu-i vina ta că a ridicat ochii prea sus, dar nici a lui că te iubeşte. Îi spui ce şi cum, dar îţi laşi loc de bună ziua, ca între oameni cumsecade.

* * *

Gheorghe o privea zăpăcit. Ce se petrecea? Ce s-a întâmplat de mai alaltăieri până azi? Cu ce-a greşit el? Poate nu înţelegea bine? Dacă-i vinovat, îşi cere iertare în

genunchi… Dumnezeule mare, de unde mai pică şi năpasta asta?!

— Nu-i nimeni vinovat, Gicuţule, aşa a fost destinul, să ne întâlnim, dar să nu ne potrivim.

Fruntea cărnoasă a lui Gheorghe devenise stacojie, simţeai că băiatul ăsta încearcă din toate puterile lui să gândească, să desluşească ce se petrece cu el, ce se petrece în general.

— De ce nu ne potrivim? Spune-mi ce trebuie să fac.

— Nimic, ai făcut destul.

Maricica nu ştia ce să spună ca să scape mai repede. Trenul pleca mâine în zori, iar ea mai avea de făcut şniţele, chiftele, să fiarbă ouăle.

— Măcar spune-mi ce trebuie să fac, imploră Gheorghe. Pune-mă la încercare, oamenii nu se rup aşa, fără pricină…

— Îmi pare rău, dar cu destinul nu se pune nimeni.

Gheorghe îşi înfipse unghiile în claia de păr aspră, de culoarea meiului. Trăgea de el parcă vrând să-l smulgă, dar spectacolul cel mai fioros îl oferea obrazul. Se zbuciuma în scrâşnet de măsele, bulbucându-se ici-colo, în umflături cât nuca.

— Mai lasă-mă o dată, Maricico…

Altul, şcolit, ar mai fi implorat o şansă, dar fata pricepu.

— Ce le spun eu alor mei acuma! Fetele şi-au cusut rochii lucioase, mama a început să strângă ouă de pe la femei, zicea că la o mie şi tot nu s-ajung, vine tot satul, ce crezi, aşa-i pe la noi! Au vorbit şi cu părintele Coman de la Biserica Sfântul Dumitru din Tefleni. Când sloboade ăsta un Doamne miluieşte, sparge sticlele de la icoane, a fost cântăreţ la Operă, nu vine decât la nunţi pricopsite… Maricică, jur să te ţin cucoană, să nu te asupresc nici c-o floare. Ce zic eu acasă, mai dau eu ochi cu oamenii?

Maricica începu să râdă:

— Na beleaua, oamenii! Când ţi-e foame, îţi dau ei să mănânci? Şi acasă, pui totul pe mine.

Lacrimile curgeau grele pe faţa flăcăului, le puteai aduna în cană.

— De ce-mi faci tu mie pocinogul ăsta, fata neichii? Cu ce ţi-am trecut pe dinainte?

— Nu eu, Gicuţule. E destinul, un ce la care nu poţi să te împotriveşti.

Deodată, Gheorghe sări în picioare şi privind ca un nebun în jur, începu să suduie. Pumnii încleştaţi, cât baroasele, izbeau cu furie tot ce le ieşea în cale: copaci, banca pe care stătuseră amândoi, un stâlp de telegraf.

— Destinul! Dumnezeii şi crucea mamii tale de destin, unde eşti, ce ţi-am făcut? Parastasul mă-tii…

Maricica îşi astupă urechile cu palmele gingaşe:

— Te rog, încetează. Ştiu că eşti un om simplu, de la ţară, dar credeam că pe lângă mine, ai mai deprins câte ceva…

Gheorghe se răsuci pe călcâie şi căzu la picioarele fetei:

— Maricică, mă supun la orice ai hotărî, dar spune-mi adevărat. De ce te lepezi de mine? Încotro o iei?

Maricica respiră adânc, adunându-şi tot curajul:

— Iartă-mă, dar de trei ani mă iubesc cu altul. Un om de familie, e doctor… Ne potrivim, suntem de aceeaşi ştofă…

Gheorghe se ridică anevoie. Nu-l ascultau picioarele şi, pentru prima oară de când se cunoştea, încerca o senzaţie de ameţeală.

Dansa pământul, copacii se clătinau, oamenii parcă se repezeau spre el îndreptându-i figuri hidoase. O luă nesigur spre ieşirea din parc. Păşea poticnit, gata să cadă. Mâinile se mişcau dezordonat, aripi frânte de pasăre rănită.

* * *

Scurta vacanţă la Mamaia constitui un succes. Abia aici, în atmosferă de eternă sărbătoare, cu simţurile aţâţate de tot ce înseamnă Mare (acest *tot* presimţit încă de cum se zăreşte buza albastră a apei de la fereastra

compartimentului de tren), tineri, frumoşi, mulţumiţi şi cu ceva bani, aici abia începu să-l cunoască Maricica pe Radu al ei. Era un om al plăcerii, al bucuriei imediate, gata să stoarcă orice şansă de a se simţi bine din fiecare secundă. „Muncim de ne sar capacele“, era deviza lui, „ca să avem ce cheltui când ne distrăm. Ce mai contează mâine, dacă azi mă simt bine?“

Petrecură o săptămână carusel de plăceri: bowling, minigolf, sporturi nautice, inedite pentru amărâţii fostului lagăr socialist, discotecă, bar, gogoşi şi pizza, concursuri de dans, minunate răsărituri de soare când părăseau printre ultimii localul.

Într-o asemenea dimineaţă, ameţită de cerul purpuriu şi cocteilurile îngurgitate peste noapte, Maricica îşi luă inima în dinţi:

— Azi a început ultima zi. Mâine plecăm…

— Da, şi?

— Ce facem noi când ajungem acasă?

Radu începu să râdă:

— Ce naiba vrei să faci? Un duş şi despachetăm.

— Nu-ţi bate joc de mine. Ştii bine la ce mă refer. Când ne căsătorim?

— Imediat ce mă întorc din Spania.

Maricica se sperie:

— Asta-i ceva nou. Nu mi-ai pomenit nimic despre Spania.

— Ca să nu te indispun. E ultima afacere…

— Dar mi-ai spus ultima oară că te-au păcălit.

— Acum e ceva sigur. Costume din piele şi antilopă, cozonac cu nucă pe piaţa românească! Mizez că o să fie un tun. Vreau să plecăm bine asiguraţi la drum.

— Cât crezi c-ai să lipseşti?

— Cel mult două săptămâni. Dar, în fond, de ce atâta grabă, scumpa mea? Ce mai contează nişte zile în plus sau în minus?

Maricica îl privi în adâncul ochilor:

— Pentru mine, contează. Sunt gravidă în aproape cinci luni.

Radu părea contrariat. Maricica îl iscodi cu voce sfioasă:

— Nu te bucuri?

— N-am ce scăpa din mână de bucurie, ca viitorii *daddy* din filmele americane. De ce-ai aşteptat atâta?

— N-am ştiut. E o curiozitate la noi în familie. Rămâi gravidă, dar lucrurile continuă să se desfăşoare normal. Înţelegi… Dar la o urmă, noi tot vroiam să avem copii.

— Dar nu aşa repede. Ca să fiu sincer, m-ai luat prin surprindere. În fine, n-o să ne stricăm ziua, vedem acasă ce facem… Hai, fruntea sus, diseară mergem la Melody şi pe urmă… potopul!

* * *

Gheorghe îşi isprăvi stagiul militar şi se angajă şofer la o întreprindere de prestări servicii, în transporturi. Fusese acceptat din prima, forţa neobişnuită emanată de trupul masiv făcând o bună impresie patronului, care calculă la repezeală: „unul ca ăsta îţi mută singur un pian, face hamalâc pe gratis ca să-i ajute pe ăilalţi, iar eu economisesc un salariu! Prostovan cum se arată, nici nu bagă de seamă că are două servicii pe o singură leafă“. Şi cum leafa era frumuşică – cel puţin aşa i se părea lui Gheorghe – toată lumea se simţea mulţumită.

Dacă l-ai fi întrebat, însă, pe Gheorghe ce mai face ori cum se simte, ţi-ar fi răspuns invariabil că nici prea-prea, nici foarte-foarte. Închiriase o odaie în Pipera, la curte, dar lui îi plăcea. Casa ortomană, cu grădină şi livadă, amintindu-i de gospodăria din Drăguşani, era pe gustul lui. Nici măcar nu căutase cameră la bloc, iar treburile gospodăreşti inerente îl încântau, descreţindu-i pe moment fruntea încâlcită. Săpa, plivea, tăia lemne, îndrepta gardul

cu un firesc şi de la sine înţeles care încânta gazda, un văduvoi istovit de ani, surd şi singur, precum cucul din cântecel. Pe afară nu mai răzbea moşneagul, în schimb primenea casa şi gătea. Şi, pentru că Gheorghe îi căzuse drag, gătea pentru amândoi. Harnic flăcău, de nădejde şi inimos, păcat doar că i-a cusut Dumnezeu gura, până să scoată el un cuvânt, trebuie să te bărbiereşti a doua oară.

Pe la Drăguşani nu mai pusese piciorul. Da, de atunci când cu Maricica… Nici la nunta Anghelinei nu fusese. I-a trimis însă printr-un om, coleg de servici, dar împărătesc, cum ştia el că-şi visase de mititică: o bucătărie albastră – culoarea ei preferată – ca în pozele din revistă. Plânsese Anghelina când începuse omul s-o descarce în curte, nu-i venea să-şi creadă ochilor şi săruta ca nebuna fiece lucruşor. Plânsese şi Gheorghe când alde cutărică îi povestise ce şi cum…

De Maricica nu mai ştia nimic.

* * *

Trecuseră doi ani de când se rupseseră şi aşa, cam pe toamnă, Gheorghe se înnimeri la Bolintin, cu un transport de fiare. Fier forjat cică, pentru gardul unui privatizat. Era cam spre doişpe, dar din pricina cerului plin de apă prăvălit deasupra târgului, ziceai că se înserează. După ce livră marfa „la beneficiar“, simţi că i s-a făcut foame şi, căscând ochii în stânga şi-n dreapta, opri dinaintea unui birt care i se păru lui mai potrivit, curat şi ieftior. Îşi aminti că pe aproape, la vreo două străzi, locuise odinioară Maricica, la părinţii ei, dar la ce bun să mai zgândăre, mortul de la groapă nu se mai întoarce. Maricica! Cine ştie pe unde…

Se opri trăsnit, încredinţat că are vedenii. Vedenia asta căra o sacoşă cu cartofi, era mai slăbuţă decât o ştia el şi se oprise în faţa lui, cu o expresie de spaimă pe chip. Parcă-i era frică de el.

— Ce mai faci?

— Bine, mulţumim lui Dumnezeu, spuse răguşit Gheorghe. Dar tălică?

Maricica îşi muşcă buzele:

— Bine şi eu…

* * *

La câteva zile după ce se întorseseră de la Mare, Radu plecă în Spania. Cu jurământ la icoana din sufragerie că-i ultima oară până a se naşte copilul, că nu lipseşte mai mult de două săptămâni şi că imediat bagă actele la primărie. Maricica acceptă cu inima îndoită, dar parcă avea de ales? Şi mai greu îi venea fin'că ai ei băgaseră de seamă că-i însărcinată…

Un sughiţ puternic zgudui făptura lui Gheorghe, gata să-l prăvale la pământ. Maricica se făcu că nu observă, om simplu, de la ţară, de unde să ştie el că la sughiţ şi la strănut te exprimi cu pardon, şi îşi continuă povestirea.

…trecuseră cele două săptămâni, şi încă două, şi iar altele, fără ca Radu să dea vreun semn de viaţă. Abia după ce s-a născut băiatul, a primit o scrisoare din Venezuela, în care Radu o dezlega de toate. E liberă să facă tot ce pofteşte, n-are nici o pretenţie la copil. Dacă nu poate să-l întreţină, să-l dea la adopţiune, străinii se prăpădesc după copilaşii români. El asta ar sfătui-o, pune şi ea mâna pe nişte bani, iar copilul e asigurat pe viaţă în belşugul de acolo. Să nu-şi facă ea, Maricica, vreo nădejde că el s-ar mai întoarce. Şi-a găsit un rost şi e pe cale să se însoare. Să nu-i poarte pică, nu el e vinovat că în România nu se poate trăi şi, dacă priveşti lucrurile în faţă, amândoi s-au bucurat la fel în cei trei ani petrecuţi împreună…

* * *

— Asta a fost, încheie umflată de plâns.

— Şi tălică, acuma ce faci?

Maricica ridicase din umeri:

— Tot rău, şi din rău în mai rău, parcă ne-ar fi blestemat cineva. Nu doar pe mine, toată familia…

— Alde nea Tănase ce face?

— Tata? Ce să facă… S-a pensionat pe caz de boală. E putred de reumatism, abia se mişcă, îl pune mama pe oală.

— Alde dumneaei e bine, sănătoasă?

— E supărată că nu mai câştigă, viaţa s-a scumpit, nu mai are lumea bani de mode. Şi care are, se duce la Bucureşti, la croitorese de lux.

— Şi alde tălică?

Maricica începu din nou să plângă:

— Sunt disponibilizată de şase luni şi trăiesc din ajutorul de şomaj. Adică ceai cu pâine sau pâine cu muştar. Atâta că băiatului nu-i lipseşte laptele.

Gheorghe se uită la farfuriile din faţa lor. Abia acum observă că Maricica mâncase până la ultima firimitură sau, după cum spuneau ai lui, la Drăguşani, după ce se scula vreun calic de la masa lor, a lins blidul de nu mai trebuie să-l speli. Sărăcuţa era moartă de foame. Nici nu-şi dădu seama când rosti:

— Maricică, dacă tu vrei, eu te primesc înapoi. Acu’ am întârziat de la patron, dar duminecă, dacă tu te învoieşti, vin la voi.

* * *

— Aşa a vrut Dumnezeu, suspină croitoreasa, ăsta ţi-a fost sortitul. Că omul degeaba ridică scara la cer, nu toţi ajung să se cocoaţe.

Nea Tănase, ţintuit de reumatisme în vârful patului, izbucni:

— Pupaţi-i mâinile, prăpăditelor, mâinile şi picioarele! Nu cunosc doi ca el, să te mai ia cu plodul în braţe, după ce l-ai batjocorit! Eu, unul, dădeam cu mă-ta de pământ şi nici cu bocancul nu mă mai uitam la ea!

Nevastă-sa suspină:

— E om simplu, de la ţară. Ajungea el altfel la Maricica?

— Aşa e, încuviinţă fata. Altul s-ar fi scărpinat în cap, stai că să vezi, unde-i mândria lui de bărbat, nu pupă el unde a scuipat altul, şi alte chestii din ăştia. Gheorghe e om simplu, nu umblă cu o fi şi o păţi, şi una ştie! Dacă îi e foame, mănâncă, nu-l taie capul la bârligături.

— Vai de capul vostru, gemu nea Tănase, că nici necazurile nu v-au făcut mai mintoase… Daţi-mi un sopozitor că nu mai poci de durere.

* * *

Gheorghe sosi duminică dimineaţa gătit, proaspăt ras şi împarfumat dintr-o sticluţă împrumutată de la un camarad. Maricicăi îi întinse un buchet de tufănele şi, ca unul care cunoştea rosturile casei, intră în bucătărie, cât să lase o sacoşă plină cu alimente.

Se salută cu bătrânul, care în cinstea lui coborâse din pat, iar croitoreasa se grăbi să pună pe masă o ţuiculiţă şi ceva sărătură. Gheorghe nefiind meşter la vorbă, tolocănea nea Tănase amintindu-şi de cătănia lui, că ce dibaci era şi uite-l acuma cum stă înţepenit şi aşteaptă să fie servit ca împăraţii.

Gheorghe simţea că plesneşte la încheieturi de atâta fericire, dar parcă îl rodea şi un neastâmpăr. Maricica îl mirosi:

— Ce-i, Gicuţule, îţi lipseşte ceva?

Gheorghe se făcu mai roşu decât ciocul berzei şi se bâlbâi încurcat:

— Bă… băiatul! Unde-i băiatul? A… aş vrea să-l văd.

Maricica se repezi în odaia alăturată şi se întoarse cu copilul de mână. Era curăţel, grăsuliu şi abia începuse a păşi. Gheorghe întinse braţele:

— Cum îţi zice, voinicule? Ionuţ? Vin’ la moşul, Ionuţ, să-ţi dea bomboane…

Copilul începu să râdă, râdeau şi ceilalţi! În mâna uriaşă, cât laba de urs, a lui Gheorghe, căpşorul băiatului părea o nucă.

— A… adică, se miră Gheorghe către Maricica, de ce n-ar avea şi Ionuţ un tată?

Maricica se uită la maică-sa. Se înţeleseră dintr-o privire.

Ăsta e Gheorghe! Om simplu, de la ţară…

AL DOILEA TESTAMENT

Era suficient să vezi biroul avocatului Iunian ca să-ţi dai seama cu ce fel de persoană ai de-a face: ascendenţă şi cotă. Un tablou mamut, de epocă, amintea de bunicul, fost preşedinte de tribunal, tot lui îi aparţinuseră şi doctrinarii ştiinţelor juridice din bibliotecă, tipăriţi pe foiţă de ţigară şi legaţi în piele, iar mobila masivă evoca aceleaşi timpuri; felul în care era întreţinută şi setul de canapea – fotolii din pielea cea mai fină – certificau o continuitate fără accidente în prosperitatea firmei. Grigore Iunian, el însuşi prezenta toate datele marelui maestru. Era elegant, cu glas răsunător, bine pozat, şi o strivitoare siguranţă de sine.

Toate acestea, Ioana Manta le cuprinse dintr-o privire. O privire neagră, căreia nu-i scăpa nimic. Cu aceiaşi ochi, dar altă privire, îi ţinea vizavi, din celălalt fotoliu, frate-său Tudor.

La rândul său, avocatului nu-i scăpă aerul inconfundabil al occidentalului înlesnit emanat de cei doi fraţi, degajarea, dar în subteran – chestie de nuanţe – o anumită fervoare, ca o febră bine stăpânită. Versat, voiajat, deci nu străin de fauna Vestului, adevărată şaradă pentru cei mai mulţi răsăriteni, incapabili să deosebească un comerciant modest de un înalt funcţionar public, Iunian aprecie că fraţii Manu merită trecuţi în agendă. Îi evaluă cam la 15-20 000 de dolari, maximul de onorar ce l-ar putea obţine de la ei. Tuşi dregându-şi glasul, nu pentru că ar fi simţit nevoia, ci din simplă deformaţie profesională – „atenţie, îmi încep

numărul!“ – aşa cum procedează sportivii ridicând braţul când îşi dau drumul pe pârtie.

— Am studiat problema dumneavoastră (şi răsfoi mecanic un dosar subţirel). Să recapitulăm!… Aţi părăsit amândoi România în anul 1972.

Ioana confirmă:

— Exact, eram încă elevi de şcoală primară.

Frate-său, Tudor, ţinu să sublinieze.

— Am plecat legal, împreună cu părinţii.

Iunian îşi ridică privirea peste ochelarii înguşti:

— Am reţinut, dar în speţă, aspectul nu reprezintă nici un fel de relevanţă… Deci! Defunctul Grigore Manta, fără descendenţi direcţi, era fratele tatălui dumneavoastră.

Tudor se adânci în fotoliu, ridicându-şi piciorul peste celălalt. Era suplu ca şi soră-sa, amândoi ochioşi, eleganţi şi decişi să nu piardă:

— E de notorietate, maestre, n-a vrut copii. De aia s-a şi despărţit de ambele neveste. Adică, ele l-au lăsat.

Ioana îi îndreptă o privire întunecată, pe care avocatul se prefăcu că n-o observă. În schimb, traduse:

— Este un amănunt de care eu, personal, n-aş face caz, spuse ca în treacăt. În genere, spiritul de familie lipseşte celor pe care nu-i interesează perpetuarea numelui, a neamului… N-a vrut cu înverşunare copii, în schimb se dă în vânt după nepoţi! Nu sună prea convingător…

— Discutăm inutil, opină Ioana. Faptu-i cert, suntem singurii lui moştenitori legali.

Iunian îşi dezmierdă cu un gest caracteristic părul de pe tâmplă:

— Îmi pare rău pentru dumneavoastră, dar e o calitate de care nu vă puteţi prevala. Există un moştenitor testamentar, recte doamna Viorica Petrescu.

— Nu poate fi ceva serios, observă Tudor nonşalant.

— Ar fi absurd, se ralie soră-sa, ca averea familiei să revină unei intruse.

Iunian apăsă:

— Averea defunctului Grigore Manta.

— Ba a întregii familii, domnule avocat, se sufocă Ioana. Ştiţi foarte bine cum se emigra pe vremea lui Ceauşescu, cu câteva zeci de kilograme de persoană şi verigheta! Orice lucruşor mai acătării era considerat obiect de patrimoniu. Bineînţeles că, în condiţiile astea, lăsai totul la rude, şi aşa s-a concentrat toată averea în mâinile unchiului Grigore.

— Sor-mea are dreptate. Nu ştiu cum a ignorat bătrânul acest aspect când şi-a făcut testamentul. Mi se pare cumplit de nedrept.

Avocatul ridică din umerii masivi şi deschise braţele, de parcă ar fi vrut să-i îmbrăţişeze:

— Domnii mei, *de cujus,* în speţă Grigore Manta, avea dreptul absolut de a dispune liber de averea lui. Şi a dispus în favoarea doamnei Petrescu, care la îngrijit în ultimii cincisprezece ani de viaţă. „Cu aplicaţie şi devotament“, după cum precizează testamentul.

— Pun pariu că a trăit cu răposatul, spuse Tudor, situaţiile astea sunt clasice.

Avocatul respinse, dând din mână:

— Încă un amănunt lipsit de relevanţă.

— Nu sunt de părerea dumneavoastră, declară Ioana, şi, oricum, nu putem lăsa lucrurile aşa. Pornim procesul! Aici nu-i vorba de câteva milioane acolo, sunt case, prăvălii, pământ, aur… O avuţie de generaţii!

Iunian închise dosarul:

— Aveţi drept de decizie, dar vă avertizez că procesul poate dura ani de zile şi nu-i sigur că veţi avea câştig de cauză.

Tudor se răsuci spre Ioana, parcă cerându-i avizul, apoi se adresă avocatului:

— Am putea dovedi că nu mai era întreg. În fond, a murit la peste nouăzeci de ani, cu o senilitate bine instalată, e clar pentru oricine.

— Adevărat că a decedat la nouăzeci şi unu de ani, surâse Iunian, dar testamentul a fost redactat cu zece ani în urmă.

La 17 martie 1988.

Grigore se hlizi:

— Ce mi-e optzeci, ce mi-e nouăzeci! Tot ai ajuns să dai bună ziua prin tramvaie.

Privirea neagră a Ioanei se concentră:

— Zece ani… Nu vi se pare cam mult?

— Ce vrei să spui? întrebă Tudor.

— De obicei, bătrânii îşi revăd testamentele. Contează cel cu data cea mai apropiată de momentul decesului.

— Absolut exact, certifică avocatul, dar mai există vreun testament?

Ioana clătină din cap. Un surâs nesigur îi tremura pe obraz.

— Există o mătuşă bătrână, verişoara tatei şi a lui nenea Grigore. Tanti Eleonora… Ea trebuie să ştie ceva.

Avocatul Iunian se ridică, concediindu-i:

— Pentru liniştea dumneavoastră e bine să epuizaţi toate posibilităţile. Luaţi totuşi legătura cu doamna Petrescu. În materie de succesiune, calea înţelegerii amiabile s-a dovedit, nu o dată, mai eficientă şi mai puţin costisitoare decât cea a tribunalului. Eu sunt gata să intermediez…

Ochii Ioanei străluceau provocator:

— Şi dacă, totuşi, mai există un testament?

— Dacă vă e şi favorabil, nu-mi rămâne decât să vă felicit.

* * *

Viorica Petrescu netezea mecanic covorul pluşat care acoperea masa. Mâna muncită, cu unghiile retezate scurt, explica fără necesar de cuvinte curăţenia din casă, devenită manie. Totul strălucea, mai ales vitrina cu beculeţ pus la şmecherie; perdelele şi, în general, hectarele de broderie care inundau sufrageria erau „spumă de ou“, iar pe parchetul oglindă „puteai aşterne masa“. Dincolo de pedanterie însă, Ioana Manta citea o dragoste pătimaşă

pentru fiece lucruşor, un simţ de proprietate specific, ce putea transforma orice accident de gospodărie – spartul unei ceşti, de pildă, în dramă. Dacă mai şi aparţinea setului de vitrină, devenea tragedie. „N-o să se lase uşor!“ conchise, şi surâsul ironic cu care inventariase agoniseala femeii deveni îngrijorat. Tudor, cu un nas mai puţin fin, zâmbea mecanic. De fapt, se plictisea, iar femeiuşcă asta cu figură de pasăre îl făcea să caşte. Lălăia monoton, dând impresia că vorbeşte la fel cum lucrează cu igliţa, ore în şir, fără virgule, fără punct şi de la capăt. „O topică“, trase concluzia, total redusă. Pierdem timpul de pomană, problema se rezolvă la tribunal.

— Eu nu ştiu cum a fost legea pe vremea lui Ceauşescu… De ce să zic că ştiu dacă nu ştiu, declară pe tonul de femeie cumsecade care se şi crede ca atare. Atâta doar că don’ Grigore n-a pomenit niciodată că ar fi intrat în averea neamurilor. N-am păr în cap de câte ori mi-a zis: „sunt un ins liber de orice obligaţie. Nu ştiu dacă or fi mulţi ca mine în lumea asta…“

— Permiteţi-mi să vă explic, o întrerupse Ioana; familia noastră a fost spoliată de legile strâmbe, nedrepte ale regimului comunist. O dată cu prăbuşirea sistemului, este firesc, nu-i aşa, să se treacă la reparaţii.

— Poate că nu eşti îndeajuns de clară, interveni Tudor, temându-se că femeia nu înţelege limbajul prea spălat al soră-sii.

Petreasca nu-l luă în seamă:

— Ce reparaţii, doamnă?! Io atâta ştiu, că cinşpe ani l-am îngrijit pe răposatul ca pe copilu’ meu. I-am spălat, i-am dereticat, i-am gătit, i-am chemat doctor… Başca – şi apucă ultimul deget al enumerării – că le aveam şi eu pe ale mele! Serviciu în ture, bărbat, trei copii. Ieşeam din schimbul de noapte şi dintâi la don’ Grigore dădeam bună ziua, să văz de nu-i lipseşte un te miri ce.

— Foarte frumos din partea dumneavoastră, aprecie Tudor convenţional.

— Păi nu?!… Şi aici începu să turuie ca una căreia i-a venit apa la moară: că în cinşpe ani de când îl ştiu eu, răposatul n-a primit niciodată, să zic, măcar o felicitare de un la mulţi ani de la neamurile din Canada. Alţii primeau medicamente, pachete de lux, bani, am văzut şi eu la lume…

Ioana schiţă un gest, dar femeia nu se lăsă întreruptă, continuând din ce în ce mai montată şi fără a-şi lăsa timp să-şi înghită saliva.

— …şi, vorba aia, coliva tot io i-am făcut-o, tot io i-am ţinut lumânarea, tot io i-am adus popa de i-a citit stâlpii. Nu l-am dus la groapă ca pe Grivei, a văzut toată strada!

Tudor încercă s-o domolească, adresându-i un surâs irezistibil:

— Nimeni n-a contestat calitatea serviciilor dumneavoastră, coniţă. Şi eu şi sora mea apreciem extraordinar tot ce aţi făcut.

Ţopica, impermeabilă la fiţe, dădu din umeri continuând să netezească maşinal covorul.

— Trebuie să înţelegeţi însă, continuă Tudor, că familia are drepturile ei, peste care nu puteţi trece.

— Or fi, că multe mai sunt pe lumea asta, dar io-mi ştiu dreptul meu! Răposatul mi-a scris mie toată averea.

— Speram, spuse Ioana cu glasul răguşit de enervare abia stăpânită, să nu ajungem la tribunal, să ne înţelegem ca între oameni cumsecade.

— Ba s-ajungem, se încontră Viorica Petrescu, de ce să nu ajungem? Că şi tribunalul tot pentru oameni e…

* * *

— Doamne, cum au trecut anii!… Douăzeci şi cinci?! N-aş fi zis…

Bătrâna Eleonora Manta clănţănea toată de emoţie: proteza prea largă, inelele din degetele slăbite, mărgelele

negre dispuse în trei rânduri, restul de obraji rămas sub pielea creponată.

„Parcă-i un platou cu gelatină“, gândi Tudor în vreme ce Ioana, rotindu-şi ochii prin casă, concentră: „bătrâneţe, spiţerie, miros de pipi şi amintiri.“

— …eraţi nişte prichindei când aţi plecat, urmă cu glas tânguitor Eleonora. Dacă vă întâlneam pe stradă, nu vă cunoşteam… Acum, dacă mă uit bine, vă recunosc. V-aţi izbit amândoi în neamul nostru… Frumos din partea voastră că aţi venit la înmormântarea lui Grigore.

— Vă mai vedeaţi?! se interesă Ioana pe ton de conversaţie.

— Nu, fetiţa mea, râse bătrâna. Când ajungi la o vârstă, greu te mai urneşti la drum. Şi nici nu stăteam colea, unul faţă cu celălalt… Tresări, îndreptându-şi ochii spre pendulă. Cât să fie ceasul?… A, mai e vreme… Ne mai telefonam de sărbători şi câteodată aşa, să ne întrebăm de sănătate.

Dacă au ajuns la sănătate, bătrânii nu mai pot fi opriţi, aşa că Tudor se grăbi să întrebe:

— Ştii ceva de Viorica Petrescu… femeia asta care se pare că l-a îngrijit?

Bătrâna îşi ridică privirea. Alternativ, când capul, când mâinile se mişcau continuu. Din cauza concentrării, ţinea gura permanent deschisă. I se părea că aşa aude mai bine, de parcă pe acolo ar fi fost receptate şi nu emise sunetele.

— N-am văzut-o niciodată, doar la telefon ce-am vorbit. Ştiu că Grigore era foarte mulţumit de ea, o lăuda mereu că-i o gospodină de mâna întâi, lui îi plăcea să mănânce bine, săracul, că nu-i lipseşte nimic. Fata lui să fi fost, aşa zicea, nu l-ar fi îngrijit mai bine… Acum şi voi, măcar de o carte poştală puteaţi să vă înduraţi. Barem la Crăciun…

Tudor îşi lipi palmele a rugăciune. Cât de mult şi-ar fi dorit să fie înţeles!

— Tanti Eleonoro, de aia nu ţi-am scris nici dumitale! Nu voiam să vă facem probleme. Am trăit şi noi vremurile

astea, ştiam ce şicanaţi de Securitate sunteţi voi, ăştia cu rude în Occident!

— De, răspunse bătrâna nu prea convinsă, voi ştiţi mai bine… Cât să fie ceasul?

Ioana îşi reprimă un gest de iritare:

— Ţi-a pomenit vreodată de testamentul lui?

— Nu! făcu hotărât bătrâna şi se retrase ca dinaintea unui păianjen, şi nici nu l-am întrebat. Astea sunt chestiuni delicate… Totuşi, cum să vă spun… adică, nu pot să vă spun cu cuvintele lui, dar era de la sine înţeles că lasă întreaga avere doamnei Petrescu.

Tudor păru că reflectează adânc:

— Bătrânii sunt, de obicei, prudenţi… Eşti sigură că nu ţi-a lăsat vreo copie?

— Nu mi-a lăsat nimic. Aşa ceva se ţine minte… Şi cum era să-mi lase?! Ultima oară ne-am găsit întâmplător pe Calea Victoriei, acum mai bine de patru’j de ani. Mi-amintesc bine, pentru că murise Stalin şi de bucurie ne-am cinstit cu câte o halbă la Carul cu Bere… Da’ cât o fi ceasul?! A! Până la două mai e.

— Ne-ai înnebunit cu ceasul! exclamă Ioana. Ai vreo treabă?

— Nu, drăguţă, am program de la doctor. Uite, din sticluţa asta trebuie să iau la ceas exact, fără abatere, altfel fac stop cardiac. Trebuie să ţin o disciplină straşnică. Chiar aşa mi-a zis medicul: „Coană Eleonoră, cu disciplină strictă, sari din suta de ani!“

— Mare scofală, mârâi Ioana pentru ea… Hai, tanti, să căutăm totuşi. Încercarea moarte n-are.

— Ce să căutăm?!

— Un eventual testament. Unde îţi ţii dumneata hârtiile mai importante? Actele?

Bătrâna refuză sâcâită:

— Dacă eu îţi spui că nu există, înseamnă că aşa e. La ce să-mi mai răvăşesc casa de pomană? Voi credeţi că m-am sclerozat, treaba voastră. Iertaţi-mă un minut!

Se ridică brusc şi se precipită spre uşă, târşindu-şi papucii cât putea de repede. Ioana rânji în urma ei:

— Pârdalnica de vezică, norocul nostru! Repede, Tudore! Caută în scrin şi în frigider. Mulţi îşi congelează comorile, îşi închipuie că nu există tainiţă mai deşteaptă.

— Băboiul poate să intre din clipă în clipă, spuse Tudor, trăgând nervos de sertare.

— Fii liniştit, moşnegii au WC lung, constipaţi de profesie, şi câte o pereche de ochelari în baie… Să ne ocupăm urgent de pendulă.

Puse o pereche de mănuşi şi deschise uşa de sticlă. Reflectă o secundă, apoi roti minutarul, dându-l înainte cu o oră. Două fără trei minute.

— Am găsit! exclamă Tudor, scoţând din scrin un dosar jerpelit, legat cu un şnur verde. Aici îşi ţine actele.

Scârţâitul uşii îi întrerupse. Bătrâna se îndreptă spre jilţul ei, ţinându-se de şale:

— Iertaţi-mă… Beteşugurile anilor celor mulţi. Ce mai râdeam de ele când eram tânără şi uite că m-au ajuns şi pe mine… Cât să fie ceasul? Vai de mine, e trecut de două, cum n-am băgat de seamă? Medicamentul…

Se repezi spre noptieră, unde aşteptau la îndemână paharul cu apă, lingura, sticluţa albastră cu licoare, în fine bucăţica de zahăr pe care o îndesă între proteză şi căptuşeala obrazului fleşcăit.

Cei doi urmăreau cu silă întreaga operaţiune, cum liorbăie, cum înghite poţiunea ca pe un elixir, ca de frica morţii.

— Păi, tanti, noi ne cam ducem, s-a făcut târziu. Vorbim la telefon.

— Da, da, duceţi-vă, spuse bătrâna, abia aşteptând să-i vadă plecaţi. Mă luă cu somnul, nu vă mai conduc…

Tudor înaintă câţiva paşi şi comentă stupefiat:

— Extraordinar, a şi adormit!

Ca să se asigure, Ioana atinse umărul Eleonorei Manta. Aşteptă lipsa de reacţie şi răsuflă uşurată:

— Doarme dusă…

Tudor scoase un plic din haină şi îl strecură cu mâini febrile printre hârtiile Eleonorei, după care puse la loc dosarul sub un maldăr de bulendre, de fapt straiul de comând al bătrânei, închise sertarul şi grăbi să-şi reia locul pe canapea.

Ioana respiră adânc:

— *Alea jacta est.* Acum, totul este să ţină plastografia.

— O să ţină, n-avea grijă. Testamentul face faţă oricărei expertize grafologice, Luciano e un as! Ce mama dracului, a păcălit el un Scotland Yard!

— În schimb, tu l-ai păcălit anul trecut în afacerea cu aurul şi italienii nu prea uită. Mă ţine o grijă…

— Fii serioasă, l-am plătit şi a uitat totul! Altfel nu mă servea. Pe urmă, uită-te la marfă! Ireproşabilă.

— Aşa e, ai dreptate, făcu Ioana cu gândul în altă parte. Nu trebuie să observe că a luat medicamentul cu o oră înainte… că s-a umblat la ceas… Deschise din nou pendula şi restabili ora reală.

* * *

În locul bătrânei zăpăcită de emoţie – Doamne, de când nu mai avusese atâţia oaspeţi! – ceaiul (era ora cinci) îl servi Viorica Petrescu. Deşi pentru prima oară în casa Eleonorei, se descurca perfect, găsea ce-i trebuie fără să întrebe, se mişca uşor, cu siguranţă de gazdă. De la prima privire realizai că este o femeie capabilă, pe care, dacă se întâmpla să fiţi în aceeaşi echipă, te puteai bizui.

Tudor, care nu mai băuse ceai de când purta spielhosen şi berete marinar, se uită îngreţoşat la zeama ruginie din ceaşcă. Tot cu greaţă înregistră şi vocea mieroasă, „susur perfid de şarpe“, a Petreascăi:

— Cum vă mai simţiţi, doamna Eleonora?

Bătrâna îi surâse recunoscătoare:

— Mulţumesc de întrebare, drăguţă, bi… binişorel. Am scăpat ca prin minune, îi explică avocatului Iunian, care părea să prezideze asistenţa, cu degetul gros proptit în răscroiala vestei, într-o atitudine caracteristică.

— Mă bucur.

— De fapt, am avut un mic atac, urmă cu voluptatea şi insaţietatea bătrânilor când vorbesc despre propriile lor boli. Emoţiile astea nu mai sunt pentru mine. Se poate muri şi de bucurie… Gândeşte-te şi dumneata, mi-am revăzut nepoţii după o despărţire de douăzeci şi cinci de ani… Da’ cât o fi ceasul?

Ioana interveni pe un ton de mare doamnă, silită de împrejurări să se adreseze unor plebei:

— N-aş vrea să fiu antipatică, dar mi-ar plăcea să ştiu ce caracter are întâlnirea aceasta. Nu-i reuniune de familie, nu aduce nici a oficial.

— Ce importanţă are? o temperă frate-său. Ne-am întâlnit şi gata.

Viorica Petrescu îşi ocupă cu dezinvoltură locul la masă. Era proaspăt coafată şi fixativul ieftin mirosea de la câţiva paşi. Cu ticu-i caracteristic, în lipsa învelitorii, începu să netezească blatul mesei.

— Am vorbit şi cu don’ avocat, e dreptul meu să asist la deschiderea testamentului, ăsta noul…

Ioana declară cu nasul în vânt:

— Am promis că vom fi generoşi şi nu ne luăm cuvântul înapoi.

Avocatul Iunian tuşi încurcat, schimbându-şi poziţia în fotoliu:

— Din păcate, este vorba despre cu totul altceva. Doamna Petrescu se îndoieşte de autenticitatea documentului descoperit la mătuşa dumneavoastră.

— Presupun că doamna este expertă în materie, observă Ioana cu sarcasm.

Petreasca replică înţepată:

— Dar nici de la împins vagoane nu vin.

— Vă rog, interveni Iunian, suntem aici ca să ne înţelegem.

— Nu uitaţi că sunteţi avocatul nostru, apăsă Ioana.

— Exact în interesul dumneavoastră mă aflu aici, la deschiderea…

Gongul pendulei bătu rar, de trei ori, întrerupându-l. Iunian îşi privi nedumerit ceasul şi ridică din umeri. Bătrâna se grăbi să explice:

— Nu vă luaţi după bombănitul dumneaei – şi arătă spre pendulă – s-a zăpăcit de cap. Asta de alaltăieri, de când aţi fost la mine, tu şi cu Tudor. Ora o arată bine, doar că bate aiurea.

Viorica Petrescu nu se lăsă abătută de la ale ei:

— Pui gâtul, testamentul ăsta nou e falş! Domnul Grigore ne socotea familia lui adevărată, ţinea la copii şi vroia să le facă un rost. Despre neamurile din Canada mi-e şi ruşine să spui ce zicea… Crocodili renegaţi, tot insulte din ăştia, dar aşa era răposatul, se esprima fără pardon.

— Nu vă ambalaţi, o domoli Iunian, să vedem întâi testamentul.

Femeia schiţă un vânt puturos:

— Parcă cine se uită la falşurile lor? Se găsi testamentul la ţanc, acilea, taman când picară dumnealor din cel capăt de lume. Se brodi ca la bobi!

Eleonora Manta scânci:

— Vă rog, nu vă enervaţi… Îmi transmiteţi… Cât o fi ceasul? M-a speriat rău atacul ăsta din urmă.

— Lasă acum atacul, tanti, făcu Tudor nerăbdător, dă-ne testamentul.

— Ţi-e uşor să vorbeşti. Voi aţi plecat şi habar n-aţi avut.

Ioana replică ofensată:

— Ne scoţi pe noi vinovaţi? Când am plecat, erai bine sănătoasă, luaseşi doctoria şi ţi se făcuse somn. Era normal să plecăm.

— Păi, dacă aşa mi-a zis medicul! Să iau siropul la două şi după aia să mă bag neapărat în pat. Ereau ceasurile două?

Ereau… Uitaţi testamentul, cum o fi ajuns şi ăsta aici, Dumnezeu ştie. Drept e că nici ţinerea de minte nu mă mai reazămă…

Avocatul Iunian verifică plicul intact, apoi, cu acordul asistenţei, îl desigilă.

— Mda… Începu dregându-şi vocea. Avem de-a face cu un testament olograf, întocmit la Bucureşti, pe data de 22 februarie 1998, adică acum cinci luni.

— În mod clar, ultimul şi cel mai recent, sublinie gras Ioana, cu pleonasm.

Iulian o opri, ridicând un deget:

— Vă rog… Deci! *Eu, subsemnatul Manta Grigore, domiciliat în Bucureşti…* şi aşa mai departe, *nesilit de nimeni şi aflat în deplinătatea facultăţilor mele fizice şi mentale, dispun prin prezentul testament ca întregul meu patrimoniu să revină unicilor mei nepoţi, Tudor Manta şi Ioana Manta, stabiliţi actualmente în Canada, oraşul Toronto* etc… *În afara considerentelor de familie, înţeleg să realizez astfel un legitim act de reparaţie faţă de rudele mele spoliate de legile strâmbe, comuniste, în vigoare la data plecării lor din ţară…* urmează data, semnătura şi inventarul bunurilor testate.

Viorica Petrescu izbucni:

— Şi mie?! La copiii mei, nici un capăt de aţă?

Ioana îşi reluă aerul de „grande dame“ nobilă şi distinsă:

— A socotit probabil că s-a achitat din viaţă de obligaţii, noi nu ştim ce aţi primit de la el. Oricum, fratele meu şi cu mine ne-am gândit să vă oferim o compensaţie onorabilă pentru eforturile depuse. Dar despre asta vom mai discuta.

Petreasca se aplecă peste masă, atingând-o cu răsuflarea:

— La tribunal! Să vedem ce-or zice de falşul ăsta.

— Să ne judecăm, fu de acord Tudor bine dispus, n-avem ce pierde.

— Foarte bine. Să ne lămurim cum de vine, de unde s-a ivit falşul, cum de doamna nepoată ştia pe de-a rostul

cuvintele din testament „spoliat, reparaţii, legi strâmbe comuniste…“

Iunian îşi astâmpără un zâmbet, prefăcându-se interesat de portretele agăţate pe pereţi. Viorica Petrescu continuă şi mai înverşunat:

— P’ormă, cum de-ajunse testamentul la coana Eleonora? Acum să mă ierte dumneaei, că-i de faţă, dar răposatul din găină bătrână şi proastă n-o scotea. E cumsecade, aşa zicea, dar fără minte şi nefolositoare ca o ciubotă desperecheată! Şi uneia ca dumneaei vreai să-mi spui că i-a dat testamentul la păstrare?

Eleonora Manta se minună:

— N-aş fi zis că Grigore poate fi atât de răutăcios! Îl ţin minte de când umbla în costumaş tirolez din piele de drac. Era un băieţel foarte ascultător, îşi spăla singur urechile, fără să-i spună nimeni…

— Treaba voastră de nebuni! spuse fără adresă Viorica Petrescu, strângându-şi geanta şi inevitabila sacoşă de plastic „ilustrată“. Ne vedem la tribunal! Şi iartă-mă coană mare de vorbă proastă, eu n-am făcut decât să-l imitez pe don’ Grigore.

— Drum bun, cale bătută! râse în urma ei Tudor.

Ioana îşi stinse nervoasă ţigara şi aranjă o pernă sub capul bătrânei, care începuse să moţăie.

— Foarte bine, să decidă tribunalul.

— Hm, declară Iunian enigmatic, în locul dumneavoastră, eu aş mai reflecta.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Că avem categoric de-a face cu un fals, în consecinţă un act lovit de nulitate. Mai adaug că, în materie de fals, există sancţiuni severe.

— Cum puteţi fi atât de sigur în absenţa unei expertize?

Iunian scoase ochelarii din etui, ca şi cum ar fi avut de gând să-i folosească, dar rămase cu ei în mână, gesticulând larg:

— Domnule Manta, de-a lungul unei cariere de peste treizeci de ani, am constatat că cea mai frecventă greşeală a subiecţilor unui delict, ca să nu spun infractori, este aceea de a-şi subestima adversarul.

— Concret, ceru Ioana.

— Adică, de a-i crede mai proşti pe alţii. În speţă, Viorica Petrescu este, fără îndoială, o femeie simplă, cu regretabile minusuri în educaţie, dar nici pe departe o neghioabă. Observaţiile ei vizavi de identitatea termenilor folosiţi de dumneavoastră cu a acelora din testament izbeşte până la concludent.

— Sunt termeni intraţi în uzul general, după 1990.

— Nu zic nu, dar într-un conflict, acest „leit“ pune pe gânduri. Pe de altă parte, dacă eram anchetator, m-aş fi întrebat ce s-a întâmplat cu pendula. Convingerea mea este că dumneavoastră aţi deranjat-o, având nevoie de un… aranjament de timp. Pendula a fost iniţial dată înainte, apoi, într-un răstimp foarte scurt, corectată. Dar – zâmbi – aţi făcut greşeala să vă ocupaţi numai de ace, nu şi de gong. De aici discrepanţa dintre ora cinci de pe cadran şi numărul bătăilor, doar trei. Repet, un anchetator ar medita şi specula mult pe această temă.

— Mă scuzaţi, maestre, râse Tudor, dar acum speculaţi dumneavoastră. Nu cu chiţibuşuri din astea desfiinţezi un document.

Avocatul Iunian îşi puse ochelarii pe nas, se apropie de fereastră şi ridică testamentul în aer.

— Nici cu asta? După cum puteţi remarca, „autorul“ a folosit o foaie de hârtie specială, cu filigran. Priviţi-o în zare şi încercaţi să descifraţi înscrisul transparent din interior.

Fraţii Manta se apropiară crispaţi. Da… Se vedea bine de tot. Pe întreaga pagină, rând la rând, repetându-se de zeci de ori, se putea citi o dată: may 1998.

— Nu pricep, şopti Tudor. Ce-i asta?

— Data de fabricaţie a hârtiei respective. Procedeul e folosit frecvent în Vest, din diverse raţiuni.

Consternată, Ioana îşi duse mâna la gât.

— În cazul nostru înseamnă…

— Că falsul este cutremurător de fals, surâse Iunian. Fiţi puţin atenţi! Grigore Manta a decedat în aprilie ’98, iar testamentul de faţă a fost redactat, semnat şi datat cu o lună înainte de deces, recte în martie ’98. Pe de altă parte, hârtia filigran mărturiseşte altă dată – mai 1998. Cum s-ar spune, a fost folosită înainte de a fi fost fabricată. Şi, mai clar, răposatul v-a lăsat averea lui la o lună după ce murise. Bizar, nu?

— Trebuie să fie o greşeală, se bâlbâi Tudor.

— Intenţionată, domnule Manta. Plastograful v-a jucat un renghi dintre cele mai perfide. Să certifici şi, în acelaşi timp, să infirmi categoric pe acelaşi document unul din elementele sale esenţiale, aşa cum este data, mai ales la un testament, e o performanţă! Ştia sigur că trucul nu va trece de expertiză.

„Canalia de Luciano“, gândi Ioana, cu privirea aţintită în gol. „Ne-a plătit poliţa cu vârf şi îndesat…“

Tudor se agăţă de mâneca avocatului, care îşi închidea mapa:

— Ce părere aveţi, maestre, mai putem face ceva?

— Bagajul, rânji Iunian. De la Petreasca nu obţineţi nici măcar un bilet de metrou. Doamnă… domnule… omagiile mele.

Scârţâitul uşii o trezi pe bătrână din moţăială:

— A, tot aici ereaţi? Nu pot să-mi explic în ruptul capului cum de Grigore folosea termeni atât de vulgari! Găină bătrână… Ce păcat! Era adorabil în costumaşul lui tirolez şi se dădea în vânt după pelteaua de piersici. Eu o găsesc fadă…

GRASĂ ŞI PROASTĂ

Eu sunt o femeie fericită, obişnuia să afirme Felicia Dragoman ori de câte ori avea ocazia, şi recunosc, de ce să nu recunosc?, că am avut noroc. Chiar şi numele… ha, ha, ha! – dacă e să te iei după toate fleacurile astea care se scriu acum prin reviste, e predestinat. Felicia, nu? – de la Felix, adică fericire… Cum, nu ştiai? Teoria ar fi că prenumele prefigurează destinul.

Lili se miră, trăgând cu poftă de ocnaş din ţigară:

— Serios?! Ce te faci atunci cu Virginia? Da, da, Virgi, amica noastră comună… Încă din liceu, umpluse un caiet cu numele amanţilor. Sau poate că i se trăgea de la staţia Virgiliu, unde făcea maică-sa trotuarul!

— N-aş putea să-ţi spun, dar la mine se potriveşte! Tu îţi dai seama? Sunt de două ori fericită! În primul rând, pentru că sunt într-adevăr fericită şi, în al doilea, pentru că o realizez. În general, oamenii ştiu să regrete clipa de extaz, nu s-o şi aprecieze.

— Hm, în general, oamenii îşi pot număra clipele de extaz dintr-o viaţă pe degetele de la o singură mână şi nici aia completă.

— Dumnezeule, se cutremură Felicia, cât poţi fi de prozaică!

Era o femeie mignonă, rotundă, depăşind deja limita dintre sexy şi prea plin, cu carnaţia satinată a excesului de foliculină. O undă de lascivitate, emanând din întreaga făptură, împreună cu căldura obrajilor foarte proaspeţi dădeau impresia la orice oră din zi că abia părăsise patul.

Era prost făcută, se îmbrăca ridicul – în totul, o caraghioasă –, dar, incontestabil, deborda de feminitate.

Lili, în contrast absolut, genul de intelectuală uscată, care n-a aflat că pe lume există şi rochii frumoase, coafor şi cosmeticiană, o privea sceptică:

— Cum s-ar zice, de opt ani o ţii nonstop într-o fericire. Nu te-ai plictisit? N-a devenit monoton?

Felicia zâmbi cu gropiţe:

— Eu ştiu că acum faci pe deşteapta cu mine, mă consideri o proastă grasă, dar nu mă supăr. Sunt prea mulţumită de viaţă, de tot ce mă înconjoară, ca să-mi pese de acriturile pe care mi le serveşti. Tu eşti nemulţumită de tine şi te răzbuni pe cine poţi.

Fără să abandoneze ţigara veşnic aprinsă – nici nu ţi-o puteai imagina altfel –, Lili strânse şiretul care-i ţinea coada de cal. Zâmbea, impresionată în sinea ei de justeţea observaţiei. În general, nu dădea doi bani pe mintea Feliciei, dar trebuia să fie de acord că uneori emitea judecăţi de bun-simţ, „chiar dacă le gândeşte numai cu ovarele“. Deosebit, Felicia era un om drăguţ, bună în accepţiunea curentă a cuvântului şi, recunoştea Lili cu amărăciune, singura prietenă care-i suporta sarcasmele; ar fi fost imposibil să n-o iubeşti. Stinse ţigara cu un gest brusc şi sări în picioare:

— Mă duc să-ţi fac o cafea.

Felicia îşi ridică speriată mânuţele pline de inele:

— Am fugit! Am întâlnire cu Marius la „Ştefănel“. Dacă întârzii, intră în panică, ştii cum e el…

Se repezi la oglinda fixată pe uşa sufrageriei, verificându-şi din toate părţile silueta de răţişoară:

— Cum arăt? se interesă îngrijorată. Totdeauna am emoţii…

Lili începu să râdă:

— Draga mea, eşti unică! Cum naiba reuşeşti să mai ai emoţii de logodnică după opt ani de căsătorie?!

— Aceleaşi emoţii ca la prima întâlnire şi, de fiecare dată, cu ceva în plus, sublinie Felicia, iar obrajii învăpăiaţi şi ochii strălucitori o confirmau din plin. Cu un gest plin de spontaneitate îşi îmbrăţişă prietena: sunt atât de fericită, Lilişor! De prea-plin, simt uneori că aş putea exploda şi îmi pare rău că nu e toată lumea la fel…

Lili ştia că nu minte, că nici măcar nu exagerează. Era de ajuns să-i vezi împreună, iar ocaziile fuseseră nenumărate, ca să-ţi dai seama că femeia asta sărită de treizeci de ani şi-a păstrat intactă prospeţimea sentimentului, că, fără a înregistra cea mai mică diferenţă, continua să fie amorezată până-n cercei şi dincolo, de bărbatul ei.

Situaţia crea, nu o dată, dificultăţi celor cu care aveau de-a face. De pildă, la mesele importante, unde de bonton este să separi perechile, Felicia nu accepta în ruptul capului alt loc decât cel de lângă Marius şi intra în comă dacă, o dată abandonate tacâmurile, nu putea să-l ţină de mână, aşa cum obişnuiesc s-o facă cuplurile de îndrăgostiţi la cinema, în cele dintâi şi irepetabile ceasuri de idilă. De când se cunoşteau, nu fuseseră despărţiţi o singură zi. Nu mai departe de anul trecut, Lili, împreună cu Nelu, soţul ei, îi însoţise pe Dragomani într-o excursie prin ţară. La Sibiu, din pricina unui festival oarecare, nu găsiră camere la hotel şi, după o serie de peripeţii care îi agasaseră pe toţi, cu excepţia Feliciei, netulburat fericită atâta vreme cât Marius se afla lângă ea, trăseseră în gazdă la un ţăran din împrejurimi. Casa fiind *full* de muşterii, obţinuseră cu greu o singură odăiţă cu două paturi.

Ulterior, Lili şi Nelu aveau să comenteze îndelung noaptea petrecută în comun, mai exact show-ul desfăşurat de Felicia. Marius trebuia s-o ţină în braţe fără o clipă de abatere, fătuţa mărturisind senină: „nu pot să dorm dacă nu-i simt mâinile pe sâni“; la cea mai timidă tentativă de desprindere a nefericitului, Felicia se trezea instantaneu, lansându-se într-un recital penibil de gângureli şi miorlăială.

Căpiaţi, însă, îi lăsase ceremonialul – spus pe şleau – privatei, unde Felicia trebuia condusă şi asistată. Chestiunea era oricum stupefiantă, dar paroxistice li se păruseră lipsa de jenă, candoarea şi firescul aplicate de Felicia. Nu s-ar fi comportat mai natural aranjând un buchet de flori în glastră şi, fără îndoială, pentru ea „normalul“ între doi oameni care se iubesc căpăta sensuri şi dimensiuni pe cât de vaste, pe atât de speciale.

„Orice mi-ai spune“, repeta Nelu consternat, „chestia cu tronul e patologică. Ea îşi închipuie, probabil, că «produce» zambile şi garofiţe de munte, iar el e un bou cu nările astupate…“

În realitate, nu ştiai ce gândeşte „boul“. Era bonom şi patern, un soţ iubitor şi, în orice caz, chiar dacă cu unul sau două semitonuri mai jos, prezent pe aceeaşi partitură.

„E caraghioasă până la grotesc, roşeşti tu în locul ei, fistichie, penibilă şi tot ce pofteşti, dar pe deplin FERICITĂ!“ – conchise Lili a mia oară, punându-şi de o cafea. Se ştia cu şapte clase, din toate punctele de vedere, peste Felicia. Nu era o gâscă, avea o siluetă fină, citea mult, dar – şi îşi desfăcea braţele exasperată – toate acestea nu o făceau fericită.

— …nu zic fericită ca dropia asta care-i o excepţie, ci măcar mulţumită. Uite, rosti ea cu voce tare vorbind singură, pentru că nu avea prietene şi îi lipsea confesiunea, nu ţin minte, în doişpe ani de când sunt cu Nelu, să mă fi mâncat o singură dată din ochi! Să mă dezbrace din priviri, să se scoale brusc de la masă şi să mă azvârle în pat! Să tragă pe dreapta la mijlocul şoselei şi să facem sex!… Dar ce bat eu câmpii? Practic, nici nu se uită la mine şi, dacă se uită, nu mă vede!

Nu, nu o vedea, era adevărul curat, şi nu se putea avansa nici o scuză. Avea un serviciu comod şi nici un fel de preocupări majore, nu existau probleme de familie, nu trebuia să se ducă nici măcar la dentist, gândea otrăvită Lili

care suferea cumplit din cauza dinţilor, nu-şi bătea capul cu împărăţiile; trecea pe lângă toate „nesimţitor şi rece“.

— Au furat Flota?! Ei şi? Cu ce mă afectează pe mine, Panaitescu M. Ion, zis Nelu, chestiunea? De câte ori mă plimb eu cu vaporaşul? Şi, dacă am chef într-o zi, tot banii ăia îi dau pe bilet.

— Hai că eşti tembel, îl repezea câte un coleg de birou, trântind furios ziarul cu pricina. Noi vorbim de Flotă, domnule, Flota Patriei, şi tu îi tragi cu pârţurile care plimbă sindicaliştii epocii de tranzit duminică dimineaţa la Herăstrău!

— Demagogie, nene! surâdea imperturbabil Nelu. Explică-mi concret ce treabă ai matale cu Flota? Că-s bărcuţele din Cişmigiu sau Invincibila Armada?…

Colegii râdeau, convinşi că şarjează, dar Lili era cea mai în măsură să cunoască adevărul. Nimic nu-l putea afecta în profunzime pe acest bărbat; un bărbat suplu, cu trăsături accentuate, în fond şi de-a binelea urât, urâţenia aceea particulară (francezii deţin campionatul) însoţită de o inefabilă eleganţă a întregii făpturi.

Uneori, imaginându-şi propriul deces, Lili se gândea cutremurată la indiferenţa cu care Nelu ar primi situaţia. Nici o singură abatere de la program: după serviciu – bazin sau biliard, un *thriller* la televizor, apoi somn dulce, într-un dormitor în care nu mai fumează nimeni noaptea.

Bănuiala otrăvitoare însă, devenită obsesia insomniilor vegheate de o lună hepatică, era că Nelu nu întâlnise încă femeia care, fatalmente, avea să-i sucească minţile. Cea după care începi să tânjeşti la patruzeci de ani. Cu pântece plat şi obraz proaspăt. Să-i miroasă gura a flori… A flori, nu a tutun, nu a ficat leneş, nu a dentist şi nu a cură de usturoi valabil în o mie de afecţiuni. Aşa începuse campania de înlănţuire prin izolare a lui Nelu, pieptănând atent toate relaţiile, excluzând femeile competitive şi, în primul rând, pe cele mai tinere decât ea.

Cu Dragomanii păstraseră relaţiile, pentru că nici aşa nu se poate, să nu-ţi mai intre nimeni în casă, dar, în primul rând, o socotea pe Felicia total inofensivă. Îndrăgostită de nu vedea pe unde calcă, nu l-ar fi schimbat pe Marius („Muţunel“) nici cu Alain Delon de-acum treizeci de ani. Separat, Nelu, chiar dacă nu era vreun superintelectual, n-ar fi suportat o idioată în intimitate.

„Nu-i primejdioasă“, conchisese definitiv Lili, concentrându-şi atenţia asupra juncanelor născute în anii crizei din Afghanistan.

„Tragedia“ pogorî pe hornul Dragomanilor într-o zi de martie. Ca de obicei, Felicia aştepta la poarta Institutului să iasă Marius de la serviciu. La sugestia lui şi contrar regulii, se duseră direct acasă. Felicia, mare gurmandă, se dădea în vânt după haltele unde ciugulea o pizza, un pateu sau o îngheţată pentru ca, vorba lui Nelu, să nu mănânce după aia pe stomacul gol. Planau vreo oră-două prin târg şi rareori îşi regăseau apartamentul din Maria Rosetti înainte de şapte seara. Urma cina, cea mai importantă masă a zilei, vârfuită întotdeauna de câte o mostră de rafinament culinar; Felicia o aducea în final cu mare fast, surpriză acoperită de un şervet brodat. Marius avea voie să ghicească de trei ori despre ce este vorba. Ca să-i facă plăcere, nu reuşea niciodată, şi lipsa de perspicacitate îl costa „trei pupicuri dulci à la Richard Gere“.

Evenimentul, care pentru orice alt cuplu ar fi însemnat o abatere mai specială de la diurn, luă proporţii de catastrofă în familia Dragoman. Marius, biolog la un institut de cercetări, trebuia să plece în Africa de Sud, unde izbucnise o epidemie de ciumă. O plecare urgentată de proporţiile şi virulenţa flagelului; Marius, de altfel, se şi vaccinase în dimineaţa respectivă. Bref, un refuz era de neconceput, echivalând cu concedierea, după cum la fel de neconceput era ideea că Felicia l-ar putea însoţi.

Când, alertaţi telefonic pe ton şi în termeni dramatici, ajunseră la Dragomani, Lili şi Nelu rămaseră consternaţi.

Apartamentul era întors pe dos – ai fi zis că oamenii se mută când, în fond, se făceau doar nişte valize – şi Lili, suflecându-şi mânecile, nu-şi ascunse părerea:

— Nimic nu vă dă dreptul să vă pierdeţi capul. Cu puţin bun-simţ, totul se poate rezolva în jumătate de oră. Hai să vedem, de ce are nevoie Marius acolo? Un şort, o pălărie, multă lingerie de bumbac, trusa de bărbierit, un termos şi fierbătorul electric.

— Ce vesel! exclamă Nelu. Ca la picnic.

Lili îi îndreptă o privire otrăvită:

— Nu-i momentul s-o faci pe spiritualul!… Ce-ar mai fi?

— Prezervativele, sugeră în surdină Nelu.

Marius îşi ridică ochii, dureros surprins, iar Lili şuieră:

— Ce bestie poţi să fii!… Hai, draga mea, păstrează-ţi cumpătul.

Umflată de plâns, cu fruntea încinsă de o cârpă udă, Felicia plimba boarfele de colo-colo, le strângea la piept, le punea în valiză, se răzgândea, fiece obiect cazat smulgându-i noi hohote disperate. Era imposibil să nu te gândeşti la durerea unei văduve, organizând ultima toaletă a răposatului: comândul.

Marius, răvăşit, încerca să păstreze controlul situaţiei, dar chestiunea nu părea prea simplă.

— Poate puteţi voi s-o liniştiţi, eu unul sunt terminat.

Felicia, bâzâind nonstop, o ţinea pe a ei. Era asaltată de presimţiri, simţea cu toată fiinţa că se va întâmpla o nenorocire: nu se vor mai vedea niciodată, visul lor de fericire s-a terminat, a intuit dintotdeauna că-i prea frumos, în opt ani de paradis nu s-a întâmplat să fie despărţiţi mai mult de zece ceasuri, acum pleacă pentru cel puţin o lună de zile… Nu, hotărât nu va rezista, are inima slabă…

Marius îşi zdrobea degetele neputincios. Zadarnice exemplificările, trimiterile la piloţii de cursă lungă şi la marinari, la cazurile de forţă majoră, război, puşcărie sau o excursie NASA pe Lună…

— Al naibii să fiu, dacă n-aş renunţa! Dar suntem plini de datorii şi, dacă refuz să mă duc, ăia mă zboară din Institut şi ştiţi cum e acum cu Cercetarea!

— Mai bine şomer!!! – urlă Felicia, prefer de o mie de ori, decât să te ştiu departe şi în primejdie! Mai sunt şi alţii fără slujbă… N-am să am o secundă de linişte!

— Şi cu datoriile ce facem?!

— N-ajungem la Bastilia, fii liniştit! N-am văzut pe nimeni închis pentru datorii…

Show-ul cel mare însă era rezervat Otopeniului, unde reuşi să alarmeze întreg aeroportul. Se agăţă de Marius, nu-l lăsă să părăsească holul, se luptă cu poliţistul de la intrarea în vamă, leşină, îşi reveni la punctul sanitar. Lili şi Nelu promiseră cu jurământ că vor avea grijă de ea, n-o vor lăsa singură nici o clipă etc. De altfel, se hotărî ca Felicia să locuiască la ei până la întoarcerea lui Marius.

* * *

Zilele care urmară semănau atât de bine cu iadul, încât Nelu îşi manifestă intenţia să se cazeze, la rândul lui, la vreun amic. Bocet continuu, crize de inimă, ceaiuri şi prişniţe, atmosferă tensionată însemnau cu mult mai mult decât putea să îndure un bărbat a cărui viaţă normală se desfăşura într-un pastelat *dolce far niente,* în prezenţa discretă a unei Lili. Cel mai curios i se părea însă apetitul de speriat al Feliciei. Băga în ea cu disperare, aragazul duduia fără oprire, în casă se instalase un miros pertinent de merinde gătite, ca la cantine, coşul de gunoi trebuia dat de trei ori pe zi afară. Premieră absolută pentru Panaiteşti, ca şi cele cinci pâini cumpărate zilnic. Vânzătoarea, veche în cartier, se interesase dacă au deschis cumva vreo pensiune.

— Aşa se manifestă durerea la unele persoane, îi explică Lili. Intră în bulimie. E o formă de manifestare a instinctului de conservare.

— Hm, mă întreb ce o fi îngurgitând atunci când e veselă? Te mai miri că nefericiţii au datorii?

— Nu fi meschin, o apăra moale Lili.

Dovedea în general o răbdare îngerească, ridicând a mirare sprâncenele lui Nelu. Nici prin cap nu-i trecea că, în sinea ei, Lili exultă, încasând cu satisfacţie clandestină toate mofturile şi capriciile Feliciei, de parcă ar fi venit din partea unei vedete. Ba le şi încuraja, nepregetând, de pildă, să intre în bucătărie şi să-şi încingă sorţul în miez de noapte pentru că Felicia poftea sfâşietor la o farfurie de papanaşi.

„Nu-i vina ei, sărăcuţa“, o căina ipocrit Lili, „de mică toţi au răsfăţat-o...“, acceptând, spre exasperarea lui Nelu, să se impună sub toate aspectele. La televizor se vizionau acum doar desene animate şi filme sud-americane cretin zaharate, fiind respinse cu convulsii cele western ori thriller, după care Nelu se dădea în vânt; sau, isteric friguroasă, adora atmosfera de etuvă, speriindu-se cu ţipete mici de orice iniţiativă de aerisire. Iar Nelu, care dormea şi iarna cu geamul cel puţin întredeschis, se sufoca, avea impresia că-i prizonier într-o seringă mirosind a sex şi subsuori încinse. Cât despre baie... Pur şi simplu, o uita Dumnezeu acolo, dura câte trei-patru ceasuri, după care apărea în pegnoir de culoarea piersicii, proaspătă ca un cozonac abia scos din cuptor şi, fără îndoială, ispititoare. Pe ceafa grăsuţă se îmbârligau câţiva cârlionţi scăpaţi din agrafa de chihlimbar.

Pe toate acestea însă Lili le observa mai puţin. Se simţea doar încântată că îi poate oferi lui Nelu, pe viu, o mostră de femeie imposibilă şi, prin comparaţie imediată, se socotea strivitor şi categoric în avantaj.

Când se simţea mai liniştită, Felicia făcea conversaţie. Asta însemna evocarea şi reevocarea până la saţ a unor întâmplări tâmpite, ale căror eroi erau inevitabil tot nişte

tâmpiţi, ea şi Marius, picta de cel puţin cinci ori pe zi portretul desăvârşit al lui Muţunel, nu ostenea repetându-i cât îl iubeşte, cât o iubeşte, cât se iubesc ei doi... În pauze, lansa sfaturi de viaţă şi doar un imbecil n-ar fi băgat de seamă că nu dă doi bani pe Lili ca femeie:

— ...Tu eşti prea rece, o dădăcea cu blândeţe. Sunt grozav de necăjită, dar asta nu înseamnă că umblu cu ochii legaţi. Văd tot ce se petrece în jurul meu şi, crede-mă, ce observ eu la voi nu-mi place deloc, ba chiar mă întristează. Uite, sunt aici de aproape două săptămâni şi nu v-am văzut niciodată îmbrăţişându-vă!

— Există unii, ricană Lili, care-şi închipuie că pentru aşa ceva s-a inventat dormitorul.

— Că veni vorba de dormitor! Îl folosiţi cu rândul. De ce nu mergeţi la culcare împreună? Mi se pare inadmisibil... Sau felul în care mâncaţi! Care a înghiţit mai repede se ridică de la masă, fără să-l aştepte şi pe celălalt să termine. Nelu fuge la televizor, tu te grăbeşti la vase. Nici nu-ţi dai seama cât de importante sunt aceste amănunte... Pe urmă, de ce îi permiţi să se ducă singur la biliard?

— Întâi, zâmbi Lili, că Nelu nu-mi cere permisiunea, al doilea – pe mine mă plictiseşte chestiunea, al treilea – amândoi simţim nevoia să mai respirăm şi altceva decât CO_2-ul eliminat de plămânii celuilalt.

— Acum, iar te crezi straşnic de deşteaptă. Poate că sunt o proastă, dar de atâta lucru pot să-mi dau seama. Între voi nu există decât obişnuinţă şi indiferenţă, iar tu eşti vinovata principală... Nu-ţi mai spun cât de surprinsă am fost constatând că nu-ţi aduce niciodată flori, şi chiar eu însămi mă aşteptam la acest mic gest. Marius...

— Lasă-l pe Marius, că-l ştiu pe dinafară. După capul tău, cum ar trebui să procedez?

Se amuza făcând investigaţii în creieraşul de păsărică. Tot ce spunea erau fleacuri de reviste căministe, dar parcă te puteai aştepta la altceva din partea ei? Felicia însă se lua

în serios. Aprinse o ţigară ca să se fasoneze. O ţinea cu palma larg deschisă, ca fetiţele când se joacă de-a „cucoanele în vizită“.

— Repet, draga mea, eşti mult prea rece, cred că, dacă ai trăi într-un frigider, nu ai fi mai îngheţată. Bărbaţii trebuie stimulaţi, dar tu nu te străduieşti defel. Pentru că suntem între prietene, altfel nu m-aş amesteca… Voi de ce nu faceţi dragoste deloc, deloc?

Lili roşi, neascunzându-şi perplexitatea. Cealaltă o privea deschis, cu ochi candizi, de viţică, şi gura deschisă, de parcă ar fi aşteptat o cireaşă.

— Nu mi se pare normal, urmă Felicia, ca doi soţi să doarmă în acelaşi pat, spate în spate, fiecare cu *veilleusa* lui…

Lili încercă să râdă, găsindu-şi de lucru cu obiectele de pe masă:

— Nu-mi spune că, de două săptămâni, îţi petreci nopţile cu ochiul lipit de gaura cheii de la camera noastră.

Nici un pic ofuscată, mereu senină, Felicia continuă pe acelaşi ton didactic, plin de răbdare:

— Scumpa mea, ai uitat că mi-ai dat dormitorul de lângă baie. Plâng în fiecare noapte de dorul lui Marius, doar Dumnezeu ştie cât sunt de îngrijorată, dar asta nu-mi astupă urechile. Aud foarte bine.

— Şi ce dracu’ auzi?!

— Păi tocmai aia, e că *nu aud*!

— Ce să auzi, femeie?! ţipă exasperată Lili.

— Doamne, cum nu înţelegi?! Voi nu folosiţi niciodată baia în timpul nopţii! Cel mult o singură dată, la cinci dimineaţa, şi atunci se aude trasul apei la WC, şi nu bideul sau robinetul de la cadă.

Consternată, Lili constată acid:

— Ai un spirit de observaţie remarcabil.

— Aşa şi aşa, respinse moale Felicia, observ doar ce mă interesează. M-aş simţi grozav de fericită dacă timpul pe care-l petrec la voi ţi-ar fi de folos. Suntem prietene, e firesc

să te ajut. Cum mă ajuţi tu acum… Nu ştiu ce m-aş fi făcut singură.

Lili se opuse de circumstanţă:

— Exagerezi, oricine ar fi procedat la fel.

— Nu sunt chiar atât de sigură, îşi ţuguie buzele Felicia. Femeile sunt geloase, nu-ţi oferă ospitalitatea decât dacă eşti pensionară de cel puţin zece ani şi umbli prin casă desculţă sau în ciorapi de lână… Că veni vorba, tu de ce nu eşti mai îngrijită?

— Nu înţeleg.

Felicia recomandă suav:

— Uite-te în oglindă! Cele mai multe cucoane vă îmbrăcaţi în casă de parcă aţi fi femei cu ziua. Crede-mă că o idee de ruj şi o fulguială de pudră, măcar pe nas, ca să nu lucească… nu te supăra, dar uneori am impresia că e farul de la Constanţa, nu te-ar face mai puţin deşteaptă şi intelectuală… Stai, a venit Nelu! Te las să-l primeşti singură.

— De ce? E absurd…

Felicia se repezi spre odaia ei:

— Nu poţi să mă înţelegi… La ora asta, sunt de obicei cu Marius. Simt nevoia să plâng puţin… Apropo, de ce nu te sărută când se întoarce de la serviciu?

Primăvara şi toamna, mama lui Lili se deplasa în Thailanda, unde zăbovea circa două săptămâni. La şaizeci şi cinci de ani, era o femeie viguroasă şi plină de iniţiativă, a cărei principală preocupare părea a fi fost aceea de a nu muri în patul ei sau în faţa televizorului. Încă din ’90, izbutise să-şi deschidă un magazin şi, de atunci, afacerea nu contenea să înflorească. Călătorea frecvent, vânând solduri şi chilipiruri, iar în Extremul Orient avea deja furnizorii ei.

Ca de obicei, o rugă şi de astă dată pe fiică-sa să aibă grijă de prăvălie în lipsa ei. Pe Lili chestiunea o plictisea nespus, fără însă să se poată eschiva. Bătrânei îi lipsea un om de absolută încredere şi, pe urmă, se dovedea mai mult

decât generoasă. Cât despre timp – lipsa lui fiind invocată cel mai frecvent pentru a ne scuza toate mitocăniile – Lili avea din belşug. Traducătoare în mai multe limbi străine, lucra îndeobşte acasă, trecând pe la Institut doar ca să predea vreun material şi la chenzină.

Faţă de Felicia se scuză în toate chipurile.

— …Te rog să mă înţelegi, mi-e imposibil s-o refuz… Nelu mi-a promis că n-o să te lase să te plictiseşti. Cu gătitul va fi ceva mai greu. Lipsesc de acasă cam paisprezece-cincisprezece ore, în funcţie de gestiune şi, când mă întorc, sunt stoarsă, îmi ard tălpile, nu aştept decât să mă întind… Cu Nelu nu-mi fac probleme, în general, noi mâncăm mai frugal…

Felicia îi astupă gura cu degete moi şi parfumate:

— Nu fi prosticică! Îţi închipui că acasă am bucătăreasă? Tot necazul e că acum sunt atât de nefericită, că n-am chef de nimic. Ai observat şi tu doar că abia mă ating de mâncare…

Ochii şi gura lui Lili desenară un *O* şi doar reflexele minunate o împiedicară să emită şi sunete. Felicia continuă îngrijorată:

— Marius o să mă certe că am slăbit, mereu îmi repetă că nu-i plac corzile de pian, iar pe mine mă asemuie… ca să vezi ce caraghios poate să fie! Mă asemuie cu un iepuraş cu trup de lebădă. Asta, traduse candid, pentru că eu sunt foarte pufoasă.

Lili îşi zise că, transpus plastic şi concret, clişeul ar fi constituit un coşmar, dar rămase mulţumită că, într-un fel, a lămurit situaţia. Pentru ca tranziţia să nu fie totuşi prea dificilă, găti două zile în draci ceea ce ea îşi închipuia a fi merinde pe cel puţin o săptămână. În dimineaţa următoare, îşi începu „osânda“ la magazin. Pe bufetul din bucătărie lăsă un termos plin de cafea.

Masa dichisită îl descumpăni pe Nelu. În fond, Felicia nu făcuse nimic altceva decât să scoată din frigider, eventual

să încălzească şi să aranjeze un *tête-à-tête* apetisant; nu în bucătărie, după obiceiul casei, ci pe o măsuţă la care se juca poker sau canastă în serile cu invitaţi. O privire fugară îi fu de ajuns ca să constate că Felicia apelase la cele mai simandicoase piese din vitrină, iar un coşuleţ de ghiocei sublinia atmosfera festivă. În totul – intim, cochet şi ambiant. Oarecum mişcat, Nelu încercă să glumească:

— Mi se pare mie sau în casa asta se sărbătoreşte ceva?

— Nu, din câte ştiu eu, surâse cuminte Felicia.

— Tu de ce n-ai mâncat până acum? E aproape cinci.

Genele Feliciei fluturară a nemaiauzit:

— Cum? Fără domnul şi stăpânul casei?… Eu aşa sunt obişnuită. Am făcut rău?

— Hm, foarte frumos din partea ta. Mă întreb ce o să spună Lili când o să vadă că ai umblat la moaştele din vitrină.

— Poate că am greşit, mieună Felicia, dar mi se pare trist să mănânci din vase ciobite şi desperecheate. Să păstrezi totul pentru musafiri şi să nu-ţi onorezi soţul. Eu aşa procedez…

Îl privea speriată, bărbia îi tremura. Nelu îi ciufuli părul şi declară vesel:

— În regulă, nu trebuie să plângi pentru asta. Mă scuzi un minut, mă duc să mă spăl.

Cina se dovedi un succes, iar Nelu – servit impecabil – se simţi ca un paşă. Bucatele preparate de Lili, aceleaşi de ani de zile, prezentate însă artistic de Felicia, cu trucuri de gospodină rafinată, i se părură de o nespusă savoare şi îşi zise că în viaţa lui nu mâncase atât de bine. Cât priveşte cafeaua (cea din termos, reîncălzită şi înnobilată cu un degetar de coniac) – un adevărat triumf. Nu-şi amintea vreo licoare mai minunată.

Aprinse visător o ţigară în vreme ce Felicia, neaşteptat de expeditivă, spălă vasele, puse la loc vitrina, înlătură orice urmă a unei mese mai speciale. „Suspect“ rămăsese doar coşuleţul cu ghiocei. Felicia ezită în faţa lui.

— Dacă ţi-e teamă că Lili s-ar putea supăra, îl arunc…

Nelu făcu ochii mari:

— De ce să se supere?! Dumnezeule, mă faci să cred că sunt însurat cu o zgripţuroaică!

— Poate că eu m-aş fi supărat, suspină Felicia, dar crede-mă, nu m-am gândit la nimic rău. Vă purtaţi atât de frumos cu mine… Ce faci? – se sperie, văzând că se pregăteşte să-şi îmbrace sacoul. Pleci undeva?

Nelu desenă o reverenţă, emiţând preţios:

— Sărutăm dreapta pentru masa de excepţie. O baţi pe Sanda Marin, felicitări!… Mă duc la biliard, doar câteva mâini şi mă întorc.

Trăsăturile Feliciei căzură dintr-o dată spre vârful bărbiei şi ochii i se aburiră:

— Nu cred că poţi să fii atât de lipsit de inimă, încât să pleci tocmai acum.

Nelu nu înţelegea ce înseamnă „tocmai acum“ şi o privi neputincios. Fără să îi lase răgaz, Felicia începu să plângă cu obrazul ascuns în pălmuţele pufoase:

— Eu nu sunt obişnuită să stau seara singură. Lili mi-a promis că vei avea grijă de mine… I-aţi promis-o şi lui Marius. Mi-e atât de frică…

Nelu, muiat de masa bună şi alcool, înduioşat, îi cuprinse umerii:

— Frică?! De ce să-ţi fie frică, fetiţo? Nu ştii că, după ce ai împlinit zece ani, nu mai există Bau-bau?

— Frică? scânci Felicia, ghemuindu-i-se la piept. Frică şi frig… Am atâta frig în inimă! Ia-mă puţin în braţe…

Trupul femeii se lipea de el, încins, conciliant, voluptuos. O sărută reflex, ca din politeţe, pe gât şi, brusc, se simţi năpădit de un val de căldură. Îi căută gura, apoi coborî grăbit, cercetând cu buze lacome, fierbinţi, sub mătasea chimonoului.

Doamne, ce piele avea femeia asta! Miere şi aromă de livadă în floare, codru de liliac în dulce miez de april… Se scufundă într-un abis feeric, tărâm fără gânduri.

Nelu, cu inerenta ţigară savuroasă „de după“ între degete, o urmărea cum trebăluieşte prin casă, ştergând urmele „infamiei“. Încerca un sentiment de satisfacţie fizică necunoscut încă, o toropeală mierie – mereu gustul de miere – îi stăpânea întreaga făptură.

— Spune-mi, scumpo, de fapt când eşti sinceră? Când leşini la aeroport că pleacă Marius, sau când…în fine, încerci mici divertismente?

Felicia se întrerupse din treabă, ridicând un obraz de cireaşă coaptă.

— Ce-ţi veni?! Sunt totdeauna sinceră. Doar nu te îndoieşti că îl ador pe Marius.

— Mde, surâse Nelu, aş zice că foloseşti o tehnică specială.

Felicia râse cristalin:

— Nu te credeam atât de caraghios! Lucrurile astea nu au nici o legătură.

— Ia te uită! Eu îmi închipuiam că tocmai dimpotrivă.

— Sper că n-ai să te superi, zâmbi cu gropiţe, dar cred că bărbaţii foarte chipeşi, aşa ca tine, sunt uneori cam… prosticei. Ce am făcut noi – şi arătă spre canapea – nu înseamnă nimic.

— Serios!?

— Păi, dacă ar însemna, la fel de bine mi-ai fi putut pretinde să nu mănânc nimic vreme de o lună de zile.

— E un punct de vedere, concedă râzând Nelu. Mai am o singură nedumerire! Marius are şi el dreptul să… se hrănească?

Felicia făcu ochii mari:

— N-ai înţeles chiar nimic?! Marius este om de ştiinţă.

— Şi eu, amiralul Nelson! Ce-i cu asta?

Felicia, care nu suferea de complexul enormităţii, de nici un fel de complexe în general, desluşi cu naturaleţe:

— Geniile nu duc o viaţă de toate zilele, sunt mai presus de necesităţile zilnice… Ca să vorbesc pe înţelesul tău, dacă

n-aş fi eu să-l trag de mânecă, Marius ar pleca la Institut fără să bea măcar un ceai.

— Hm, ricană Nelu, am auzit că în zonă se consumă gazelă la micul dejun…

Prinse din zbor scrumiera care spinteca încăperea cu direcţie precisă.

* * *

Când se întoarse Marius, o primăvară radioasă se instalase în parcurile şi pe balcoanele Bucureştiului. Vorba aceea, natura în sărbătoare, sărbătoare în casa Dragomanilor! Felicia se întrecu pe ea însăşi oferind o masă rafinat-festivă, iar atenţiile lui Marius stârniră emoţii. Petrecură de minune, până seara târziu; vinul era admirabil, Marius avea ce povesti, Felicia, strălucind de fericire ca un felinar chinezesc, îl mânca literalmente din ochi. La plecare, Dragomanii, lăsând casa să se aerisească, îi conduseră o bucată de drum. Mergeau înlănţuiţi („încleştaţi“, califică Nelu), ignorând sistemul practicat în situaţii similare, cucoanele în faţă, papotând de-ale lor, bărbaţii, ancoraţi în discuţii politice sau despre şansele Rapidului, urmându-le la câţiva paşi.

Când ajunseră la bulevard, Felicia îşi îmbrăţişă prietena:

— Vă mulţumesc pentru tot, tot, tot! Şi tu, şi Nelu aţi fost extraordinari, i-am spus-o şi lui Marius, două bomboane!!!

Se despărţiră în etape, cu răsuciri de cap la fiecare cinci-şase paşi, bezele expediate din vârful degetelor şi fluturări de mâini, ca în gară.

— E reconfortant, totuşi, observă Lili într-un sfârşit, să vezi cum se iubesc. Nu cunosc pe nimeni care să le semene.

— Nu, sigur că nu.

— În realitate, sunt doi drăguţi! Chiar şi Felicia, grasă şi proastă cum o fi ea…

— Absolut, îngână maşinal Nelu.

— …e, în primul rând, o fată grozav de cumsecade şi o prietenă devotată.

— Categoric devotată, sublinie Nelu.

Lili se opri brusc, agăţându-i-se de braţ:

— Spune-mi, dragul meu, ai vrea să mă schimb? Să încerc să fiu alta?

Energia cu care Nelu dădu din cap, respingând ideea, o gâdilă pe Lili şi se lipi de el afectuoasă.

— Nu, scumpo, te asigur că prefer să rămâi cum eşti.

— Ce drăguţ din partea ta că mi-o spui!… Trase adânc în piept aerul nopţii de aprilie: ce mireasmă minunată! Salcâmi, nu?… Şi Luna! Hai să fim romantici şi să admirăm Luna! Crai Nou… O virgulă de aur, spunea un poet. Eu i-aş zice un surâs de aur.

Nelu îşi înfipse ochii în bolta înaltă. Ce virgulă de aur, ce surâs?! Era leit rânjetul tras spre o ureche, al lui Popeye Marinarul. La cine dracu’ se rânjea?! „Hai sictir!“ mârâi printre dinţi şi opri din mers un taxi.

SĂ-ŢI FIE DRAG CU CINE ÎNSEREZI

Îndârjită cu înfocare era doamna Simionescu. Avea o grămadă de pilde, experienţă de viaţă acumulată de-a lungul mai multor generaţii, dar argumentul suprem, însumându-le concentrat pe toate celelalte, îl constituia preceptul din bătrâni precum că gloaba şi pur sângele n-au cum se adăpa din aceeaşi iesle. Pur sângele, de la sine înţeles, era Măriuţa ei, bibelou gingaş cu creştere aleasă, iar gloaba – Cătălin traistă goală, fecior de ţoape, dar, mai degrabă, copil de uliţă. Domnul Simionescu, împăciuitor şi cam filozof de felul lui, încerca s-o tempereze: „nu te mai amesteca. Eu aşa zic! Nu noi hotărâm soarta fetei, ci cum îi e dat. Fericită ori ba, cel puţin să ştie că şi-a făcut-o cu mâinile ei, că ea a ales…“ Nevastă-sa îşi astupa urechile, nu suporta să-l audă spunând prostii, căci dacă temea ceva cu adevărat, era scleroza. Fiindcă doar un sclerozat putea gândi în aceşti termeni. Păi, atunci la ce bun sfaturile vârstnicilor, clarviziunea părintelui care vede mai departe de aşternutul dantelat al… aşa şi pe dincolo (era o pudică) să-i zicem fierbinţeala începutului, experienţa lui, tâmplă căruntă care a învăţat pe propria-i piele că nu tot ce umblă pe patru labe e şi bun de cârnaţi. Cum, adică tu, mamă, n-ai voie să-ţi înveţi copilul de bine, să-i deschizi ochii, să-l îndrumi pe unde păşeşte? Adică-i de ajuns că te-am fătat, merinde şi adăpost ţi-am dat, d-acu slobod eşti să mergi la spânzurat?! Mai spunea Simionescu, şi aici trebuie să recunoaştem că avea ceva noimă, „e în firea omului să se încontreze, indiferent că-l sfătui de bine sau de rău. Cu cât

mai aprig ai să încerci s-o desprinzi de Cătălin, cu atât mai aprig se va agăţa de el. Şi, din nefericire, în asemenea cazuri, părinţii sunt cel mai puţin ascultaţi…“

„De parcă le-am fi duşmani“, conchise dureros doamna Simionescu, „aici ai nimerit-o!“ Îngrijorată propriu-zis începuse să fie cam de prin anul II de facultate al Măriuţei, căci, ce să discutăm, prea dura povestea de mult! Se ştiau de la grădiniţă şi de atunci, tot de mână umblau. Şi aia e, că nici nu erau singurii care se „încurcaseră“ de mititei, ceilalţi copii din gaşcă evoluând tot aşa, în pereche. Locuiau toţi în acelaşi cartier, câteva străduţe rămase ca prin minune intacte, neafectate de necesităţi sau capricii edilitare, păstrând uluitor de fidel idilicul şi parfumul altor vremi. În total, unsprezece sau doisprezece copii, care fuseseră colegi de şcoală şi liceu, bătuseră împreună mingea, trăseseră la fit, mergeau în grup la cinema şi la aniversări, îşi făceau cadou câte o carte cu semnătură caligrafică precedată obligatoriu de posesivele „al tău… a ta…“ Urmaseră jucăriile de pluş „haioase“, mărţişoarele din ce în ce mai costisitoare şi, în sfârşit, inelul de argint scos din deget la fiecare despărţire „definitivă“ şi recuperat în mai puţin de douăzeci şi patru de ore cu un radios suspin de uşurare.

Pe atunci, doamna Ileana Simionescu privea lucrurile cu relativă seninătate şi declara, cu un aer afectat care-i caracteriza în general fraza, că toate acestea sunt simple jocuri de copii, opţiunile se fac mai târziu. De altfel, nici grupul nu-i prea select. Cei mai mulţi provin din familii de intelectuali, dar mai sunt şi alţii de extracţie mai… modestă. Ei, adică Simioneştii, sunt părinţi moderni, oameni populari şi nu i-au impus restricţii Măriuţei în alegerea prietenilor. Ceea ce o surprindea, adevărat, era statornicia perechilor – formaţiile rămăseseră aceleaşi din grădiniţă sau de la şcoala primară, iar două dintre perechi se căsătoriseră imediat după bacalaureat.

Mai neliniştită devenise când, pe la şaisprezece-şaptesprezece ani, începuseră vacanţele la munte şi la mare, mai precis – o duzină de zăpăciţi, nişte copii încă, lăsaţi de capul lor în circumstanţe optime, parcă anume create ca să-ţi pierzi capul! O speria mai ales Marea, loc de pierzanie, aşa cum îşi imaginau străbunicele Parisul către care se îndreptau la studii junii epocii. Mare, sânge înfierbântat, discoteci, nopţi înalte dezmierdate de briza parşivă, buze care miros a flori şi nici un ceasornic, nici o întrebare incomodă: „De unde vii? Unde ai stat până la ora asta etc…“

Prima oară nu-i dăduse voie. Om fi noi părinţi moderni, dar nici aşa! Fata abia împlineşte şaisprezece ani, e prea devreme ca să-şi dea poalele peste cap. Pentru că să nu-mi spui mie că băieţii or să doarmă separat de fete şi or să chestioneze margaretele „mă iubeşte? nu mă iubeşte?“

Măriuţa reacţionase prompt. Refuzase să plece cu ei, părinţii, în vacanţă, se încuiase în camera ei, de unde nu ieşea decât la baie, era mută şi nu mânca. Simionescu, tatăl, se enervase pentru prima oară într-o căsnicie peste douăzeci de ani:

— Acum eşti mulţumită? Vrei să-mi spui şi mie ce-ai reuşit? I-ai stricat şi ei şi nouă vacanţa! Pentru cine o ţii fată mare? Pentru cine ştie ce derbedeu care o să-şi bată joc de ea că n-a găsit până la el nici un fraier care să o înceapă? Şi acum, stă nemâncată şi plânge la odaie! Ştii ceva? Decât tuberculoasă şi neurastenică, o prefer curvă!

Cu ceva tot se alesese Măriuţa. De Crăciun, maică-sa îi permisese să plece cu prietenii la Piatra Arsă. Fusese ceva de pomină şi iradia de fericire. Doamna Simionescu ar fi pariat pe toate economiile din bancă şi de sub saltea că „mă înţelegi, treaba se comisese“, ceea ce o sufoca, însă, era persoana, statutul, identitatea subiectului. De ce tocmai Cătălin, copilul cel mai troglodit din grup? Eu sunt profesoară, bărbatul meu e consilier juridic, sunt exagerată pentru că doresc pentru fata mea un copil de intelectuali?

Mai devreme sau mai târziu, educaţia îşi spune cuvântul, de la felul în care ţii furculiţa până la camuflarea zgomotelor… indiscrete din baie, de la apelativul „fă“, când eşti pus pe scandal, la impersonalul, dar indiscutabil elegantul „doamnă“ emis în aceleaşi împrejurări… Dar câte nu mai sunt! Băiatul era frumuşel, nimeni nu contestă. Isteţ, iute, dibaci, cu farmec. La primul ochi, nimic nu-l deosebea de ceilalţi cu descendenţă mai fericită, căci, receptiv, ceea ce nu deprinsese acasă la el dobândise în casele prietenilor. Nici că avusese noroc. Maică-sa era dactilografă modestă, cu „două degete“, la o arhivă, taică-său era şofer pe camion. Se luaseră de foarte tineri, după un an apăruse Cătălin, iar după alţi cinci divorţaseră. La pronunţarea hotărârii de divorţ, nici unul dintre ei nu împlinise douăzeci şi cinci de ani. Pentru Cătălin începuse o existenţă stil camping sau, dacă vreţi, de navetist care nu ştia niciodată unde va dormi la noapte. Şi mama şi tatăl, scandalos de tineri şi avizi de viaţă veselă, îşi pasau copilul unul altuia, în funcţie de aventura momentului. Ce-i drept însă, băiatului nu-i lipsea nimic căci, pansându-şi remuşcările, îl expediau de acasă cu traista plină, bani de buzunar, iar de sărbători şi la aniversări primea chiar mai mult decât în măsura posibilităţilor, tot ce poftea. În sensul acesta, Cătălin nu făcea notă discordantă faţă de ceilalţi copii, iar calităţile lui naturale îl aşezau printre vedetele grupului. Era printre primii şase sau şapte din clasă fără efort, un sportiv talentat şi prieten de nădejde. Beleaua dracului, Simioneasca o recunoştea, scrâşnind din dinţi, mai era şi simpatic, te vrăjea dintr-o privire – şi, amănunt conştientizat de amici, o petrecere, un week-end la munte sau un sejur la mare fără Cătălin îşi pierdea farmecul; era un dansator înnăscut şi neobosit, improviza cu vervă la pian fără să fi luat o singură lecţie, nimeni nu relata mai cu haz un banc. „Neam de ţigani“, diagnostica pe nedrept doamna Simionescu, făcând aluzie la tenul creol al băiatului, „ăştia cam toţi au în sânge drâmba şi ţopăiala“, uitând că la vremea ei se dădea în vânt

după Dichiseanu şi Ştefan Bănică, mai ales când evoluau în numere de *music-hall.* „Ce linie desăvârşită“, se extazia în epocă, „ce graţie a mişcării, câtă eleganţă în păşit!“…

Asta n-o pricepea în ruptul capului! De ce musai Cătălin, şi nu Dănuţ, de pildă, fiu de medici, sau Marius – mă-sa şi ta-su lucrează în diplomaţie – ori Bogdan, copilul unic al unor cercetători care se orientaseră după ’90 şi făcuseră avere în industria hotelieră? De ce o fi trăgând fata asta la os de golan?

Întrebarea revenea constant, mai cu seamă în discuţiile cu Andreea, în care, nemărturisit, căuta o aliată. Făcea parte din acelaşi grup de copii, era singura „necuplată“, şi totodată, cea mai serioasă. Ileana Simionescu declara adeseori că, dacă ar fi avut un fiu, l-ar fi încredinţat Andreei, fără umbră de şovăială.

„Asta fiindcă n-ai fiu“, replica bărbatu-său, „altfel i-ai fi găsit o căruţă de cusururi.“

Andreea era, fără îndoială, specială. Pentru neimplicaţi, şi dacă întâmplător mai aveau şi o brumă de cunoaştere a naturii umane, Andreea reprezenta prototipul de fată bătrână al anilor noştri. Pe o siluetă bună, de sportivă băieţoasă, se înălţa un cap cu trăsături regulate, dar aspre şi cam mari. În totul, era colţoasă şi colţuroasă, o fată în care băieţii vedeau îndeobşte o camaradă cu fustă, dar nu se simţeau îmbiaţi să-i scoată sutienul. Comportarea directă şi uscată n-o făcea însă antipatică, conferind spuselor şi faptelor ei un spor de credibilitate. Era socotită eminamente serioasă, discretă, lipsa de implicare afectivă garanta obiectivitatea şi, aflaţi la ananghie, prietenii apelau la ea contând pe sfatul cel mai bun pe care l-ar fi putut primi şi pe ajutor concret.

La rândul ei, Ileana Simionescu era încredinţată că, dacă exista cineva pe care se putea bizui în campania ei împotriva lui Cătălin, aceea nu putea fi decât Andreea. Dintâi, că Măriuţa o socotea cea mai bună prietenă, depozitara absolută a tuturor tainelor legate de dragostea

ei, apoi avea încredere în sinceritatea şi judecata celei pe care o considera cea mai matură persoană din tot grupul.

— În definitiv, ce aveţi împotriva lui Cătălin?

Doamna Simionescu, care tocmai repara o faţă de masă cu medalioane de Gobelin, îşi ridică privirea peste ochelari:

— Ţie-ţi place?

— E un băiat bun, simpatic… Toţi ţinem la el foarte mult.

Simionească o privi mai atentă. Pipăise în glasul Andreei un soi de îndoială.

— Astea sunt generalităţi. Să fiu mai clară! Tu te-ai mărita cu el?

Andreea începu să râdă şi îşi aprinse o ţigară. Simionească nu-i plăcea ca fetele să fumeze – slavă Domnului, Măriuţa nu era contaminată – dar, la Andreea, ţigara făcea parte din însăşi personalitatea ei, inerentă aerului de femeie emancipată, cu accente pronunţat masculine.

— Nu-i *fair-play,* doamnă Ileana. Nu aşa se pune problema.

— De ce nu?

— Pentru că Măriuţa şi cu mine suntem structuri diferite, ceea ce nu ne împiedică să fim prietene foarte bune.

— Am înţeles, nu dai doi bani pe Cătălin.

Andreea se sperie:

— De ce o luaţi aşa? Încerc doar să vă explic că fiecare e liber să viseze cum şi la cine-i place, iar noi două nu visăm la fel. Eu prefer alt gen de bărbat, după cum Cătălin preferă genul Măriuţei, o fată frumoasă şi romantică.

— Adică tu ce gen preferi? se interesă suspicioasă.

Andreea răspunse fără să ezite:

— Mie-mi plac bărbaţii maturi. De exemplu, n-aş avea nimic împotriva unei diferenţe de zece ani. Mi-ar plăcea chiar.

— Nu te-aş sfătui, zece ani e mult şi cu timpul se resimte. E bine însă ca bărbatul să fie mai copt. Încep să înţeleg unde baţi. Adică, fără să mi-o spui de-a dreptul, fie-mii îi

plac puştanii. E curios, pentru că ăstora foarte tinere le plac de obicei craii grizonaţi.

Andreea se foi pe canapea, întorcându-şi profilul puternic spre doamna Simionescu. „Ce nas mare, parcă i-a mai crescut şi tunsă cum e, ca un cârlan, chiar zici că-i bărbat! Îmi pare rău de ea, e fată bună şi ţine sincer la Măriuţa…“

— Ea nu vede aşa lucrurile. Îi plac băieţii de vârsta ei, iar ea nu se mai consideră puştoaică. În orice caz, are argumentele ei greu de combătut. Dacă vreţi, o anumită filozofie de viaţă.

— Hai să fim serioşi! râse Simionească. Îmi cunosc fata, nu-i proastă, dar nu-mi vorbi mie de filozofie de viaţă la douăzeci de ani, când abia a scos capul din găoace!

— Încercaţi s-o combateţi dumneavoastră, surâse Andreea. Măriuţa îşi doreşte un partener cu experienţe comune, să nu fie geloasă pe ceea ce ar fi putut trăi înaintea ei şi fără ea. Să nu existe între ei secrete, amintiri separate, dosar personal la care celălalt nu are acces. Or, între ei toate acestea se exclud, au crescut împreună, au bătut aceeaşi minge.

— Hm, şi proasta mea îşi închipuie că fleacurile acestea ar putea construi o garanţie! Tu ce părere ai?

— Că sunt prea tineri, dar m-am învăţat să-mi ţin gura. Le-am spus aceleaşi lucruri şi lui Gigi şi lui Bella…

— Ăia de s-au luat după bacalaureat…

— Exact, şi pot să vă spun că relaţiile s-au răcit substanţial. Eu cred că un cuplu trebuie să fie ceva mai experimentat, să aibă termene de comparaţie.

— Raţionezi ca un om matur, măcar de le-ar judeca pe jumătate la fel de bine fiică-mea!

— N-ar mai fi Măriuţa, râse Andreea, frumoasă, spontană şi adorată de toată lumea, aşa cum e.

— Ei lasă, declară generoasă doamnă Simionescu, că şi tu arăţi destul de bine. Dar toate ca toate, care-i soluţia?

— După mine, să mai aştepte şi, i-am spus-o şi Măriuţei, să nu uite niciodată că el, Cătălin, e fiul părinţilor lui.

Amândoi sunt cam zglobii de felul lor, iar Cătălin…

Doamna Simionescu se repezi ca o panteră asupra victimei:

— Ştii ceva precis? Vreo aventură?

— Ferească Dumnezeu, nu l-am văzut niciodată pe Cătălin ridicând ochii la altă fată. Asta îi spuneam Măriuţei, şi numai pentru că mi-a cerut părerea, să mai aibă puţină răbdare, să-şi verifice amândoi sentimentele…

— Nu da năvală la Primărie, că aia nu fuge. Bine i-ai spus, fata mea! De ţi-ar da Dumnezeu noroc pe câtă minte ai, ştiu că o să-ţi fie moale în viaţă. Atâta rugăminte am la tine, Andreea, tu s-o înveţi la fel de bine.

— Doamnă Ileana, eu am să fac tot ce pot, dar nu vreau s-o pierd de prietenă pe Măriuţa. În fond, e viaţa ei, are dreptul să hotărască singură.

Banal poate, dar minunat, Parcul Carol fusese leagănul copilăriei şi dragostei lor. Aici se jucaseră odinioară, aici chiuliseră de la şcoală, aici schimbaseră – talisman scump – primul „te iubesc“. Cunoşteau fiece alee, băncile „discrete“, salcia de unde puteai admira cel mai magnific apus de soare. Şi, amănunt care nu înceta s-o încânte pe Măriuţa, puteai surprinde aceleaşi peisaje în paleta distinctă a tuturor anotimpurilor. Îi sugerase chiar lui Cătălin, care avea oarecare aptitudini, să picteze una şi aceeaşi privelişte (de pildă, cea cu lacul în plan depărtat – feerică!) ţinând seama de cromatica şi straiul vegetal al sezonului.

— Dacă te gândeşti, şopti Cătălin zbârlindu-i părul de pe tâmplă, punând cap la cap plimbările noastre prin parc şi traducându-le în kilometri, am fi înconjurat Pământul.

O ţepuşă încinsă străpunse inima Măriuţei.

— Nu-mi mai vorbi de călătorii. Când îmi amintesc că vrei să pleci…

— Nu că vreau, trebuie, scumpa mea. Este o ocazie unică să putem face nişte bani, bani serioşi, sunt sigur. Chiar dacă

nu mi-o trântesc în faţă, ştiu ce gândesc ai tăi despre mine, „un coate goale din părinţi fluieră vânt!“

— Gândeşte-te la mine, nu la ei…

— Scumpa mea, e singura mea şansă de a demara onorabil. Şi pe urmă, un an nu-i un secol…

— O veşnicie!

I se agăţă de braţ, plângând. Cătălin, şi el cu ochii în lacrimi, încercă s-o îmbărbăteze:

— Am să-ţi scriu în fiecare zi, îţi voi telefona ori de câte ori voi avea posibilitatea, poate mă reped să te văd, poate tu, există excursii cu autocarul relativ ieftine…

— Da, îngână Măriuţa printre suspine, şi mai există napolitane cu ochi focoşi, şi o cireadă de Sophia Loren tinere…

Cătălin se opri în mijlocul aleii şi îi sărută ochii plânşi:

— …pe care nici n-am să le observ, iar seară de seară, la unsprezece trecute fix…

Măriuţa îşi ridică privirea strălucitoare, udă de plâns:

— …ne vom uita amândoi la steaua noastră şi…

— …vom fi unul în braţele celuilalt şi ne vom săruta de noapte bună… Scumpa mea, hai să ne căsătorim în regim de urgenţă şi să plecăm împreună!

Măriuţa hohoti cu nasul tuflit în subsuoara lui Cătălin:

— Nu pot, iubitule. Mama e cardiacă, oricând poate face un infarct. Şi aşa îmi spune că eu, cu problemele mele, o s-o bag în mormânt. Nu mi-aş ierta-o niciodată, nu aş mai putea fi fericită.

Trecuseră două luni, şaizeci şi una de zile numărate de la plecarea lui Cătălin şi nu primise decât trei cartoline vesele, toate de la Veneţia, aflată în plin carnaval. Nimic din scrisorile promise zilnic, de apel telefonic – nici gând.

Măriuţa, oricum fragilă de fel, diafană ca un porţelan, ajunsese transparentă, iar ochii încercănaţi, deveniţi imenşi, păreau să confişte feţişoara slăbită.

— Măcar de-aş înţelege, nu mai am nici o pretenţie, dar cel puţin să înţeleg! Probabil a intervenit o femeie, pentru că la asta te gândeşti, automat. Dar chiar din prima zi? Şi chiar din prima secundă s-a amorezat atât de total, atât de absolut, încât din aceeaşi secundă să mă uite complet? Să nu mai contez deloc pentru el?

Andreea se duse în bucătărie să golească scrumiera care deborda şi se întoarse cu încă un rând de cafele.

— E bizar într-adevăr. Sentimentele se mai schimbă, dar nici aşa hocus-pocus, după tot ce a fost între voi.

— Poate că-i bolnav, avansă Măriuţa, cu inima cât un purice.

— Nu cred. Ar fi găsit pe cineva care să te informeze, cu menajamente, desigur.

— Andreea! Sincer, dar sincer de tot! Tu ce ai face în locul meu?

Fata avu o mişcare a umerilor lesne de tradus: „Eu! Eu sunt cu totul altceva…“ Măriuţa o înţelese, dar nu era acum timpul de susceptibilităţi. Insistă:

— Spune!

— Eu sunt o luptătoare. Aş lua avionul şi m-aş duce la el!

— E un fel de a vorbi. De unde invitaţie ca să obţin viza italienilor? Şi pe urmă, unde mă duc? Ajung în Italia şi încotro o iau? La stânga sau la dreapta? N-am nici o adresă, îi scriu la post-restant.

Dintr-o dată, Andreea, fulgerată de o idee neaşteptată, rămase ţeapănă, cu ţigara în aer.

— Măriuţa… Tu ştii că eu ţin la doamna Simionescu şi o apreciez foarte mult…

— Şi mama te iubeşte foarte mult. Unde vrei să ajungi?

— Ia-o ca pe o simplă supoziţie. Crezi că-i posibil ca ea să ascundă scrisorile lui Cătălin? În fond, când vine poştaşul, tu nu eşti niciodată acasă…

Măriuţa, din palidă ca o lună ostenită, deveni lividă.

— Ar fi o explicaţie, dar nu pot s-o cred pe mama, mama mea, chiar în halul ăsta de ticăloasă. Vede cum mă

perpelesc, cum tresar la fiecare apel telefonic, cum mă zbucium şi în somn! Fiară să fie şi tot n-ar lăsa-o inima să-mi fure scrisorile.

— Nici eu nu-mi închipui, dar varianta asta ar explica totul. Hai s-o epuizăm. Sugerează-i lui Cătălin, tot aşa, la post-restant, să-ţi scrie pe adresa mea.

Măriuţa îi sări de gât:

— Cum de nu ne-a venit ideea asta mai demult? Eşti o prietenă minunată!

Măriuţa ajunse într-un suflet acasă. Mirosea a mâncare şi năvăli în bucătărie. Doamna Simionescu adora să gătească, dar, în sinea ei, se ruşina de un *hobby* atât de puţin intelectual. În consecinţă, de câte ori era surprinsă aplecată deasupra aragazului, se justifica, acuzând cele mai absurde evenimente, sau dorinţa expresă de a face o plăcere unuia sau altuia dintre membrii familiei.

— Ştiu că-ţi place – tocmai gusta sosul –, aşa că am făcut azi un *Boeuf Stroganoff...* Dar ce-i cu tine? Arăţi ca un bujor, să nu-ţi fie de deochi! exclamă traducând greşit emoţia şi temerile care însufleţeau obrajii Măriuţei.

Fata îşi înfipse unghiile în umerii pufoşi ai doamnei Simionescu şi o răsuci cu faţa spre ea.

— Mamă! Jură pe capul meu că nu-mi ascunzi scrisorile lui Cătălin!

Femeia se holbă speriată:

— Du-te, fată, la popă să-ţi citească! Os de vagabond, i-a sucit minţile prima tarantelă cu buricul gol, şi-acum dai vina pe mine!

— Jură! Pe capul meu!

— Jur, nebuno! Capul tău! Măcar de-ar fi ceva de… capul lui!

În anii care urmară, peisajul existenţial al Măriuţei suferi modificări importante. Termină facultatea şi se angajă la patronul unei întreprinderi care promitea să devină

prosperă. Era tânăr, ambiţios şi se lăsă imediat cucerit de aerul diafan al Măriuţei, de melancolia care se confundă adesea cu distincţia. Amănunt care duce sigur la succes, amplificând dorinţa până la cote nebănuite, fata era rezervată, nu i se aruncă imediat de gât, ce mai, „se lăsa greu“. În ce o priveşte pe Măriuţa, deşi continua să-şi lingă rana încă deschisă, se lăsă în cele din urmă convinsă de entuziasmul contaminant al lui Valentin, de vitalitatea lui fantastică specifică învingătorilor. Oricum, Cătălin era o carte jucată, un roman încheiat. Misterios, dar la fel de definitiv ca un mormânt. Se căsătoriră grandios, se născu o fetiţă, iar Măriuţa, chiar dacă nu arbora ca tânără doamnă un obraz radiind de fericire, părea să se fi împăcat cu soarta şi cu cei din jur, părea să se fi instalat definitiv într-un climat de linişte şi confort. Doamna Simionescu exulta.

O dată cu schimbarea statutului, Măriuţa schimbă şi cartierul, astfel că legăturile cu vechea gaşcă se dizolvară de la sine. Cel mai greu îi era fără Andreea, singura martoră a defunctei ei relaţii cu Cătălin, singura dinaintea căreia putea depăna amintiri pastelate şi emite în continuare ipoteze; şi azi, după mai mult de trei ani, o urmăreau aceleaşi dureroase nedumeriri. Andreea îşi isprăvise şi ea studiile şi, foarte curând după aceasta, găsind un post interesant la Timişoara, părăsi Capitala. Din cele câteva scrisori primite şi puţinele convorbiri telefonice, Măriuţa înţelese că s-a integrat perfect în noua existenţă, că Timişoara e un oraş minunat, iar locuitorii ei aşijderea. Dar, aşa cum se întâmplă în cele mai multe cazuri, ochii care nu se văd se uită, şi comunicarea încetă de la sine.

Într-o după-amiază de aprilie, ieşind de la serviciu, Măriuţa urcă în Fiatul făcut cadou de Valentin la aniversarea celor doi ani de căsătorie şi, în loc să se ducă acasă, ca de obicei, se îndreptă spre cartierul în care copilărise. Doamna Puşa, croitoreasa, constituia – cu excepţia amintirilor – ultima legătură cu zona: „banda“ se

răspândise chiar că în cele patru vânturi, înşişi părinţii Măriuţei, găsind o locuinţă potrivită, se mutaseră ca să fie mai aproape de fată; adică, spunea doamna Simionescu, „separat, dar nu departe“.

Zăbovi cam vreun ceas la doamna Puşa – n-avea cine ştie ce fantezie, dar era o executantă perfectă –, apoi, cedând unui impuls de moment, făcu un mic ocol pe Strada Zăvoiului. Uite acolo, chiar înainte de a da colţul, locuise Cătălin. Revăzu nu fără emoţii căsuţa albă care totdeauna i se păruse tuflită sub greutatea acoperişului din olane roşii. Grădiniţa era şi acum îngrijită şi Măriuţa se întrebă cine o mai fi stând acolo. Şi, la urma urmei, de ce să nu se intereseze? Chiar dacă dă peste tatăl lui Cătălin, ce-i rău, condamnabil în faptul că o veche prietenă din cartier, trecând după ani de zile prin meleag, se interesează de fiu-său, un fost camarad de joacă?

Coborî din Fiat, deschise portiţa grădinii şi, din clipa aceea, avu o senzaţie ciudată, de parcă ar fi căzut în transă. Apăsă pe butonul soneriei şi, dintr-o dată, se trezi în faţa lui Cătălin. În secunda imediat următoare, era în braţele lui.

Nu, nu se întorsese la taică-său, nici gând, venise să-şi ia nişte acte, bătrânul era bine sănătos, n-avea nevoie de el. Sosiseră în ţară doar de patru zile, deocamdată au tras la un hotel.

— Cine? întrebă sugrumată Mariuţa. Vorbeşti la plural.

— Cum cine?! Eu, Andreea şi băieţelul, care face în curând doi ani.

Măriuţa simţi că se sufocă, oricum cerul căzuse pe ea.

— Andreea? Andreea Dobre, prietena noastră, prietena mea cea mai bună?

— Ce, nu ştiai că ne-am căsătorit?!

Oricât s-ar fi simţit de zdrobită, faptele trebuiau puse cap la cap, limpezite. Avea dreptul la adevăr.

— Iubita mea, nu te înţeleg… Tu te-ai măritat înaintea mea, n-ai mai vrut să ştii de mine, nu mi-ai mai răspuns la nici o scrisoare. Eram disperat, sleit de boală…

— Aşa ţi-a prezentat lucrurile Andreea. Doamne, n-am cunoscut fiinţă mai ticăloasă! Trebuie să ne povestim totul.

Şi povestiră. Pe una din băncile lor de odinioară, simţind pe obrajii plânşi răcoarea înserării aromată de liliacul înflorit. Da, ca pentru a da relief şi mai romantic emoţiei lor, liliacul tocmai înflorise.

Totul se desfăşurase – abia acum înţelegeau, derulând filmul fiecăruia dintre ei – în conformitate cu o strategie nemernică urmată cu stricteţe. Pe Andreea o ajutaseră însă şi împrejurările. La puţine zile de la sosirea în Italia, Cătălin se accidentase grav, căzând de pe o schelă. A zăcut luni de zile în spital, complet imobilizat. Nici măcar graiul nu-i rămăsese slobod, altfel şi-ar fi rugat patronul, o rudă mai îndepărtată care-l adusese de fapt în Italia, să ia legătura cu Măriuţa. Când a început să se simtă mai bine… Vărului ăsta de a doua mână îi datorează totul, nu i-ar ajunge trei vieţi ca să-i fie îndeajuns de recunoscător! L-a tratat la cei mai scumpi medici, apoi l-a internat într-o clinică de recuperare celebră în toată lumea, a întâlnit acolo toate naţiile pământului… Sunt atâtea de povestit!

— Lasă asta, îl întrerupse Măriuţa. De ce nu mi-ai spus nimic? Te-aş fi aşteptat până la capătul lumii, găseam o soluţie să vin la tine.

— Tu nu auzi că eram mut şi paralizat? Când am început să comunic, l-am pus pe văru-meu să scoată scrisorile de la post-restant. În ultima mă rugai să-ţi scriu pe adresa Andreei. Şi aşa am făcut.

— De ce n-ai telefonat?

— Încă nu puteam vorbi. Cu chiu cu vai, abia ţineam pixul în mână, ţi-am expediat patru scrisori. Nu mi-ai răspuns la nici una. Mi-a scris, în schimb, Andreea, că te-ai măritat. La puţin timp, a venit chiar ea la Milano.

— Înţeleg… Te-a consolat, ţi-a şters lacrimile, a făcut-o pe prietena devotată din copilărie, pe infirmiera duioasă şi înţelegătoare, te-a sprijinit când făceai primii paşi în baston şi pe urmă, ţi s-a vârât în pat.

— Cam pe aici, îngână Cătălin. Eram înfiorător de slăbit, deprimat, te pierdusem pentru totdeauna şi găseam că Andreea se comportase minunat. Mi-a mărturisit că mă iubea dintr-a opta, dar era, este prea *fair play* ca „să fi intrat peste tine“. Simţeam că-i datorez un act de recunoştinţă şi… ne-am căsătorit.

Cu buzele lipite de ale lui Cătălin, Măriuţa şopti:

— Tu cum vezi lucrurile în continuare?

— Nu ştiu, ştiu doar că fără tine nu pot trăi. Nu suport încă o despărţire. Cred că cel mai bun lucru ar fi să ne ducem fiecare acasă, să mărturisim deschis şi desluşit…

Măriuţa îi astupă gura:

— În nici un caz! Din clipa asta nu ne vom despărţi nici o secundă. Presimt, simt cu toată fiinţa mea că, dacă ne despărţim chiar numai câteva ore, va fi pentru totdeauna. Am suferit prea mult ca să mai suport testul unui şantaj sentimental. Lacrimi, rugăminţi, ameninţări cu sinuciderea, ameninţările legate de copii, gura lumii…

— Chiar! Ce se va întâmpla cu copiii?

— Totul se rezolvă, cu condiţia ca noi să rămânem împreună. Şi pentru ca să rămânem împreună, trebuie să ridicăm imposibilul între noi şi trecutul nostru de acum câteva ceasuri. Fără scrupule! Să nu-mi spui că ţi-e milă de Andreea! E o canalie care merită de la viaţă tot ce-i mai rău. Numai lacrimile de-ar fi să mi le plătească!

— Şi Valentin?

— Îmi pare rău pentru el, dar asta-i situaţia. Nu toate lozurile din viaţă sunt câştigătoare, ca să citez unul din preceptele lui favorite.

— În consecinţă… dispărem în ceaţă?

— Doar la un hotel. Eventual telefonăm scurt, ca să nu ne dea la Dispăruţi.

Strâns înlănţuiţi, se îndreptară spre ieşirea din parc. Luna nu fusese niciodată mai radioasă, aroma liliacului în floare mai îmbătătoare.

Doamna Simionescu lepădă în poale scrisoarea Măriuţei, recitită poate a zecea oară.

— Doamne, mă tot întreb, ce o fi având vagabondul ăsta, fir-ar pielea lui! Miere? Lipici? Să laşi tu, Măriuţo, femeie în toată firea, situaţie, bărbat serios care te iubeşte, casă, copil, părinţi şi să dai buzna în lumea largă cu un coate goale…

— …maţe fripte şi aşa mai departe, o întrerupse domnul Simionescu deschizând ziarul. Ţi-am spus să nu te bagi? Acum, ce-ai izbutit? Doi bebeluşi ca şi orfani şi doi „seduşi şi abandonaţi“ care au rămas cu ochii după fugari. Dintr-un condei: patru nenorociţi, când de la bun început puteau să existe doar doi inşi fericiţi.

— Ce-mi tot dai zor cu aritmetica? La urma urmelor, nu dumneata le răgeai în toate vânturile despre fie-ta că, decât neurastenică sau ofticoasă, o preferi curvă? Ce-ai vrut, asta ai avut!

În sinea ei, se căi imediat. Adică de ce-mi fac eu fetiţa curvă? Azi nu mai e ca pe timpuri, doar ridicai ochii peste gard, şi gata, erai „una din alea“… Dar chiar şi bunica, nu spunea ea, de-a rămas vorba în familie: „să înserezi cu cine ţi-e drag.“ Asta a făcut Măriuţa… Şi, dacă stai să te gândeşti, asta a încercat şi Andreea. Dar de ce m-a minţit ea? Vezi, asta nu trebuia s-o facă, să mă mintă…

Fericită de concluzie, mulţumită de ea şi de toată lumea, năvăli în sufragerie:

— Cocoşel, ce-ai zice să-ţi facă ţie mama nişte clătite cu ciuperci?

De uimire, lui Simionescu i se deplasă proteza. Auzi, cocoşel! Nu-i mai spusese aşa de pe vremea când fusese De Gaulle în România şi ei erau tineri căsătoriţi. Cocoşel, de la Cocoşul Galic! Şi încă se mai miră cu cine seamănă fie-sa la nebunealã!

PARTY LA CASTEL

Motto: „Nimic nu-i mai trist decât suferinţa din privirea copiilor, lacrimile din ochii bătrânilor.“

Anonim

Avea nouă ani, era în clasa a treia şi-l chema Ghiocel. Fusese impulsul de ultim moment al bunicului care, înainte de a declara naşterea băiatului la Primărie, trecuse pe la cârciuma din colţul străzii. Se simţea cătrănit că fie-sa îl hiritisise cu un nepot din flori şi, cum afară tocmai dădea colţul ierbii, ideea i se păruse grozav de inspirată.

Se iscase scandal mare în familie, nevastă-sa şi fata săriseră cu gura pe el, dar bătrânul chiar treaz nu înţelegea de ce, la o adică, Ghiocel ar suna mai caraghios decât Mugurel, Crin sau Bujor?! Dar lumea sfârşeşte prin a se obişnui cu toate celea şi, oricum, încă de la grădiniţă, nimeni nu-i spunea altfel decât Puricei. Era mititel şi firav – „zici că intră într-o cutie de chibrituri“ –, oacheş, cu un neastâmpăr care-l făcea să vibreze, incapabil să stea locului. Cine îl vedea, îşi spunea că numai ochii-s de el. Rotunzi ca nişte nasturi, cu nişte gene lungi şi lucioase, parcă tot stropite cu rouă, ardeau tăciuni aprinşi pe feţişoara slăbuţă şi palidă. În acelaşi timp, izbea lipsa lor de veselie. Privirea băieţaşului contempla, medita sau iscodea, dar nu râdea niciodată. Cine stă însă să ia seama la toate nimicurile şi, cum lui Puricel nu i se dădea atenţie, amănuntul trecea neobservat. Un fapt mai puţin comun, ai

lui, departe de a-l decreta împăratul familiei, dimpotrivă, îl ignorau, prioritate având viaţa fiecăruia dintre ei. Or, copilul incomoda, fiind mai degrabă tolerat decât iubit.

Bunicul, vreme de patruzeci şi cinci de ani mecanic de locomotivă, considera că şi-a făcut cu vârf şi îndesat datoria faţă de patrie şi familie şi nu mai avea decât o singură preocupare majoră – asigurarea financiară a ţuicii de fiecare dimineaţă. O consuma cu deliciu la birtul din vecini, unde se făcea politică subţire, se înjura Guvernul, FMI-ul, Banca Mondială şi intervenţia NATO în Iugoslavia, pentru că, nu-i aşa, toată lumea avea televizor şi nimeni nu trăia cu capul între urechi! În rest, nu-l interesa nimic, aducându-şi uneori aminte, în zi de pensie, să-i cumpere un pacheţel de „ciungă“ lu’ ăla micu’. Aflat în dispoziţii duios afective, îl căina: „Vai de capul lui de amărât, l-a nimerit fie-mea cu stângul. Tată n-are, mă-sa are minte cât lâna de pe broască, iar el s-a iscat sfrijit ca firul de pai. Ce meseriaş să scoţi dintr-un năpârstoc ca ăsta? Poate de-un croitor, dac-o avea deşte îndemânatece.“

Cât despre bunică, n-avea inimă şi timp să se uite la Puricel nici cu cotul. Întâi că fie-sa, Getuţa, copilul în care-şi îndesase cele mai multe nădejdi, ferfeniţă i le făcuse, dezamăgind-o pe viaţă. Fusese cea mai frumuşică dintre surori, dezgheţată, avea ceva carte şi „un lipici de nemaipomenit, cade pe moment cu tronc la inimă. S-a izbit lu’ Tuşa Mare, sora lu’ bunica, şi aia tot aşa…“

Ghiocel auzise în nenumărate rânduri vorbele acestea şi altele asemenea, fără să înţeleagă mare lucru, atâta doar că bunica e nemulţumită de Getuţa, adică de mama lui. Era în schimb mulţumită de tanti Jeni, fata cea mai mare, o grăsană gălăgioasă care mirosea urât şi săruta cu ţepi din pricina mustăţii aspre, nedepilate. Tanti Jeni, da, o pocnise, era patroană de măcelărie şi bunica nu mai contenea să povestească despre chiverniseala din casa fie-sii a mare! Se ducea zilnic la ea să-i dea o mână de ajutor la prăvălie sau în casă şi, când se întorcea, pe seară, cu sacoşa plină de

cărnărie, pentru că Jeni nu era scârţană, iar bărba’su nu i se aşeza dimpotrivă nici cu umbra, nu-i stătea o clipă gura, descriind belşugul fie-sii. Când omul e mintos şi harnic… asta e! Se procopseşte!… Uitase că pe vremea când Jeni se afla domnişoară, se tânguia cui vrea s-asculte că găliganca o să-i rămână piatră în casă, unde-i prostul ăla să-şi ia muiere una care dă gata o găină la o singură masă şi tot se mai vaită că-i e foame?! Noroc că Jeni uitase şi primea ovaţiile de azi cu aceeaşi indiferenţă veselă care o ajutase să înregistreze ocările de odinioară.

Puricel auzea multe, dar pricepea prea puţine şi nu sta nimeni să i le desluşească…

— Copilul ăsta, adică el, ţipa mama în fiecare zi, mi-a stricat viaţa…

(Şi aici, băieţaşul îşi imagina o maşinărie, un ceas sau o jucărie care trebuie duse la reparat. Dar viaţa? Cum poţi scăpa viaţa ca pe o ceaşcă pe cimentul din bucătărie, de exemplu, şi s-o spargi?!)

Bunica răspundea totdeauna la fel:

— De, nu eu te-am învăţat să-ţi ridici fustele de la cinşpe ani. Cum credeai că se fac copiii? Îi scrii lui Moş Crăciun să trimită barza la anul?

— Adică, pentru o singură greşeală, trebuie să plătesc până închid ochii?

— Două greşeli, fata mamii! Întâi, că i-ai dat-o fără vereghetă! De al doilea, c-ai lăsat plodul, isteaţa de tine! Când te rugam du-te, mamă, la doctor că Iliescu – pupa-l-aş! – a dat drumul la chirotaje, tu nu, că fie ce-o fi, vrei copil cu Severino. Ziceai că, dacă-i agăţi broscoiul de gât, alde Şpaghete dă năvală la Primărie. Uite c-a dat bir cu fugiţii… Păi de, pălărie ai, minte ce-ţi mai trebuie?

— Dar sunt tânără, mamă, urla Getuţa şi Puricel se ascundea îngrozit sub masă. Abia am împlinit două’ş cinci de ani, vreau să-mi trăiesc viaţa!

Bunica sălta din umeri şi mai adăuga un praf de făină la rântaş, să iasă sosul mai grosuţ:

— Trăieşte-ţi-o, maică, te opreşte careva?

Aici, mama dezlănţuită începea să arunce prin casă cu tot ce-i cădea în mână:

— Cum? Din golan în golan? De ce vorbeşti ca o nemernică? Ştii bine că n-apuc să pomenesc de băiat că toţi o iau la goană!

— Cred şi eu! De un câine de pripas să zic că te mai milostiveşti, dar cine se porneşte la drum cu plodul altuia, să-l înalţe şi să-l facă om?!

Mama continua să bâzâie, fără s-o mai asculte:

— În loc să-mi dai un sfat, să mă înveţi de bine, dumneata mă batjocoreşti!

Ghiocel stătea ghemuit – acum chiar că ar fi încăput într-o basma – cu inima gămălie şi ochii strâns închişi de frică. Era clipa când bunica, scoasă din fire, azvârlea lingura ori furculiţa ori ce avea în mână şi îşi înfigea mâinile în şolduri:

— Ce să te învăţ, neghioabo? Când te învăţam de bine, cum zici, îţi puneai bluza cu buricul gol şi plecai cu uşă trântită, cică să te las în pace şi să-mi văd de sarmale şi varice! Şi acum, pofteşti povaţă! Vrei povaţă? Scapă de plod. Dă-l de suflet sau omoară-l dracului, ei, fir-ar să fie!…

Puricel înţelegea un singur lucru. Mama a făcut odată ceva, ceva rău, chiar de ruşine, dar el e vinovat şi amândouă erau foarte supărate pe el. De aia mamei lui nu-i place să se plimbe cu el şi, când ies în oraş să-i cumpere trening sau sandale, Ghiocel merge cu câţiva paşi înainte, iar mama îl supraveghează, mergând în spate. O dată s-au întâlnit la gogoşerie cu un domn bărbos şi mama a spus repede: „e nepoţelul meu, băiatul soră-mii.“ Puricel a ridicat ochii, credea că mama glumeşte sau poate a uitat, dar ciupitura de pe ceafă – l-a amuţit.

Mama mai are şi o prietenă, Cătălina. Stă chiar deasupra magazinului pentru copii şi s-au abătut şi pe la ea. Poartă părul lung şi seamănă cu o doamnă de la buletinul meteo. Pe Puricel l-au lăsat să se joace cu Puc, canişul, iar ele au băut cafea şi vişchi.

— Maică-ta are dreptate, spune tanti Cătălina. Există o grămadă de lume care vrea să adopte un copil. În primul rând, străinii, dar şi de ai noştri sunt destui.

— E prea mare. Îi vor mici, până în trei-patru ani. Şi pe urmă, dacă într-o zi se întoarce totuşi Severino?

— Aşteaptă tu, Geto, să se întoarcă Severino şi Dunărea s-o ia la deal! Nu, că eşti nebună de-a binelea!

Mama dă pe gât restul de băutură şi zâmbeşte dulce, aşa cum zâmbeşte ea după ce bea din pahare mici:

— Şi mi-e dor, soro, de o aventură cu un superb din ăia, ca la telenovele, cu un sacou galben! Mi s-a pus pata pe galben!...

Singură domnişoara învăţătoare a simţit că se întâmplă ceva cu Puricel. Mai deunăzi, i-a trecut degetele prin bretonul aspru şi bogat.

— De ce eşti aşa trist, Ghiocel? De fapt, toţi suntem trişti..., şi a trecut mai departe, printre şirurile de bănci.

Nici domnişoara nu-i mai veselă. Are nas trist, veşminte triste, surâs trist şi pare că se gândeşte mereu la ceva, despre care numai ea ştie... În timpul ăsta, copiii îşi fac de cap, chicotesc, băieţii mai răi trag fetiţele de păr, sau mănâncă. Singurul care nu mănâncă, nici în recreaţie, e Puricel. Cine să-i pregătească lui pacheţelul de dimineaţă? Când începe el şcoala, la unşpe, toţi sunt plecaţi de mult. Bunica la tanti Jeni, mama la serviciu, bunicul la cârciumă. Las' că nici nu-i e prea foame, totuşi trage cu ochiul la gustarea celorlalţi. Tartine învelite în sclipici, ca bomboanele de pom, ciocolată, banane şi portocale gata cojite. E o clasă de copii bogaţi, pe mulţi îi aduce la şcoală cu maşina – Puricel n-a urcat niciodată în vreuna – toţi cu ceasuri pe mână, camera lor, în care dorm singuri, şi calculatoare!

Cel mai grozav băiat din clasă (Doamne, cât ar vrea Ghiocel să-i semene, şi seara, la culcare, atunci când nu-i Superman, se închipuie în pielea lui) e Bogdan. Vine la şcoală pe bicicletă, iarna merge la schi cu părinţii, are cei

mai formidabili muşchi din clasă şi adidaşii cei mai scumpi. Doar Anamaria are o pereche la fel.

Imaginea Aneimaria încălzeşte sufletul lui Puricel. Seamănă cu fetiţele cuminţi şi isteţe de la desene animate, cu Heidi, cel mai bine. Puricel nu stă prea mult la televizor, pentru că bunicul se uită doar la emisiuni sportive, mama, când stă acasă, vrea doar filme şi muzică uşoară, bunica nici nu-l deschide, „fin'că-i face gălăgie'n cap şi-i creşte tensiunea". Pe Heidi însă o ştie bine şi Anamaria… ce mai, e la fel! Amândouă… o bomboană! Două bombonele.

Ghiocel e un şcolar potrivit, nici prea-prea, nici foarte-foarte. Sigur, însă, cel mai sfrijit şi cel mai sărac. Pe el nimeni nu-l ajută la lecţii, nimeni nu-l duce la bazin, nimeni nu-l tunde la modă. E liber, în schimb, să facă tot ce pofteşte, cu condiţia să nu-şi rupă hainele şi a doua, impusă de el însuşi, să vină când trebuie la masă. Dacă întârzie, nu mai găseşte nimic. Mama mănâncă mai mult pe stradă, pizza şi gogoşi, bunica, la tanti Jeni, iar bunicul vine atât de flămând de la birt, că goleşte tot frigiderul. Ca să apuce să înghită ceva, trebuie neapărat să ajungă acasă înaintea lui…

Puricel se plimbă mult, îşi cunoaşte cartierul pe degete, dar cel mai mult zăboveşte în preajma Aleii T., acolo unde locuieşte Anamaria. E o stradă straşnică, fără blocuri, totdeauna curată, plină de câini eleganţi, cu zgardă şi medalion, care dorm în casă. Şi casele sunt frumoase, cu grădini pe care le stropeşte cu furtunul un om în pantaloni albaştri, dar cea mai frumoasă este a lu' Anamaria. Are cărămizi roşii, acoperişul străluceşte în soare ca solzii de peşte iar veranda – aşa îi zice fetiţa balconului cât o cameră – e din piatră brodată, cenuşie ca şoarecele. Acolo unde începe scara spre verandă, se află de o parte şi de alta, aşa, cum ar fi două mingi uriaşe de fotbal (Puricel nu le poate cuprinde cu braţele) alcătuite din floricele mici roz şi albastre, despre care nu ştie că se numesc hortensii. Pe

ziduri se caţără trandafiri graşi, cum n-a mai văzut nicăieri, prin grădină se plimbă un câine ţanţoş, înalt şi slab, cu multe pete negre pe blana albă, iar în spatele casei, a auzit Puricel vorbind colegii, se mai află o seră şi o dulbină cu peştişori de toate culorile. Ghiocel crede că-i un castel din „O mie şi una de nopţi“, iar Anamaria, prinţesă. Deşi n-a trecut niciodată de gardul de piatră traforată, ştie o grămadă de lucruri despre cei care locuiesc în castel. Când nu trece nimeni pe stradă, se caţără în castanul de la marginea trotuarului şi urcă în vârf ca o maimuţică. De aici, are o privelişte minunată şi stă ceasuri întregi, înregistrând orice mişcare. Tatăl Aneimaria seamănă cu Guliver în Ţara Piticilor, are o maşină turtită, ca o broască roşie care stă pe burtă, şi e întotdeauna foarte grăbit. Mama lui Anamaria nu zâmbeşte, e frumoasă, „parcă nu-i pasă de nimic“ – traduce Puricel aerul de suverană îndepărtare – şi păşeşte împletit, exact ca doamnele din revistele de modă pe care le vede la televizor. Mai sunt în casă două femei cu şorţuri albastre care au mereu de scuturat câte ceva pe la ferestre şi încă una, îmbrăcată toată în alb şi care n-are altă treabă decât să plimbe un cărucior cu un bebeluş, frăţiorul Aneimaria. De la patru la cinci, Anamaria exersează la pian şi Ghiocel ascultă răbdător gamele împiedicate şi interminabilele arpegii care se revarsă prin geamurile deschise. La cinci, se iveşte la colţul străzii Bogdan, gonind pe bicicletă. Uneori, îl însoţesc şi alţi colegi, fiecare pe bicicleta lui. A Aneimaria e strălucitoare ca argintul. Se duc în parc, să se plimbe. Râsetele şi ţipetele lor – Bogdan ştie să facă ca Tarzan şi Winnetou – sperie păsărelele, gonindu-le în înaltul cerului.

Puricel coboară din copac şi se duce acasă.

* * *

De câteva zile, clasa forfoteşte, se agită, pluteşte o nerăbdare festivă, ca în preajma Crăciunului. Fetiţele, în

special, afişează un aer important, de conspirativitate, au tot timpul ceva de şoptit la ureche, în timpul orelor, bileţelele circulă trafic neîntrerupt, iar în recreaţii se îngrămădesc în jurul Aneimaria, păzită cu străşnicie de statul ei major, Sandra şi Andreea. Doar ele, privilegiatele, au dreptul s-o ţină de braţ, sau după talie, când se plimbă prin curte, discutând cu aprindere şi teribil de aferate. În mai puţin de două zile însă, misterul devine secretul lui Polichinelle: peste o săptămână, Anamaria împlineşte zece ani, iar părinţii ei i-au promis un party, o serbare „în stil american“, după cum explică, încântaţi de rezonanţa cuvintelor, copiii, la ei acasă. Elementul surpriză s-a epuizat, căci deja toată lumea ştie în amănunt cum se va desfăşura petrecerea, dar asta nu o face mai puţin fascinantă.

Întâi şi întâi că va avea loc în grădină, care acum, în plin Florar, e o minunăţie de arome şi culori. În special trandafirii de pe ziduri, care sunt neasemuiţi, îţi vine să crezi că însăşi primăvara s-a despletit, revărsându-şi cosiţele de raze peste castelul Aneimaria. Dar parcă numai trandafirii? Copacii înfloriţi, zici că-s mirese, stânjeneii discreţi, ca nişte doamne voalate, ridică arome dulci în calea crinilor fuduli, gazonul bine stropit, scăldat în cea mai verde aquarelă, îţi dă brânci la o plimbare cu picioarele goale. Puricel parcă simte mătasea umedă sub tălpi… Uite ce a mai izbutit să prindă din şuşoteala copiilor: o să fie serpentine şi confetti, buchete de baloane colorate în pomi, fotograf, bufet cu tartine delicioase, un tort uite-aşa – şi fetiţele deschid braţele gata-gata să le smulgă din subsuori – Coca-Cola şi – O! – multă, multă îngheţată, după poftă!

Puricel nu-i găman din fire, dar îngheţata îi place. Şi cartofii prăjiţi. Îngheţată a mâncat doar de patru ori de când ţine minte el şi îşi propune ca de astă dată să se sature. N-o să se atingă de nimic altceva. Poate de Cola…

Dar asta nu-i totul. Fiecare zi aduce alte ştiri, din ce în ce mai extraordinare! Vor avea şi „muzici“ şi, surpriza

surprizelor, un artist de la televiziune va veni să joace special pentru ei. A, şi să nu uite, fiecare copil va primi acasă o invitaţie specială. Puricel chicoteşte în sinea lui. Acum pricepe rostul cartonaşelor cât palma pe care fetiţele desenează chiar şi în timpul orelor, un chenar din tot felul de floricele, iar la mijloc scriu câte un nume…

De două zile, Ghiocel consultă de trei-patru ori pe oră cutia poştală de acasă. E din tablă verde, agăţată strâmb pe gardul cu vopsea scorojită, dar lui i-a devenit dragă. E frumoasă şi… bună. Un gând îl străfulgeră: în viaţa lui, n-a primit nici o scrisoare. Asta va fi prima. Se simte atât de fericit, că abia mai poate respira.

Nu-i expansiv de felul lui, mai degrabă tăcut, dar nici nimeni nu stă să-l asculte. Acum însă nu mai rezistă, trebuie să-şi împărtăşească bucuria. Pe seară ţopăie în jurul bunicii, care curăţă în faţa casei un lighean de spanac. Face tot felul de giumbuşlucuri cu o minge mică şi tare, singura lui jucărie. Nu ştie cum să înceapă, până ce bătrâna îl priveşte sâcâită peste ochelari:

— Ci stai boalelor odată, zumzăi ca un bondar!

Obrajii învăpăiaţi ai copilului o bagă în sperieţi. Şi ochii îi strălucesc ca la nebuni, ard lumânare mistuită de vânt. Te pomeni c-are fierbinţeală şi dintr-o dată percepe dimensiunile catastrofei! Bani pentru medicamente şi doctor, cine stă să-l îngrijească? Încearcă să-l prindă de mână:

— Ia vin’ încoa! Te doare ceva? Te ia cu frig?

Băieţaşul se smulge şi dă ocol bunicii, sărind într-un picior.

— Ce-mi dai dacă-ţi spun ceva? Ceva ce n-am mai spus la nimeni? Nu mai aşteaptă şi rosteşte dintr-o suflare: sunt invitat la Anamaria sâmbătă, la partiul de ziua ei… O să fie baloane şi muzici, şi vine toată clasa, şi îngheţată câtă vrei! Şi Cola, şi artişti…

Bătrâna îl priveşte dintr-o parte:

— Ce tot tolocăneşti acolo? Mă zăpăceşti de cap, nu pricep… Cine te-a invitat?

Ghiocel o ia de la capăt, explică pe îndelete cine-i prinţesa din castelul cu trandafiri şi ce minunăţii îi aşteaptă acolo, sâmbătă. Bunica îl măsoară sceptică:

— Şi tu ce cauţi acolo?

— A invitat toată clasa, argumentează suprem Puricel.

— Hm, foarte frumos din partea ei… Te-ai gândit ce cadou îi faci? La asemenea mândreţe de petrecere, nu poţi merge cu mâna goală, oricât ai fi de sărăntoc. Mai bine nu te duci decât să râdă ăia de tine!

Ghiocel a încremenit cu gura căscată şi un picior în aer. Bătrâna îi surprinde blocajul şi constată cu satisfacţie:

— De, nepoate, toţi dăm să ne cocoţăm, dar nu fiştecine are şi scară.

* * *

Norocul e de partea lui Ghiocel. Vineri, mama îi pune în mână nişte bani înveliţi în hârtie.

— A venit vara, îţi trebuie un şort şi câteva maiouri. N-am timp să merg cu tine, dar am oprit lucrurile, tu doar duci banii şi le iei, de la marketul de sub tanti Cătălina. Întrebi de una, doamna Emilia, care te aşteaptă. Fii atent unde pui banii, să nu-i pierzi…

Ideea nu i-a venit chiar de la început, dar, ciudat, după ce a înfăşurat banii într-o punguţă de plastic strânsă cu un cauciuc şi i-a băgat în buzunar, l-a cuprins dintr-o dată un sentiment de linişte, de siguranţă. După plecarea lu’ mama – făcea week-end-ul cu un bărbos care venise s-o ia din faţa casei, într-o maşină galbenă –, Puricel a mai zăbovit prin curte, jucându-se cu un căţel din vecini. Rămăsese singur în toată casa, dar nu era prima oară şi, dacă i se făcea de ducă, trebuia doar să încuie şi să pună cheia „bine“, adică într-o gaură de sub fereastra bucătăriei. Se făcuse de patru

şi Ghiocel tot nu se urnea. Ceva nedesluşit parcă-l ţinea de umeri şi îl împiedica să se ducă la market, să ridice pachetul. În cele din urmă, după ce se asigură că a încuiat bine şi că banii sunt la locul lor, în buzunar, plecă ronţăind dintr-un măr pipernicit. Şi din nou se petrecu ceva ciudat. În loc s-o ia spre market, fără să-şi dea seama, dar mai degrabă singure, picioarele lui Ghiocel se îndreptară în direcţia opusă. Tot singure se opriră în faţa vitrinei de la *Bambini*. Împinse uşa de sticlă şi dintr-o dată se trezi într-o lume de basm.

Era un magazin de jucării de curând deschis de un cuplu de italieni. Dintâi, Ghiocel rămase ţintuit locului, cu răsuflarea tăiată. Nu văzuse până atunci asemenea frumuseţi şi ochii îi alergau în toate părţile, neştiind unde să se oprească. Se simţea ameţit de fericire şi, spre norocul lui, nici o clipă gândul că toate aceste minunăţii nu-i aparţineau, că erau destinate altor copii, nu-i adumbri bucuria.

Zăbovi până la închiderea magazinului, oprindu-se la fiecare stand, dinaintea fiecărei jucării. Îi plăceau cu deosebire cele mecanice şi electronice, care se mişcă, vorbesc, aleargă, se extazie dinaintea viaductului şi a şefului de gară cu o minunată şapcă roşie, de la trenul electric, chicoti salutând animalele de pluş, atât erau de drăgălaşe, se uită curios la cutiile cu puzzle, la armele cu aer comprimat, scoase un ţipăt mic când dădu ochi cu păpuşile. Ce rochiţe, ce bucle de toate culorile, lucioase ca mătasea de porumb, ce pantofiori, uite, una are şi gentuţă şi, lângă ea, doi bebeluşi gemeni!… Toate sunt nişte prinţese şi toate seamănă cu Anamaria.

Când, într-un târziu, Ghiocel îşi luă inima în dinţi adresându-se vânzătoarei, nu-şi dădea seama că, de fapt, hotărârea o luase de mult.

— Vrei să cumperi ceva, băieţaş?

Cu gâtul uscat de emoţie, Ghiocel dădu din cap. Articulă în şoaptă:

— O păpuşă, şi îndreptă degeţelul nu prea curat spre o Barbie, aproape cât el de înaltă, îmbrăcată în rochiţă marinar. Aia!

Femeia îl măsură competentă, de la sandalele jerpelite (câţi copii aţi mai văzut fără adidaşi?), ca şi genunchii, de altfel, până la tricoul cu litere şterse, decolorat de atâta spălat, şi surâse cu o umbră de tristeţe:

— Mi-e teamă că-i cam scumpă, dar avem altele mai mici, la fel de frumoase.

Ghiocel o privi descumpănit şi un norişor de spaimă i se strecură în suflet. N-avea puşculiţă, pentru că lui nu-i dădea nimeni bani de buzunar, nu-şi cumpăra nimic singur şi, în sensul acesta, era mult mai ignorant decât alţi copii de vârsta lui. Scoase pacheţelul învelit în plastic şi începu să înşire pe tejghea, bancnotă lângă bancnotă, ceea ce el îşi închipuia că reprezintă o avere. Poate că doamna asta nici nu ştia ce mulţi sunt! Ridică ochii rotunzi în care pâlpâia un firicel de speranţă:

— Ăştia toţi nu ajung?

Vânzătoarea clătină din cap, stoarsă de milă. Zău dacă nu i-ar fi cumpărat-o ea pe Barbie, dar suma era cu adevărat mare şi, de, fiecare le are pe ale lui.

Băiatul îşi căuta cuvintele:

— Atunci… atunci…

Femeia scotoci îndelung prin mulţimea de "prinţese" şi se întoarse cu o păpuşică micuţă cât o palmă de om mare, închisă într-un penăraş de plastic. Pe capac scria cu litere de aur *Isabella.*

— E… e ca o puricuţă, îngână Ghiocel, gândindu-se la porecla lui.

— Asta-i tot ce poţi căpăta pentru banii tăi, puişor, spuse femeia, gândind că va completa ea oricum suma cu câteva mii de lei. Dar uite-te cât e de drăgălaşă! Ce rochiţă minunată are, ce păr frumos…

Ghiocel o îndrăgi pe loc, observând în extaz:

— Şi închide şi deschide ochii!

Vânzătoarea îi spori entuziasmul, manevrând păpuşa:

— Spune şi mama!

Era pensula finală pentru un tablou trandafiriu. Ghiocel plecă fericit, strângând la piept păpuşica somptuos împachetată.

* * *

Ghiocel ascunse pacheţelul într-un dulap cu vechituri, unde nu umbla nimeni mai mult de două sau trei ori pe an şi ţopăi toată seara prin casă, beat de fericire. Din când în când, neobservat, se ducea la dulap să se asigure că pachetul mai e acolo, că Isabella „face bine“. Bunica, improvizând din resturi o tocăniţă de seară, mormăi:

— Nu’ş ce-a păţit băiatul ăsta, dar de vreo două zile parcă a dat strechea în el! Zburdă ca un tăun care a dat peste o balegă!

— Neam de macaronari, decise bunicul pe jumătate beat. Ăştia şi pe năsălie joacă ţanţarola! Aşa o ia el razna, dar când se întoarce mă-sa se potoleşte.

Inima lui Puricel se opreşte pentru o clipă. A şi uitat de mama. Ce o să-i spună de bani? Unde-s şorturile şi maiourile?... E, dar abia-i vineri seara, până poimâine când se întoarce, hă, hă... mai e mult, o veşnicie! Două zile întregi!

* * *

Toată dimineaţa de sâmbătă, Ghiocel nu se desprinse de casă, pândind sosirea poştaşului. O vagă îngrijorare îl cuprinse abia pe la prânz, când se repezi într-un suflet la şcoală în speranţa că ar putea găsi invitaţia acolo, în banca

lui. Dacă se gândea bine, nimeni nu ştia unde locuieşte. Întâi, că n-avea nici un prieten, şi pe urmă bunica nu-l lăsa să aducă acasă „toţi zăpăciţii, mă doare capul şi fără ei…“ Asta era, precis! În lipsa adresei, îi lăsaseră invitaţia la şcoală.

Pătrunse plin de nădejde în clasa pustie. Faţă de vacarmul obişnuit al peisajului, liniştea desăvârşită părea ciudată şi, instinctiv, păşi în vârful picioarelor, de parcă s-ar fi furişat. Ridică tremurând capacul pupitrului. Câţiva gândaci speriaţi fugiră care încotro, abandonând un cotor de măr ruginit.

* * *

După amiaza, târziu, sleit de aşteptare, Ghiocel îşi târa picioarele prin curte. Se lăsă pe vine, ştergând cu spinarea zidul văruit al casei. Prin fereastra deschisă răzbăteau sforăiturile şi horcăielile bunicului, adâncit în somn zbuciumat de beţiv. Invitaţia tot nu venise şi era aproape ora şase. Serbarea Aneimaria începuse la cinci. Dar dacă… Ideea îl arse ca o limbă de foc. Dădu buzna în casă, o înşfăcă pe Isabella şi o luă la goană spre castelul cu trandafiri. Era sigur că părinţii Aneimaria se răzgândiseră, că nu mai făceau party. Parcă mama nu se răzgândise de atâtea ori, şi când îi promisese că-i ia patine, şi când trebuia să-l ducă la circ! Dar el, el o să-i dea păpuşica şi fără party. O să i-o pună în braţe şi… gata!

* * *

Ghiocel coboară din castan. E obosit, parcă ar tot dormi, ameţit, şi simte un pumn de plâns în capul pieptului. Ce de baloane, şi muzici, şi cutii cu lumină colorată prin copaci, şi farfurioare vârfuite cu frişcă, şi Cola, şi fetiţe cu bucle ca

nişte cârnaţi si volane!… Băieţii au fundă la gât şi floare pe haină! Sunt toţi, nu lipseşte nici unul! A venit şi Oancea Cornel, cel mai prost din clasă, şi Răţescu Paul, repetentul care mai şi fură de la copii!… Şi ce tort mare, cât roata de la maşina de cusut a bunicii! Panglica roşie care adună în creştet buclele Aneimaria se apleacă fluture uriaş, deasupra lumânărilor. Bogdan începe să aplaude… Imaginile se amestecă, se voalează, se umplu de lacrimi. Puricel se îndreaptă spre casă. Trupul firav s-a încovoiat de parcă toată povara lumii i-ar apăsa umerii plăpânzi. În braţe, atârnă greu Isabella… Face un mic ocol şi intră în parcul unde, în zilele frumoase şi după ce şi-a terminat exerciţiile la pian, Anamaria se plimbă cu bicicleta. E plin de lume şi copii şi Puricel trebuie să meargă mult până găseşte un loc unde nu-l vede nimeni. Ce să facă el cu păpuşica? Unde s-o ascundă? Ce-ar zice mama sau bunica dacă?… Se uită încă o dată jur-împrejur şi abandonează pacheţelul pe un tufiş cu frunze tari, tuns ca un arici pătrat.

Un scâncet se prelinge în înserarea deasă. Ghiocel?… Isabella?

ROMANTISM

Partida de poker era ratată, Tamara telefonase în ultima clipă că n-o lăsase bărbatu-său să plece de acasă. Zăcuse deja o săptămână din pricina gripei şi se temea de o recidivă. Îi părea rău etc., nouă şi mai rău pentru că eram prea superstiţioase ca să jucăm cu „o mână moartă“.

Seara însă de-abia începuse şi schimbarea de program ne deruta. Dacă am fi trăit altundeva, mai către apus, ne-am fi dus la un stabiliment pentru femei, ne-am fi îmbuibat cu dulciuri şi am fi ascultat muzică de café-concert. La noi însă, posibilităţile de divertisment pentru trei doamne serioase şi destul de grase sunt limitate.

Lilica, gazda, şi cea mai speriată dintre noi că ar putea petrece o seară fără companie, propuse cu aerul că i-a venit o idee extraordinară:

— Hai să ne destrăbălăm! Am făcut un cocteil de cafea o bunătate şi mi-a rămas şi nişte colivă de sâmbătă… Da, l-am pomenit pe răposatul. Mi-a ieşit, ca niciodată, prăjitură!

Didina, cea mai caraghioasă din grupul nostru, incluzând-o şi pe Tamara, îşi lăsă capul pe spate, părând să reflecteze adânc. De când o cunoşteam, şi asta însemna deja istorie, se îmbrăca indiferent de anotimp în mătase naturală, purta tocă şi toţi soţii pe care-i avusese, patru, fuseseră nişte omuleţi firavi şi excesiv de nervoşi. Nervoşi, nu mânioşi.

Cele trei rânduri de guşi îşi reluară locul pe şiragul din bile de os de la gât şi mormăi pe nas:

— Hm, ar fi o idee. Ştiu că te pricepi la colivă…

Lilica o asigură încântată:

— Ai să vezi. Bob cu bob… Dacă vreţi, deschidem televizorul. La şapte jumate începe o telenovelă nouă.

— A, nu, am sărit de pe scaun, în cazul ăsta eu am plecat! Nu suport rahaturile alea diabetice!

— Păi, comentă gros Didina, la tine, dacă nu vine un derbedeu, din ăla care se bate cu picioarele să le mute fălcile şi să-i cosească pe toţi, închizi televizorul.

— Ba mie îmi plac, spuse Lilica visătoare cu gândul la telenovele. Artiştii sunt frumoşi şi eleganţi, locuiesc în case splendide, peisaje de vis… Totul respiră bunăstare, nimeni nu are grija zilei de mâine.

Didina îşi admiră mâna grasă, cu mâna plină de „bube“, în exprimare folcloristică de dată recentă. Adică, inele masive cu pietre mari.

— Ba pe mine tocmai ăia mă enervează! La unii numai aur şi miere, la noi, doar balegă şi fiere. Pe urmă, să-mi spuneţi şi mie, unde s-au mai văzut atâţia frumoşi înghesuiţi pe metru pătrat? Ce, s-au adunat la noi toţi sluţii pământului?

Lilica începu să toarne din licoarea cafenie, umplând paharele care erau de apă. Asta îmi place la ea, nu-i zgârcită şi duce la băutură.

— Treaba voastră, n-aveţi decât să cârtiţi, eu mă dau în vânt după poveştile romantice. Vezi, asta a pierdut epoca modernă, romantismul. Un an întreg a găsit bunica flori pe pervazul ferestrei până să afle cine i le punea acolo.

— Şi cine i le punea? se interesă Didina.

Am început să râd.

— Nu fi caraghioasă, evident că viitorul soţ, tata mare al Lilicăi…

— Fleoşc! Credeam că măcar Franz Iosef. Romantismul! Am fost în romanţe cu patru bărbaţi. Legitim, că dacă ar fi să-i pun la socoteală pe toţi…

Spirală cu mâna în aer, ai fi zis că s-a iubit cu jumătate din Bucureşti.

— Nu vorbim despre acelaşi lucru, oftă Lilica. Mi-ar fi plăcut să am măcar o singură amintire romantică, să fi întâlnit bărbatul din vis. Măcar o dată!

— Da’ Lache ce avea, soro? o trezi Didina. Văd că te-nghesui cu parastasele, când s-a prăpădit, plângeai de-ţi sărea pălăria de pe cap… Nu zic că Lache era o poză de bărbat, crăcănat, chelbos şi cu peri exact pe unde nu trebuie, dar asta a pupat mă-sa când era tânără, asta a ieşit. Acum te ţin şalele că nu l-ai întâlnit pe Raf Valone să-ţi cânte la balalaică pe lună plină.

— Şi de ce nu? se enervă Lilica. Aveam şi eu dreptul măcar la o amintire!

— Are dreptate, am intervenit. Lilica a fost totdeauna o romantică şi o sentimentală, a tânjit şi ea după un trubadur, după o aventură neaşteptată…

— Tot nu înţeleg, se încăpăţâna Didina, ce pofteşti?

— Un trubadur! am ţipat. Un tenor, ce naiba nu pricepi. Lache a fost un tip cumsecade, dar nu-l chema Almaviva! Nici Armand Duval şi nici De Grieux!

— Că parcă ea e Tosca de Puccini! Bateţi câmpii amândouă.

Trase o duşcă ţeapănă şi-i îndreptă o privire subţire, plină de satisfacţie, care anticipa: „fii atentă, acum te dau gata!“

— Romantism, Făt Frumos în Cadillac alb, aventură neaşteptată! Zici că n-ai avut parte şi nu te contrazic. Varăta, Claudia, însă, a avut parte din plin, şi cu ce s-a ales?

— E altceva, bombăni supărată Lilica. Amesteci lucrurile.

Didina se miră fals:

— Zău? Altceva? N-am auzit în viaţa mea poveste mai romanţioasă şi mai aventuroasă. Se răsuci spre mine: tu, asta, de te hlizeşti ca proasta în târg, ai apucat-o pe vară-sa, Claudia?

— Nu l-am apucat nici pe Tudor Vladimirescu.

— Ha! Ha! Ha! Chişcă-mă să râd, Ioane, c-am votat tromboane! Poţi să fii serioasă un moment? Claudia asta a

fost cea mai frumoasă fiinţă pe care am văzut-o în viaţa mea, la cinema sau pe stradă, şi tu mă ştii că nu vin uşor de-a dura.

— Era într-adevăr răpitoare, confirmă Lilica trecând în dormitor să-mi aducă o fotografie. Unică!

— Îţi tăia respiraţia când o vedeai! La degetul mic o ţinea pe vizigota aia, cum îi zice, Greta Garbo, care, fie vorba între noi, avea nasul lung şi ascuţit, picioare de dorobanţ, doi centimetri de ceafă. N-a existat femeie în generaţia ei care să n-o invidieze.

— În afară de tine, fireşte, am observat sarcastic.

Lilica puse în mijlocul mesei fotografia înrămată a unei femei în mare toaletă, un portret artistic făcut la Bellinski. Era într-adevăr impresionantă, o blondă pe care o presimţeai autentică, cu trăsături desăvârşite. Rochia de tul pe mai multe jupoane scotea în evidenţă o talie neverosimil de subţire, gleznele erau de marchiză.

— Şi asta-i nimic, sublinie Didina. Împrăştia o lumină care-ţi lua ochii, nu se vede în poză…

— Cu ce se ocupa? am întrebat.

— Era tractoristă! rânji Didina, fruntaşă în producţie! Ce părere ai?

— S-a măritat la optsprezece ani. Liceul l-a terminat după aia, în particular, explică Lilica.

— De ce naiba s-a grăbit?

— Păi cam aşa se întâmplau lucrurile în timpul războiului. Era o furie printre tinerii de atunci, se cunoşteau şi se căsătoreau în câteva zile.

Raul era căpitan de aviaţie, aflat într-o permisie de o săptămână. Se cunoscuseră la Balul Crucii Roşii şi peste două zile erau căsătoriţi. Urmaseră patru zile de vis la Sinaia, după care Raul plecase din nou pe front. Căzu cu aparatul la Minsk şi nu se mai întoarse niciodată. La nouăsprezece ani, Claudia era văduvă.

— Romantic, am comentat, dar s-a mai văzut.

— N-ai văzut nimic, râse Didina. Ce-i mai romantic abia urmează. Rămase cu degetul într-o nară, rostind pe gânduri: Acum îmi vine în minte prima oară! Despre Claudia poţi să spui că s-a născut şi a trăit sub semnul romantismului.

— Cum ai ajuns tu la concluzia asta?

În sinea mea, mă amuzam. Ideea de romantism era tot atât de departe de făptura şi înţelegerea Didinei ca Argeşul de Cascada Niagara. Prozaică sub toate aspectele, avusese pentru bărbaţii ei un dispreţ nimicitor, dar nu ea întocmise firea, aşa gândise Dumnezeu lumea-pereche şi trebuia musai „să-şi facă rândul“.

— Începe tu, Lilica… Spune-i cum l-a cunoscut Claudia pe bărbat-su de-al doilea. Vin şi eu imediat.

Se ridică greoaie şi se îndreptă spre baie, trăgându-şi din mers corsetul care se căţăra. Mişcarea îi era caracteristică, devenise tic, se trăgea şi acasă, când avea pe ea doar un capot. Lilica rosti în şoaptă, trăgând cu ochiul spre uşă:

— E o zăpăcită, dar le mai şi nimereşte. Cum s-au întâlnit ei doi, Damian şi Claudia, şi ce a fost viaţa lor, chiar că-i roman. Păcat că nu i-ai cunoscut…

Damian provenea dintr-o familie de braşoveni foarte bogaţi. Maică-sa era săsoaică, o personalitate puternică a cărei pecete se imprimase asupra întregii vieţi de familie. O pecete teutonă. În casă se vorbea nemţeşte, se mânca aşijderea, omenirea cunoştea doar două genii – Goethe şi Beethoven, băieţii învăţau la liceul german. La izbucnirea războiului, Damian împlinise optsprezece ani şi se înscrisese în Hitler Jugend. Prin ’42, era ofiţer în Wermacht şi lupta pe Frontul de Răsărit.

Didina o opri:

— Ăsta-i păcatul tău, Lilico, te pierzi în fleacuri. Important e că a scăpat teafăr din război, dar că trebuia să se ascundă, hingherit cum era din toate părţile. Îi tot dai zor cu oştirea lui Hitler…

— Deşteapto, nu trebuia să-i explic de ce se ascundea şi de ce umbla fără acte? De ce a fugit din Braşov, unde-l cunoştea tot târgul şi a venit să se pitească la Bucureşti?

— Nu vă certaţi, că nu mai înţeleg nimic.

Lilica se răsuci, dând să se înţeleagă că vorbeşte doar pentru mine:

— Noi eram mici pe atunci, n-am simţit urgia acelor zile. Oamenii erau încolţiţi şi vânaţi ca iepurii, că a fost crimă de război, că a luptat împotriva Uniunii Sovietice sau c-a purtat mă-sa pantofi de lac, şi nu opinci…

— Sunt lucruri cunoscute, Lilica. Le-au trăit din plin părinţii noştri şi noi alături de ei. Pe urmă, s-a scris enorm pe temă, s-au făcut filme…

— Ce ţi-am spus eu! exclamă triumfătoare Didina. Se încurcă în fleacuri, nu ştie să povestească.

— Ba ştiu foarte bine! Asta vroiam să zic, că, dacă Damian s-ar fi lăsat prins, era terminat. Ca fost ofiţer în armata nazistă, îl expediau în Siberia. În cel mai bun caz…

— Nu puteai s-o spui de la început?

În 1947, Damian se ascundea de peste doi ani. Aşa cum procedau şi alţii, dormea probabil pe unde apuca, schimbând mereu gazda-pivniţa, mansarda, parcul sau cavoul unde înnopta. Ajunsese expert în a descoperi cotloane unde să se poată adăposti şi cunoştea pe degete „azilurile de noapte“ ale Bucureştiului, ducând o viaţă de vagabond autentic, cu recuzita de rigoare: frig, şobolani, foame, mizerie fizică. Treceau zile întregi fără să scoată hainele de pe el, săptămâni între două spălaturi, umbla fără ciorapi în ghete sparte. Îndura, însă, cu uşurinţă. Era tânăr, rezistent şi credea în steaua lui. Va găsi o modalitate fie să ajungă în munţi, la partizani, fie să treacă graniţa clandestin. Cel mai tare se temea însă de razii. Erau intempestive şi frecvente, întinzând o plasă deasă prin care anevoie te puteai strecura. Până acum însă, avusese noroc, le ocolise dintr-un fel de presentiment, poate că totuşi exista îngerul gardian la care apela în copilărie.

Şi de astă dată îl ocroti. Era o după-amiază obosită de decembrie, seara cobora în picaj, albastră, şi se simţea liniştit la gândul că avea să înnopteze în casa unui funcţionar al tatălui său. O baie, o cină şi un pat îi erau asigurate... Cu o secundă înainte de a fi prea târziu, zări camioanele din care miliţienii se revărsară fluid, rapizi, încercuind zona. Se afla pe Bulevardul Magheru, aglomerat la ora aceea, se auzeau ţipete, vacarm, câţiva inşi, probabil în aceeaşi situaţie cu a lui, se fofilau ca şobolanii, încercând să se topească dincolo de cordonul odioaselor uniforme albastre.

Damian înţelesese că n-avea de ales. Se lăsă condus de instinct şi aşa avea să procedeze şi pe mai departe. Înainte ca cercul să se închidă, dădu buzna în cel mai apropiat bloc. Intră în lift şi, concomitent, apăsă pe un buton la întâmplare. Tot la întâmplare, sună la cea de a patra uşă. I se deschisese imediat. O femeie, nespus de blondă, îmbrăcată toată în negru, de o frumuseţe răpitoare. Amănuntul însă avea să-l observe abia mai târziu.

Damian i se adresă cu primele cuvinte care i se urcară pe buze; gâfâind de emoţie, transpirat, în panică:

— Doamnă, vă implor, salvaţi-mă! Afară este razie, nu am acte, lăsaţi-mă să intru!

Femeia făcu un pas în lături şi deschise larg uşa.

Mi-am frecat mâinile şi am mai luat o gură de cocteil:

— Bravo, îmi place! Vasăzică aşa s-au cunoscut Claudia şi Damian! Ce-i drept, romantic şi dramatic. În mod normal, aici ar trebui să se isprăvească povestea. Şi s-au iubit, şi s-au căsătorit, copii au zămislit, socialismul au construit!

— Aşi! reluă Didina exclamaţia preferată. Partea cea mai romantică abia urmează. Acum, vorbind fără supărare, părerea mea e că voi sunteţi cam nebune din familie. Uite-te chiar şi la fata asta, Claudia. Cum a avut curaj să-i dea drumul în casă? Te trezeşti cu un vagabond în zdrenţe şi nespălat la uşă şi-l bagi în patul tău?

Lilica respinse ofensată:

— Nu l-a băgat chiar atunci.

— L-a băgat întâi în baie, tot acolo e! Cum nu i-a fost frică să n-o strângă de gât?

— Nu uita ce vremuri trăiau, în fiecare zi se întâmpla câte ceva extraordinar, o mulţime de oameni se ascundeau de ruşi şi de comunişti! Numai eu despre câte cazuri am auzit!

— Ce mai la deal, la vale, am conchis eu, fatalistă la toate încheieturile. A fost mâna destinului. I-a dat brânci şi gata.

— Asta ar fi una, completă Lilica. Am discutat de multe ori cu Claudia. „M-a convins“, parcă o aud, „din prima secundă. Mi-a comunicat starea lui de spirit. Am simţit că nu minte, că primejdia e reală… Pe urmă, vocea aparţinea unui om educat şi, chiar dacă arăta ca un cerşetor, se vedea că-i o persoană distinsă…“

Didina observă ironic:

— Era o fizionomistă, pesemne…

Lilica se enervă din nou:

— N-am întâlnit fiinţă mai răutăcioasă ca tine! De când te ştiu, cârteşti, ponegreşti, nu te-am auzit o dată măcar zicând de bine despre cineva. Totul îţi pute, cauţi spini în mămăligă, Luna are bube, soarele păduchi, Cosânzeana-i cocoşată şi Făt Frumos, impotent!

Mi-am înfipt exasperată mâinile în păr:

— Iar vă certaţi? Ce naiba, adunate la un loc, aţi devenit infrecventabile.

Didina mă corectă iute:

— Eu nu mă cert, că nu-mi dă mâna! Cine-mi mai face colivele, că spui drept, de atâtea parastase mi s-a şi lehămeţit!

Era adevărul curat şi am început să râd. Lilica ridică din umeri:

— Ştie că tot i le fac! Eu nu zic să-mi dea tot timpul dreptate, ca la nebuni, dar nici aşa, să mă contrazică din orice!

Asta-i Lilica! Blajină, cuminte, „compătimeşte la suferinţă“ chiar dacă subiectul e câine de pripas. Aşa au fost şi maică-sa, şi bunica, gospodine moldovence din stirpea jupâneselor lui Sadoveanu. În loc de inimă, cozonac cu nucă, numai ce-i scos din cuptor; în cap, pretinde Didina, grăunţe cât să saturi o curte de galiţe. Dar astea erau lucruri de mult cunoscute, acum voiam să aflu ce se întâmplase mai departe cu Claudia şi Damian. Dacă detest ceva, sunt cărţile cărora le lipsesc paginile de la sfârşit. Aşa cum se întâmplă şi în viaţă, finalul se pierde în ceaţă.

Din seara aceea nu s-au mai despărţit. O pasiune pe cât de fulgerătoare, pe atât de puternică îi înlănţuise, după cum îşi închipuiau ei, pe veci. Presupun că la intensitatea sentimentului contribuiau circumstanţele speciale, neobişnuitul aventurii, dragostea concretă, fizică de care multă vreme fuseseră amândoi lipsiţi. Indiferent însă de motivaţii, petreceau împreună nopţi pline de patimă, delirante până la uitare de sine.

Din nefericire, Damian nu putea rămâne la Claudia, unde nu se afla în siguranţă. Tânăra avea prea mulţi prieteni care sunau la uşă – „tot eram în centru, am zis să trec razant şi pe la tine“ –, vecine curioase. Cu două cucoane, mai ales, petrecuse seri de-a rândul întinzând pasienţe ori stând la taclale. Femeile o compătimeau sincer şi încercau să-i umple singurătatea anului de doliu, o invitau duminicile la masă sau o scoteau la plimbare. Nu puteai acum, dintr-o dată, să le trânteşti uşa în nas, iar după doar două zile de la apariţia lui Damian, intraseră la idei.

Se întâlniră la ghenă. Vecina (locuia pe acelaşi palier cu Claudia) observase zâmbind: „Cam mult gunoi pentru o singură persoană…“

Claudia îngheţase. Curiozitatea odată aţâţată, urmau în lanţ spionatul, trasul cu urechea, bârfa, tot blocul avea să fie cu ochii pe apartamentul ei. Mai erau şi suspinători

necunoscuţi, îndrăgostiţi de misterioasa blondă în negru şi care-i pândeau cărările, exasperând-o.

Şansa le surâse încă o dată şi Claudia traduse întâmplarea după cum îi convenea. Destinul le era favorabil, îi lăsa să depăşească piedicile, le oferea soluţii. Dacă nu le-ar fi fost scris să rămână împreună, obstacolele din calea lor ar fi rămas insuportabile. Nu arunci unui om colacul de salvare, ca după aceea să-l laşi să se înece. N-avea sens, gândea ea, de parcă toate pe lumea aceasta ar fi avut vreunul…

În aceeaşi săptămână, Damian se mută. Un noroc incredibil, un refugiu ideal, gazdele de toată încrederea. Amândoi, soţ-soţie, lucraseră de copii pe moşia părinţilor Claudiei. Bătrânii le făcuseră nunta, îi înzestraseră, le fuseseră naşi. Familia Marinaş locuia într-un imobil vechi, deasupra cinematografului Viitorul. Asta însemna – Damian pur şi simplu jubila – lume multă, posibilitate de mişcare. Cinci spectacole pe zi, te puteai topi printre spectatorii care intrau sau ieşeau de la film, nu mai erai prizonierul unei străzi pustii, subiect în colimatorul oricărui imbecil de miliţian…

Aici, în podul familiei Marinaş, Damian şi Claudia au cunoscut momente de fericire supremă. Se simţeau ameninţaţi în orice clipă, dar totodată fiece clipă petrecută împreună părea smulsă Paradisului. Cuvântul extaz caracterizează anii aceia de clandestinitate, cei mai frumoşi ani din existenţa lor comună.

— Câţi ani zici tu că au trăit ei aşa?

— Aproape opt, răspunse Lilica, şi au fost fericiţi, atât cât pot fi doi oameni pe lumea asta.

Didina comentă:

— De aia au fost fericiţi, pentru că nu ştiau ce le aduce ziua de mâine. Trăiau prezentul la intensitate maximă. Mie una, nu mi-ar fi plăcut. Să păşeşti aşa, în vânt, fără să ştii unde pui piciorul…

— Ei bine, spuse Lilica, lor le-a plăcut.

— Adică toată ziua la aşternut şi cu urechea ciulită să nu dea potera peste tine! Mersi!

— Opt ani! am murmurat pe gânduri. E de-a dreptul extraordinar. Din ce trăiau?

Lilica oftă, adunând un bob de colivă de pe faţa de masă.

— Le era greu de tot. Damian nu se putea angaja nicăieri. Iarna făcea pe tăietorul de lemne, vara, hamalâc prin pieţe. Claudia dădea lecţii de pian şi vindea de prin casă. Porţelanuri, argintărie, covoare, era clienta consignaţiei… Sărăcuţa, a prăpădit o avere ţeapănă…

— Dar au fost fericiţi, observă Didina cu sarcasm.

Dropia mă enerva de-a binelea (când depăşeşte cantitatea de obtuzităţi suportabile, îi spun în gând „dropie“).

— Un lighean de sarmale consumat în tihna bucătărioarei calde, cu pisică pe cuptor şi un ceas cu cuc, ar fi mai aproape – bănuiesc – de conceptul tău despre fericire.

Didina mă alungă din mână, de parcă aş fi fost o muscă.

— Las-o pe Lilica să zică mai departe…

Claudia ştiuse dintotdeauna că povestea nu va dura. Situaţii din acestea nu durează, în general, iar filtrul din ce în ce mai des prin care autorităţile treceau societatea românească reducea şansele la zero.

Sistemul era atât de bine pus la punct, încât îţi venea să crezi că statul ştia tot ce se petrece cu fiecare individ, ce fel de ciorbă abureşte pe masa lui, ce posturi de radio ascultă.

Nenorocirea se întâmplă într-o după-amiază de primăvară. Damian se temea de anotimpul cald. Un bluzon şi o pereche de pantaloni nu te ajută prea mult la alcătuirea unei personalităţi. Iarna, un guler ridicat, un şal, o căciulă trasă până la sprâncene ascund multe, fără a avea aerul c-o fac.

Ora şase, lumină, lume. Damian privea în jur cu lăcomie. Erau peste zece ani de când nu mai văzuse centrul oraşului în plină zi. Făcu tot felul de constatări, dar cea mai

surprinzătoare era amănuntul că femeile, chiar persoanele bine, nu mai purtau ciorapi, încălţând sandale direct pe piciorul gol. „Pe vremea lui“ aşa ceva era de neconceput, ai fi putut umbla la fel de bine cu o pereche de chiloţi pe cap, amănuntul n-ar fi fost mai şocant…

Până în Marin Serghiescu avea ceva de mers, dar Damian evita mijloacele de locomoţie în comun, ca, de altfel, orice spaţiu închis, etanşând eventuale evadări. Avea o stare de spirit proastă, indispus fără un motiv anume. Sigur, îl dureau dinţii, dar asta se întâmpla de luni de zile. Bineînţeles că nu se obişnuise, se deprinsese însă să facă distincţie între indispoziţia de ordin fizic şi cealaltă, a… neliniştii.

Dinţii! Crucea vieţii lui, a întregii familii. Îi moştenise de la maică-sa, săsoaica, care se fălea că e singurul cusur pe care l-au putut lua copiii de la ea! Vorbea despre „dinţii mei stricaţi“ cu tandreţe şi orgoliu de castă. Tone de algocalmin, picături creuzot care pişcau ca iadul, tutun mestecat tampon pentru dinţii găunoşi, nimic nu-i mai folosea! Durerile erau de neîndurat, ar fi dat un an din viaţă pentru o singură oră în care durerile să înceteze.

Pe str. Marin Serghiescu, un dentist aventurier ţinea în propria sa locuinţă un cabinet clandestin – şase încăperi, în fiecare din ele aşteptând câte un pacient. Pretutindeni, semiîntuneric – adică, la o eventuală anchetă, oamenii nu se cunosc între ei, n-au discutat, nu s-au văzut bine, nu pot fi martori, nu pot spune nimic. Pe Damian îl amuza naivitatea mijloacelor „preventive“, dar clandestinitatea în comun îi convenea. Admiţând că dinţarul ar fi mirosit ceva, şi-ar fi ţinut gura, el însuşi având destule belele pe cap. La şase şi jumătate, Damian sună la apartamentul dentistului, îi deschide chiar acesta, rotindu-şi capul ascuţit cu trăsături şi expresie prudentă, de şobolan.

— Domnul?

— Nu mă cunoaşteţi? Am fost vineri la dumneavoastră, domnule doctor…

— Nu dumneata, şi împunse cu degetul peste umerii lui Damian.

Acesta întoarse capul. În aceeaşi clipă, mâinile îi fură prinse în menghina cătuşelor.

— Epure! exclamă perplex.

Individul fusese chelner la o tavernă din marginea Braşovului. Regimul de dictatură a proletariatului îl angajase în miliţie, şi omul înnobilat peste noapte capătă dimensiuni groteşti. Devenise ţanţoş şi pe dinafară, şi pe dinăuntru, n-ar fi schimbat stema dolofană de pe umăr nici cu coroana Sfântului Imperiu. Sublinie cu o satisfacţie care n-avea să obosească niciodată:

— Tovarăşul Maior Epure.

Damian făcuse ochii mari. În fond, nimic nu-l mai surprindea, şi totuşi, de data asta, avu un şoc. Dacă un prăpădit ca Epure, un troglodit, slugă la jupân Karoly, care nu-l scotea din *„olah, un tâmpit cu ghileata“,* şi nu exagera, a ajuns maior, însemna că pentru ţara asta nu mai există nădejdi. Jocurile erau făcute.

Îl trezi bocancul tovarăşului maior.

— Urcă, nazistule!

Primi cincisprezece ani temniţă grea pentru trădare de ţară, sabotaj, subminarea puterii de stat şi activitate contrarevoluţionară. Încadrările juridice n-aveau importanţă. Şi nici numărul anilor de detenţie. Fie că veneau anglo-americanii, şi atunci toate sentinţele acestea deveneau hârtie igienică pentru haznalele istoriei, fie că Tommy şi Sam nu veneau şi atunci nu mai era necesar să te gândeşti ce se va întâmpla în viitorul atât de depărtat. În închisorile Anei Pauker şi ale lui Dej se murea harnic şi repede. Din orice parte ai fi privit însă lucrurile, Damian avea să considere toată viaţa că fusese condamnat la cincisprezece ani de temniţă grea pentru… o durere de dinţi.

Execută şapte ani, timp în care Damian, o dată consumată furia (era furios pe soartă, pe Dumnezeu, pe ghinionul absurd), se simţi – în limitele împrejurărilor – destul de bine. Oricum, uşurat şi liniştit: „cel puţin nu mai îmi e frică de şi mai rău…“ Şapte ani fără s-o vadă pe Claudia, căci aceasta, în lipsa certificatului de căsătorie, nu avea drept la vorbitor.

Când, cu ocazia celebrei amnistii din 1964, Damian fu eliberat împreună cu alte zeci de mii de deţinuţi politici, se părea că, în sfârşit, soarele va răsări şi pentru ei. Împlinise de curând patruzeci de ani, Claudia, treizeci şi cinci, se iubeau de şaptesprezece, cel puţin încă o jumătate de viaţă li se aşternea la picioare, perspectivă de bucurii pastelate. Se căsătoriră „în regim de urgenţă“ şi plecară la 2 Mai.

— Şi-am încălecat pe o şa…

Didina mă opri ridicând palma grasă:

— Nu te grăbi!

— Mă grăbesc, că pierd metroul.

— Astea-s texte pentru electorat! În viaţa ta n-ai luat metroul.

Lilica începu să râdă:

— În sfârşit, vine şi Didina la zar, şi tu îi tai efectul.

— Care efect? Tot nu s-a terminat? N-am auzit în viaţa mea despre doi oameni cărora să li se întâmple atâtea câte li s-au întâmplat ăstora doi.

Didina rânji:

— Trebuie să recunoşti însă că totul s-a desfăşurat în limitele unui romantism de cea mai pură esenţă. Ai întâlnit ceva mai romantic?

— Nu.

Am privit-o atent. Semăna cu o motană grasă şi parşivă care are de gând să umble la oala cu smântână.

— Unde vrei să ajungi?

— La capătul poveştii, normal.

Se năpusti pe neaşteptate peste masă şi mă apucă de eşarfă, sugrumându-mă:

— S-au despărţit după un an.

Am încercat să mă smulg:

— Ai înnebunit, dropie? Mă sufoc. Cine s-a despărţit?

Lilica interveni:

— Lăsaţi prostiile! Damian şi Claudia. Aşa e, nu minte… După un an, erau la tribunal.

— De ce? am întrebat consternată. Cum se poate? După toate prin câte au trecut împreună, după atâta dragoste…

— Zi-i romantism, insistă Didina.

— Care a fost motivul, Dumnezeule?

Lilica ridică din umeri:

— Nici ei nu ştiu. Mă rog, nu ştiau… Am discutat cu fiecare în parte şi cu amândoi împreună. Treaba nu mergea. Se maturizaseră separat, nu găseau punţi de legătură. Frica, teama de a fi despărţiţi, constituise cândva un liant. Acum nu mai exista… Erau doi străini.

Am căutat o ţigară, dar pachetul era gol. Didina mi-a aprins o mentolată de a ei.

— Nu-mi vine să cred… A fost atât de mult şi atât de intens între ei, încât era imposibil să nu rămână ceva.

Didina începu să-şi tamponeze obrazul asudat. Era incredibil câte puteau să intre în geanta de moaşă, dar puteai afirma despre ea că-i o persoană care nu se lasă niciodată luată prin surprindere.

— Ce au ajuns ei până la urmă?

— Doi moşnegi, se hlizi Didina. Pe Claudia au scos-o neamurile din ţară şi trăieşte la Dijon, cu nişte verişoare… Dac-o mai fi trăind…

— Şi Damian?

— S-a recăsătorit, spuse Lilica netezind moţul de cristal al carafei cu apă. Dar astea-s chestii vechi, de peste douăzeci de ani, el bate acum spre optzeci.

— Şi… a mers?

— Excelent! bubui cu satisfacţie grasă Didina. Eu îl văd mereu la Piaţa Iancului, unde-şi are tanti Chiva, nevastă-sa, afacerea...

— Ce afacere?!

— Romantică, suavă şi sentimentală! grohăi Didina. Are crescătorie de iepuri şi o ciupercărie... Ei, la bună vedere. Am jucat poker de m-am prăpădit. Cred că am să schimb parohia.

Am rămas cu mâinile pe fermoarul poşetei şi cu un vag sentiment de nemulţumire. Ceva nu-mi plăcea, un ceva care se abătea de la normal şi părea neterminat.

— În fond ce aţi urmărit cu toată povestea asta? Care-i morala?

Didina se hlizi:

— L-am reabilitat pe Lache.

BALCONUL

Dacă aveau noroc, sezonul începea cam de prin aprilie şi o ţinea până după Sfântul Dumitru. Mai greu le era iama, când se închidea „Terasa“. Aşteptau cu ochii pe calendar să dea colţul ierbii, şi urechile ciulite la ciripitul păsărelelor. Ciorovăiala din zori a vrăbiilor, guguştiucilor şi ce or mai fi fost – Mia, născută şi trăită la oraş, nu prea le cunoştea soiurile, după cum nu se descurca nici în lumea copacilor – vestea desprimăvărarea. Una peste alta, mai cu Sărbătorile, mai cu împrospătarea garderobei, acuşi, acuşi dau ghioceii! se face de talie, timpul se scurgea destul de repede. În privinţa asta, soţii Negulescu aveau teoria lor:

— Domnule, explica Gelu, de pildă, se tot bat câmpii despre serile lungi de iarnă. Lumea nu ştie ce vorbeşte! Alea trec fără ca măcar să bagi de seamă. După 4 se întunecă, la 5 e beznă, la 7 jumătate-8, e târziu. Te bagi în pat cu o carte sau te instalezi la televizor şi s-a isprăvit ziua… Serile de vară, domnule, alea sunt interminabile! Se face aproape de 10 şi afară-i tot lumină. Lume pe stradă, muzică la grădini de vară, miroase a tei şi floare de salcâm, îţi dă firea brânci să ieşi pe uşă. Şi-atunci, te-apucă toţi dracii, îţi vine să te caţeri pe ziduri că n-ai un pumn de poli, vorba vine poli, să ieşi la o terasă sau măcar la bomba din colţ…

Fără îndoială că locuinţa în care se mutaseră cu cincisprezece ani în urmă constituise o şansă unică. Un schimb de locuinţă concretizat la iuţeală, de teamă ca prostul de Bădoiu să nu se răzgândească. La rândul lui,

Bădoiu se zbătea ca de frica morţii să grăbească perfectarea actelor, încredinţat că Neguleştii sunt debili mintali şi nu trebuie ratată ocazia. Lăsau un apartament frumuşel, situat într-una din zonele liniştite ale oraşului, pentru o garsonieră căţărată peste o cârciumă unde iarna treacă-meargă, dar vara nu puneai geană peste geană din cauza beţivilor şi lăutarilor.

Garsoniera, spaţioasă şi elegantă în sine, dar fără bucătărie, avea un balcon cochet, ţâşnit din muchia imobilului şi suspendat chiar deasupra Restaurantului „Terasa“. Un balcon à la Romeo şi Julieta, aşa cum îl vezi la Operă şi care nu are nimic de-a face cu cel din Verona. Indiferent de stil însă, acest balcon îi făcea fericiţi pe Neguleşti şi se mutaseră exclusiv de dragul lui.

În serile frumoase – nimeni nu cerceta mai des cerul şi nu urmărea mai atent prognoza meteorologică pentru următoarele douăzeci şi patru de ore ca Gelu şi Mia – lucrurile se petreceau cam aşa…

— E aproape 7, nu te îmbraci?

Gelu, încă frumos la aproape şaizeci şi cinci de ani, abandonă ziarul şi îşi împleti degetele sub ceafă, cu aerul că reflectează:

— Nu-i prea devreme? Deschid la 7 jumate şi abia pe la 8 începe să se umple.

— Până ne aranjăm, până una-alta…

Mia se ridică pe marginea patului şi se întinse cu chef. Era ceva mai tânără decât bărbatu-său, picantă pe vremuri, acum în luptă înverşunată cu asaltul kilogramelor. Izbutea, totuşi, să se menţină în limitele unei corpolenţe decente, ochii îi rămăseseră frumoşi, iar privirea „miere şi sex“, ca şi pielea fragedă desluşeau totul despre succesele de altădată. Avea în palmares nume răsunătoare, figuri ale Bucureştiului deceniilor şase şi şapte, şi chiar o sinucidere pe conştiinţă care, în epocă, îi asigurase o celebritate

ameţitoare. La rândul lui, Gelu fusese considerat un playboy al aceloraşi ani.

Se cunoscuseră la maturitate, oameni de patruzeci de ani, şi căsătoria lor surprinsese: „De obicei, ăştia frumoşi nu se prea combină decât în filme. Cel mult la prima tinereţe, dar se despart repede…“ Se părea însă că ei doi se întâlniseră când trebuia, se înţelegeau de minune. Aparţinuseră aceleiaşi specii, a cuceritorilor, străbătuseră cam aceleaşi uliţe, avea fiecare arhiva lui cu amintiri splendide şi acelaşi ideal de viaţă: carnavalul…

— Ce să îmbrac? întrebă Mia, apropiindu-şi obrazul de oglindă.

Gelu îşi înghiţi căscatul şi începu să se gândească. Era unul dintre puţinii bărbaţi sensibili la vestimentaţia partenerelor şi putea descrie o toaletă cu implicarea şi competenţa unei stiliste. Înainte de a se căsători, pe când mai locuiau separat, îi telefona Miei informându-se asupra ţinutei pe care intenţiona să o arboreze. Neştiind ce-i în capul lui, Mia se zbârlise la un moment dat: „Ascultă, ai impresia că sunt o peizancă nescoasă în lume?! Ţi-e frică să nu te compromiţi?“ Explicaţia lui Gelu o lăsase cu gura căscată, deşi îşi închipuia despre ea însăşi că de mult nu mai poate fi luată prin surprindere: „Nu te ambala, scumpo, vreau doar să fim asortaţi. Să ştiu ce haină pun şi ce flori îţi cumpăr. Imaginează-ţi că tu pui rochia roşie ca un mac, iar eu, costumul havan, şi-ţi aduc un buchet de stânjenei…“

Anii nu-l schimbaseră, şi Mia se întreba uneori dacă nu cumva bărbatul acesta, ca şi atâta lume blocată de lipsa de diversitate ocupaţională din comunism, nu-şi ratase marea vocaţie. Şi-l închipuia foarte bine în destinul unui Versace sau Christian Lacroix, dar, indiferent de cum stăteau lucrurile, îi cerea părerea cu toată încrederea.

— Pune rochia cu ghiupură.

— Nu crezi că mă îngraşă?

— Îţi stă foarte bine, ştii că albul te avantajează.

— Ştiu, se alintă Mia, făcând botic, dar m-am plictisit de ea. Mi-a lucrat-o Greta înainte de a pleca din ţară, sunt peste douăzeci de ani. Ce mâini de aur avea fata asta! Sunt sigură că s-a aranjat bine…

Gelu oftă imperceptibil. Nici costumele lui nu erau mai proaspete, cel mai tânăr şi tot avea vreo cinşpe ani.

Cine dracu’ a văzut pensionar bogat şi înainte, sub cizmarul de tristă amintire, inginer nabab? Treizeci şi cinci de ani iobăgise pentru un salariu de rahat la care, după căsătorie, se adăugau sumele modice câştigate de Mia cu diverse expediente. „Bricola“ fleacuri pentru Fondul Plastic, cocarde pentru nunţi şi botezuri de neam prost, mai scotea ceva şi din cosmetică. Mia constituia prin ea însăşi o reclamă. Avea chiar şi azi un ten magnific şi fraierele îşi închipuiau că deţine secretul unor „vaseline“ şi smacuri miraculoase.

Gelu se ridică în capul oaselor, strigând peste umăr:

— Mai ai treabă în baie? Vreau să mă rad.

Se bărbierise, desigur, şi de dimineaţă, dar dacă „ieşeau“, ceea ce se întâmpla în fiecare seară când era cald şi frumos, se rădea obligatoriu a doua oară.

Aprinse toate cele cinci becuri care chenăruiau oglinda din baie şi se cercetă îndelung, cu un ochi cât se poate de obiectiv. Vârsta nu-l însemnase, modificările erau nesemnificative. Pentru Gelu, nu exista motiv de satisfacţie mai mare decât constatarea că se ţine extraordinar de bine, iar când se ivea prilejul unui termen de comparaţie imediat, pur şi simplu exulta. Cu jubilaţie, îi relata Miei întâlnirile întâmplătoare cu foşti camarazi, prieteni sau cunoştinţe, colegi de generaţie.

— …Ghici cine m-a oprit azi pe stradă! Eram la Piaţa Romană, când văd că un tip se propteşte în faţa mea. „Ce faci, bă Gelule, unde te ascunzi, nu te-am văzut de un car de ani!“ şi mă ia la pupături. Rânjeam ca prostu’, ştii cum e în situaţii din astea, habar n-aveam de unde să-l iau. Tipul se prinde: „cum, dom’le, nu mă ţii minte, am fost colegi la

Cantemir, stăteam chiar în spatele tău, împreună cu Marinescu-Dop, ăla piticu', şi Luciu Dănuţ... Ha, ha, ha, sunt Vasiliu, Titi Vasiliu, mai ţii minte când fumam pe şest la closet? Bă, da' tu arăţi absolut senzaţional, parcă n-ai fi apucat epoca de aur şi defilările de 23 August, nu miroşi a soia." Tot chestii din astea. Pe cuvânt, Miişor, nu l-aş fi recunoscut nici în faţa plutonului de execuţie! Chelos, o burtă din alea de Nea Mitică Sindicat, berist şi rapidist înfocat, fălci căzute peste cravată, de ţoale nu mai zic nimic... Fără exagerare, părea pe puţin cu douăj' de ani mai bătrân ca mine...

* * *

Mia îşi „isprăvise capul!" – machiaj, coafură, cercei – şi acum se străduia să intre într-un corset criminal.

— Ai pus vinul la rece?

Una dintre întrebările acelea inutile ale cuplului rodat şi unde mecanismul domestic şi deceniile de rutină exclud abateri sau omisiuni: Ai încuiat uşa?... Ai stins lumina în baie?... Ai închis aragazul?

Întrebarea alunecă pe lângă Gelu, preocupat să-şi aleagă o cravată. Colecţionase peste o sută şi toate de cea mai bună calitate. Se hotărî pentru o „americănească" viu multicoloră, care sărise şi ea de patruzeci de ani.

Pe atunci, pe vremea lui „Ana, Luca şi cu Dej au băgat spaima-n burgheji", speriase proletariatul (şapcă, guler deschis la cămaşă, costum pe puncte maro cu dungi) şi îţi trebuia oleacă de curaj ca s-o arborezi pe Calea Victoriei; te umfla Miliţia pentru cosmopolitism, vezi ţinută decadentă.

O schiţă de surâs alunecă pe buzele lui Gelu. Cravata i-o dăruise Hania, o poloneză diafană şi autentic blondă, fragilă ca un moţ de păpădie. Avea contract la Savoy şi după spectacol cânta la Cina. Aventura durase o vară – neuitata

vară a lui ’57, după care Hania plecase cu alt angajament la Leipzig.

— De ce n-aştepţi să te ajut?

Aruncă cravata pe pat şi se grăbi să apuce celălalt capăt al mesei pliante.

— Hai mai repede, că intră muştele în casă, spuse Mia atentă să nu-şi frângă unghiile lungi. Nu ştiu ce ai azi de te mocăi atâta!

Gelu desfăcu masa pe balcon, aduse două scaune şi luă în primire frapiera mică de argint, amintire de familie, întinsă de Mia din spatele perdelei. Tot ea se ocupa şi de rest – faţă de masă, paharele de cristal, scrumiera şi sfeşnicul cu o singură lumânare. Nu lipsea niciodată floarea, oricât de modestă, înfiptă într-un flacon somptuos de Arpèges, defunct şi el de peste trei decenii. Mia nu se îndurase niciodată să-l arunce, iar Gelu, deşi potrivnic înverşunat al depozitărilor inutile, o înţelegea – sticluţa avea un design superb, nu te lăsa inima s-o duci la pubelă.

— E ceva lume? se interesă Mia, trecându-şi degetul parfumat peste sprâncene, sub lobul urechilor, apoi pe podul palmei.

— Ca de obicei.

Mia îşi aruncă o privire mulţumită în oglindă. De câţiva ani, ca să nu se indispună, evita – cu excepţia momentelor când îşi pensa sprâncenele sau firele de mustaţă – să se privească la lumină foarte puternică. Fără ochelari şi în clarobscur arăta grozav. „De la o vârstă, tinerii oricum te ignoră, te aranjezi pentru cei din generaţia ta. Iar noi vedem voalat, ca prin ceaţă…“

Gelu, trăgând de manşetă ca să iasă din haină, o măsură expert. Era de aceeaşi părere, Mia se prezenta mai mult decât onorabil şi împreună continuau să alcătuiască o pereche pe care îţi făcea plăcere s-o priveşti.

— Vii?

În limbajul casei, asta însemna stop-cadru de final. Braţ la braţ, retraşi în fundul odăii, se admirau – impresie de

ansamblu – în oglinda toaletei.

— Suntem doi frumoşi, decise Mia cu satisfacţie.

La Terasă, orchestra atacă o cunoscută arie de operetă.

— Hai că a început café-concertul! se sperie Mia. Nu uita ţigările!

* * *

Îşi făcură apariţia în balcon, impecabili şi distins dezinvolţi, aşa cum procedaseră de mii de ori odinioară, intrând în marile restaurante ale epocii. Tot ca acolo, după ce ţinu scaunul Miei, Gelu se aşează şi el într-o poziţie plină de morgă: picioarele lipite, manşete perfecte, bine scoase în evidenţă, privire panoramică, aparent distrată şi uşor subţiată, de gentleman hârşit în cele mai selecte cluburi din Londra.

— Ce comandăm? se interesă Mia cu un zâmbet convenţional rămas agăţat de obraz, după ce se „salutase“, dând graţios din cap spre copacii terasei, cu imaginare cunoştinţe.

— Ce-ai zice de un Bourbon, pentru început? Ne mai înviorăm.

După ce admiră eticheta, turnă cu eleganţă în ambele pahare. Le ridicară o dată, într-un *cin-cin* discret, sorbind cu aceeaşi eleganţă de casă bună, vodcă ieftină cumpărată de la un privatizat unde se aprovizionau muncitorii unui şantier din apropiere. Gelu o turna apoi într-o sticlă originală de scotch, filtrându-i reziduurile printr-un tifon.

Jos, sub picioarele lor, „Terasa“ aproape plină intrase în atmosferă, iar câteva perechi se avântaseră deja pe ringul de dans. Neguleştii vizionau totul cam de la balconul doi, având însă avantajul de a nu fi ei înşişi văzuţi; felinarele localului aveau pălării care orientau lumina exclusiv spre interior. De altfel, pentru figurile cele mai interesante, Mia

avea la îndemână un binoclu de teatru şi încercau amândoi să recunoască persoane care mai vizitaseră grădina.

Ca orice local, Terasa avea clienţii săi fideli, iar soţii Negulescu se familiarizaseră în asemenea măsură cu aceştia, încât dacă se întâmpla să lipsească, încercau o mare nelinişte, un sentiment de frustrare.

Ţineau în mod deosebit la un cuplu, oameni de vârstă mijlocie, muşterii zilnici. Gelu, „flairând“ din zbor relaţiile intime dintre un bărbat şi o femeie, privindu-i doar din spate, paria că sunt soţ şi soţie care – specie rarissimă! – îşi ajung unul altuia. Şi, desigur, bine situaţi, era de ajuns să observi condescendenţa chelnerilor, echere perfecte cu feţe scăldate de fericire când luau comanda, statutul de privilegiaţi ai mesei (totdeauna aceeaşi) rezervate.

Gelu şi Mia îi porecliseră „Solitarii“, căci veneau fără excepţie singuri şi, privindu-i, se simţeau cumva înduioşaţi, toropiţi de nostalgie. Perechea le amintea de ei înşişi, pe vremea când îşi mai permiteau să iasă seară de seară şi tot aşa, doar în doi, fără să se plictisească, fără a simţi vreodată nevoia unui terţ.

După o vreme, scumpirea continuă a vieţii de restaurant şi a taxiurilor îi silise să se limiteze la maximum două escapade pe săptămână. Fatală le fusese însă ieşirea la pensie; le redusese substanţial veniturile, dar, din păcate, nu şi apetitul. Azi nu-şi mai permiteau, trimestrial sau măcar anual, să intre într-un local cumsecade, iar Gelu, cândva voievodul vieţii de noapte a Bucureştilor, recunoştea cu amărăciune că n-ar mai avea curajul să „atace“ un „Ambasador“ ori „Continental“ de teamă că nu-i ajung banii nici pentru bacşişul portarului.

— A! exclamă Mia, au venit şi „Clandestinii“!

Clandestini clasici, nu trebuia să fii mare ghicitor ca să-ţi dai seama. El, spătos, elegant şi important, la vreo cincizeci de ani, ea – atât de prototip al întreţinutei (o primăvară blondă cu milioane pe fiecare centimetru de epidermă), încât părea material didactic. Ăştia apăreau mai rar, dar

sistematic, stăteau „scurt“, iar domnul telefona mult. Probabil, intuia Gelu, undeva, într-o locuinţă elegantă dintr-un cartier rezidenţial, o doamnă grăsunică de vârstă mijlocie, cu oră fixă de saună la „Intercontinental“, explica, filând o quintă spartă, că George sau Ştefan, sau Ion (nu mai dau bine Ghiţă, Fane, Nelu) „munceşte prea mult“.

— Să vină şampania, comandă Gelu şi tot el se ridică să aducă jardiniera şi sticla de Chateau-Lagrange.

Concret, o punguliţă de sticsuri sau pufuleţi cumpăraţi de la „pâine“ (în loc de alune, migdale, fisticuri, stafide şi nuci pralinate) şi kilogramul de poşircă fără gust, care mai acum şase-şapte ani costa 17,50 lei cu sticlă la schimb. Cam acru, dar Gelu îl „înnobila“ cu două zaharine pisate şi „să ştii că nu e chiar aşa de rău, băubil în orice caz.“

— Ce seară minunată! suspină Mia trăgând visătoare din ţigară.

Vocea guristului aducea cu cea a lui Nat King Cole. Îi preluase, de altfel, repertoriul şi, de câte ori ajungea la „Fascination“, Miei îi dădeau lacrimile de plăcere. Era şi ora la care începea să se pilească uşor, atât cât să-i stea bine, şi să se simtă nespus de mulţumită. Braţul îi zvâcni spontan peste masă, căutând mâna lui Gelu:

— În fond, noi suntem fericiţi! Dacă stai să te gândeşti, ce ne lipseşte?

— Nimic, scumpa mea, surâse bărbatul privind-o cu tandreţe.

Înduioşat până a deveni sentimental, îi era adânc recunoscător pentru ceea ce simte; că, în ciuda lipsurilor, continuă să fie fericită alături de el. El însuşi era fericit în aceste clipe. Şi atunci, de ce să se scuture, de ce să încerce să se dezmeticească, să aprindă farul de la Constanţa sfârtecând, alungând fumul dulcii amăgiri? De ce să se trezească, rostind răspicat că ei doi nu fac decât să se automistifice? Că, în realitate, stau atârnaţi şi nici măcar înăuntrul lui, peste un local de cartier, că beau otrăvuri de lumpen proletariat imaginând licori scumpe, cu pedigree, în

mari şi faimoase vinoteci? Izbuteau să se iluzioneze şi în asta consta marea lor şansă. Nu o dată, mai ales când începeau să mişune brizele şi aromele nopţii, autosugestia funcţiona atât de bine încât se credeau realmente într-un palace de la Monte Carlo sau Las Vegas, unde doar bacşişul – idee fixă! – lăsat portarului umilea salariul unui ministru vlah.

— Aşa e, iubito, cu adevărat nu ne lipseşte nimic… Dansăm?

Se retraseră în garsonieră unde, de frica ţânţarilor, străjuia o lumină foarte slabă venită din antreu. Dansau strâns înlănţuiţi, aşa cum n-ar mai fi îndrăznit s-o facă azi pe un ring adevărat. Mia avea o mişcare fastuoasă a şoldului, care odinioară vâra în draci o oaste de mustăţi, Gelu amintea de ţinuta şi eleganţa lui Fred Astaire. Perdelele fluturau şi masa din balcon, pe care, însufleţite de luminile serii de vară, argintul şi cristalul scăpărau albastru diamantin, le dădea o senzaţie ameţitoare de opulenţă aparţinând altor zări.

Cu puţin efort de transpunere se puteau crede, şi chiar se simţeau ca atare, la Hotel de Paris din Monte Carlo, unde-şi propuseseră să cineze astă seară de pildă, pentru că ieri planaseră prin Miami. Alaltăieri, hotărând că au poftă de peşte şi fructe de mare (deschiseseră o cutie de macrou în ulei), optaseră pentru faimosul „Hilton“ din San Sebastian.

Dincolo de perdele se zbuciumau, după caz, talazurile Mediteranei, Atlanticului sau, de ce nu, Oceanului Indian…

Gelu îşi lăsă braţele să cadă:

— Putem să ne întoarcem la masă, au început geamparalele.

Orchestra se dezlănţuise într-un rock isteric, după părerea Neguleştilor. Nu consumau muzică „rock, rap, hop şi ţop!“. Chiar la Elvis, idolul generaţiei lor, gustaseră doar liricele, pe Beatles îi ignoraseră cu desăvârşire.

Mia scoase o ţigară, şi Gelu se ridică politicos să i-o aprindă.

— Cât să fie ceasul, iubitule?

— Destul de devreme. Cred că nici zece, n-au făcut încă a doua pauză.

— Ce bine! se bucură Mia şi ochii îi străluciră; o şcolăriţă care află că „mâine n-avem şcoală“. Mai avem două ore bune!

— Trei, Miişor. La 12 se termină muzica, dar abia la 1 începe – formulă competent – *mise-en-place*-ul.

Mia dădu din cap. Cunoştea şi ea itinerarul, dar, după ce orchestra se punea la pijama – microfoane demontate şi huse – nu mai era acelaşi lucru.

— Şpriţ pauză! anunţă pianistul.

Gelu umplu din nou paharele:

— Ce ţi-am spus eu?! Abia acum e 10.

Pe momentul de linişte, de undeva din vecini se auzi semnalul muzical al unei cunoscute emisiuni de televiziune. Gelu se minună pentru a multa mia oară:

— Cum or putea să-şi petreacă toată viaţa la rahatul ăla de televizor, n-am să pricep în ruptul capului! Cel mai bestial instrument de îndobitocire în masă pe care l-a inventat omul de-a lungul veacurilor!

— Amin, râse Mia. Fiecare cu ale lui. Alţii se întrebau cum de nu ni se făcea lehamite nouă seară de seară la cârciumă şi, sincer vorbind, nici nu îndrăznesc să-mi închipui ce ar gândi aflând cum petrecem noi acum.

Gelu ridică din umeri cu dispreţ suveran:

— Nişte lăbari zgârciobi! Ăştia n-au intrat în viaţa lor într-un local elegant. Cel mult, în restaurantul gării, între două trenuri, să ia o bere trezită şi cinci chiftele la hârtie. Şi nu că le-ar plăcea! Ia invită-i tu pe banii tăi, şi să vezi năvală! Nu, surioară, de zgârciţi, de neamuri proaste. Cică, „scump, prost şi toţi chelnerii «oţi»“. De unde ştii, neamule, că e „oţi“, dacă nu ţi-a păşit opinca, zi-i bocancul, nici pe covorul de la intrare?!… Stai, că zice ăla ceva!

Şeful orchestrei, un pletos cu permanent spiralat şi ilic plin de sclipiciuri pus direct pe pielea tatuată, mormăia ceva nedesluşit în microfon.

— Vorbeşte, domnule, mai clar, îl apostrofă cu voce tare un consumator, şi fără accent americănesc, că nu pricepem nimic! Ce mama dracului, una-i cântarea şi alta cuvântarea!… Conchise cu adresă: nu toţi am fost la „Yale“, ca matale!

Pletosul îi azvârli o privire furioasă. Trase adânc aer în piept şi, băgându-şi gura în microfon, de parcă s-ar fi pregătit să-l înghită, urlă ca un descreierat:

— Atenţie! Urmează un anunţ important! Valabil şi pentru Strehaia!… Îşi răsuci capul spre tipul care nu fusese la „Yale“: Acum e OK?

Lumea izbucni în râs şi începu să aplaude. Gelu aplaudă şi el discret.

— Hai că ăştia mi-au plăcut, au fost bine de tot.

— Ce-or fi vrând? se întrebă Mia, pregătindu-se pentru o surpriză plăcută.

— Cârlige de-ale lor. Tombolă, concurs cu premii, Misse, chestii din astea…

Un bărbat în ţinută de seară, bine hrănit, despre care Neguleştii ştiau că e patronul „Terasei“, luă microfonul din mâna pletosului. Salută, se înclină, surâse larg. Surâsul avea ulei fin, de calitate, mostră desăvârşită de fericire şi gratitudine faţă de publicul consumator. Îşi ceru scuze – nu se ştie bine pentru ce – nădăjduia însă că…

— …onorata clientelă va înţelege situaţia. Este vorba despre o decizie a Primăriei de sector care consideră oportun să schimbe destinaţia spaţiului deţinut până în prezent de Restaurantul „Terasa“…

— Ce?! făcu Mia, ce spune că n-am înţeles?

Gelu, încordat, cu bărbia întinsă peste balustrada balconului, îi făcu semn să tacă. Tipul îşi continuă *speech*-ul. Gesticulă larg, desemnând perimetrul grădinii:

— …reţineţi, deci, e ultima seară aici, dar nu şi ultima seară petrecută împreună. Avem plăcerea să vă anunţăm…

Făcu o pauză *suspense,* lăsând locul bateristului să se avânte într-o cascadă de bubuieli zbuciumate.

— …vom fi onoraţi să vă reîntâlnim peste exact o săptămână la „Noua Terasă“!… Unde?!

Îşi răsuci din nou faţa radioasă spre toboşar, care timp de zece secunde încercă să facă praf bateria.

— Unde?! La numai 200 de metri, dragi consumatori, nu mai departe de 200 de metri de actuala „Terasă“. Şi mai exact, pe locul grădinii fostului Cinematograf „Zorile“… Vă aşteptăm deci la „Noua Terasă“! Vă garantăm multe surprize şi schimbări pe măsura celor mai exigenţi dintre dumneavoastră!… Şi acum, din partea firmei, câte o sticlă de vin, specialitatea casei, pentru fiecare masă!…

Pocni din degete spre orchestră, retrăgându-se în mijlocul ovaţiilor. Cadourile spontane, cât de mărunte, merg la succes sigur. Un „Mulţi ani trăiască!“ iniţiat de orchestră îmbujoră entuziasmul consumatorilor. Atmosferă superfestivă, aranjamente, „nu putem scăpa inaugurarea“…

* * *

Se priveau înspăimântaţi. Lui Gelu, rămas cu gura întredeschisă, parcă fără aer, maxilarul îi atârna moale, senil. Arăta bătrân, bătrân de-a binelea, şi Mia se zgribuli, brusc înfrigurată:

— Era prea frumos… Trebuia să ştim că totul are un sfârşit…

Expresia de prăbuşire de pe chipul bărbatului o făcu să amuţească. Dintr-o dată, simţi corsetul prea strâns, apăsându-i ficatul, şi se ridică. „M-am îngrăşat oribil, asta e…“

Intră greoaie în casă, azvârlindu-şi din mers escarpenii cu toc înalt. Instinctiv, se uită în oglindă, dar întoarse iute

capul. Nu îndrăznea să se privească. Nu acum.

Se deşurubă anevoie din rochia prea strâmtă, apoi gâfâind din corset, aruncându-le la întâmplare. Fusese totdeauna atentă cu lucrurile, din pedanterie, iar ultimii ani – cruţătoare din pricina sărăciei. N-avea să-şi facă prea curând altele. Cu ultimele puteri, trase pe ea capotul vechi, pe care-l folosea în lipsa lui Gelu, când dădea cu aspiratorul, şi se întoarse pe balcon.

Gelu, înţepenit în aceeaşi poziţie, îşi aţintise privirea undeva, în noapte. Observă nodul cravatei slăbit şi o podidiră lacrimile.

Era prima oară, în peste douăzeci de ani de când se cunoşteau, că o făcea „în lume“. Ştia că este absurdă, dar amănuntul în sine o tulbura până în adâncul sufletului.

Orchestra îşi reluase programul. O muzică lentă, cu palpitaţii romantice, şi ringul se umplu de tâmple lipite, perechi îmbrăţişate. Privirea voalată a Miei distingea doar pete de culoare, umbrele diluate a ceea ce fuseseră ea şi Gelu cândva, care alunecau, se pierdeau mereu spre undeva, nu ştia unde. Rosti cu voce firavă, zgribulită de teamă:

— A mai rămas vin… Să-ţi torn?

Gelu clătină obosit din cap:

— Dă-l în mă-sa, e infect!

Îşi îndreptă din nou ochii spre cer. Era senin.

Şi atât.

O BABĂ ORIGINALĂ

Sile Mardare era un bărbat de succes. O declarau cu admiraţie intimii devotaţi şi nici invidioşii nu îndrăzneau făţiş să fie de altă părere. Cum se întâmplă în general cu oamenii „despre care se vorbeşte“, şi pe seama lui circulau legende. Cea mai picantă se referea, desigur, la pedigriul vocaţiei sale de escroc: pe la 1900, unul din bunici făcuse epocă, spărgând cazinoul de la Nisa.

Nimeni nu ştia exact ce învârte, nu-ţi rămânea decât să constaţi. La nici treizeci de ani, avea o Toyota, un birou de vagi TRANZACŢII, instalat într-unui din imobilele cu ziduri oglindate din inima Capitalei, şi cele mai frumoase femei din aceeaşi zonă. Nici una din amantele lui nu fusese sub nota 9, nu se încurca cu drumeţe în tragere la Inter sau cu peronistele şăpcăliilor din Gara de Nord. Avea în palmares tot zâne pricopsite „Lady Mary“, subvenţionate copios de câte un „protector“ quintagenar, îndeobşte prea gras şi prea ocupat. Cu ce naiba le vrăjea? se întrebau amicii. Era bine făcut, dar nu prea înalt, o figură de puşti rebel şi năsos, care nu se încadra sub nici un aspect în parametrii fizici lansaţi de magnificii ecranului contemporan. Trăgând linia, îi mergea în toate, un tip cu noroc fidel, câine în lanţ, care se lăsa tras după voia stăpânului.

Cam aşa gândea George când, într-o seară ploioasă şi rece de aprilie, sună la uşa lui Sile. Intră vijelios, dezbrăcându-şi trenciul din mers:

— Nasone! exclamă, oameni ne-am făcut!

Era porecla lui Sile, generată de protuberanţa indiscretă răsărită în mijlocul obrazului.

— Am dat lovitura, ascultă-mă pe mine! Grand Jeep Cherokee, şofer cu şapcă, dame cu chiloţi de mătase şi fără mămăligă între dinţi!

Constituiau, alături de baia cu bideu, *hitul* lui George în materie de reuşită. Sile îşi ascunse scepticismul în spatele zâmbetului binevoitor. Ţinea la George (erau prieteni nedespărţiţi încă de la grădiniţă) şi la admiraţia lui necondiţionată. Oamenii în general, cât de modeşti, nu rezistă veneraţiei. Avea nevoie de găliganul ăsta deşirat ca un plop, cu expresie năucă de rătăcit în pădure; un aiurit, entuziast de profesie, în necontenită căutare după marea lovitură, dar de încredere absolută.

Se scufundă în canapeaua de piele vişinie, pregătindu-se să facă faţă oricărei enormităţi:

— Dă-i drumul, încă puţin şi plesneşti!

George, debarasat de trenci, îşi trase peste cap puloverul. Transpirase de emoţie şi vorbea precipitat:

— Chestia-i jimblă caldă, fii atent! Barosanu-i din Amsterdam. Dacă-i vezi teşchereaua din piele de aligofren…

— Vrei să spui aligator, râse Sile, marele crocodil.

— …başca Greenwichul de aur…

— Ceva mai exact decât ceasul de la Universitate. Astea-s fleacuri, George, hârtie de prins muşte. Spune-mi ceva concret!

— Crede-mă Nasone, rosti vibrând din cap până în picioare, am dat peste un elefant alb. Un senior! Nu se tocmeşte, plăteşte *cash…* Sile, aştept tunul ăsta de când citeam…

— Ali Baba şi cei patruzeci de hoţi! De ce naiba nu stai jos?

George se plimba agitat prin încăpere, smucindu-şi mereu gâtul de cocostârc. Avea spaţiu berechet, Sile gândindu-şi studioul cu rafinament: aerat, mobilă puţină şi

scumpă, stampe inspirate, distribuite la fel de inspirat pe pereţii de un alb optic.

— Nu-mi arde de stat! Sile, trebuie să mă ajuţi. Ai doxă şi mână bună, eşti singurul meu prieten.

— Care-i miza?

— Filatelie. Un smintit, îţi dai seama, pe ăştia cu timbre nu-i înţeleg nici în ruptul capului. Să dai un vagon de bani pe abţibilduri cu lipici…

— Pe un tramvai, mai înţelegeai şi tu.

Devenise însă mai atent, trupul rezemat nonşalant de speteaza canapelei se îndoise în unghi ascuţit, peste masă. George sesiză nuanţa şi respiră uşurat.

— Concret, ceru Sile, ce vrea?

— Omuleţul se prăpădeşte după o serie emisă scurt de australieni în 1900. Ceva cu crocodili, probabil.

— Băi, cultură generală, Australia e singurul continent care nu are animale de pradă.

— Ei bine, atunci canguri. Chestia-i că eu sunt pe fază.

— Cum?! De unde?!

George râse triumfător.

— O are tanti Amalia în colecţie.

— Mătuşă-ta?! Eşti sigur?

— Merg la absolut, rânji George, am ajutat-o astă-vară să-şi facă ordine în patrimoniu şi idei.

— Cum o poţi subtiliza?

— Ei, aici e aici! De cel puţin cinşpe ani, stă ca dracul pe comoară, n-a păşit pe omăt sau pe iarbă verde. Cum o scoatem din casă? Moşneaga e în stare să nu se ducă nici la propria ei înmormântare.

Sile îşi dădu un pumn în cap, trăsnit de o revelaţie:

— George!!! Formidabil, ce idee mi-ai dat!

* * *

Bătrâna Amalia Pavelescu strânse enervată cărţile. A treia pasienţă înnodată, va avea fără îndoială o zi proastă. Îşi privi reflex – de fapt, tic nervos – mâinile impecabil îngrijite. Rămăseseră neaşteptat de frumoase şi, spre neobosita ei satisfacţie, încă mai putea purta pe aceleaşi degete inelele din tinereţe. Destul de ciudat pentru că, în rest, n-o mai încăpeau nici pălăriile. La şaizeci de ani, îşi considerase cariera sentimentală încheiată şi începuse să se îngraşe. În consecinţă, îşi construise şi un alt gen: o „originală“ în vârstă, strident machiată, cu abundenţă de bijuterii opulente, fluturând prin casă kimonouri ample. Dacă cineva i-ar fi spus că, în fond, e într-o ureche, o babă ciufută şi insuportabilă, acceptată pentru că este o bogată în cel mai strict sens al cuvântului, s-ar fi distrat straşnic, râzând în guşa epilată hebdomadar de cosmeticiană.

Ţârâitul prelung al soneriei o urni anevoie de pe canapea şi, ţinându-se de şale, se îndreptă cu paşi lăbărţaţi spre vestibul.

— Ăsta-i instalatorul... Ce-i veni şi Anicăi să se îmbolnăvească taman azi! Nu mai poţi găsi o servitoare ca lumea!... Ho, că vin!

Cel din faţa uşii n-avea răbdare, rămăsese lipit cu degetul de butonul soneriei.

— Adică, eu te aştept de o săptămână, bombăni bătrâna enervată, şi acum te-a apucat zorul, suni ca turbatul la uşile mele!

Un omuleţ tuciuriu se interesă:

— Apartamentul doişpe? Dumneavoastră sunteţi doamna...

Pavelеasca îl întrerupse:

— Hai, omule, că nu-i nevoie de introduceri ca să-mi desfunzi closetul!

Oacheşul se holbă:

— Ce closet?! Eu v-am adus comanda.

— Ce comandă?!

— Cum ce comandă?! Coşciugul.

— Coşciug?!

— Da’ cum îi zici la ăsta, se hlizi omuleţul, *bomboneră?* şi arătă spre sicriul elegant, rezemat de zid. Marfă a-ntâia, dormi neîntors!

Ca tot negustorul iscusit, sublinie calitatea ciocănind puternic în capacul de lemn. Siderată, bătrâna se dădu un pas înapoi.

— Stai liniştită, râse omuleţul, nu dăşchide nimenea… Livrăm fără locatar.

Amalia Pavelescu ţipă sufocată:

— Eşti beat? Pleacă cu el de aici, n-am făcut nici o comandă!

— Io aşa am primit dispoziţie, adresa-i la exact, poate că-i un cadou… Dacă n-ai o nevoie urgentă, poţi să-l închiriezi, treaba dumitale.

O luă la vale pe scări fluierând mulţumit, ca unul care şi-a rezolvat toate problemele de viaţă.

* * *

„Trebuie să fie vorba de o confuzie“, îşi zise bătrâna în urma lui. „Probabil a murit cineva din bloc şi aiuritul ăsta a încurcat apartamentele. Dacă Anica ar fi venit la lucru, precis ar fi aflat cine a decedat.“ Era la curent cu toate evenimentele din imobil, cunoştea după nume locatarii şi toate problemele lor, pe care le colporta desfăcut, cu voluptate, cu ploaie de „cică“ şi de „zice“.

Pe bătrână, care-şi ignora total vecinii, iar în cincizeci de ani nu coborâse şi nu urcase dincolo de etajul ei, cleveteala o plictisea până la enervare şi i-o reteza scurt, „lasă claca!“ S-o repeadă după cum ar fi avut chef, adică s-o dea cu capul de pereţi, nu se încumeta. Anica era singura servitoare care rezistase la ea mai mult de o chenzină, fără s-o ia la goană scăpărând scântei.

„Am să vorbesc cu administratorul“, şi lăsă sicriul în vestibul.

* * *

Ziua se scurgea pentru Amalia Pavelescu ameţitor de repede. Spre deosebire de cei mai mulţi bătrâni, nu se plictisea, nu se simţea izolată, îşi ajungea singură. Considera că nimeni nu are nimic să-i spună, iar cei care ar fi avut ceva de spus dispăruseră de mult. Agenda ei telefonică era plină de tăieturi groase, un întreg opis de răposaţi, puţinele numere rămase valabile referindu-se exclusiv la subiecţi, autori de servicii: coafeză, pedichiuristă, maseur, tâmplar, electrician… Mai exista, desigur, şi George, care-i venea nepot după bărbatu-său, generalul. Nu era mare lucru de capul lui, dar avea suflet bun, un cumsecade ca toţi Paveleştii, la o nevoie puteai apela la el. Când o vizita, îi aducea dulciuri şi fructe; îi făcea plăcere să-l vadă, dar, dacă nu venea, nu-i ducea dorul, se simţea la fel de bine.

În aşteptarea instalatorului, luă măturica de pene din debara şi se apucă să şteargă de praf bibelourile preferate, câteva piese pe care Anica nu avea voie să le atingă. Era cinstită, robace, dar nestilată, cu mâini butucănoase, cărora nu le putea încredinţa gingaşele porţelanuri de Sèvres, nepreţuitele Gallé-uri sau singurul Lalique rămas în casă. Ţinea mult şi la clepsidră, piesă de duzină, dar cu mare încărcătură sentimentală. Îi lustrui cristalul cu o cârpă moale şi degete infinit delicate, care mângâiau amintirea.

Când ajunse la bustul lui Voltaire, se simţea deja plictisită. Îl „despăduchea“ din obligaţie cumva, pentru că nu se dăduse în vânt niciodată după franţuzul ăsta urât ca o maimuţă şi sarcastic ca un diavol. Fusese însă slăbiciunea răposatului şi, ştergând bronzul de praf, avea impresia că-i atentă cu însuşi generalul.

…Din nou soneria. Sau poate telefonul. De la o vreme, începuse să confunde sunetele şi rămase cu urechea la pândă. Trilul se repetă, înlăturând orice dubiu.

— Instalatorul, bombăni, în sfârşit! Am să-i spun câteva să mă ţină minte…

Plină de draci, abia izbuti să tragă lanţul. În clipa imediat următoare, rămase cu gura căscată, astupată de ceea ce i se păru la început a fi un maldăr de flori. Din spatele lor se ivi o şapcă de comisionar:

— Comanda dumneavoastră. Unde o las?

Ca hipnotizată, Paveleasca se dădu la o parte. Omul se strecură cu grijă, atent să nu strice aranjamentul floral, o coroană funerară de toată frumuseţea. Pe panglica involtă, literele negre indicau desluşit numele beneficiarului:

Adorata noastră Amalia, nu te vom uita niciodată.

* * *

Câteva picături de valeriană pe un cub de zahăr, un rudotel şi, obligatoriu, un păhăruţ de Armagnac. Desculţă – papucii cu toc o împiedicau să măsoare ca o turbată casa în lung şi în lat – căptuşită de indignare, Amalia răcnea la pereţi:

— Câtă mojicie! Ce farsă de prost-gust!… Numai la noi se poate întâmpla aşa ceva! Sunt victima unei agresiuni morale dintre cele mai grave!… (se înecă) Am să dau la ziar, Poliţia trebuie să ia măsuri drastice, cu efect!…

Îşi apăsă mâna pe piept, cu gestul instinctiv de a-şi astâmpăra bătăile inimii. „Trebuie să mă potolesc, nu merită să fac un infarct. Telefonez chiar acum…“

Numărul Redacţiei se afla pe ultima pagină a gazetei, dar, din obişnuinţă, se opri mai întâi la Decesele din Mica Publicitate. Dacă se gândea bine, era singura rubrică

pentru care plătea abonamentul. Restul, prostii şi flecăreală pe hectare de hârtie, n-o interesa.

O exclamaţie de consternare curmă foşnetul paginilor. Nevenindu-i să-şi creadă ochilor, bătrâna se holba la propria-i fotografie. În chenar negru, „subtitrată“, ocupa primul loc din rubrică:

Încremeniţi de durere, familia şi prietenii anunţă încetarea din viaţă a celei ce a fost Amalia General Pavelescu, inimă nobilă, fiinţă distinsă şi generoasă, suflet de elită. Înhumarea are loc azi, 20 aprilie, ora 14, la Cimitirul Bellu Militar, în cavoul familiei.

Mototoli spasmodic pagina de ziar şi sări în picioare cu o sprinteneală de care în alte împrejurări s-ar fi mirat ea însăşi:

— A, nu, hotărât nu pot lăsa lucrurile aşa!... Voi face cercetări! Cercetări la faţa locului... Ce tupeu, Dumnezeule! Ce oameni mizerabili!

Ridică receptorul şi la o a doua încercare reuşi să formeze un număr corect:

— George? Vino imediat la mine!... N-am vreme de taclale, e grav de tot! Pentru orice eventualitate, adu-l şi pe Sile!

* * *

George puse telefonul în furcă. Obrazul aprins de emoţie părea o sfeclă cu gura până la urechi. Sile zornăia nervos cheile din buzunar:

— Ei?! Ce-a zis?

— A muşcat! exclamă George radios. În viaţa mea n-am văzut-o atât de furioasă, ziceai că dă în foc.

— Alţii dădeau în primire. Moşneaga e tare de tot.

George nu-şi găsea locul de mulţumire:

— Sincer să fiu, parcă nu mă aşteptam. A mers uns!... E bine, prea bine, şi bătu superstiţios în lemn. Nasone, tată,

acum totul depinde de tine! Ai maximum o oră ca să rezolvi chestia asta şi să mai ajungi şi la cimitir. Uite cheile!

Sile le prinse din zbor:

— Fii atent când dai ochii cu ea, controlează-ţi expresia. Străluceşti ca un foc bengal.

* * *

Răsfoind cărţile tarabei de peste drum, Sile pândea intrarea imobilului. Nimeni n-ar fi recunoscut în tânărul îmbrăcat standard – blugi din orice parte l-ai fi privit şi cu ochelari negri care, ţinând seama de modă şi frecvenţă, indiferent de sezon, nu sugerau clandestinitate – pe simpaticul om de afaceri Sile Mardare, plin de succes şi elegant, un adevărat dandy. Tot din prudenţă îşi lăsase acasă Toyota, deplasându-se până aici cu un taxi. Oricât de bune ar fi cărţile pe care le ai în mână, trebuie să ţii seama şi de un posibil neprevăzut.

Unu şi jumătate. Dacă nu vrea să-şi rateze propria înmormântare, Amalia ar cam trebui să apară… În aceeaşi clipă, îl văzu pe George ieşind primul din bloc, pentru a-i ţine uşa, aşa cum văzuse el în filmele cu valeţi reiaţi şi şampanie bine frapată, adăstând pe marginea piscinei.

Sile zâmbi în sinea lui. Orice ar fi făcut George, nu putea scăpa de aspectul falimentar, de şomer fomist. Cel puţin acum, pus alături de mătuşă-sa, monumentală şi barocă, într-un mantou prosper de jaguar, imaginea dădea caricatură: capitalismul triumfal opulent şi famelica economie de tranzit.

Când taximetrul celor doi dispăru înghiţit de trafic, traversă strada şi intră neobservat în imobil.

* * *

Sile nu se afla pentru prima oară în apartamentul Pavelească, se orienta cu pas şi gest sigur. În privinţa detaliilor, scăpând din atenţia unui vizitator ocazional, primise instrucţiuni de la George.

Se duse direct la safe, clasic camuflat în spatele unui tablou, o natură moartă a lui Băncilă. Dedesubt se afla consola cu bibelouri, iar, imediat în dreapta, Voltaire sta cocoţat pe un piedestal Empire. Pentru a desprinde tabloul, trebuiau scoase întâi bibelourile şi uşor deplasat bustul. „Încălţat“ cu mănuşi de aţă, Sile mută obiectele pe masă, recapitulând indicaţiile lui George. Ulterior, trebuia să reconstituie ordinea exactă.

— …vasăzică, două porţelanuri în stânga, bergeretele în partea dreaptă… sfeşnicul lângă vază… Gallé-urile mai la dreapta. Aşa!… Fotografia Ameluţei, draga de ea, de pe vremea… cred că Pacea de la Cuciuc-Cainargi vine aici… – clepsidra la capăt. Mişto chestie, comentă bâţâind-o, n-o duci la mecanic niciodată… Gata! Am chelit consola. A mai rămas fratele Băncilă.

În faţa Wertheimului verde, introdus într-o nişă, Sile avu un chicotit nervos şi începu să formeze numărul cifrului:

— 3-7-9-5-4-4… Asta fu, neamule!

Cuprinse într-o singură privire conţinutul casei de bani, scăpând un fluierat à la duminica sportivă în Giuleşti:

— Cine şi-ar închipui că mai există asemenea averi în vechiul Bucureşti? Vezi, conchise filozofic, chestiile astea ascut lupta de clasă!

Când ajunse la cimitir, bătrâna închidea deja cavoul. Îi aruncă o privire acră, comentând peste umăr:

— Ai venit şi tu la spartul târgului. Nu ştiu de ce te-ai mai deranjat. O dată are omul nevoie de voi…

— Iertaţi-mă, doamnă Amalia, George m-a anunţat în ultimul moment. Tocmai încheiam o tranzacţie cu nişte oameni de afaceri din Manilla…

Pavelească pufni dispreţuitoare:

— Manilla sau Chitila, puţin îmi pasă! Cred că problemele mele sunt mai importante.

George, un ipohondru de profesie, temându-se de răcelile fatale, uitase acum de ploaie şi umezeală. Transpirat de emoţie, îşi fixa prietenul cu o privire încleştată. Sile îl linişti, schiţând OK-ul cu degetul gros înţepat de index. Bătrâna surprinse mişcarea, al cărei sens nu-l cunoştea:

— Prinzi muşte? Uite cu cine m-am încurcat!

Sile interveni repede:

— Până la urmă, ce-a fost?

— Un banc prost, diagnostică George. În fiecare zi mă minunez de câte şi ce fel le mişună oamenilor prin cap.

Paveleasca băgă cheile în poşeta de lezard, izbucnind agasată:

— Eşti un prost, ăsta n-a fost banc! Mai ştiu şi eu ce înseamnă o anecdotă.

— Atunci, ce? îndrăzni Sile.

— Chiar nu vă duce mintea deloc?! Cineva a încercat să-mi facă rost de un infarct, doar că nu vine ea, Amalia, aşa uşor pe spate.

George îşi frecă mâinile fericit:

— Bravo, tanti, iei lucrurile aşa cum trebuie, cu umor.

— Fleacuri!… La urmă, dacă stau să mă gândesc, n-am ieşit chiar aşa de rău. Am apucat să-i aprind o lumânare generalului, că n-am mai fost pe aici din ’86, când m-au scos cu de-a sila din casă, să-l votez pe Ceauşescu. Cimitirul era în drum, aşa că am profitat… Asta, una! Sicriul, vorba ăluia, o să-l închiriez, am eu ideea mea, coroana o duceţi voi la florărie şi luaţi bani frumoşi. Îi schimbă doar panglica.

— Uite ce va să zică să ai cap de negustor, aprecie Sile râzând.

— Ce mă scoate din fire, urmă bătrâna, e măgăria care rămâne nepedepsită… Opriţi dracului un taxi, că până la infarct mă trezesc cu un lumbago! Vezi, de aia nu-mi place mie Bellu, e prea igrasios…

* * *

Amalia îşi dezbrăcă blana din mers şi se grăbi să ajungă la canapea.

— Da’ ştiu că m-am înfrigurat! A’nebunit şi vremea. Altădată, în aprilie, mergeam în rochie de organdi la curse, acum ai nevoie de blană… Georgică, mamă, ia toarnă-ne tu câte un coniac şi poate te înduri şi de o cafeluţă. Taman azi lipseşte zăpăcita aia de Anica.

Era bine dispusă şi afabilă, ai fi zis că aventura i-a plăcut. Sile, rămas în picioare, o privea deconcertat. Pe oricine altcineva, chiar mai tânăr, sinistrul întâmplării l-ar fi scos din circuit, sau măcar tulburat, în vreme ce ăsteia îi ardea de un party. Pavelеasca îl apostrofă:

— Tu ce stai lumânare în mijlocul casei? Sau unde vii de la cimitir? Sunt scaune destule.

Sile încercă să se eschiveze:

— Iertaţi-mă, dar sunt nevoit să plec. Am o întâlnire de afaceri, şi aşa cred că am întârziat.

— Ia mai slăbeşte-mă, ai pe dracu’! Că nici nu ştiţi să minţiţi. Voi, cu întâlnirile de afaceri, generalul îi trăgea cu manevrele… Hai, Sile, că nu vă ţin mult, simt şi eu nevoia să discut cu cineva, să comentez…

Ridică brusc mâinile şi înţepeni:

— Staţi aşa! Nu vă mişcaţi!

— Ce s-a întâmplat? se sperie George.

— A fost cineva în casă.

— Când?!

— Nu fi idiot, în lipsa noastră, vezi bine.

— E absurd, tanti! Ca să poţi intra, trebuie să arunci uşa în aer.

— Nici o fortăreaţă n-ar putea fi mai asigurată, aprecie Sile.

— Gura! răcni Pavelеasca, ştiu ce vorbesc… Phiiii! Acum mă dumirii, am înţeles tot!

— Ce?!

— Tot cu de-a sila m-au scos din casă şi azi, numai că-n ’86 au făcut-o pe faţă. Azi m-au trimis să-l sorcovesc pe general.

— O înscenare? întrebă Sile.

— Ba nu, baclava.

Vocea lui George răsună ca un scâncet:

— Nu pricep nimic… Cine să intre?! După ce cunoşti că s-a intrat?

Amalia îi îndreptă o privire nimicitoare:

— Eşti chior? L-a mişcat pe Voltaire şi a răsturnat clepsidra. Nu vezi că s-a scurs dracului nisipul?

— Păi, nu trebuie să se scurgă?

— Boule, explodă bătrâna, azi-dimineaţă când am şters praful, tot nisipul era în bula de sus. Îi trebuie trei zile ca să se scurgă în aia de jos!… Ce mai, bandiţii mi-au umblat la Wertheim!

Sile începu să se alarmeze:

— În cazul ăsta, ce mai aşteptăm? Trebuie să chemăm urgent poliţia.

Paveleasca respinse ideea, agitându-şi mâna în aer:

— De doctori, avocaţi, popă şi poliţie m-am ferit toată viaţa şi iacă-tă-mă-s! Să vedem mai întâi ce-au luat. George, scoate tu tabloul. Fii atent la porţelanuri.

Sile observă într-o doară:

— Nu-mi place să arunc piatra în grădina nimănui, dar nu vi se pare curios că tocmai azi n-a venit Anica la lucru?

Paveleasca înlătură din start ipoteza:

— Dă-o încolo de toantă, nu-i trecea ei prin minte asemenea machiaverlâc. E penticostală de ziua a unşpea sau a nouăşnoua, mi-e perfect egal. Ăştia-s într-o ureche, dar cinstiţi.

— Dacă s-a comis totuşi un furt, opină Sile, conştient că păşeşte pe teren alunecos, autorul nu poate fi decât unul dintre apropiaţii dumneavoastră, un intim.

— N-am pe nimeni apropiat în afară de George, şi ăsta a fost cu mine la Bellu. Batem ţarini şi câmpii de pomană!

Sile deschise braţele, chipurile a neputinţă. În sinea lui, se simţea îngrijorat. Bătrâna dovedea un sânge rece ieşit din comun. Oricine, în situaţia ei, ar fi alertat Poliţia, n-ar fi îngăduit nici cea mai mică mişcare, spre a se conserva eventuale urme, ar fi trepidat, şi-ar fi smuls părul din cap; în fine, tot recitalul legitim al individului jefuit. „Şi să nu-mi spună nimeni că-i sclerozată. Are o minte clară ca apa de izvor.“

George desprinse, în sfârşit, tabloul din cui şi-l sprijini de perete. Era transpirat şi neliniştit.

— Gata! – exclamă, dându-şi drumul să cadă pe canapea. Acum faceţi ce ştiţi.

Paveleasca îl apostrofă sarcastică:

— Ai obosit?

— Am şi eu emoţiile mele, tanti. Crezi că mă lasă indiferent momentele prin care treci? Sunt orfan, pe dumneata şi pe nenea generalul v-am socotit dintotdeauna părinţii mei…

— Nu mă fă să plâng. Sile, maică, mi-au înţepenit picioarele, fă bunătatea şi deschide tu Wertheimul…

Sile ridică din umeri – „dacă chestia asta te face fericită“ – şi se apropie alene de casa de bani.

— Are un cifru, constată.

Paveleasca îşi înghesui pântecele uriaş, aplecându-se peste masă:

— Credeai că bigudiuri?! Îţi spun eu cifrele, tu fă-le ca la telefon: 3… 7… 9…

George guiţă, râs nervos:

— Parc-am fi în Stan şi Bran spărgători!

— 6… 4… 2, completă bătrâna.

Sile trase de urechea metalică, exclamând:

— S-a deschis!

Amalia se ridică anevoie, ţinându-se de şale. Aruncă o singură privire în interiorul safé-ului şi declară scurt:

— Lipseşte clasorul verde.

* * *

— Hai, măgarilor, îl puneţi repejor la loc şi uit tot ce s-a întâmplat.

— Tanti!

— Doamnă Amalia!

Bătrâna râse scurt în guşa-gelatină trandafirie:

— Lăsaţi teatrul, că nu sunteţi artişti… Ehei, unde sunt Vraca şi Iancovescu!

— Tanti, ţipă George, cum îţi poţi închipui…

— Uite că pot. Aţi pus împreună la cale potlogăria. Mi-aţi vânturat moartea pe dinainte şi eu, ca proasta, m-am dus să-mi văd funeraliile.

George, cu privirea şi gura holbate, o urmărea fără respiraţie. Sile, afişând nepăsare şi amuzament, surâdea crispat. Era limpede că moşneaga intuise combinaţia, dar cum avea să procedeze în continuare? Părea să se distreze de minune, formulându-şi cu chef nespus deducţiile:

— …În vreme ce noi eram la cimitir, banditul ăsta de Sile se plimba bimbaşă prin odăile mele. Cheile le avea de la tine, orfanule, şi tot tu i-ai dat şi cifrul… Ce faci cu coniacul ăla? După ce m-aţi pus să defilez prin ţintirim, mă ţineţi şi cu gura uscată?!

— Lasă-mă, tanti, că nu-mi mai arde de nimic. Mă simt jignit până în adâncul sufletului… Mă faci hoţ şi eu n-am furat un leu în viaţa mea.

Sile interveni:

— Sunt simple supoziţii, doamnă Amalia. Pot dovedi cu martori…

— Zât!!! – îl întrerupse bătrâna. Credeam că ai stofă, dar constat că nu eşti mai breaz ca George. Cere lână de la broască şi minte de la nătângi. Din doi proşti, râse cu poftă, aţi izbutit o pereche de nătărăi!

— Dacă vă face plăcere să ne jigniţi…

— Te-ai trădat singur, afaceristule!… Închise un ochi, chicotind: ţi-am dictat greşit numărul de la safé. Înadins am făcut-o! În loc de 5, da, da, cinciul de la mijlocul numărului, ce te holbezi, ţi l-am băgat pe 6. Dacă mă ascultai, nu se deschidea Wetheimul în veci! Deci vezi că tu învăţaseşi numărul pe dinafară, l-ai făcut de la sine, nici n-auzeai ce spun eu… Ha?! De unde ştiai cifrul meu, că nu l-am dat la ziar?! Nu de la orfanul de George?

Pe moment interzis, Sile înghiţi în sec. Doar un licăr de secundă, căci în clipa următoare se afla, trubadur de pe vremea dantelelor, la picioarele Pavelească. Sărutându-i mâinile, abia îndrăznind să-şi ridice capul de puşti năzdrăvan, îi îndreptă o privire jucăuş înstelată şi cel mai fermecător surâs din inventarul de irezistibil:

— Sunteţi o superbă, doamnă Amalia, o contesă! N-am cunoscut pe nimeni care să vă semene! Vă iubesc… Ce să facem ca să ne puteţi ierta? Porunciţi!

Pavelească îşi lăsă mâinile sărutate, râzând gâdilată:

— Nu mă lua cu măgulele, parşivule, că mi-s cătană bătrână. Poate că acum un douăj-treij de ani mi-ar fi fost drag să te ascult. Acum, la şaptezeci trecuţi, daţi-mi clasorul şi duceţi-vă învârtindu-vă!

George, cu nasul în pământ, îngână umil:

— Săru’ mâna, tanti.

În stradă, Sile respiră adânc şi aprinse o ţigară:

— Nu credeam că o cămilă se poate strecura prin urechea unui ac.

— Uite că se mai poate, râse George.

— Ocnă mare, mătuşă-ta! Ce-o fi fost asta în tinereţe, ferimă, Doamne! La un moment dat îngheţasem, eram convins că sună Poliţia.

— În nici un caz, respinse George, îi sunt nepot şi la puriii din generaţia ei chestiile astea contează. De când mă ştiu, am auzit aceleaşi sloganuri: „să nu ne compromitem, rufele murdare se spală în familie“ şi la-la-la pe aceeaşi temă.

Sile îşi clătină capul, edificat:

— La-la-la eşti tu, flăcău! Ştii care a fost bafta noastră? Că, în felul ei, e o… originală. Îi plac golanii! Salve şi s-auzim de mai bine.

Se îndepărtă cu paşi iuţi, topindu-se în mulţimea bulevardului.

* * *

Amalia Pavelescu rămase o vreme pe gânduri. Se simţea plăcut obosită, ar mai fi băut un păhărel de coniac, dar îi era lene să se ridice. Un surâs vag îi înţepenise pe chipul prea vopsit.

— Ce zi caraghioasă!… Vezi, de aia nu-mi ieşea mie pasienţa. Şi să mai zici că – trase un căscat lung – cărţile mint…

CADOU DE CRĂCIUN

Încă dinainte de a se căsători, de pe vremea când croşetau romanţe la umbra merilor în floare, stabiliseră că, între doi oameni care se iubesc, nu încap, nu trebuie să încapă secrete. Casete sau sertare cu cheia la „proprietar“, genţi ori borsete tabu, corespondenţă şi portvizite inviolabile, „un colţişor al meu şi numai al meu, unde să nu pătrundă nimeni“, erau de neconceput într-o căsătorie. Ce secrete să existe între doi oameni care s-au identificat unul cu celălalt, fericiţi să constituie o singură făptură, într-o desăvârşită simbioză, care va dura cât lumea? Lumea lor, restul nu-i interesa.

Tot din primele ceasuri de idilă, Cristian îi desluşise răspicat că lui îi plac „femeile naturale, nevopsite şi fără brizbizuri. Iubirea mea trebuie să fie autentică şi nu păpuşă de vitrină. Nu-mi plac artificiile decât de Revelion şi la sărbători naţionale!“

„Se vede imediat că-i de la ţară, comentau cunoştinţele, aşa a apucat la el în comună, că doar nu era să iasă mă-sa la seceră pudrată cu Max Factor!…“ Tanti Lia, care o crescuse, fusese mai necruţătoare:

— Să te fereşti, scumpa mea, de ăştia care fac pe marii evanghelişti, sunt de obicei nişte ipocriţi imposibili. Vor neveste „naturale“, dar ochii le sticlesc după dame vopsite. Ţine minte de la mine, când o fi să te înşele, o s-o facă tocmai cu cine nici nu gândeşti!

Ei, dar aşa era tanti Lia, inimoasă – pâinea lui Dumnezeu, dar cârtitoare şi fără de credinţă în oameni. „Mă-sa şi

copilul“, era vorba ei, „asta rămâne sfânt! În rest, banii şi ce are fiecare în izmene…“

Ramona era o fată cochetă, dar cu certă vocaţie de nevastă docilă, iar, în speţă, îndrăgostită până peste cerceii pe care îi abandonă încă de la primele întâlniri. Ca şi celelalte bijuterii, o dată cu rujul, rimelul şi părul decolorat. Se simţea sălcie, neînsemnată, pierise sclipirea din ochii bărbaţilor când o priveau, dar era fericită înregistrând satisfacţia lui Cristian, care observa cu ochi de vultur toate minusurile, în fiecare zi câte unul, din inventarul de accesorii al Ramonei.

— Ai câteva bijuterii splendide, rămase de la maică-ta, bijuterii de familie, piese nu căcăţişuri turceşti, altele ar fi fericite să le aibă, şi tu le ţii în sertar. Cine te vede, zice că eşti în şomaj, femeie cu ziua.

— Ştiu, tanti Lia, dar dacă lui Cristian nu-i place să mă vadă înzorzonată! Nici nu ştie ce am în casetă! Mi-ar plăcea să le port, nu zic nu, dar merită să avem discuţii pentru nişte fleacuri? Suntem fericiţi împreună, nu ăsta-i esenţialul?

— Când amândoi sunt fericiţi! Nu cred în fericirea bazată pe renunţări şi sacrificii, iar din ce constat eu, deocamdată doar tu înghiţi în sec. Dar facă-se voia ta, capul meu pe umerii tăi nu pot să-l pun.

Împliniseră opt ani de căsătorie, Ramona mergea pe treizeci şi unu şi, să bată în lemn, se simţea îndrăgostită ca în prima zi, cu desăvârşire împlinită ca femeie, şi fără întrerupere fericită. Nu, nu aveau copii. Cristian decretase că-i o crimă să te apuci să zămisleşti, când nu ai siguranţa a ceea ce poţi oferi, e odios şi iresponsabil să-i aduci pe lume, fără să-i întrebi, condamnaţi aprioric la mizerie şi frustrări. Abia ne descurcăm noi, şi asta fără trufandale. Nu vreau să trăiesc ziua când ăla micu’ vine să-mi dea peste nas, „că de ce m-ai făcut când ştiai că nu ai, tu te-ai ales cu distracţia şi eu jinduiesc după o banană“. Copiii în ziua de azi sunt un lux, şi cine nu pricepe atâta lucru e un imbecil criminal!

Nu mureau de foame, dar nici strălucit nu le mergea. Adică, nu mâncau roşii până în iulie, iar gustul cartofilor noi nu-l cunoşteau. Mai erau, desigur, şi o serie de fructe la care, indiferent de sezon, nici nu se puteau gândi: căpşuni, kiwi, ananas, clementine… Dar parcă pe vremea lui Ştefan cel Mare se mâncau asemenea bunătăţi?

Cristian era contabil la o firmă particulară, o firmă prosperă cu filiale în toată ţara, dar ce folos dacă patronilor li se lipeau degetele de zgârciţi? Pretindeau în schimb muncă de rob, douăsprezece ceasuri pe zi constituiau regula, iar deplasările în provincie – meschine şi cu merinde la hârtie – curgeau cu nemiluita. Singurul avantaj era o slujbă sigură şi Cristian, care avea experienţa unui an de şomaj, aprecia, poate chiar exagerat, acest aspect.

În realitate, îi intrase frica în oase, şi pentru nimic în lume n-ar fi vrut să retrăiască coşmarul celor aproape douăsprezece luni, când problema taxelor mensuale îi transformaseră gastrita într-un ulcer rebel.

La rândul ei, Ramona lucra ca traducătoare pentru o editură particulară. Considerată colaboratoare, fără post fix în schemă, retribuţia ei era strict dependentă de vânzarea volumului. I se întâmplase, de pildă, ca pentru o lucrare de trei sute de pagini, tradusă din engleză, să primească doar o sută de dolari…

Una peste alta însă, se descurcau şi, impunându-şi un inteligent regim de economie, reuşeau să supravieţuiască fără debite şi cu taxele la zi.

— Suntem sănătoşi, tanti Lia… Da, ştiu, ulcerul lui Cristian, dar fără prăjeală şi fără necazuri, e un ulcer cuminte, nu l-a mai supărat de aproape un an. Mulţumesc lui Dumnezeu, pot totuşi să spun că suntem sănătoşi, asta-i cel mai important. În plus, ne înţelegem, fiecare zi ne leagă şi mai mult, în opt ani – iartă-mă că-ţi dezvălui amănunte atât de intime – nu mi s-a întâmplat să dorm altfel decât în braţele lui… Bineînţeles, când nu-i în deplasare…

Tanti Lia îşi aprinse una din rarele ţigări pe care le fuma, de fasoneală, sau când vroia să-şi scoată în evidenţă manichiura proaspătă:

— De, scumpa mea, ferice de tine că te mulţumeşti cu atât de puţin, pe mine, una, mă enerva „braţe-n braţe“, transpiram amândoi, aveam impresia că dorm într-o oală de griş cu lapte.

Crăciunul venea exact peste două luni, şi era de două ori ziua lui Cristian! Cea onomastică şi de naştere. Împlinea treizeci şi cinci de ani. Din toată fiinţa ei, Ramona şi-ar fi dorit să-i poată oferi surpriza unei petreceri cu fast, o serbare de neuitat, cu un pom magnific, doldora de cadouri, o casă îndestulată aromind a cozonaci şi plină de prieteni. Dar, ca un făcut, se anunţa un Crăciun şi mai sărac decât celelalte. Patronii lui Cristian îşi avertizaseră angajaţii că-i un an de austeritate şi nu-şi pot permite să le acorde cel de-al treisprezecelea salariu. Şi, Doamne! Câte nu-şi planificaseră să realizeze cu banii ăştia chilipir! De toate, bune, frumoase şi gustoase, să se simtă că-i sărbătoare! Dar, spune o vorbă bătrânească, unde-i subţire, acolo se rupe, săracului i se stinge şi lumânarea în biserică, nici banii pe care conta Ramona să-i primească de la editură pentru ultima lucrare n-aveau să vină prea curând.

„Asta-i situaţia, cartea face plajă pe tarabe, nu s-au vândut într-o lună nici cincizeci de exemplare!“

Timp de câteva zile, Ramona rămase gânditoare, dar nu disperă. Iubea cu toată fiinţa ei, şi când iubeşti nu există obstacol de netrecut, fortăreaţă inexpugnabilă. Crăciunul nu va trece aşa, oricum, cu cartofi prăjiţi şi murături, Cristian se va putea bucura de ziua lui. Un brad frumuşel, o friptură şi un cadou care să-i facă plăcere bărbatului vieţii ei – măcar de atâta lucru se mai simţea în stare!

Într-o casetă din lemn de trandafir, cu intarsuri de sidef, Ramona păstra câteva bijuterii de familie, adevărate piese de muzeu. Căci, îi explicase o prietenă muzeograf, aveau o

vechime de peste o sută cincizeci de ani, iar uvrajatul, minunat, capodopere ale genului, aparţinuse probabil unor faimoşi giuvaergii ai timpului. Conştientă de valoarea lor, Ramona le preţuia, dar le iubea în mod deosebit pentru că avea spirit de familie; mai presus de toate, memoria le imortalizase pe imaginea mamei ei, o creolă diafană care decedase când fetiţa nu împlinise încă opt ani. Mai avea dinaintea ochilor, fixate ca într-un tablou, ceasul medalion cu mozaic de panseluţe pe capace, răsărind dintre dantelele decolteului, sau brăţara cu peruzele, alunecând mereu spre încheietura delicată. Era o bijuterie splendidă, lucrată în argint vechi, presărată cu turcoaze închipuind în relief floricele de nu-mă-uita. Avea s-o amaneteze, nici gând de vânzare, nici n-ar fi îndrăznit să se atingă de ea dacă n-ar fi avut certitudinea că o poate recupera. În aproape două luni însă se pot întâmpla multe, poate vin banii de la editură, de Crăciun oamenii sunt dispuşi să cheltuiască, iar o carte constituie totuşi un cadou… În ultimă analiză, va lua lucrări suplimentare şi se va împrumuta cu dobândă, deşi îi era groază de cămătari, dar de ce să tot pună răul înainte? Brăţara se va întoarce în casetă, era o făgăduială sacră, pe care şi-o făcea ei însăşi, în faţa fotografiei mamei.

Din întâmplare, casa de amanet, o casă serioasă, se afla în apropiere, la o distanţă de câteva imobile. Cu siguranţă serioasă, îşi spunea Ramona, de vreme ce rezistă de nouă ani şi patronii nu şi-au luat câmpii trăgând obloanele, după câteva luni de aventură. Condiţiile erau, desigur, dure, după prima lună, dobânzile ajungeau la optzeci la sută, iar după şase săptămâni de la încheierea tranzacţiei, în caz că datoria nu era onorată, depunătorul pierdea automat proprietatea asupra obiectului. Ulterior, acesta era pus în vânzare la un preţ moderat. Pescuitorii în ape tulburi puteau achiziţiona aici bijuterii vechi, unicate, în condiţii nesperate.

Astfel, cu inima uşoară, dar şi cu senzaţia nemărturisită, prizonieră în adâncul sufletului, că face un salt în gol,

Ramona amanetă brăţara. Se târgui îndelung cu omuleţul care expertiza marfa evaluând-o, un bătrân pleşuv, mirosind de la distanţă a toate alifiile. Dar nici Ramona nu se afla proasta satului, ştia exact, de la amica muzeografă, ce ţine în mână, ştia ce să pretindă.

Important este că se întoarse acasă radiind de mulţumire. În poşeta umflată de bancnotele inflaţiei avea banii asiguraţi pentru cadoul lui Cristian, dar mai rămânea o sumă frumuşică şi pentru un Crăciun de la care sarmalele simbol incluzând toate bunătăţile proprii sărbătorii n-aveau să lipsească.

La începutul idilei lor, Cristian şi Ramona conveniseră că între ei nu vor exista niciodată secrete. Surpriza însă nu constituie un secret decât în fază incipientă, urmând a se dezvălui în clipa propice şi într-o explozie de bucurie. Chiar a doua zi dimineaţă, tremurând de emoţie, achiziţionă extraordinarul cadou, visul fără speranţă al lui Cristian – calculatorul. Nou-nouţ, sigilat, performant şi de ultimă oră, exact cum şi-l dorise Cristian. Cunoştea amănuntele pe dinafară, dragul de el pierzând noţiunea timpului când încerca să-i enumere performanţele, viitorul, aptitudinile şi imensul său de necesar în orice familie de intelectuali.

Fiind o piesă mare, greu de trecut neobservată chiar într-un apartament mai mare decât al lor, Ramona depozită calculatorul la tanti Lia. Dintâi, femeia se cruci, pe urmă începu să râdă:

— Nu cred că există bărbat pe lume pentru care să merite să faci astfel de sacrificii, dar tu eşti într-atât de fericită că merită! Dacă stai să te gândeşti, tu te-ai ales cu bucuria cea mai mare.

Ramona cumpărase calculatorul cu exact treizeci şi nouă de zile numărate înaintea Ajunului. De atunci, trăia într-o nerăbdare febrilă, o continuă stare de exaltare, simţea la un moment dat că se sufocă de atâta fericire, doar imaginându-şi expresia de beatitudine a lui Cristian când va da ochii cu minunata jucărie… Pe urmă, zilele începură să

se înghesuie, dădeau brânci pregătirile, uite – bradul e deja pe balcon, tot pe balcon urechea, coada şi copita pentru răcituri, a găsit făină ungurească pentru cozonaci… Cristian se mirase:

— De unde ai bani?

— Fii liniştit, nu vom avea nici homari, nici stridii, nici fazan. E doar o masă mai deosebită, de Crăciun.

— De acord, scumpa mea, dar cu mult peste ce ne putem permite noi.

— E cadoul – inventă Ramona – de Sărbători al lui tanti Lia. De Crăciun şi de ziua ta. Pretinde că împlineşti cea mai frumoasă vârstă pentru un bărbat, nu trebuie s-o lăsăm să treacă aşa, neobservată.

Cristian zâmbi impresionat:

— Cred că sunt un mare băftos! Să nimeresc o nevastă ca tine, care în plus mai are şi o mătuşă absolut încântătoare! Sunteţi amândouă iubitele mele…

Era de neînţeles cum de putuse să încurce zilele, dar, mai ales, era de neiertat. În realitate, fusese prea fericită, se lăsase luată de val, arsă de febra cumpărăturilor, savurând din plin şi anticipând deliciul fiecărui „gadget“ legat de eveniment. „Uită-te numai ce funduliţe adorabile, vor aprinde maci în tot pomul şi va azvârli câteva şi pe perdea, dar ce zici de lumânările pentru masă, fastuoase şi dolofane ca nişte naşe, spune drept dacă ghirlandele astea cu clopoţei nu sunt absolut senzaţionale!… Doamne, ce minunat e să trăieşti şi mai cu seamă să fii fericit şi să-i poţi face şi pe alţii fericiţi de Crăciun, sărbătoarea cea mai opulentă şi veselă a anului! Ce credeai, că americanii sunt proşti când toarnă filme cu nemiluita în decor „Merry Christmas?!“

Dar, uite-aşa, se ambalase… Nu, mai fusese şi altceva! Chiar atunci, în primele zile după ce amanetase brăţara, făcuse un aranjament cu tanti Lia. În caz că nu putea

procura banii necesari în timp util, bătrâna era dispusă să o împrumute.

— Ai grijă, Ramona, ăştia sunt toţi banii mei, şi de spital, şi de comând, şi de înmormântare. Tu ştii că eu nu mint! La o adică şi Doamne fereşte, tot în spinarea ta cad! De aia am şi strâns, nu mi-ar plăcea să mă îngropi ca pe Grivei.

Aşa şi nu altfel se întâmplaseră lucrurile. Pe de o parte, prea fericită, pe de alta scăpată de o grijă presantă, Ramona uitase de termen.

Omuleţul pleşuv, care văzuse multe la viaţa lui, ridică neputincios din umeri:

— Îmi pare rău, doamnă, dar în materie de afaceri termenii sunt stricţi. Aţi întârziat cu două zile, obiectul nu vă mai aparţine.

— Acordaţi-mi, vă rog, puţină înţelegere… Este greşeala mea, nu ştiu unde mi-a fost capul, am avut o grămadă de probleme…

— Toţi avem probleme, răspunse omuleţul stereotip, trebuie să ştim doar să stabilim priorităţile.

— Vă implor, este o bijuterie de familie, sunt dispusă să plătesc peste ce vă datorez…

— Inutil plângeţi. Îmi pare sincer rău, dar brăţara a fost vândută.

— Nu se poate! În două zile?

— E Crăciunul, doamnă, se vinde şi se cumpără.

Ramonei i se tulbură privirea şi se prăbuşi pe un scaun. Omuleţul se retrase în spatele unei perdele şi se întoarse cu un pahar cu apă.

— Ar mai fi o soluţie, doamnă. Disperată, sfidând principiile firmei noastre, dar mi se pare că sunteţi un caz aparte şi încerc să vă ajut.

Ramona îşi ridică obrazul plâns:

— Care? Plătesc oricât!

— Vă dau numele şi adresa persoanei care a cumpărat brăţara. Poate că acceptă să negociaţi… Deschise registrul, completând: dacă vreun angajat de-al meu ar fi procedat

cum procedez eu acum, l-aş fi concediat pe loc… Mda, notaţi-vă!

— Imediat… sunteţi extraordinar de amabil, n-am să uit…

— Este vorba de un bărbat. Îl cheamă Cristian… Strada…

Dintâi, rămase perplexă, fără aer, gata din nou să se prăbuşească, apoi se simţi inundată de un imens val de bucurie.

Sări peste tejghea de gâtul omuleţului, bombardându-l cu sărutări:

— Dar ăsta e chiar bărbatul meu!… Domnule dragă… Mulţumesc! Să-ţi dea Dumnezeu tot ce-ţi doreşti! M-ai făcut cea mai fericită femeie din lume!

Totul era limpede ca o dimineaţă înaltă de iunie, ca un clar de lună, ca o lacrimă de bucurie, ca dragostea adâncă, profund cinstită şi frumoasă care-i unea pe ei doi. Din întâmplări mărunte, cioburi de întâmplare, putea reconstitui fără fisură scenariul. În stilul lui discret caracteristic, Cristian se gândise şi el la o surpriză de Crăciun. Din nefericire, bani nu avea şi nici o tanti Lia care să-l crediteze. Iată însă că Moş Crăciun îi aude pe copiii cuminţi şi, cum-necum, Cristian a primit totuşi cel de-al treisprezecelea salariu. Decizie de recentă oră probabil, căci altfel Cristian n-ar fi aşteptat până în ultima clipă să-i cumpere un cadou. Era pedant şi meticulos de felul lui, organizat şi, dacă avea ceva de rezolvat, nu amâna niciodată. Fără îndoială că şi alegerea darului îl punea în încurcătură, dar întâmplarea i-a sărit în ajutor. Scotocind prin casă după un antinevralgic – sunt trei, ori patru zile de atunci, exact marţi –, Ramona i-a spus că găseşte pastile la ea în poşetă. De fapt o „geantă de moaşă“, cum râdeau colegii, fiindcă, o dată ieşită pe uşă, Ramona simţea nevoia să se ştie asigurată din toate punctele de vedere. Avea întotdeauna asupra ei, în afară de recuzita obişnuită oricărei poşete, ace de siguranţă, o pilă şi o forfecuţă de

unghii, batiste de hârtie, ac cu aţă albă şi neagră, medicamente de primă necesitate, o bucată de vată…

De aici, lucrurile se înşirau şi mai limpede pentru Ramona. Cum între ei nu existau secrete, i-a deschis, dintr-un motiv sau altul, portvizitul. Acolo, lângă buletin, păstra bonul de la Casa de amanet. Pe bon erau trecute datele Ramonei, obiectul în cauză, suma, dar şi numele şi adresa firmei. În continuare, Cristian s-a deplasat la locul cu pricina, s-a informat, i s-a explicat şi s-a orientat pe picior. Va achita el debitul, iar brăţara i-o va oferi, surpriză delicată şi cu totul extraordinară, de Crăciun. Cristian s-a simţit totdeauna impresionat de amintirea duioasă pe care Ramona o purta mamei ei… Cum s-ar spune, mergea la sigur.

Ramona exulta. Nu-i lipsea nimic. Câte fiinţe de pe mapamond se pot lăuda la fel?! De atâta fericire, de prea plin, timp de câteva zile, Ramona făcu temperatură.

Stabiliseră meniul, în conformitate cu normele occidentale, pe care amândoi le socoteau civilizate şi de efect. O singură concesie făcută tradiţiei – sarmalele şi răcitura – căci românul nu concepe Crăciunul fără sarmale şi piftie. În consecinţă, feluri puţine (nu prăpăd de bucate, de nu se mai poate ridica omul de la masă, iar sub masă picioarele umflate ale cucoanelor ies din escarpeni), puţine, dar exotice, rafinate şi prezentate cu multă eleganţă. De pildă, Ramona era convinsă, friptura portugheză cu capere, muguri de bambus şi sos de ananas, va face senzaţie! Nu era preferabilă unui lighean de îndătinate mezeluri – tobă, caltaboşi, afumătură – gustoase fără îndoială, dar tot bucate de ţoapă în ultimă analiză, destinate uzului intern?

Asupra oaspeţilor se deciseseră cel mai uşor. Vor fi zece persoane cu totul, inclusiv tanti Lia. Bătrâna încercase să facă mofturi, vezi Doamne-i o babă, tinerilor nu le plac vârstnicii, s-ar simţi ca un spin în mămăligă, dar în sufletul ei era flatată şi, pe tăcute şi-n şoaptă, însă nu mai puţin

dramatic, ar fi suferit dacă nepoată-sa ar fi omis-o de pe lista invitaţilor: trei perechi, colegi de generaţie şi serviciu cu Cristian, şi Carmen, prietena Ramonei.

Prietena, în lipsa altui termen, căci Ramona, atât de preocupată de persoana lui Cristian şi de dragostea ei, trăia o totală incompatibilitate cu însăşi noţiunea. Relaţia cu Carmen se situa însă într-o zonă mai specială. Colaborau cu aceeaşi editură dar, separat de acest aspect, ele două lucrau în cooperativă, semnând împreună traducerile din limba germană şi engleză. Munca în comun le apropiase, deveniseră chiar intime, păstrând însă convenţionalul. Fără intenţie de altfel, Ramona impusese o rezervă, pe care Carmen o respecta. Se întâmplase, de pildă, să le surprindă miezul nopţii la masa de lucru, dar indiferent de situaţie, fie viscol ori vipie, mineriadă sau ţiganiadă, Ramona n-o invitase niciodată să înnopteze la ea, deşi existau condiţii: patru camere, din care două erau dormitoare.

Carmen era o femeie spre treizeci de ani şi căreia numele i se potrivea mănuşă, atât de clasică încât părea caricatură. Ochi focoşi de andaluză, gură lacomă, o claie de păr cârlionţat, talie sugrumată în centuri late, bust generos şi o răsuflare fierbinte. O slăbiciune declarată pentru toaletele bicolore – roşu şi negru – cerceii *gitane* (în general, bijuterii „zgomotoase“) şi parfumurile aspre, iuţi, penetrante făceau din Carmen o persoană inconfundabilă. Pe undeva şi impenetrabilă. Ştiai despre ea exact ceea ce vroia ea să ştii – abordată direct, avea un stil graţios de a se eschiva, servind generalităţi. Era divorţată, avea un băieţel de grădiniţă… nu, nu aici, i-l ţineau părinţii ei, care, după pensionare, îşi realizaseră visul, stabilindu-se la Sinaia. Mergea aproape săptămânal să-l vadă. Şi, amănunt picant pentru Ramona cea cuminte şi eminamente convenţională, trăia cu un bărbat însurat. Chiar foarte însurat, ţinând seamă de devotamentul lui faţă de nevastă şi că nici în clipele cele mai fierbinţi nu-i promisese că va divorţa.

— Cum suporţi? întrebă Ramona siderată. Mi-ar fi imposibil să accept o asemenea situaţie.

— E o problemă de opţiune. Desigur, nu-i uşor să-l vezi stând cu ochii pe ceas şi să ciocneşti oul roşu cu masa, dar, de vreme ce accept, înseamnă că pentru moment, cel puţin, e varianta cea mai bună.

Tanti Lia, singura confidentă a Ramonei, ridica din umeri, observând cu înţelepciune:

— În fond – viaţa ei, e liberă să facă ce pofteşte cu ea şi dacă stai să te gândeşti, e mult mai palpitant să fii amantă decât nevastă. Şi mai… estetic. Una-i vizita cu flori şi obrazul proaspăt ras, şi alta ligheanul cu izmene şi ciorapi murdari, puşi la muiat în Dero peste noapte!

Ramona, care prefera fără cea mai mică umbră de şovăială ligheanul, conchidea că e uşor să faci pe deşteapta la bătrâneţe, dar ia să vedem noi dacă ar fi vorbit la fel acum treizeci de ani?!

În ceea ce-l priveşte pe Cristian, acesta arpegiase pe note asemănătoare: dacă admite, înseamnă că-i convine şi nimeni nu are dreptul să se amestece. Există şi femei din astea independente, pentru care verigheta nu constituie un deziderat şi un mit… Altfel, o socotea cam artificială, prea vopsită, dar cumsecade, bine crescută şi discretă.

Sosi, în sfârşit, şi ziua cea mare! Deşi deciseseră, şi se ţinuseră de cuvânt, să lucreze organizat, câte puţin în fiecare zi, „să nu ne trezim la urmă că nu ne mai vedem capul de treabă sau că am uitat te miri ce, iar când sosesc oaspeţii noi să fim gata obosiţi“, tot mai rămăseseră destule şi pe ultima zi. Şi, nota bene, asta cu tanti Lia care venise de două zile la ei, nu pregeta să pună osul şi avea – slavă Domnului! – experienţă, mesele date de ea altădată rămânând de pomină… Izbutiră, totuşi, ca înainte de prânz să fie totul gata. Doar florile mai trebuiau aranjate în glastre. Asta însă diseară, până atunci le lăsaseră pe balcon, la răcoare, ca să se menţină proaspete.

— Parcă ne-am pregăti de nuntă, observase zâmbind Cristian.

— Dacă te gândeşti, e mai mult decât o nuntă! E ultimul Crăciun al mileniului! Îţi dai seama, iubitule, câte generaţii au visat la aceste zile?

Nu, Cristian realiză amuzat că scăpase acest aspect, dar amănuntul nu-l făcea să se simtă mai puţin impresionat. Dar impresionat cu lacrimi, amuţit de bucurie, rămase dinaintea calculatorului pe care-l găsi dimineaţa, sub pom. Împachetat cu dichis şi încins cu o fastuoasă panglică sângerie, lua ochii, eclipsând orice alt obiect din living-room. Sau cel puţin aşa i se părea Ramonei, care nu dormise toată noaptea de fericire nerăbdătoare, iar de când se sculaseră pândea impactul lui Cristian cu minunatul cadou. O strânsese pe nevastă-sa la piept şi câteva lacrimi, lacrimile lui scumpe, gândi Ramona, se prelinseră pe obrajii ei. Apoi, liniştea în care-şi auzea la modul concret, doar bătăile inimii. Cristian nu avea cuvinte.

— Dar el ce ţi-o fi pregătit? întrebă tanti Lia care, lângă aragazul aprins, duşmană declarată a permanentului, îşi friza părul cu drotul.

Ramona presupuse:

— Cred că aşteaptă tortul, când aprindem pomul şi începem să cântăm colinde. Ştii, pentru atmosferă, fast…

Tanti Lia îşi trecu degetele peste mustaţa care se cerea pensată, apoi coborî spre amigdale:

— Până la urmă am să pun rochia vişinie. Chiar dacă sunt bătrână, de ce să fiu tot cioară?… Spui drept, de ce să nu spui, mă simt impresionată! Atâta dragoste nu-i ceva de toate zilele. E cu adevărat frumos! Ferice de tine că ţi-a fost dat să ai parte de ea… Ptiu, ptiu! Dar ştiu că arăţi ca un trandafir, zici că ţi-ai dat cu „sănătate“. Aşa ziceam noi la roşu de obraji.

— Sunt fericită, tanti.

La nouă seara, se adunaseră cu toţii. Ultima sosi Carmen, dar nu de fason. Petrecuse două zile cu băiatul, îi făcuse pomul şi se întorsese la Bucureşti cu o ocazie. Era, ca de obicei, stăpânită, căci, în ciuda fizicului agresiv pătimaş, izbucnirile temperamentale focoase n-o caracterizau. Contrar însă obiceiului, renunţase la paleta vestimentară bicoloră, arborând o rochie sidefie de o elegantă simplitate, trădând mână de maestru. Ramona, care nu era meschină, o felicită pentru toaletă şi felul cum arăta. Vru s-o sărute, dar în aceeaşi clipă ochii îi căzură pe braţul lui Carmen.

Brăţara, brăţara ei, a Ramonei, brăţara cu miozotişi îi înflorea încheietura.

Până atunci, nu avusese niciodată senzaţia concretă că lumea se prăbuşeşte în jurul ei. Întâi începe să danseze, apoi se năruie. Zidurile, lustra, bradul minunat! Concomitent, că în cap i se aprinde un bec de mii de waţi, gata în orice clipă să explodeze. Dintr-o dată, pricepu totul, dar nu! La asta avea să se gândească mai târziu! Acum trebuia doar să facă faţă situaţiei, incidentul să treacă neobservat. Reuşi să articuleze cu buze şi limbă de lemn:

— Ai o brăţară foarte frumoasă. Lucru vechi, cum nu mai întâlneşti azi…

Carmen zâmbi încântată:

— Nu-i aşa că-i adorabilă? Am primit-o de Crăciun.

— De la… EL?

— Ai ghicit.

— Un cadou superb, te felicit.

Carmen mângâie brăţara cu tandreţe, de parcă ar fi fost însufleţită. Nu era greu de ghicit la cine se gândea.

— Totdeauna îmi face cadouri foarte frumoase. Îi place să fie generos…

— Bine că-şi poate permite.

— Măcar atâta. Ceva tot trebuie să-mi ofere…

…O petrecere perfectă, totul era gustos şi de bună calitate, nu lipseau surprizele, se cunoştea că gazdele au

pus suflet şi tanti Lia, care cam cârtise când alcătuiseră meniul, recunoscu în sinea ei că Ramona avusese dreptate. Rafinamentul, exotismul şi neaşteptatul înlocuiseră cu brio opulenţa mitocănească.

„Ce mai, o petrecere de nota zece, e şi atmosferă fără ca bărbaţii să-şi fi scos cravatele şi să treacă la anecdote porcoase, numai că, sau mi se pare mie, Ramona bea cam mult. N-a lăsat o clipă paharul ăla din mână…“

Aceeaşi observaţie o făcu şi Carmen, în timp ce dansa cu Cristian, care, în calitate de gazdă politicoasă, făcea turul doamnelor.

— Ce se întâmplă cu nevastă-ta? În general nu bea…

— E pur şi simplu fericită. Nu ai idee cât s-a străduit pentru seara asta…

— Iar tu te-ai străduit pentru mine. De când mi-ai dat brăţara, n-am scos-o niciodată. Nu mă îndur… Unde ai găsit asemenea minunăţie?

Cristian râse gâdilat:

— Întâmplarea îi favorizează pe cei ce se iubesc. De săptămâni întregi mă întrebam ce cadou să-ţi fac. Doar am zărit-o în vitrină şi am ştiut din prima clipă că am găsit. Asta acum trei zile, când mă aşteptam cel mai puţin şi culmea, într-o prăvălie modestă, la nici o sută de metri de casă…

În dormitor, unde se retrăsese sub pretextul că vrea să-şi pudreze nasul, Ramona scoase din poşetă bonul de la casa de amanet şi-l băgă într-un plic. Termenul fiind expirat, iar brăţara vândută, patronul nu se mai ostenise să-i ceară restituirea unei hârtii, lipsită dintr-o dată de orice valoare.

Ramona nu ştia ce se va mai întâmpla cu viaţa ei mâine, săptămâna viitoare sau peste un an! Ştia însă ce se întâmplă acum. Trecu în odaia alăturată, unde Cristian, ca un copil nerăbdător, se jucase de dimineaţă cu calculatorul, necontenind să-i repete că este cel mai frumos cadou primit în viaţa lui…

„Dar un cadou nu-i cadou dacă nu-i complet, nu-i aşa?“

Ramona introduse plicul sub tastatură şi se întoarse la oaspeţi.

POVESTE DE DRAGOSTE

Povestea aceasta este adevărată. O relatez aşa cum am auzit-o de la protagonista celor ce urmează. S-a petrecut acum aproape cincizeci de ani. Eroii s-au fost călătorit de mult din această lume. Nu mai supără pe nimeni…

Când am terminat Facultatea de Drept, am fost repartizată ca stagiară pe lângă doamna avocat Antoaneta Macarie. (Încerc totuşi o reticenţă în a folosi numele reale.) Era o femeie de şaizeci şi cinci de ani, despre care cu greu ai fi putut afirma că fusese o frumuseţe strălucitoare, aşa cum susţineau contemporanii ei. Eu însămi, foarte tânără pe atunci şi cu ochi necruţător, nu desluşeam mare lucru pe chipul veşted, cu pleoape fără gene, în părul rar, făcut permanent ca să pară mai bogat şi oprit la nuanţa aceea incertă de bej, caracteristică blonzilor care au încărunţit. Silueta, da, rămăsese bine desenată şi, desigur, constituise o plăcere cândva s-o admiri în costum de baie sau pe terenul de tenis.

Am avut dintotdeauna o slăbiciune şi o înţelegere particulară pentru vârstnici, pentru amintirile lor şi bănuiesc că toate acestea se comunică spontan, stârnind confesiunea. Ne-am înţeles din prima clipă foarte bine şi, în curând, am devenit prietene. Admiram la ea minunatul simţ al proporţiilor, o resemnare calmă şi chiar optimistă în ciuda paradoxului, o trăire – dincolo de maniere pe care, în fond, le poate învăţa orişicine – de mare, autentică doamnă.

Din principiu, Antoaneta Macarie nu refuza nici un fel de cauze, oricât de modeste sau incomode, aşa că băteam şi provincia. Multe din procese se judecau la Bolintinul din Vale şi, ca să ajungem acolo, mi-amintesc că trebuia să prindem un autobuz care pleca dimineaţa devreme de la Gara Filaret.

Ne aflam în mijloc de toamnă rece, geamurile erau închise, înghesuială, miros de găini ude şi cel inconfundabil, metalic, usturător al unor ţigănci clasice, cu fuste multe, papuci şi basmaua legată pe ceafă, care încercau să ispitească fraierii cu ghiocul sau cu un mănunchi de cărţi soioase.

— Crezi în farmece? m-a întrebat doamna Macarie.

Luată prin surprindere, am surâs nesigur.

— Nu m-am gândit niciodată la asta. Nu ştiu, cred că mai degrabă nu. Dumneavoastră credeţi?

A zâmbit, fără să-mi dea un răspuns direct:

— Am să-ţi povestesc ceva din viaţa mea… Pe undeva, secretul, cheia vieţii mele…

* * *

— Când l-am văzut prima dată, tocmai îmi luasem bacalaureatul şi împlinisem de curând nouăsprezece ani. Intenţionam să mă înscriu la Farmacie – era voga epocii, mai toate fetele se doreau fie farmaciste, fie profesoare – şi până la începerea cursurilor, în toamnă, aveam de gând să mă distrez straşnic. Sezonul a debutat cu nunta unei verişoare, la care participam în calitate de domnişoară de onoare. Când încerc să mă „reconstitui“ azi, nu văd decât o fetiţă proaspătă, stângace în rochia roz năpădită de volane, emoţionată şi cam atât. Trebuie să-ţi spun că provin dintr-o familie foarte burgheză, foarte strictă în privinţa convenţiilor. Tata…

Era inspector vamal, de şcoală austro-ungară, cu mustaţă à la Kaiserul Wilhelm, sec, al cărui motto de viaţă avea să rămână neschimbat până în ultimul său ceas: **datoria**. „Dacă toţi bărbaţii“, Antoaneta auzise de mii de ori aceste cuvinte, „şi-ar face datoria faţă de ţară, faţă de familie, faţă de ei înşişi, lumea ar arăta cu totul altfel.“ Mama, profesoară de pian, pentru care, dacă nu te numeai Mozart şi alte câteva nume din zonă, nu prea avea sens să trăieşti, iubise în cea mai fragedă tinereţe un muzician. Acelaşi simţ al datoriei o determinase să accepte mâna inspectorului vamal impus de părinţi, ca partidă serioasă şi sigură; în virtutea aceluiaşi comandament, avea să-l respecte şi să nu-i iasă din cuvânt toată viaţa.

Habar n-avea când se apropiase de ea. Tocmai se gândea că biata verişoară e atât de urâţică, încât nici rochia de mireasă nu izbutea s-o facă mai atrăgătoare. Cât priveşte mirele, o adevărată catastrofă! Cu mâinile prea lungi şi parcă prea grele, şleampăt în totul şi transpirat, părea idiotul satului…

O cuprinse cu un braţ hotărât de talie şi o condusese parcă în zbor pe ringul de dans:

— Permiteţi-mi, mă numesc Anton Macarie.

Luată prin surprindere, se recomandă spontan:

— Antoaneta…

— E clar! exclamă sărutând-o pe frunte, suntem predestinaţi. Vreţi să fiţi soţia mea?

Antoaneta începuse să râdă. Ulterior, mărturisi că, dacă n-ar fi sorbit înainte o cupă de şampanie, ar fi luat-o la fugă. Partitura pe care o propunea Anton nu semăna cu nimic din ceea ce învăţase ea acasă despre debutul unei relaţii sentimentale.

— Sunteţi nebun, dar vă stă bine.

— Iar eu vorbesc foarte serios. Vă cer în căsătorie. Spuneţi *da.* Vă implor.

Convinsă că-i vorba despre o glumă, iar tânărul bine ameţit, Antoaneta întinse princiar mâna:

— Da, milord.

Anton o îmbrăţişă înflăcărat. Înflăcăratele îmbrăţişări ale lui Anton! Acum făcea cunoştinţă cu ele. Ca şi cu stilul lui năvalnic, cu nerăbdarea de a-şi vedea împlinită fără întârziere orice dorinţă, cu puterea lui de convingere, cu irezistibilul care-i caracteriza întreaga făptură, cel mai mic gest.

Mama, romanţioasă, cu neştiut şi mereu umed mormânt în inimă, îşi dădu acordul imediat. Nu şi inspectorul vamal, care, din principiu, nu era de acord cu nimic din ceea ce nu apucase şi el.

„Asta nu-i o joacă, e o chestiune serioasă, de viaţă. Fata-i şi prea tânără, nici nu se cunosc bine, să mai aştepte măcar un an. Ce prezintă ei în momentul de faţă? O floare abia răsărită şi un «tenor». Căsătoria cere altă temelie…“

În realitate, vameşul l-ar fi izgonit cu poliţia dacă Anton n-ar fi fost o persoană cu vază, partidă în adevăratul sens al cuvântului.

* * *

Era genul de persoană pe care n-o puteai bârfi nici măcar pe la spate. Nici măcar invidioşii cei mai răi nu-i puteau contesta însuşirile. Comisar regal la abia treizeci de ani, strălucit jurist, integru, scăpărător în societate, cult, superb, minunat dansator, călăreţ şi tenisman… Umerii firavi ai Antoanetei se încovoiau sub povara unui asemenea noroc.

Când am început să lucrez cu doamna Macarie, trecuseră aproximativ douăzeci de ani de la moartea lui Anton, dar memoria lui rămăsese la fel de vie. Toţi, dar absolut toţi cei care-l cunoscuseră, pomenindu-l, se pierdeau în superlative. Tatăl meu, şi el avocat, contemporan cu eroii povestirii, îl evoca în termenii aproape extatici: „Anton

Macarie? Cea mai *briliantă* personalitate pe care am cunoscut-o! Îl surclasa până şi pe Istrate Micescu!“

Peste o lună – cine-i putea rezista lui Anton? – erau căsătoriţi. Inspectorul vamal, înfoiat, pătruns de importanţa căsătoriei încheiate de fiică-sa, îşi măcina în subteran neliniştea: „să sperăm că va dura.“ Maică-sa, pianista, o scăpă printre sughiţuri: „Cel puţin acum eşti pe deplin fericită. Dacă ai amintiri, restul nu mai contează…“

Urmase clasica lună de miere în Italia şi, totodată, startul a şaptesprezece ani de fericire absolută. Ca să-i fie cât mai aproape, să-l înţeleagă, să aibă cât mai multe în comun, Antoaneta renunţă la Farmacie şi absolvi Facultatea de Drept. Alcătuiau o pereche din toate punctele de vedere, iar pe stradă, oamenii întorceau capetele în urma lor. Înalţi, supli, eleganţi, purtau pecetea siguranţei de sine pe care o dă în general succesul. Un singur minus – nu puteau avea copii – fără a deveni însă o dramă.

Erau atât de ocupaţi şi preocupaţi de propriile lor cariere, continuau să se simtă atât de bine împreună, fără să se plictisească, încât necazul se spulberă înainte de a fi apucat să se instaleze în inimile lor.

Când izbucni războiul, se simţeau cu desăvârşire împliniţi, doi oameni care nu mai puteau pretinde nimic de la un destin prea generos, decât să le fie fidel. Detaşarea lui Anton pe lângă Parchetul din Alba Iulia căzu din senin. Constituia prima lor despărţire după o convieţuire de zece ani, în care nu se aflaseră departe unul de celălalt nici măcar o singură zi. Depăşiră cu curaj momentul. Trăiau vremuri excepţionale, într-o Europă incendiată şi, faţă de tragediile altora, suferinţa lor pălea. Mereu ocrotiţi de soartă, rămâneau doi oameni fericiţi.

— Mi-era şi ruşine, povestea doamna Macarie, să mă confesez prietenelor, să le spun cât de greu suport despărţirea, viaţa de zi cu zi fără Anton. Ce m-aş fi făcut dacă ar fi luptat în linia întâi? Ce m-aş fi făcut în locul

Ceciliei Frumuşanu, o colegă de barou al cărei soţ căzuse la Stalingrad?… Te plictisesc?

În locul meu, răspunse o raţă, urmată apoi de suratele ei ţinute prizoniere într-un coş de nuiele, sub o cârpă albastră. O ţigancă tânără mă apostrofă:

— Hai, prinţeso, să-ţi ghicesc! Au, maica mea, ce ochişori ai şi ce văz eu în ei! Cu unul te drăgăleşti, dar la altul gândeşti!…

Am roşit, însă doamna Macarie, adâncită în trecut, nu observă. Continuă cu privirea aburită de amintiri:

— Aveam un câine lup superb, King, pe care Anton îl luase cu el la Alba Iulia. Adora câinii şi caii… Am să-ţi spun mai târziu ce a fost cu King… Ne înţeleseserăm să ne vedem măcar de două ori pe lună, fie că luam eu trenul spre Alba, fie că venea el la Bucureşti. Cum programul lui era supraîncărcat, cel mai des îl vizitam eu. Din fericire, socoteam pe atunci, se instalase bine, în vila unei familii de medici, care îi cedaseră parterul.

— Practic, m-aş simţi ca acasă dacă nu mi-ai lipsi tu, Toinette… (Obişnuia să mă alinte cu diminutivul rezervat pentru intimi al Mariei Antoaneta.) Am nimerit oameni civilizaţi şi, în primul rând, discreţi. Aproape că nici nu-i văd. O dată pe lună vine doctorul să-şi ia chiria şi nu stă niciodată mai mult de cinci minute. Pe ea, cel puţin, dacă aş întâlni-o pe stradă, nici n-aş recunoaşte-o.

Doamna Macarie îşi scoase o ţigară. Rătăcea mereu bricheta şi i-am aprins-o eu. I-am ţinut mâna care tremura, rece ca gheaţa.

— Erau doi intelectuali, cam cu zece ani mai în vârstă decât noi. Îi chema Ghibu. Luiza şi Iosif Ghibu. El, o figură ştearsă, prematur îmbătrânită, îţi dădea senzaţia că simte pe umeri întreaga povară a lumii. Parcă niciodată prezent, mă întrebam mereu ce s-o fi petrecând în mintea lui complicată. Aveam totodată tendinţa de a-i considera complicaţi pe cei care vorbesc puţin şi, în general, nu exteriorizează nimic din ceea ce simt… Luiza era o femeie

imposibilă. Grasă, proastă, arogantă, îşi petrecea cea mai mare parte a zilei (nu profesa) în capoate străvezii – neuitatele ei capoate cu puzderie de panglici, volane, pene – fumând ţigarete lungi şi întinzând pasienţe. N-am văzut-o vreodată fără bigudiuri ascunse sub un tulpan subţire şi fără un ruj gras. Avea o strungăreaţă lată şi, când râdea, devenea de-a dreptul obscenă. Ca fotografie, întruchipa prototipul de madamă de bordel de categoria a doua.

— Aţi suferit mult din cauza ei…

Folosisem un ton ambiguu, oscilând între întrebare şi constatare. N-o auzisem niciodată pe Antoaneta Macarie, o femeie tolerantă, binevoitoare, mare doamnă în fiecare clipă a vieţii ei, exprimându-se atât de pătimaş, în termeni care nu-i erau proprii. Până şi glasul i se înăsprise.

— Enorm. Ea mi-a schimbat întreg cursul vieţii, dar când am cunoscut-o, eram departe de a-mi da seama de cel mai mic pericol pe care l-ar putea prezenta. Comitem două greşeli mari, draga mea! În primul rând, când ne închipuim că ne cunoaştem bărbaţii, a doua – când judecăm conform unor standarde, un soi de axiome moştenite din familie, preluate din filme şi cărţi de maximă circulaţie. E în firea lucrurilor ca o femeie frumoasă, tânără, cultă etc. să aibă noroc şi să înregistreze succese, după cum o alta, bătrână, grasă şi proastă nu poate avea aceleaşi pretenţii, ca total necompetitivă.

Să mai şi optezi pentru cea din urmă ar însemna că soarele a început să răsară de la apus. În suficienţa, poţi să-i spui chiar aroganţa mea de atunci, o socoteam pe Luiza definitiv scoasă din cărţi, un personaj ridicul până la neverosimil. Râdeam adesea cu Anton, făcând haz de halatele ei imposibile, de aerele pe care şi le dădea, de vulgaritatea ei fără seamăn.

— Şi totuşi, cum a fost posibil?

Antoaneta Macarie ridică obosită din umeri:

— Am renunţat să mai ghicesc. N-am înţeles, nu ştiu, şi însuşi Anton a murit fără s-o ştie.

I-a trebuit mai mult de un an ca să realizeze că ceva în căsnicia ei începuse să scârţâie. Cine nu se aşteaptă la minciună poate fi dus cu preşul ca un copil mic. Antoaneta Macarie avea încredere absolută în bărbatul ei, iar o legătură clandestină cu Luiza, monument de ridicol şi penibil, nu putea fi imaginată nici în coşmaruri. Deşi avocată cu experienţă, cu sute de divorţuri la activ, Antoaneta învăţa abia atunci, pe pielea ei, că ceea ce deconspiră în primul rând o relaţie nelegitimă nu-i flagrantul delict, prezent mai ales în vodeviluri, ci sistemul. Vizitele lui la Bucureşti deveniră din ce în ce mai rare, pe ea însăşi o sfătuia, date fiind circumstanţele, nesiguranţa şi pericolul inerente unei călătorii, să nu se mai încumete la drum, scrisorile lui ajunseseră simple răvaşe.

Se mai întâmplă ca, la un sfârşit de săptămână, să prindă o ocazie şi să sosească intempestiv la Alba Iulia, cu maşina unui coleg. Încropise la repezeală un coş cu „delicatese“ şi tot drumul ciripi fericită la gândul surprizei pe care o pregătea.

— …Mă simţeam emoţionată ca o logodnică şi, în clipa în care sunam la uşă, mi-era teamă că am să leşin de fericire. Nu mi-a trebuit mai mult de un minut, surâse cu amărăciune, ca să-mi dau seama că nu eram deloc aşteptată, că picasem cum nu se poate mai prost, că ar fi fost mai bine să fi rămas acasă.

„Nu te bucuri c-am venit?“

„Dar bineînţeles. Cred că surpriza-i prea mare, sunt năucit…“

M-a sărutat, evitându-mi instinctiv buzele. Expresia era aceea a unui om prins în culpă, a unui copil surprins umblând la borcanul cu dulceaţă. Transmitea o nelinişte vecină cu panica, pe care n-o puteam îndura.

„Bănuiesc că n-am fost prea inspirată, ar fi trebuit să te anunţ. Dacă vrei, plec imediat…“

„Ce sunt vorbele astea, Toinette?“

A dat să mă îmbrăţişeze, dar s-a oprit la jumătatea drumului, cu ochii înţepeniţi peste umerii mei. Am întors capul. Luiza, în ţinută de oraş, îşi trăgea mănuşile, vorbind din mers.

„Vreau să trecem întâi pe la farmacie…“

S-a oprit brusc. Nici o fracţiune de secundă, şi a arborat un surâs monden: „O, madam Macarie, ce plăcere!…“ în aceeaşi clipă, a ţâşnit din dormitor King, câinele nostru lup. A sărit la Luiza, cerşindu-i mângâiere, fericit nespus că o vede… Eram de două ori surprinsă. Întâi, că dezinvoltura Luizei, comportamentul degajat trădau obiceiul, chiar intimitatea, or Anton îmi subliniase în nenumărate rânduri caracterul sec al relaţiilor lui cu familia Ghibu, iar pe parcurs nu-mi semnalase nici o modificare în acest sens. Apoi, King era ceea ce se numeşte un câine rău, ostil cu străinii, totdeauna gata să atace, dar lui Anton aşa îi plăcea şi nu încercase să-l schimbe. „Relaţiile“ dintre King şi Luiza mi-au ridicat vălul de pe ochi…

A rămas un timp cu privirea pe fereastră. Un peisaj gol, rece, ciugulit de ciori. Am observat că avea obrajii uzi. Să mai plângi, după jumătate de secol, la „mormântul“ unei dragoste mi se părea impresionant, dar desuet. „Ca în romanele populare din Evul Mediu“, îmi ziceam. Nu întâlnisem până atunci ceea ce, în mod curent, se comentează drept femeia sau bărbatul unei singure dragoste. În acelaşi timp, o urmăream cu sufletul la gură şi-mi venea să bat din picioare, cum fac golanii la cinema, când li se pune răbdarea la încercare, abia aşteptând urmarea.

— M-am întors în aceeaşi zi la Bucureşti, continuă doamna Macarie. Anton nu ştia să-mi spună decât că mă iubeşte, că sunt o femeie unică, singura alături de care vrea să trăiască, dar…

— Dar?

— Că asta-i situaţia şi nu mi-o putea explica, nu şi-o explica nici lui însuşi. Era cuprins de un soi de nebunie,

femeia aceasta, pe care o dispreţuia din adâncul sufletului, îl atrăgea vrăjitoreşte, cu o forţă căreia nu i se putea opune.

Încercase în mai multe rânduri să se desprindă, luase chiar o cameră la hotel, dar nu rezistase mai mult de două zile. Cineva, ceva, îi dădea brânci să se întoarcă, implorându-i spăşit graţiile şi copleşind-o cu cadouri… Trebuie să-ţi spun, draga mea, că mi se spovedea ca un copil în braţele mamei, că suferea îngrozitor, că… plângeam amândoi. Era profund nefericit.

— Eu l-aş fi dat dracului! am izbucnit. Cu grasa şi cu textele lui cu tot!

— Eşti foarte tânără, draga mea, şi, în consecinţă, insensibilă la nuanţe. Ori laie, ori bălaie există doar la coafor. În viaţă, lucrurile sunt mai policrome…

* * *

Ca autor de literatură poliţistă, subliniez că „poanta“ în sine (comportamentul amical al câinelui vizavi de o persoană, trădând *ipso facto* gradul de intimitate al acesteia cu stăpânul său) e de mult uzată şi n-aş fi folosit-o într-o povestire sau roman de ficţiune. Aici, nu fac decât să relatez un caz autentic, respectându-i toate datele.

* * *

— M-a condus la gară. S-a luat după trenul care începuse să alunece, strigând fără să ţină seama de oamenii din jur: „O să-mi treacă, Toinette, sunt sigur, te implor, ai puţină răbdare! Aşteaptă-mă!“

— Şi presupun că l-aţi aşteptat.

— Fireşte. De altfel, după câteva luni, s-a terminat războiul şi Anton s-a întors cu serviciul la Bucureşti. Cu asta, oftă, a început ultima şi cea mai tristă etapă a

dragostei noastre. Căci dragoste a fost între noi până la urmă, ţi-o spun astăzi, când nu numai părul, ci întreaga mea fiinţă a încărunţit.

M-am strâmbat. În capul meu de atunci, mărturisesc că şi în cel de azi – probabil, am rămas imatură, dragoste înseamnă să răspunzi cu DA la trei întrebări capitale: simţi tot timpul nevoia să-l vezi? Să-l auzi? Să-l atingi? Sau s-o vezi, auzi etc. În rest, cooperativă şi coexistenţă paşnică.

— Aparent, lucrurile îşi reluaseră cursul normal. O dată cu instalarea regimului de democraţie populară, s-a schimbat şi sistemul judiciar. Anton a intrat în avocatură şi am devenit colegi de barou. Eram extrem de ocupaţi, iar eu vroiam să cred că şi fericiţi… Pe 14 iunie, împlineam şaptesprezece ani de căsătorie. Am găsit dimineaţa pe masa mea de lucru şaptesprezece trandafiri roşii. M-am dus în dormitor şi am îngenuncheat la icoana Madonei, pe care o am de la mama. I-am mulţumit plângând că s-a milostivit de mine, nevrednica, şi de dragostea mea. Mă credeam definitiv salvată…

Acum plângea de-a binelea, iar eu îmi făceam reproşuri că, gură mare cum sunt şi chiar grosieră, când îmi închipui că am dreptate, nu mă abţinusem de la comentarii.

— Cum evenimentul se impunea sărbătorit, seara am ieşit la Colonade, restaurantul îndeobşte frecventat de noi. O seară pe care n-o voi uita niciodată. Mi se părea că arăt superb, într-o rochie de moire, care-mi venea turnată, Anton – autentic lord, superb ca un zeu, cu tâmple abia grizonate, atmosferă minunată: duioşie, tandreţe, comportament – „cele rele să se spele, cele bune să se adune. Am uitat tot ce a fost urât, un simplu coşmar, viaţa noastră abia acum începe…“

Antoaneta Macarie îmi solicită bricheta. Trase distrată din ţigară, cu totul adâncită în clişee îngălbenite de vreme. Ceva nou pentru mine! Îmi imaginasem până atunci că nostalgia, aducerile aminte, nevoia de confesiune au loc obligatoriu după lăsarea întunericului, la soba încinsă sau

cămin, cu cel puţin o sticlă goală lângă piciorul mesei, „afară vântul bătea măi…“

— Când m-am trezit, a doua zi dimineaţa, mă simţeam de optsprezece ani. Ţin minte că în baie am cântat cât m-a ţinut gura. „La vie en rose“. La micul dejun, Anton m-a întrebat ca în treacăt:

„Ai vreun proces azi, la Tribunalul X?“

„Nu, de ce? Vrei să te ajut cu ceva?“

Privirea i-a alunecat oblic pe covor. N-a avut curajul să mă privească în ochi.

„N…nu, te rog să vii… Iartă-mă, Toinette. Avem prima înfăţişare. Am introdus acţiunea de divorţ…“

* * *

— Luiza îl obliga să divorţeze. Cu aceeaşi ocazie, am aflat că soţii Ghibu se mutaseră la Bucureşti o dată cu Anton. N-am ştiut niciodată motivul exact pentru care abandonaseră Alba Iulia, dar nu asta mi se părea important. Năucitor era faptul că, deşi Luiza îl silise pe Anton să divorţeze, ea personal refuza să se despartă de Ghibu. Iar ulterior, când am aflat cum se aranjaseră lucrurile între ei, am început să cred că la mijloc e ceva necurat. Sau că Anton înnebunise. Locuiau toţi trei în aceeaşi casă, un apartament pe Moşilor, Anton ocupând camera de serviciu. Ghibu ştia că e amantul nevesti-si, dar probabil că nu-i păsa sau era dispus s-o păstreze cu orice preţ…

— N-am mai auzit de aşa ceva!

— Sunt nevoită să mă repet, surâse Antoaneta Macarie, eşti încă tânără. În realitate, nici eu nu înţelegeam. Am petrecut sute de nopţi, poate mii, încercând să pătrund misterul. Cum, un om ca Anton, inteligenţa aceasta sclipitoare, mândru ca Lucifer, curajos ca un cruciat, nobil, adevărat cavaler de pe vremea turnirurilor, *sans peur et sans reproche,* se putea complace în asemenea

promiscuitate, îşi putea pierde în asemenea măsură clasa şi, sunt convinsă, respectul de sine? Să nu-ţi închipui că, inconştient, colorez un portret postum. Toţi cei care-l cunoşteau gândeau absolut la fel.

M-am interesat pe un ton şovăitor, prudent:

— A murit de mult?

— Ajungem şi aici, oftă doamna Macarie. Deşi oficial despărţiţi, continuam nemărturisit să sper că se va întoarce la mine. Odată şi odată tot trebuia să se trezească! În vara care a urmat divorţului, am plecat la Olăneşti să-mi tratez rinichii, aşa cum procedam de câţiva ani încoace.

Aici l-am cunoscut pe Dinulescu, consilier juridic la un minister, actualul meu soţ. Mâncam la aceeaşi cantină şi ne ştiam vag din tribunal. Pe urmă, am constatat că urmăm acelaşi tratament, prescris de acelaşi medic. Sunt cele câteva elemente care ne-au apropiat. Dat fiind programul de băi, inevitabil ne vedeam de mai multe ori pe zi. Sandu cunoştea situaţia mea – Anton era genul de persoană despre care se discută şi nici eu nu eram o anonimă – şi avansa cu paşi prudenţi.

M-a invitat de câteva ori la cinema şi la restaurant, ne plimbam şi am început să avem program comun. În ultima zi de concediu, m-a cerut în căsătorie. L-am rugat să-mi lase un timp de gândire.

Îl „recapitulam“ în minte pe domnul Dinulescu. Trebuie să fi fost arătos cândva. Suplu, cu un obraz distins, lung, de ierbivor, cam ţeapăn, se vedea că-şi alege cu grijă croitorul şi în total avea aerul unui – ceea ce se numea pe atunci – bărbat de club. Dacă vreţi, aducea vag cu Humphrey Bogart…

— Când am ajuns la Bucureşti, reluă doamna Macarie, l-am căutat pe Anton. Consecvenţi obiceiului, ne-am întâlnit la Colonade… Cred că-i inutil, surâse printre lacrimi, să-ţi povestesc cum m-am pregătit eu pentru seara aceea!

— Absolut inutil, am râs. Presupun că aţi trecut pe la toate departamentele trustului de frumuseţe, n-aţi scăpat

nici un polizor.

— Când am ieşit însă din mâinile lor, trebuie să recunosc că mă plăceam şi eu… M-a complimentat şi Anton, pe care l-am găsit cumva schimbat. Era afectuos, prevenitor, se bucura sincer că mă vede, dar toate astea parcă de sus cumva, din afara lui, parcă subiect şi spectator în acelaşi timp. I-am povestit totul despre Sandu şi l-am întrebat ce părere are, ce mă sfătuieşte să fac. Nădăjduiam cu toată fiinţa mea…

— Ştiu. Că, incitat, o să spună nu, dându-vă dumneavoastră posibilitatea să vă mai faceţi iluzii în privinţa unei împăcări.

O întrerupsesem, pentru că mi-era teamă să nu ajungem la Bolintin înainte de a ajunge la capătul povestirii. Îmi place să practic *suspense*-ul, dar pentru alţii, nu pentru mine. Dacă ceva mă interesează, vreau să ştiu totul şi imediat.

— Anton a spus da. Un *da* cu majuscule şi fără cea mai mică ezitare, un da care mi-a înfipt un pumnal în inimă. M-a sfătuit să accept propunerea, vorbindu-mi despre Sandu în termeni neobişnuit de călduroşi. Îl cunoştea bine pe Dinulescu, un jurist de marcă, un domn, urban din toate punctele de vedere. Dacă n-ar fi fost convins de fiecare cuvânt exprimat, nu m-ar fi îndemnat pentru nimic în lume la acest pas…

* * *

— Peste o lună, eram căsătorită cu Sandu. Trebuie să-ţi spun în treacăt că n-am scăpat prilejul de a comite una din istoricele mele prostii, încredinţată că joc onest, după cum se şi cuvenea. Recte, am ţinut să precizez, înainte de a ajunge la Sfat, cum era pe atunci, că nu-l iubesc. Mă obligam să-i fiu o soţie bună şi devotată, dar dragoste nu-i puteam oferi, inima mea fiind definitiv dăruită altuia.

— Ca şi cum n-ar fi aflat-o şi singur îndeajuns de repede, am râs. Ce v-a răspuns?

— A răspuns inteligent, pentru că Dinulescu nu-i prost. Inteligent, dar crispat: „Nici eu nu te iubesc, aşa că nu-i cazul să-ţi faci scrupule. Mă însor pentru că am împlinit patruzeci de ani şi, dacă vreau să mă cazez onorabil, trebuie să urc repede în căruţă. Tu, în afară de faptul că reprezinţi o partidă, eşti şi femeia alături de care mi-ar conveni să îmbătrânesc.“

— Excelent, am râs. Ce consecinţe practice a avut acest neobişnuit schimb de sinceităţi?

Doamna Macarie zâmbi:

— M-a înşelat cu toate secretarele de sub treizeci şi cinci de ani, a avut aventuri în toate judeţele ţării, pe unde se deplasa în inspecţii. Ce-i drept, totul cu perdea. A mai avut decenţa să nu se lege de prietenele mele.

— Cum aţi reacţionat dvs.?

— Aşteptându-l cu zâmbetul pe buze şi mâncarea ţinută la cald, în cuptor. Semnasem o poliţă în alb, îmi pusesem singură căluşul în gură. Vorba lui: dacă nu mă iubeşti, ce pretenţii mai ai? Din fericire, nu-mi păsa. Lăsând la o parte amănuntul că nu ne-am ţinut niciodată de mână la cinema, am dus o viaţă bună împreună… În fond, un alt roman.

* * *

Trăsnetul a căzut ca orice trăsnet, pe neaşteptate. Când s-a întors de la tribunal, secretara (în cunoştinţă de cauză) i-a şoptit că a căutat-o Anton. Era grav bolnav, internat la Spitalul Cantacuzino. O implora să vină să-l vadă.

— Nu m-am mai dezbrăcat şi am luat-o la goană. Ca prin vis, îmi amintesc că am găsit un taxi chiar în faţa blocului. Mă simţeam strivită de spaimă, inima îmi boxa sălbatic, ăsta era sentimentul, în coşul pieptului. L-am găsit într-o rezervă: stors, slăbise enorm, cu lividitatea morţii deja

instalată pe chip, dar pe deplin conştient. I-am luat mâinile şi i le-am sărutat.

— Ce se întâmplă cu tine, iubitule?

— Ce vezi. Sfârşitul, şi a încercat să surâdă. Mi-era teamă că n-ai să vii. Mai eşti supărată pe mine, Toinette?

— N-am fost niciodată, am minţit. Doar pe soartă.

Medicul, pe care nici nu-l observasem, mi-a făcut semn să-l urmez.

„Sunteţi doamna Macarie?“

„Da, am minţit pe jumătate. Rămăsesem doamna Macarie, deoarece nu-mi schimbasem numele după divorţ, pentru a nu-mi afecta clientela, dar nu mai eram doamna Macarie, soţia, aşa cum îşi închipuia el.“

„Situaţia e foarte gravă, mai ales că nu ştim ce se petrece.“

— Bănuiau o infecţie, o septicemie, dar, cu toate medicamentele administrate, temperatura nu scădea sub 40 de grade. Virusul, sau ce-o fi fost, rezista şi la penicilină, cel mai puternic antibiotic din anii aceia. Părerea lui era că nu va supravieţui nopţii ce va urma. A fost cel mai curajos medic pe care l-am cunoscut, nefiindu-i teamă să dea un pronostic fatal cert. În aceeaşi clipă, m-am decis. Anton nu va muri fără ca eu să-i fiu în preajmă. Trebuia însă să anulez câteva întâlniri importante, să-mi instructez secretara şi, în primul rând, aveam nevoie de bani.

— Îmi închipui prin ce momente treceaţi!

— Nu, nu-ţi poţi închipui, dacă nu le trăieşti… Deci din nou taxi, bătăi de inimă, răsuflarea tăiată. Am dat buzna în dormitor, după bani. Dinulescu mă aştepta, rezemat de cămin. M-a întrebat scurt:

„Moare?“

— Naiba ştie de unde aflase, dar aveam altele pe cap.

„Da“, am confirmat, sugrumată de plâns. „Medicul îi mai dă câteva ore.“

„Presupun că vrei să-l asişti, să-l ţii de mână până în ultima clipă.“

„Nu-i momentul să-mi serveşti sarcasme.“

„Ascultă-mă bine, Antoaneta, şi s-a interpus între mine şi uşă. Mi-au fost deajuns patru ani, timp în care în patul nostru conjugal s-au aflat permanent trei inşi. Să mai suport ca terţul să fie şi decedat, mi-e peste putinţă. Dacă ieşi acum din casă, nu mai existăm unul pentru celălalt.“

„Eşti liber să faci ce vrei. Te-am avertizat…“

— Am plecat val-vârtej, fără să mă uit o clipă în urmă. Am ajuns la spital, ca să zic aşa, în ceasul al doisprezecelea. Era conştient încă şi faţa, biata lui faţă, s-a luminat de bucurie. Mi-a făcut semn să mă apropii şi m-a sărutat pe obraz. Plângeam amândoi.

„Toinette, iubita mea… Cum am putut să părăsesc o femeie ca tine?“

— Au fost ultimele lui cuvinte inteligibile. A murit peste două ore fără să-şi mai revină.

* * *

— Acum înţeleg de ce m-aţi întrebat dacă cred în vrăji. Părerea dvs. este că Luiza i-a făcut farmece…

— Există o altă explicaţie? Eu nu am găsit-o în patruzeci de ani.

— Cum a reacţionat Luiza?

— Singurul lucru pe care ţi-l pot spune este că n-a venit niciodată la spital să-l vadă.

Ne apropiam de Bolintin şi doamna Macarie şi-a scos pudriera, încercând să-şi dreagă obrazul plâns.

— Şi domnul Dinulescu? Cum v-aţi împăcat?

Mi-a îndreptat o privire şi un zâmbet intraductibile. Nu am nici azi pretenţia că aş fi vreo fizionomistă talentată, dar parcă desluşeam un licăr de amuzament. A rostit pe un ton incert:

— Nu s-a mai culcat cu mine niciodată. Apăsă: *niciodată.*

Am rămas cu gura căscată, dar nu mi-a lăsat timp să-mi macin uimirea, declarându-mi pe un ton cotidian:

— Să nu uit, mâine dimineaţă sunt la Suprem. Te duci singură la Sectorul 3, unde avem procesul cu Pârcălabu. Soliciţi o comisie rogatorie…

Când am coborât din autobuz, mă simţeam năucă. Până la tribunal, mai aveam de parcurs circa o sută de metri pe jos. La un moment dat, o scară înaltă pe două picioare ne bara drumul. Cred că se instalau sau se reparau nişte linii telefonice.

Doamna Macarie înaintă, cu o expresie de ceea ce eu aş fi numit dârzenie, printre crăcane. Am făcut un pas, gata s-o urmez. Cineva m-a smucit de braţ, oprindu-mă. Am întors capul surprinsă. Ţiganca din autobuz îmi arăta două rânduri de dinţi strălucitori:

— Tălică eşti tânără…

M-a ţinut de mânecă până am ocolit scara. A dispărut apoi, cu o piruetă de fuste creţe şi arome metalice.

„Crezi în farmece?“ mă întrebase doamna Macarie. Îi răspund azi, de peste ani: Aş prefera să nu fiu pusă la încercare.

„UNDEVA, ÎNTR-O GARĂ…“

Despre prietena mea stabilită în Franţa – Daniela – şi destinul ei contorsionat am mai avut ocazia să vorbesc chiar în paginile acestui volum. De la ea am aflat cele ce urmează; o poveste bizară care mă tulbură ori de câte ori o evoc. Bizar e tot ce nu înţelegem…

Faptele s-au petrecut cu ani în urmă, la puţină vreme după ce se căsătorise cu Jules şi începuse demersurile pentru a-şi extrage şi restul familiei, părinţii şi fraţii, abătându-i de la şoseaua triumfală care ducea direct spre împlinirea marelui vis al omenirii – societatea comunistă.

În perioada la care mă refer ne întâlneam destul de des, Daniela, fiică şi soră admirabilă, venind de trei-patru ori pe an în România, să-şi vadă neamurile. Dar şi Jules era admirabil, îmi permit să completez, fiind de acord cu acest du-te-vino Orly-Otopeni şi sumele considerabile cheltuite. Iar după ce Daniela mai avu inspiraţia să-i agaţe de gât şi un copil, recunoştinţa lui Jules nu mai cunoscu margini. Se decretă el însuşi drept cel mai fericit cetăţean al Celei de-a Cincea Republici, iar starea lui de spirit era cea a unui motan gras şi râzgâiat care, instalat pe genunchi tandri, toarce fericit la soare.

Fusese acasă (acasă mai însemna încă, reflex, România) în luna noiembrie, dar acum, în februarie, se simţea din nou topită de dor. Un februarie răzvrătit, cu multă zăpadă, avalanşe, viscol şi zboruri anulate. Riscul şi incertitudinea unei călătorii *par-avion* o determinară să ia Orient-Expresul. Daniela detesta în general trenul, dar dorinţa de

a fi printre cei dragi, bucuria pe care o simţea umplându-i cu daruri ca un Moş Crăciun princiar generos învinseseră orice urmă de reticenţă. Şi, în definitiv, n-avea să fie chiar atât de rău la vagon-lits, cu recuzită din belşug – reviste, cuvinte încrucişate, transistor şi bomboane de şocolată – plus perspectiva divertismentului oferit de vagonul restaurant.

Doar că lucrurile se petrecură oleacă altfel. Când Jules o îmbrăţişase pe peronul gării, luându-şi rămas bun, avea o singură temere: să nu rămână înzăpezită undeva, pe drumurile Europei de Sud-Est, pe care, nemărturisit, o socotea tot un soi de lume a treia, doar că elefanţii nu se plimbă pe bulevarde. Cel puţin asta deducea el din ce viziona la televizor – sărăcie foarte aproape de sălbăticie, figuri groaznice, grosolane, puzderie de basmale, eventual băşti sau căciuli, nici urmă de pălărie! Feţe flămânde – văzut-au oare vreodată o portocală pe viu? –, priviri stinse sub povara resemnării, a totalei lipse de nădejdi.

Cum se întâmplă adeseori când cobeşti, Daniela rămase „înzăpezită“, dar nu de troiene, ci de greva feroviarilor sârbi. În puţine cuvinte, căci nu prezintă interes pentru povestirea de faţă, ajunşi seara la Belgrad, călătorii fură obligaţi să coboare din vagoane şi să se cazeze în sălile de aşteptare care, în măsura posibilităţilor, vor fi dotate pentru a face faţă situaţiei. În răstimp, societatea feroviară şi executivul negociau. Glasul de la megafon trăgea nădejde că pertractările nu vor dura prea mult.

Au durat o noapte, Orient-Expresul reluând călătoria abia în dimineaţa următoare, după paisprezece ceasuri „sejur“ în gara Beograd.

— Îţi dai seama, îmi povestea Daniela, paisprezece ore durează oricum mult, dar când le şi numeri, o eternitate! Sârbii au fost drăguţi, ne-au oferit pături, am avut la dispoziţie tonomate cu sandwich-uri, cafea, dulciuri, un punct sanitar… Şi ne-am pus pe aşteptat! Dacă nu m-ar fi apăsat ideea că peste puţine ore Jules, neprimind nici un

semn de viaţă de la mine, va intra în panică, că şi ai mei, la Bucureşti, vor fi neliniştiţi, situaţia m-ar fi amuzat. Ştii că-mi place aventura…

— Şi probabil că ai avut parte de ea, am anticipat râzând.

— Nu în sensul la care te gândeşti tu, deşi, îmi făcu cu ochiul, mi-ar fi făcut plăcere să am.

Din fericire, prinsese un capăt de bancă, ceea ce, în condiţiile date, reprezenta o şansă. Avea un punct de sprijin şi, cu ceva acrobaţie, putea să-şi culce capul pe îndoitura braţului. Totodată – un singur vecin. Îl cercetă scurt şi, considerând că a văzut îndeajuns, îşi înfundă dezamăgită nasul în gulerul blănii. Era un scundac la vreo patruzeci şi cinci de ani, alcătuit din bile. Totul era rotund sau sferoidal, de la ochii de biban până la briliantul important de pe degetul mic. Spre deosebire de multe femei, Daniela nu avea nimic împotrivă ca şi bărbaţii să poarte bijuterii, problema era doar cine le etala. Omuleţului ăsta, cu degetele lui scurte şi grăsuţe, în orice caz nu i se potriveau şi, la o asociaţie spontană de imagini, – un braţ viguros şi bronzat, cu un lanţ de aur atârnând neglijent la încheietură –, nările îi vibrară; la perspectiva unei nopţi petrecute într-o gară rece s-ar fi îmbujorat instantaneu până la bengal. Dar asta era situaţia, nu tu îţi alegi când să cadă duminica!

Se uită la ceas, propunându-şi să n-o facă prea des. Oricum, aşteptarea dilată timpul, ai impresia că acele ceasornicului nu se mişcă sau că au lanţuri la picioare. Închise ochii, propunându-şi să încerce măcar să aţipească. O voce caldă, de tenor, remarcă în engleză:

— Vă felicit, aveţi un admirabil *Cartier* de circuit închis care valorează până la ultimul cent suma investită.

Daniela îl privi surprinsă. Auzise şi ea despre „seriile mici“, zi circuit închis, ale unor bijuterii, obiecte de artă în general, la care nu avea acces oricine, ştia, bineînţeles, ce poartă la mână, dar o uluia faptul că piticul cu faţă de mezelar prosper, poate chiar farmacist, posedă astfel de subtilităţi. Mulţumi convenţional şi închise ochii ostentativ.

Intuia că are mâncărime la limbă, or, pe Daniela, în epocă, o interesau doar două categorii de bărbaţi: fie deştepţi foc şi pe ăia îi căuta în Larousse, fie magnifici din specia play-boy despre care merită într-adevăr să ai amintiri.

Dar o noapte incomodă trece greu şi, pe parcurs, Daniela începu să-şi reconsidere partenerul de „undeva, într-o gară“, cu mai multă bunăvoinţă. Era simpatic cum puţini oameni reuşesc să fie (acordăm cu atâta generozitate calificativul, ca şi pe „drăguţ“, încât a ajuns necompetitiv), congenital amabil, fericit să facă servicii şi se mai dovedi şi extrem de folositor. Daniela rămase uluită constatând ce recuzită de voiaj desfăşoară Albert Mohl (îşi „mărturisiseră“ numele cam după un ceas de conversaţie), utilat pentru orice eventualitate: sandwichuri, dulciuri, fructe, un briceag performant, fierbător electric, un termos cu vin fierbinte, tare şi aromat, hârtie igienică. Cum, indiferent de figura nespiritualizată, Mohl părea o persoană înlesnită financiar, Daniela îşi manifestă nedumerirea faţă de dotarea mai degrabă proletară. Când ai bani, mizezi pe servicii plătite, nu-ţi asiguri autoservirea. Albert Mohl se explică jenat:

— Ştiţi, mă duc a cincea oară în România. Din momentul în care treci graniţa… N-aţi vrea să vă simţiţi jignită, regimul e vinovat, oamenii sunt extraordinari, dar serviciile, deficitare. La tot pasul intervin… cum să vă spun, minusuri care trebuiesc acoperite cu mijloace proprii…

Daniela începu să râdă:

— N-am de ce să mă supăr, nici eu n-am plecat de prea bine. Totuşi, faptul că vizitaţi România pentru a cincea oară mă pune pe gânduri. Vă place chiar atât de mult? Probabil, vă leagă nişte amintiri. V-aţi născut… la noi?

Albert Mohl zâmbi enigmatic. Zâmbetul, în general, îi transforma figura. Din caraghios, devenea fermecător, presimţeai în el căldură şi tandreţe, şi Daniela, după două ceşti de vin tare, îşi zise că, într-o ambianţă mai puţin îngheţată şi populată, ar fi riscat o tentativă…

Repetă:

— V-aţi născut în România?

— Nu, nu eu. Completă, creând o stare de confuzie: sigur, nu eu, aşa cum… mă vedeţi.

Începu să povestească. De departe, cea mai stranie poveste pe care o ascultase Daniela în viaţa ei…

* * *

Avea un mic magazin de bijuterii în Amsterdam şi Daniela făcu în sinea ei „aha!“, explicându-şi prezenţa briliantului pe mâna dolofană, ca pe un fel de carte de vizită. Nemţi de origine, părinţii lui Albert părăsiseră Germania pentru a se stabili în Olanda, unde moşteniseră de la un unchi afacerea de giuvaergerie. Erau oameni oneşti şi buni cetăţeni, mulţumiţi de căsuţa lor, de stabilitatea guildenului şi ceea ce puteau depune sistematic în contul lor bancar. Erau oameni pragmatici şi, încredinţaţi că nu se trag nici din cruciaţi, nici din nibelungi, nu-şi bătuseră niciodată capul cu reconstituirea unui arbore genealogic. În familie, uneori, evocându-se prezenţe sau voci din trecut, în situaţii sau expresii memorabile, se pomenea de un bunic care, abandonându-şi familia legitimă, fugise cu amanta şi se stabilise undeva prin Transilvania. Nimeni nu dădea însă importanţă amănuntului, că te cheamă Fritz sau Nabucodonosor, tot din Adam-Babadam ne tragem!

În ce-l priveşte pe Albert, acesta evoluă între parametrii normali ai unui copil din buna burghezie, asimilându-se perfect patriei de adopţiune. După liceu, urmă un colegiu cu profil tehnic, apoi se căsători onorabil cu fata pe care i-o aleseseră părinţii şi chiar acum, după douăzeci de ani, nu exista vreun motiv să regrete pasul făcut…

Danielei îi venea să caşte. Până aici, nimic ieşit din comun, „asista“ la un destin cumsecade, dar plat, fără nici un fel de suspense. Pe undeva, în ordinea firii, căci ce i se

putea întâmpla extraordinar acestui omuleţ teribil de binevoitor şi cetăţean loial, prototipul de persoană banală?!

…Fireşte, aveau şi un fiu, Alfred. Alfred, ţinu să precizeze Mohl, pentru că, într-o bună parte a Europei Centrale, acesta este numele mic al pinguinului (cum ar fi la noi Moş Martin egal urs, înţelese Daniela), iar pinguinul poartă noroc, un soi de simbol, ca potcoava, porcul, coşarul etc…

— Mi-e teamă că v-am plictisit…

Daniela, prinsă asupra faptului – aproape că adormise cu jumătate de obraz înfundată în gulerul amplu al blănii – tresări, grăbindu-se să-l asigure de contrariu. Beneficiase de confortul-viligiatură al bijutierului, gustase din sandwichuri şi minunatul vin fiert, apelase şi la hârtia igienică, nu putea apăsa acum pe *Stop,* închizându-i gura ca unui casetofon de care te-ai săturat. Pe urmă, mai intuia voluptatea lui Mohl de a povesti – cuvântăreţ de felu-i şi narator înnăscut – şi ar fi trebuit să fii complet lipsit de inimă ca să-l frustrezi de această inofensivă plăcere. Şi, după cum avea să constate în minutele următoare, abia acum o introducea în extraordinar.

În urmă cu cinci ani, iarna, Karl – un coleg de afaceri, originar din Transilvania, unde mai avea neamuri şi prieteni – i-a propus să-l însoţească în vizita pe care o efectua în mod obişnuit cu ocazia Crăciunului.

— Ce-ai de pierdut?, îl convinsese amicul. N-ai fost niciodată în România şi o să vezi c-o să-ţi placă. E şi aproape, nu trebuie să traversezi oceane ca s-o vezi şi parcă ai altceva mai bun de făcut?

Nu, Albert n-avea. Nevastă-sa şi băiatul, mari amatori, ba chiar practicanţi înverşunaţi ai sporturilor de iarnă, îşi petreceau vacanţa la Inssbruck, unde Albert nu-i însoţea niciodată. Nu-i plăcea nici un sport, detestând cu toată puterea fiinţei lui cel mai mic efort fizic. Şi ca să-şi omoare timpul în holul hotelului, la club ori pe terasa însorită, pândind o victimă care să-i suporte conversaţia, iar seara să asculte vitejiile de pe diverse pârtii ale „oamenilor de

zăpadă“, ei bine, perspectiva nu-l ispitea câtuşi de puţin. În definitiv, de ce nu? Avea să fie plăcut şi instructiv. Ce ştia el despre România se rezuma la câteva nume proprii – Ceauşescu, Ilie Năstase, Nadia Comăneci – şi aventura nebuloasă, pierdută în ceaţa timpului, a unui străbun care-şi luase lumea în cap, fugind cu femeia iubită…

Chiar aşa, de ce nu?

* * *

— N-are rost acum, povestea Daniela, să-ţi detaliez impresiile lui Albert Mohl despre România, ştiind, mai ales, că interlocutoarea se trage de prin părţile locului. Totul – peisaj, climă, ospitalitate, pitoresc, floră şi faună pe două sau pe patru picioare – de la excepţional, ţinând-o tot la deal. Din nefericire, condiţiile turistice… cunoaştem cântecul!

Mohl, care nu voia să deranjeze, dar şi obişnuit cu un confort clasa întâi, ar fi preferat să tragă la hotel. Rudele amicului însă se opuseseră cu vehemenţă, chiar jigniţi, căci prietenii lui Karl… Albert înţelesese: prietenii lui Moş Crăciun sunt prietenii noştri, totdeauna bineveniţi. Cum şi Karl îi făcu cu ochiul, asigurându-l că invitaţia e pe bune, lipsită de convenţie, acceptă, străduindu-se însă ca, pe parcursul întregului sejur, să-şi facă prezenţa cât mai puţin simţită. Astfel, se implică cu zgârcenie în întâlnirile de familie, prieteneşti sau colegiale, gen „Ce mai faci os bătrân, tot crai?“ sau „Ţii minte cum l-am fentat la teză pe istericul ăla de Ştefănescu?“, ştiind că la asemenea întâlniri intruşii sunt indezirabili, un fel de încurcă-lume, iar el s-ar fi plictisit îngrozitor. Tot aşa, nu i s-ar fi părut normal ca în cele şapte zile de sejur Karl să se ocupe de el, ghid turistic, în loc să se devoteze în întregime familiei.

Acestea fiind decise, închirie un autoturism şi începu să bată meleagul, împrejurimi, alte cetăţi. Descoperi cu acest

prilej un Ev Mediu foarte asemănător cu cel al burgurilor pe care le cunoştea, simţind însă că ceva diferă. Ce anume, n-ar fi putut preciza în cuvinte şi puţin îi păsa. El era un bun giuvaergiu, cu o cifră de afaceri optimistă, ăsta era jobul lui, în rest important era să se simtă bine, să-i placă ce vede şi să nu-i pară rău; nu după banii cheltuiţi, ci după timpul irosit într-o vacanţă ratată. Nu era cazul, îi părea bine că acceptase propunerea lui Karl.

Astfel, într-o dimineaţă, când ceaţa şi poleiul nu îmbiau la deplasări mai de amploare, se decise să viziteze cimitirul catolic din Sibiu, oraşul de reşedinţă. Trecuse în mai multe rânduri pe lângă el şi odată, fiind însoţit de Karl, acesta remarcase:

„Dacă vrei o istorie a oraşului, aici o găseşti. Tot aici“, adăugase râzând, „ai să găseşti mai multe statui decât în toată România Mare, chiar dacă regăţenii se oftică…“

Albert începu să se plimbe prin cimitir, fără un plan anume. Dacă, în timpul voiajului de nuntă, vizitase la Paris *Père Lachaise*-ul, propunându-şi obiective concrete – mormintele unor celebri locatari de istorie – aici n-avea cunoştinţe şi nici un repauzat, cât de ilustru, nu l-ar fi impresionat. Fireşte deci, se lăsă atras şi se opri dinaintea mormintelor celor mai importante, somptuos elaborate.

După vreo două ceasuri însă, simţind că atmosfera de funebru nu-l mai avantajează şi că, exact ca la un muzeu, când, după un răstimp, nu mai percepi corect, nici el nu mai făcea distincţii, ameţit de simboluri sepulcrale, se apropie de ultimul obiectiv propus, un arhanghel cu crucea ridicată, dominând aleea. O lucrare splendidă, monumentală, în stilul lui Michelangelo, şi se depărtă, s-o admire în ansamblul pe care-l dă distanţa. Potrivi aparatul foto şi, făcând câţiva paşi mici în căutarea poziţiei ideale, se împiedică de alt monument, gata să cadă. Se uită instinctiv la fotografia încadrată în ramă ovală, încremenită pe stilovat, şi figura i se păru al dracului de cunoscută… Stai puţin! Dar… dar ăsta, ăsta… inima i se opri în loc. Din eternitate, cu favoriţii

înfoiaţi şi guler înalt, îl privea propriul chip. Cum se spune, *el* se privea pe *sine însuşi.* Iar dedesubtul portretului emailat îşi citi cu stupoare numele: Albert Mohl/1855-1918.

Mohl al nostru simţi că se sufocă. El, omuleţul cumsecade, giuvaergiul din Amsterdam, se născuse în 1918.

* * *

Am tras un fum lung şi i l-am direcţionat în plin obraz:

— Unde ai citit chestia asta? m-am interesat sarcastică.

— Îţi jur că-i purul adevăr. De ce naiba aş inventa? Ce interes am?

— M-aţi înnebunit cu interesul! m-am răstit excedată. Optzeci la sută din minciunile pe care le auzim n-au la bază nici un interes concret. Cel mai mult se minte pentru că oamenii încearcă să pară altfel decât sunt, vor să fie luaţi drept alţii. Mai nou, se inventează străbuni care se trag direct din Cavalerii Templieri.

Daniela a ridicat din umeri:

— Ne cunoaştem de-o viaţă, ştii că nu sunt mitomană. Repet, de ce aş improviza?

— De dragul senzaţionalului, să zicem.

Amestecă restul de îngheţată din cupă şi începu să râdă:

— Am avut parte de suficient senzaţional în viaţă, ca să simt nevoia să şi inventez. Nu crezi?

Ba da, credeam, nu cunosc multe destine care să-i semene. În realitate, povestea mă fascina, dar tulburător peste toate, şi aici adulmecam invenţia, era elementul concret, palpabil, pe care nu-l prea întâlneşti în contexte paranormale. Mă refer la locuri şi la identităţi precise, lesne controlabile.

M-a cercetat curioasă:

— Bag de seamă că te-ai implicat. În definitiv, ce-ţi pasă?

— Îmi pasă, pentru că istoria îmi place al naibii şi aş vrea s-o scriu. În caz că a publicat-o altul înainte, îţi dai seama în ce rahat intru?! Plagiat…

Daniela m-a întrerupt dând din mână:

— Să-mi spui şi mie când îţi publică cineva în România o chestie ca asta, „mistică“! Ce notă ai avut la materialism dialectic?

— Ascultă, mă aflu la reşedinţa ta din Majorca, în decor imperialist, nu vreau să mă indispun!

Şi, ca să mă identific total cu atmosfera, am dezmierdat cu dezinvoltură de proprietar superbul dog albastru, a cărui distincţie nu înceta să mă impresioneze.

Albert se întoarse acasă peste măsură de tulburat şi doar o minune dumnezeiască îl ferise de un accident. Bineînţeles că-i relată lui Karl întâmplarea care, spre surprinderea lui Mohl, o înregistră cu toată seriozitate. El, unul, recunoştea Mohl, ar fi fost cel puţin circumspect.

— Ţine de fantastic, dar uite că se întâmplă şi chestii din astea!, comentă Karl. Practic, avem două pârtii: cimitirul şi Primăria.

— Ce să facem la cimitir? se miră Albert.

— Aflăm dacă mormântul e abandonat sau se mai interesează cineva de el. La Primărie cerem aprobarea să consultăm arhiva, să vedem şi noi ce hram a purtat acest Herr Mohl.

La cimitir lucrurile erau clare, nimănui nu-i păsa de mormânt, nimeni nu-l vizita, nimeni nu aducea flori. Grija municipalităţii şi cumsecădenia generală a proprietarilor de morminte fereau cimitirul de degradare.

Rudele lui Karl aveau relaţii şi, cu un cartuş de Kent, o brichetă ieftină (în Occident) şi o pastă sidef pentru unghii, accedară după numai o zi la arhivele Sfatului Popular, Primăria de atunci.

…Se făcuse aproape cinci dimineaţa, terminaseră termosul cu vin fiert, băuseră câte trei cafele, iar Daniela se simţea la capătul puterilor:

— Pe scurt, vă implor, ce-aţi aflat, ce s-a întâmplat?

Omuleţul zâmbi mefistofelic:

— În primul rând, şi esenţial pentru mine, am dobândit convingerea că Albert Mohl, nu eu – celălalt – a existat. L-am găsit în registrul contribuabililor, breasla ceasornicarilor, unde, după taxele la care era impus, se poate conchide că se bucura de o platformă financiară solidă. Cum în documente începea să apară abia de la 1900, de presupus că acesta ar fi momentul când, după fugă, se stabilise împreună cu iubita în Transilvania. Şi iarăşi de presupus, că nu s-a căsătorit şi că n-au existat copii. Oricât am cercetat, astfel de documente doveditoare nu apar nicăieri…

— Aţi mai întreprins ceva?

— Ce să întreprind? Adică, da! Am căutat adresa trecută în registru, dar strada cu imobilele respective a fost demolată după primul război mondial. Viaţa merge înainte, ce credeţi?

Daniela începuse să râdă:

— Eu nu cred nimic. Am ascultat o poveste fantastică şi timpul a trecut mai uşor. Mă interesează însă la ce concluzie aţi ajuns dumneavoastră?

Albert Mohl răspunse pe un ton firesc, ca de exemplu, „am sărit prânzul şi am luat o plăcintă cu carne la pizzeria din colţul străzii…“

— Fără umbră de îndoială că sunt una şi aceeaşi persoană cu Albert Mohl, ceasornicarul din Sibiu. Eu, într-o existenţă anterioară. Se exclude altă explicaţie, din oricare parte ai privi lucrurile.

Daniela zâmbi sceptică:

— Aţi găsit o singură explicaţie, ceea ce nu demonstrează în mod necesar că e şi cea valabilă. Acum, de exemplu, de ce veniţi în România?

— Cum v-am mai spus, vin în fiecare an. Simt nevoia să aprind o lumânare şi să-mi depun flori la propriul mormânt.

* * *

Se despărţiră spre 10 dimineaţa, când, după reluarea lucrului de către feroviarii iugoslavi, Mohl urcă într-un tren spre Sibiu, iar Daniela îşi continuă drumul către Bucureşti. Un rămas bun călduros, cu schimb de cărţi de vizită.

* * *

După ce Daniela reuşi să-şi scoată întreaga familie din ţară, ne-am văzut mult mai rar şi am comunicat relativ puţin. Ca multe dintre cunoştinţele mele, detestă corespondenţa, face alergie la simpla vedere a foii de hârtie şi a pixului. O înţeleg, pentru că nici eu nu practic genul epistolar cu plăcere, deşi din cu totul alte motive. După ce-ţi petreci un număr de ore la masa de lucru, în „recreaţie“, ai chef de altceva, tangou în figuri sau politică la televizor! Deci legătura noastră, fără să se anemieze în esenţă, cantitativ a devenit mai puţin consistentă, reducându-se la câteva telefoane pe an şi felicitări de marile sărbători. Totuşi, amănunt interesant, oricât de rar ne-am întâlni, sentimentul amândurora este că ne-am despărţit săptămâna trecută.

„Nu mai eşti tânăr“, afirma un scriitor englez, „când începi să-ţi cauţi pantofi comozi“. Eu am perceput fenomenul sub alt aspect, şi anume, când am început să radiez numerele de telefon „decedate“ din agendă. Cu un asemenea prilej, la parastasul unei foste colege de liceu, m-am revăzut cu Daniela, aflată întâmplător în România. După ceremonia de la cimitir, a urmat îndătinata masă organizată la un restaurant (ceea ce mi se pare extrem de civilizat) cu multe stele pe ecuson. Bineînţeles, fără muzică, ar fi ieşit un parastas dansant.

Am izbutit, la un moment dat, un tête-a-tête cu Daniela în barul restaurantului.

— Biata Jeni, oftă, ce fată plină de viaţă a fost! Nu pot să uit cum făcea pe tâmpita la orele de matematică – vezi Doamne, am bunăvoinţă, dar nu mă duce capul!

— E bine că pe chestia asta n-a încasat nici o corigenţă?

Probabil ambianţa de aduceri aminte şi încă proaspătă în nări aroma de pământ reavăn a cimitirului au făcut să-i scapere amintirile:

— Tu ţii minte că ţi-am povestit cândva despre un tip, Albert Mohl… Aventura mea din gara Belgrad?…

— A! Omuleţul, bijutierul din Amsterdam… Chestia cu cimitirul din Sibiu.

— Exact, constat că creierii îţi mai funcţionează!

— Ca şi la tine, scumpo, de la jumătate de vodcă în sus, am precizat, pentru că nu-mi place să rămân datoare.

Ochii Danielei scânteiară, sigură de efectul celor ce avea să-mi spună:

— Povestea are continuare şi END!

Crăpam de curiozitate. Ce *end* putea să se fi ivit într-o istorie, care, din capul locului, se presupunea că nu-l are?! Convingerea mea este că, dacă te afli în posesia explicaţiei unei astfel de întâmplări, ai cheia şi pentru „nu cerceta aceste legi, căci eşti nebun de le înţelegi…“

Era perioada în care Daniela începuse să-şi spună că nu-i suficient faptul de a fi evadat din lagărul comunist, de a-şi fi salvat şi familia, de a fi o femeie bogată, în dimensiunile şi accepţiunea occidentală a cuvântului, ci că mai trebuie să se realizeze şi prin ea însăşi. În primul rând, să fie cineva şi abia în al doilea rând, nevasta adorată a lui Jules cel bogat. Deci carieră!

Ca mai toate muierile, era ferm convinsă că ştie să se îmbrace şi, în consecinţă, că-i în stare s-o facă şi cu altele. (Se înşeală copios sub ambele aspecte, dar indicat e să nu strici plăcerea nimănui.) Crezându-se şmecheră, decise să se lanseze într-o afacere de confecţii *prete-à-porter,* gen

burghezia cuminte şi cumsecade a epocii, cu largă plajă de amatoare. „Există clape şi clape, repeta ea cu deliciu, chestiunea e cum o pui şi unde o pui…“ În fine, clapele n-au făcut din ea o Coco Chanel, dar la vremea respectivă şi-a spus că piaţa cea mai potrivită pentru proiectele ei ar fi Olanda: dare de mână, în general, decenţă şi frică de Dumnezeu. Dar, în afară de clape, Daniela mai preconiza câteva trucuri, hârtie de prins muşte, ca de pildă catarame şic, iniţiale-broşă, care se aplicau pe rever la indicaţia clientei (vreau un B, mă cheamă Brunhilda, Blanche sau Bubulina), batiste cu monogramă, nasturi metalici. Cu acest prilej, îşi aminti de Albert Mohl, giuvaergiul, care i-ar fi putut oferi idei şi soluţii mai ieftine în acest sens. Poate chiar o colaborare, de ce nu?

Cum se mai şi afla în Amsterdam, într-o bună dimineaţă se prezentă la magazinul lui Albert Mohl. Era o prăvălie micuţă, prosperă şi rotundă (ţi-o sugerau vitrinele circulare), ca şi proprietarul lor. Mulţumită de impresie, Daniela intră şi fu întâmpinată de un ten şi buze roz bine hrănite, tipic olandeze. Coama blondă, împletită într-o coadă groasă cât braţul, indicau calciu, iar ce vedea în jur – prosperitate. O afacere mică, dar sigură. Solicită o întrevedere cu patronul. Vânzătoarea o măsură scurt, dar expert şi, fără a şovăi, conchise că e cazul să-şi deranjeze bossul. Şi pe Daniela se vedeau banii.

În mai puţin de un minut se ivi şi Albert Mohl. Asta la prima impresie, căci omuleţul jovial, surâzător şi alcătuit din bile din faţa ei, reprezenta doar o ediţie aproape nerevăzută a cunoştinţei ei din gara Beograd. Trecuseră peste zece ani de atunci, dar Daniela îşi reaminti instantaneu de pinguinul porte-bonheur şi… punct ochit, punct lovit!

— Alfred?

Bărbatul o privi plăcut surprins:

— Ne cunoaştem?

— L-am cunoscut pe tatăl dumitale, Albert Mohl. Ce-i drept, a trecut ceva timp de atunci. Mi-a vorbit despre dumneata…

Din privirea tânărului, Daniela intui la ce se gândeşte: „O aventură de-a lui… papa?“ (sau cum i-o fi spunând în olandeză lui tata). Se grăbi să-l liniştească:

— Sunt nişte ani de atunci, am petrecut o noapte în gara Belgrad, blocaţi de o grevă. Cum mă aflu în zonă… mi-ar face plăcere să-i dau bună ziua. Pot să-l văd?

Pe chipul lui Alfred se aşternu o expresie de seriozitate. Reflex, începu să-şi netezească pumnii cu mişcări circulare, şi Daniela, recunoscând pe degetul cel mic briliantul care-i atrăsese atenţia cu ani în urmă, înţelese.

— Din nefericire, tata a murit acum opt ani. Un accident de maşină, în România.

Daniela simţi că se sufocă:

— În România?!

— Da. Acolo a şi fost înmormântat, conform dorinţei exprimate prin testament. Mai exact, la Sibiu, un oraş despre care probabil n-aţi auzit. Povestea e mai complicată, cu implicaţii speciale.

— Le cunosc, Alfred, mi le-a povestit atunci, în gară. E vorba despre monumentul descoperit la Sibiu, unde-şi închipuia că a mai fost înmormântat o dată, pe vremea când trăia o viaţă anterioară. Deci e îngropat la Sibiu… Într-un fel, s-a regăsit.

Alfred declară alb, cu chipul golit de sânge, cu buze albe:

— Oare?!

Daniela simţi un cârcel în inimă.

— Ce vrei să spui?

Livid, el însuşi o fantomă, Alfred articulă:

— N-am găsit pe nimeni în mormânt. Era gol.

Daniela m-a privit peste marginea sondei cu gin-fizz. După expresia aiurită a barmanului, mi-am dat seama că trăsese cu urechea. Ei, şi?

— Ce părere ai?

Am rostit pe gânduri:

— Am cunoscut un tip din Bârlad… În ultimii douăzeci de ani de viaţă a dormit în sicriul în care urma să fie îngropat. Iarna în casă, vara sub nuc. Ştii, ca să se obişnuiască… Chestia-i că a murit la Bucureşti, când cu epidemia de gripă spaniolă. Cum era prea incomod să se aducă sicriul de la Bârlad, i-au cumpărat altul aici…

— Ce de poveşti înălţătoare cunoşti tu!!!

— Stai o clipă! E foarte posibil ca Mohl, sibianul, să-şi fi pregătit din viaţă locul de veci, aşa cum se întâmplă frecvent, dar să fi murit în altă parte. În război, de pildă. Nu uita că a decedat în 1918. Era singura ipoteză care-mi trecea prin minte. O tâmpenie, şi Daniela s-a grăbit să o sancţioneze:

— Ca să vezi ce simplu e! Măi, primăvărateco, de unde ştia Mohl când o să dea ortul popii? Data decesului e trecută pe monument.

— Şi tu ce zici, că mortul, Mohl cel din Sibiu, era flotant? S-a mutat ca să nu-şi incomodeze urmaşii?! Oferă-mi altă variantă!

Daniela îşi închise poşeta ostentativ, cu o mişcare violentă. Zgomotul sec răsună ca un verdict, poate ca un bulgăr de pământ aruncat pe capacul sicriului. M-a privit în ochi:

— E singurul lucru din viaţă pentru care nu ai o explicaţie „materialistă“?

FATALITATE

Toţi membrii familiei Tomulescu lăsau aceeaşi impresie, şi anume că ceasul nu a fost încă inventat. Erau oameni complet lipsiţi de noţiunea timpului, având la activ un impresionant număr de rateuri de ordin profesional, social sau privat. Se părea că „a întârzia“ constituia verbul lor cel mai conjugat, determinându-le existenţa. Întârziau regulat la serviciu, la gară, la cursuri şi seminarii, la examene, interviuri, la întâlniri sentimentale, încercând s-o dribleze chiar şi pe neguroasa Lady Death, doamna cu coasa. Era de notorietate cum unul din bunici, aşteptându-l pe taică-său, zăcaş pe patul de morţii, să-şi dea sufletul, ratase avionul particular care urma să-l treacă fraudulos graniţa în lumea liberă. Asta se întâmpla în 1948 şi „tândălitul“ bătrânului în meleag îl costase pe bunic zece ani de ocnă comunistă. Poveşti vechi care ţin deja de alt secol…

Microbul rămăsese, însă, în familie, transmiţându-se cu tenacitate de la o generaţie la alta. Dar, inexplicabil pentru toată lumea, rămânea amănuntul că Tomuleştii îşi acceptau cu seninătate cusurul care le adusese nu puţine neplăceri, nu încercau să-l îndrepte, considerându-l cu un fatalism duios: „Aşa ne-am izbit noi în neam, mai artişti şi… cam zăpăuci! Măcar de nu s-ar petrece în lume ticăloşii mai mari…“

„Artişti“, pentru că în mintea lor, ca şi a multora alţii, persista asociaţia apriorică – oameni de artă egal viaţă dezordonată, lipsită de disciplină, program de viaţă fantezist. Cu excepţia presupusului orar aiurit însă, cei

patru Tomuleşti – soţii şi cei doi copii, studenţi – nu dovedeau nici o aptitudine specială în sensul pomenit. Cunoştinţele îi tratau cam în zeflemea, socotindu-i drept nişte zăpăciţi simpatici, însă neserioşi: să nu-ţi fixezi întâlnire cu ei şi să nu le împrumuţi bani a căror restituire la termen e importantă pentru tine. În rest, ospitalieri, cumsecade şi chiar agreabili.

Dar detaşat cel mai agreabil din gintă era Mugurel, fiul cel mare, student la Inginerie Economică. Tânărul avea douăzeci de ani şi un şarm nebun, care opera spontan de la primul contact, din prima secundă. Bruneţel, scundac (instinctiv, evocându-l, toată lumea folosea diminutive), fragil şi graţios, era suficient să zâmbească pentru a topi inimile cele mai încruntate; ochii înstelaţi – un truc al corneei foarte albe, şi nu al irisului cum se crede îndeobşte – înduioşau, surâsul strălucitor, întreaga expresie de băiat cuminte, îngeraş de agăţat în pom, fascinau. Interesant era şi modul aproape unanim în care funcţiona acest farmec, căci era tot atât de departe de bărbatul model al mileniului trei, beefsteak antrenat pus cu lopata, virilitate agresivă (mai degrabă un grobian decât un Romeo dulceag de pe vremea menuetului) ca un pinguin de un dinozaur. Mugurel seducea, cosea de la genunchi fete care, ascunsă în buzunăraşul inimii, păstrau poza unor uriaşi ca Schwarzenegger sau Claude Van Damme.

Dana căzu pradă aceluiaşi deosebit potenţial de farmec, şi tot din prima secundă. Se aflau la Flamingo, într-un grup numeros care sărbătorea ziua de naştere a unui star TV, petrecerea continuând într-o vilă de la Băneasa. Abia aici dansară pentru prima oară împreună, căci amândoi veniseră la aniversare cu un alt partener. Şi, aşa cum se întâmplă adeseori, mai ales în materie de *coup de foudre,* perechea „oficială“ fu uitată, ignorată şi, în cele din urmă, abandonată. Pe marginea lacului, sub stele gata să apună, dansând cu obrajii învăpăiaţi lipiţi de răsuflarea fierbinte a lui Mugurel, Dana simţi pentru prima dată în viaţă dorinţa

sfâşietoare de a fi cu un bărbat în pat. Habar n-avea ce se petrece în jur, era toată o flacără arzând de dorinţă. La rândul lui, Mugurel, şi el ameţit de lovitura de trăsnet, îşi spunea că nu mai întâlnise o fată atât de dulce, dulce liană încolăcindu-i-se dulce pe trup... Şi se iubiră acolo pe marginea lacului, răcoriţi de adierile zorilor.

În general, dragostea, ca orice fenomen, are o evoluţie, cunoaşte nişte etape, dar se pare că Mugurel şi Dana se abăteau de la regulă. Despre ce evoluţie mai putea fi vorba, când de la bun început fuseseră nebuni unul după celălalt, urcând împreună în liftul care-i dusese cât ai clipi la porţile Paradisului? Trăirile de extremă intensitate, beatitudinea, având uneori impresia că fericirea îi sufocă asemeni unui aer prea tare şi descoperind totodată că aceasta poate genera insomnii la fel de încăpăţânate ca şi marile necazuri, defineau acele fabuloase zile de idilă care aveau să rămână unice în existenţa lor.

Cum era şi normal, dată fiind starea de spirit ameţitoare, chiar din primele zile, deciseră că trebuie să se căsătorească. Faptul că mai aveau doi sau trei ani până la terminarea studiilor nu putea constitui un obstacol serios şi, de altfel, soţii Tomulescu îşi dădură necondiţionat avizul. Făceau parte dintre persoanele al căror proces de maturizare se opreşte la douăzeci de ani şi, chiar la tâmplă căruntă, continuau să judece, să privească viaţa prin prisma unui proaspăt bacalaureat. În sinea lor, se socoteau părinţi moderni şi progresişti, care „n-au uitat că au fost tineri“, dar, mai presus de toate, conta fericirea băiatului. Iar ei erau fericiţi că băiatul e fericit.

Părinţii Danei însă, soţii Mărcuş, altă naţie de oameni, moderaţi prin excelenţă, se arătau circumspecţi, îndemnând la prudenţă.

— În asemenea situaţii, opina domnul Mărcuş, se avansează cu paşi mici, îţi iei o marjă de timp în care să te orientezi şi să cântăreşti. Voi aţi luat cu asalt toate etapele,

aţi urcat într-un supersonic care să vă lase direct în pragul Primăriei şi vă credeţi nespus de deştepţi!

— Dar ce? îl înfruntase fiică-sa, carul cu boi?! Trăim în mileniul trei!

— Bun şi ăla, ce vezi din carul cu boi nu zăreşti din supersonic. Pe urmă, ce-i aia nu mai pot fără el, simt că mor, mă prăpădesc. Trebuie să înveţi să te stăpâneşti, să-ţi impui o autodisciplină!

— Mai dă-o încolo, tată, nu iubeşti după regulamentul militar!

Domnul Mărcuş, ofiţer de carieră, credea că dimpotrivă. După capul lui, a te autocontrola strict echivala cu a-ţi controla propriul destin şi a-l determina. „Cum îţi aşterni…“ era unul din proverbele lui preferate şi destinul, îndeobşte capricios, nu-l contrazisese lăsându-l să creadă că tot ce realizase se datora exclusiv minţii lui organizate, a planificărilor inteligente cu bătaie lungă care-i punctaseră itinerarul de viaţă. La fel credea şi nevastă-sa. De douăzeci şi cinci de ani, împărţea cu Mărcuş o soartă cu grafic „monoton“ ascendent, unde nimic nu era lăsat la voia întâmplării, totul încăpând sub pălăria „punct ochit, punct lovit“. Şi cum nu se poate ca totul să fie doar simplă brodeală, femeia se convinsese în timp de genialitatea bărbatului şi în consecinţă, când acesta deschidea gura, amuţea ca în biserică, fără să-i iasă din cuvânt. Nici urmă de servilism sau depersonalizare (frică nici pomeneală!) în acest comportament, ci credit total acordat înţelepciunii partenerului.

În adâncul fiinţei sale, nici Danei nu-i plăcuse tot ce văzuse în casă la Tomuleşti, dar erau simple înregistrări, nedecantate, iar sub alt aspect, fiecare avea dreptul să trăiască cum îi place. De ce adică ar fi obligatoriu un modus vivendi à la Ioan Mărcuş (el stabilise regulile), previzibil, uscat, lipsit de fantezie? Pentru că, într-adevăr, se putea afirma că Tomuleştii trăiau fantezist – „pitoresc“, definea Dana râzând – fără prejudecăţi şi fără „fixuri“. De exemplu,

asistase aiurită cum la 4 dimineaţa, domnul Tomulescu având poftă de ceva fierbinte, oala de ciorbă apăruse pe aragaz, după cum în ajun, la 2 noaptea, doamna invitase întreaga familie la o gustare cu clătite proaspete. De-a dreptul consternată însă, rămăsese într-o dimineaţă de mare primenit, când Tomulescu lansase o invitaţie în oraş „la o terasă, ceva, e o vreme minunată, să luăm o bere şi nişte mici…“ Instantaneu, nevastă-sa aruncase şorţul, lăsase geamurile neterminate şi, abandonând ligheanul, spray-uri, cârpe efectiv în mijlocul casei, zburase în dormitor să se schimbe.

— De ce nu? se mirase sincer Mugurel, răspunzând nedumeririi ei căpiate. De ce nu, dacă asta au chef să facă?

— De acord, dar întâi îţi termini treaba şi pe urmă te bălăreşti, observase cam uscat fiica lui Ioan Mărcuş.

— Unde scrie chestia asta?

— Toate la timpul lor.

— Care timp? Cine-l stabileşte? Ce-i aia timp?

În curând, Dana avea să înţeleagă pe propria piele că realmente, în mentalitatea întregii familii Tomulescu, timpul nu constituia decât o simplă convenţie, o superstiţie de care nu înţelegeau să se lase terorizaţi. Făceau ce pofteau cu timpul lor, deci îl stăpâneau, nu acceptau să fie stăpâniţi.

Mult mai târziu, privind retro, Mugurel avea să conchidă că în relaţia lor funcţionase dur şi concret fatalitatea.

După negocieri şi pertractări zgomotoase cu părinţii, deviind nu o dată în adevărate scandaluri, tinerii căzură de acord să facă nunta abia în noiembrie. Argumentul hotărâtor veni, în mod neaşteptat, chiar din partea soţilor Tomulescu, spre uşurarea colonelului, care „spera“ că în câteva luni se pot întâmpla multe. Vorba aia, moare sultanul, se schimbă căpitanul… Pentru mai toţi tinerii care vor să se căsătorească, problema cea mai anevoioasă, vitală, obstacol serios în calea legalizării unei fericiri, o constituie casa. Ori aici, Tomuleştii veniseră cu o propunere interesantă a cărei traducere în fapt însă, presupunea un

necesar de timp. Casa în care locuiau, aparţinând de câteva generaţii familiei, era veche, dar solidă şi sănătoasă, cu ziduri groase, ca de cetate, aşa cum se construia odinioară, nefuncţională desigur, permiţând, însă, modificări substanţiale. Acestea anvizajau în primul rând demisolul unde în prezent se afla pivniţa, o hrubă uriaşă care se putea transforma lesne într-un apartament spaţios de două camere cu baie. Aici ar fi urmat să locuiască decent Mugurel şi Dana, cel puţin un timp, până ce vor fi fost în stare să-şi înfiripe un cămin pe placul lor. Determinant era şi amănuntul că ferestrele demisolului respectiv, dând în grădină şi nu în stradă, locatarii erau scutiţi de priveliştea oferită de picioarele a mii de pietoni. Propunerea era prea ispititoare ca să poată fi refuzată, iar doamna Tomulescu exulta la gândul că, deşi separaţi, îşi va vedea zilnic băiatul şi-l va putea ocroti în continuare.

Doamna Mărcuş admise că merge ca soluţie provizorie, fără să-şi exprime însă şi rezervele. Bucătăria rămânea comună, bucătăria unde cu predilecţie soacra şi nora au a se înfrunta – gusturi, mentalitate, „şcoală“ distincte: una îşi închipuie că le ştie pe toate, cealaltă vrea să le facă pe toate după capul ei…

Plini de energie şi senini ca de obicei, Tomuleştii se puseră pe treabă.

Cum intenţionau diverse transformări şi în restul casei, hotărâră ca lucrările să meargă în paralel. Chiar dacă deranjul e mai mare, cel puţin scapi de o grijă, nu desfaci casa de două ori, ai de-a face cu aceeaşi meşteri şi revine mult mai ieftin. Şi doamna Tomulescu îşi aminti înveselită de „pojarul copiilor“. Când Mugurel se îmbolnăvise, medicul o sfătuise să-i culce pe băieţi în acelaşi pat, adică să-l molipsească şi pe Crişan. De pojar nu scapă nimeni, în schimb ea scăpa de belele dintr-un foc…

— Situaţiile sunt similare, nu găsiţi?

Colonelul Mărcuş ridică o sprânceană, asociaţia părându-i-se cel puţin năstruşnică, dar tot ce făceau oamenii ăştia

era într-o ureche. În cele din urmă, ideea nu se dovedi chiar atât de strălucitoare căci, toată casa fiind dată peste cap, şantier de lucru unde nimic nu rămăsese la locul său, băieţii nu mai aveau condiţii de învăţat, se băteau pe planşetă, îşi confundau lucrările, trusele, ce mai? Balamuc! Cum însă chestiunea demarase, trebuia găsită o soluţie ad-hoc şi recurseră la cea mai simplă. Crişan se va muta la un coleg ai cărui părinţi nu se împotriveau să-l găzduiască, iar Mugurel, la cămin. Acasă rămâneau doar soţii Tomulescu.

Deşi îndrăgostit până peste urechi, Mugurel nu scăpase de năravul străbun. Se îndreptase mult şi făcea în continuare eforturi apreciabile să fie condiţional. Remarcase cât de mult o irita pe Dana orice abatere de la program sau o oră stabilită şi ultima lui intenţie ar fi fost s-o supere.

Totuşi, gândea uneori descumpănit, i se părea absurd câtă importanţă putea să acorde Dana unor fleacuri, nu înţelegea în ruptul capului de ce se învineţea de mânie, anunţând-o de pildă că, în loc să se ducă la teatru, unde n-a mai găsit bilete, se duc la un coleg care dă o mică petrecere?! În fond, tot împreună sunt şi asta-i cel mai important. Sau aproape izbucnea în plâns, tot de furie, când întârzia şi el, acolo, un cincisprezece-douăzeci de minute! Aştepta în ploaie? În viscol? Nu, pe canapea, cu o revistă în mână sau la televizor. Şi iar, de ce atâta dramă pentru că uitase să-i aducă o carte care nici măcar nu o interesa pe ea, ci pe o prietenă?

— De ce ai promis? De ce nu te poţi ţine de cuvânt? Îmi plesneşte obrazul de ruşine faţă de fata asta, pe mine mă crede nesimţită şi neserioasă!

Din nefericire, Dana vedea în toate acestea lipsă de respect, nepăsare şi, inevitabil, lipsă de dragoste. „Dacă nu mă iubeşti, cel puţin spune-mi-o şi te las în pace!“ După care lui Mugurel îi trebuia o seară întreagă, greblându-şi creierii după argumente, ca s-o convingă cât de mult o iubeşte. Se întorcea la cămin stors ca o cârpă şi cu dureri

de cap. Colegii – patru băieţi din acelaşi an – se îndesau cu sfaturile, fiecare după cum îl ducea mintea:

— Eu, în locul tău, m-aş tira! Nu sunteţi făcuţi unul pentru celălalt…

— Nu pot renunţa la ea. Fac eforturi să mă schimb…

— Când or da scaieţii lână! Băi, Mugurele, în trei ani de facultate, nu ţin minte un singur curs sau seminar la care să fi venit la fix!

— Şi ce, s-a prăbuşit cerul?!

— Uite că pentru unii se prăbuşeşte!

— Mai daţi-o dracului! izbucnea tocilarul din grup, trântind manualul pe masă. Nu mă pot concentra! Uite care era problema lui Peşte! Amurezul întârzie şi amureza face alergie!

— Şi ăsta are dreptate! se hlizeau ceilalţi.

Dana se gândi că, deşi mai era vreme destulă până la nuntă, să înceapă totuşi turneul vizitelor de protocol, pentru a da ocazia rudelor şi prietenilor să-l cunoască pe Mugurel. „N-are rost să le înghesuim pe toate în ultima săptămână, când n-o să ne vedem capul de treabă. Cum spune chinezul, de nuntă şi de moarte, omul nu-i niciodată gata!…“

Mugurel n-avea nimic împotrivă. Era o fire sociabilă, se conecta la orice situaţie, străinii nu-l intimidau. Iar pentru ca vizitele să constituie un succes, Dana îi făcea în prealabil câte un instructaj temeinic, avertizându-l asupra slăbiciunilor gazdei, dădăcindu-l cum să se comporte. Îi atrase atenţia în mod deosebit asupra lui unchiu’ Nae, unde stabiliseră să meargă a doua zi:

— E fratele mai mare al lui tata şi are o influenţă extraordinară asupra lui. Cât îl vezi pe tata de autoritar şi… abrupt, nu-i iese din cuvânt!… Nu, Nae nu-i în armată, da’i milităros ca un prusac. I se spune Bismark şi la serviciu şi în familie! Să vezi la ei acasă instrucţie, ordine şi disciplină!… Pui costum şi cravată, îi dai dreptate în tot ce spune şi, te

conjur Mugurel, ai grijă să nu întârziem nici un minut! Jură-mi!

Vederea era aranjată pentru ora 7 seara, la 6.20 fix trebuia s-o ia de acasă pe Dana. Mugurel sosi la cămin imediat după prânz. Îşi pregăti costumul albastru petrol periindu-l bine şi, lăsându-l agăţat de uşa dulapului, alese cravata, puse butonii la cămaşă. Colegii de cameră îl urmăreau cu priviri sarcastice şi garagaţa specifică împrejurării:

— Deci pentru azi – ziua cea mare?!

— Fii atent, nu uita să te speli pe picioare!

— De ce? S-a spălat de Paşte, până la Revelion mai e!

— Başca, polarizează toate muştele din zonă!

— Degeaba faceţi voi mişto, râse Mugurel, sunteţi invidioşi!

— Du-te, mă, şi te culcă!

— Chiar asta am să şi fac!

Potrivi deşteptătorul să sune la ora 5, luându-şi astfel toate marjele de siguranţă, căci toaleta şi drumul până la Dana nu-i luau mai mult de patruzeci şi cinci de minute. Se punea însă la adăpost de orice accident şi ca să fie şi mai sigur, îi rugă pe băieţi înainte de a-şi trage pledul peste cap:

— Mă, dacă vedeţi că nu mă trezesc, zgâlţâiţi-mă, aruncaţi-mi în cap o găleată cu apă, daţi-mi foc, orice, dar nu mă lăsaţi să dorm!

— Eşti convocat la Biroul Oval?

— Mai nasol, la unchiu’ Nae, şi ăsta cică-i ăl mai ciufut ghiuj din judeţul Ilfov! Dacă întârzii un minut, mă haleşte Dana!

Fără zgâlţâială, apă sau foc, Mugurel sări din pat la primul semnal al ceasornicului. Se rase încă o dată, se pieptănă, ceea ce nu prea obişnuia, mulţumindu-se în genere să-şi treacă doar degetele prin părul scurt, şi, spre satisfacţia lui, văzând aici un semn bun, reuşi din prima să-şi potrivească nodul cravatei. Era mulţumit de el însuşi şi, cu un *smile* strălucitor, luă o poză de fotomodel:

— Ei, ragazii, ce părere aveţi?
— Eşti al naibii de ferches!
— Ca un poponar care se însoară!
— Iar pe mireasă o cheamă Costică!

Mugurel îi salută din mers şi ieşi în pas gimnastic. Auzi în urma lui un hohot fabulos de râs. Ei, şi? De ce nu s-ar distra şi băieţii?!

Pe urmă, nu mai înţelese nimic. Sosi la Dana gâfâind de fericire şi cu un avans de zece minute. Întâi surprins, apoi uluit şi în cele din urmă perplex, găsi o casă pustie. Nimeni nu răspundea la sonerie, peste tot, ferestre întunecate. Apelurile pe celular sunau în gol şi nici pe postul fix nu avu mai mult noroc. Din nefericire, nu cunoştea adresa exactă a lui unchiu' Nae şi, după nenumărate tentative zadarnice, se întoarse intrigat şi pleoştit la cămin. Era atât de vizibil nefericit, încât băieţii nu îndrăzniră să se avânte în vreun comentariu. Abia a doua zi spre seară, colonelul Mărcuş-Sperie-Lume, uns drept purtător de cuvânt la familiei, catadixi să-l lămurească. Dacă şi-a pus cumva în minte să-şi bată joc de cineva, a greşit persoana, şi dacă Mugur mai persevereză şi nu lasă fata în pace, va avea motive să fie trist! Trânti receptorul, şi Mugurel, aflat la celălalt capăt al firului, ar fi pariat că – l-a făcut ţăndări. Mugurel însă tot nu era lămurit, realmente nu înţelegea nimic şi începu să facă investigaţii. Misterul i-l dezlegă Luci, cea mai apropiată prietenă a Danei.

— Fie vorba între noi, ai procedat ca un porc! Oricine ar fi gândit la fel, îşi bate joc de mine! Adică, te imploră să nu întârzii un minut şi tu întârzii o oră, pe ceas!

O oră?! Da, o oră! Colegii îi mărturisiră în cele din urmă că, după ce se culcase, dăduseră toate ceasurile cu o oră înapoi. Deci deşteptătorul lui Mugurel sunase cu un ceas mai târziu. „Li se păruse o farsă amuzantă, abia acum realizau cât a fost de tâmpită, le pare rău, sunt gata să depună mărturie în faţa Danei…“

Îl iertă greu, după mai multe şedinţe de lacrimi, disculpări susţinute de declaraţiile colegilor, promisiuni şi jurăminte înflăcărate emise în genunchi. Urmă o perioadă pastelată în care Mugurel, terorizat de Greenwich, dădu semne certe de îndreptare. Se împlinea o lună de când se împăcaseră şi nu mai înregistrase nici o abatere. Dana exulta – „vezi că învăţul are şi dezvăţ, educaţia iresponsabilă de acasă a fost de vină“ – dar colonelul era mai sceptic:

— S-o crezi tu că l-ai învăţat minte, cu firea nu te pui! L-ai speriat, că-i îndrăgostit lulea şi nu-ţi iese din cuvânt, dar să vezi tu când i-o mai trece din fierbinţeală! Natura omului e afurisită, ţâşneşte la suprafaţă ca untdelemnul…

Ca orice tânără, Dana visa să fie cea mai frumoasă mireasă, îşi dorea o verighetă superbă, unică, fiindcă „înţelegi, e ceva pentru toată viaţa“. Prin cunoştinţe, verighetele fură comandate în Italia, dar, spre necazul tinerilor, se dovediră prea mici. Cum Danei îi plăcea extraordinar modelul, iar timp şi răbdare pentru altă comandă nu mai aveau, le dădu la lărgit unui bijutier în vârstă, care-şi deschisese o mică giuvaergerie. Ca mulţi privatizaţi, bătrânul lucra în toate cele şapte zile ale săptămânii şi aşa se întâmplă ca termenul fixat pentru ridicare să cadă într-o duminică. O duminică superbă, de început de octombrie, de debut de toamnă fastuoasă, aşa cum Danei i se părea că încă nu mai trăise. Contemplând de la fereastră arpegiile sângeriului şi aurului autumnal, reflectă că-i o zi cum nu se poate mai potrivită pentru inaugurarea costumului din stofă diplomat bleumarin, o dulceaţă de taioraş… şic, şic, şic de tot! Şi se simţi dintr-odată atât de fericită, nu zău, nu mai avea respiraţie, încât începu să-i fie frică. Prea era bine şi minunat!

Duminica, lege bătută în cuie pentru familia colonelului Mărcuş, cele trei mese principale ale zilei se luau împreună. Se aflau la micul dejun, când Dana, din senin, anunţă:

— Simt că plesnesc de fericire!

Doamna Mărcuş rămase cu gura căscată de surpriză, în vreme ce sprânceana stângă a colonelului căută brusc nordul, cu vădită dezaprobare. Erau o familie de oameni eminamente serioşi, emoţiile mari se cenzurau şi, în orice caz, se exprimau cu decenţă, stările de exaltare manifeste fiind considerate impudice.

— Mă bucur, rosti sec Mărcuş. Oare de aseară şi până acum, s-a întâmplat ceva despre care noi nu ştim?

Dana, zâmbind ghiduş, muşcă zdravăn din felia de cozonac şi sorbi o gură de cafea cu lapte.

— Oare nu poţi fii fericit, uite aşa, pur şi simplu?

— Nu mi se pare serios să te joci cu termeni gravi, dar să spunem că pentru o singură dată, merge.

Doamnei Mărcuş i se păru oportun să intervină, prevenind o altercaţie care plutea în aer:

— Să-ţi mai tai o felie de cozonac, Ioane?

Dana se rezemă cu mâinile de masă, depărtându-se cu scaun cu tot:

— Săru’mâna, mă duc să mă îmbrac! La unşpe, vine Mugurel, azi sunt gata verighetele!

În urma ei, maică-sa comentă:

— E totuşi un copil…

Bărbatu-său se mulţumi să mârâie ceva nedesluşit în barbă. Avea impresia că fata „se prostise“, de când intrase sub influenţa Tomuleştilor care, după judecata lui, erau toţi cam retardaţi.

La douăsprezece fără douăzeci, Dana, gata îmbrăcată, năvăli pe uşa sufrageriei. Era toată o văpaie, ochii îi fulgerau de mânie:

— Dacă mai vine, spuneţi-i că am terminat definitiv! Nici să nu îndrăznească să mă mai caute! Definitiv! urlă. Dacă într-o zi ca asta, când trebuia să luăm verighetele, când ştie cât le-am aşteptat… Definitiv!

— O înţeleg, spuse doamna Mărcuş, o chestie din asta te scoate din sărite, dar poate că a intervenit ceva… S-a întâmplat ceva.

Colonelul îşi prospectă cu scobitoarea premolarul cariat:

— Fii liniştită, o să-l ierte şi de data aceasta.

O oră! O oră de întârziere şi încă într-o zi atât de importantă! Crimă! Crasă bătaie de joc! Drept cine se ia? Nu i-a cerut palate, nu briliante, nu Jeep Grand Cherokee, nu bicepşi à la Don Dragon Wilson!!! Doar atât, punctualitate, elementară normă de bun simţ, dovadă de minim respect faţă de partener! Dar nu! Nu, nu şi iar nu! Nu se poate nici măcar atât! Din nou justificări, lacrimi, scuze, neatenţie şi nu rea intenţie: se schimbase fusul orar. La ora 12.00, Mugurel era convins că-i abia 11.

Cine se apucă de renovat casa, ştie când începe, dar habar nu are când termină! Adevărat că se întinseseră mai mult decât îi ţinea plapoma, dar parcă te doare sufletul să laşi foişorul, chiar moţul casei la o adică, neprimenit şi nefăţuit, sau de izbeliţte chioşcul din grădină! Şi dacă omul are zile, vara nu-i prea departe: „să vezi tu, mamă, ce bine o să vă pice să vă drăgăliţi pe răcoare, la o cafeluţă, ori să vă invitaţi prietenii la un din ăsta de se poartă acuma, la un… barbecue! Dar până la musafiri, suntem noi, familia, care vorba aia, de la ghiocei şi până dă bruma, putem mânca pe răcoare şi la aer curat…“

Aici, Dana îşi ţuguia buzele, prefigurând deja expresia de nemulţumire caracteristică a colonelului Mărcuş cu care avea să semene leit peste câţiva ani. Întâi, că nu concepea decât provizorie coexistenţa cu clanul Tomuleştilor şi chiar acest provizorat îl anvizaja cu prudenţă, încorsetat de reguli, strict delimitat. Dacă mama lui Mugurel visa la un colhoz cu bucătărie, mese, calendar, cheltuieli şi petreceri comune se înşela al naibii de trist! Comun va fi doar acoperişul şi încălzirea! Veni vorba de încălzire, pentru că se anunţa o iarnă dură. Toate semnele o arătau: gutui multe, zăpadă de Sfântul Dumitru şi frig de Sfânta Paraschiva, pelinul crescuse înalt şi ţăranii ştiu ce spun… Ca dovadă, se aflau abia la mijloc de noiembrie şi gerul glazurase deja oraşul, apăruseră jalnicii ciorapi încălţaţi

peste ghete (mai ales la babe) încercând să se împotrivească poleiului… Culmea ghinionului – ghinionul, dacă nu-şi atinge culmea, nu-i destul de ghinion – peste drum de cămin se deschisese încă din vară un şantier de construcţii. Ce se întâmplase exact, intenţie sau greşeală, se părea că nimeni nu ştia, cert era faptul că lucrătorii umblaseră la o conductă de gaze, iar de două zile, strada întreagă rămăsese fără căldură. După o noapte cumplită în care băieţii dormiseră în paltoane, bocanci şi cu mănuşi, căminul se goli, fiecare aciuându-se în funcţie de posibilităţi.

— Unii au plecat acasă, în provincie, alţii s-au lipit la vreo cunoştinţă, Dinulescu şi Ionaşcu – Mugurel începu să râdă – dorm în Gara de Nord. Cică nu-i chiar aşa de rău în sala de aşteptare, oricum peste zero grade. La cămin e sub, a îngheţat apa în pahar.

— Nu găsesc nimic de râs, rosti Dana cu buzele încreţite de supărare. Nu poţi să te duci câteva zile la ai tăi? Chiar dacă nu-i prea comod…

— Exclus! o întrerupse Mugurel. Doar dormitorul bătrânilor e locuibil şi amândoi sunt bolnavi. N-am chef să fac rost de o gripă. De fapt, au insistat să nu trecem pe acolo nici eu, nici frate-meu.

— Inconştienţi! mârâi printre dinţi Dana, gândindu-se de fapt la alte păcate care făceau din Tomuleşti o familie, „remarcabilă“.

Era însă o fată plină de energie, practică, hotărâtă şi, ca de obicei, apucă taurul de coarne:

— Gata, am terminat-o cu fredonatul! Mâine dimineaţă, la prima oră, mergem să ne facem analizele!

Mugurel o privi uimit:

— Nu văd legătura cu frigul de la cămin.

— Te muţi la mine. Chiar de mâine!

Mugurel simţi că-l ia cu fiori:

— Cred că eşti într-o ureche! Îl vezi tu pe grandele Mărcuş acceptând – începu să-i imite tonul afectat şi cam pe

nas – „o situaţie promiscuă în care fiica mea a fost târâtă de un june iresponsabil, jalnicul produs al unor părinţi descreieraţi?!“ Hai să fim serioşi, iubito, fără popă şi primar, taică-tu nu mă primeşte nici să-i fac parchetul!

Fără voia ei, Dana începu să râdă. Îl imitase perfect, chiar şi textul improvizat semăna foarte bine cu speech-urile emise de colonel pe seama viitorului ginere sau al cuscrilor, şi pe care Mugur bineînţeles că nu le auzise vreodată.

— Îi închidem gura cu analizele. Ai să dormi pe canapeaua din living, iar lor o să le dau cheia de la dormitorul meu pentru ca nu cumva „să ne treacă prin minte să ne ţinem de prostii…“ Rămâne deci stabilit! Mâine, la opt fix eşti la mine. Vezi să nu-ţi treacă ţie cumva prin minte să întârzii!

Mugurel râse:

— Îmi dai idei? Poţi paria pe ultimul tău leu că nu voi întârzia.

…Şi totuşi, întârzie.

Înnoptase la cămin cu un coleg, alt „curajos“, şi, din cauza frigului pătrunzător, adormiseră târziu, abia spre dimineaţă. Se trezi îngheţat şi bezmetic având sentimentul că nu ştie pe ce lume se află. Afară era lumină, deşteptătorul arăta ora 5…

— Nu poate fi 5 de nici o culoare, se bâlbâi înspăimântat. Dimineaţă ori seară, ar fi trebuit să fie întuneric. Cât e ceasul?

Tot 5, se hlizi colegul, ridicându-şi manşeta.

— Ce dracu se întâmplă?! Am pus rahatul ăla să sune! Tu l-ai auzit?

— Ţţ!

Mugurel sări din pat, urlând:

— Ce naiba se petrece?! Nimeni nu poate să-mi spună cât e ceasul?

— Ba da, eu. E 10, adineauri au dat ora exactă la Radio.

— Şi astea de ce arată 5? Simt că înnebunesc, care-i chestia?!

Un rânjet lat despică obrazul celuilalt şi Mugurel se minună ca un idiot – uite ce putea să observe el în momentele acelea! – ce de dinţi poate să aibă individul. Vreo două mii!

— Chestia e că de frig, au îngheţat ceasurile!

— Du-te, bă…

— Îţi place au ba, asta-i realitatea, amice! Uită-te la termometru, sunt minus 3 grade în cameră. S-au oprit toate ceasurile, al meu, deşteptătorul tău, ăla de pe coridor. Începu să râdă: Povesteşte-i cuiva că „era un frig la ăia de le-au îngheţat ceasurile!“.

— Mai ales lui Bismark, şopti Mugurel prăbuşit. Ori mă bumbăceşte că-mi bat joc de el, ori dă un comunicat de presă că un nebun furios se plimbă liber pe străzile Capitalei. Cred că de data asta, am încurcat-o definitiv cu Dana…

Din păcate, nu se înşela. Toate tentativele ulterioare de a o contacta cel puţin se izbiră de un categoric şi invariabil NU! Familia Mărcuş nu concepea să constituie subiectul unei crase bătăi de joc, insistenţele lui Mugurel erau ameninţate cu Poliţia, iar, prin terţi, Dana argumentase suprem: „De ce nu îngheaţă şi ceasurile publice? Că-i în Siberia sau în Alaska, merg bine mersi şi la minus 45 de grade!“

După aproximativ un an de la cele întâmplate, într-o seară de primă-vară, Crişan, fratele mai mic al lui Mugurel, dădu buzna în chioşcul din grădină unde soţii Tomulescu se delectau cu o cafeluţă dulce, uitându-se la televizorul Sport:

— Să vă zic o chestie! Poate că nu trebuie să i-o spunem lui Mugurel, dar Dana s-a măritat!

— Nu mă-nnebuni! comentă maică-sa, care se topea după senzaţional. Pe cine a luat?

Tomulescu Senior pronostică spiritual:

— Pariez că un… ceasornicar!

— Eşti pe aproape! Tipu-i cheferist, şef de gară la Feteşti.

— Extraordinar! se prăpădi cu firea Tomuleasca.

— Păi ce, o trezi bărbatu-său, te pui cu fatalitatea?

Mugurel supravieţui evenimentului. Se căsători ceva mai târziu cu o fată cumsecade care întârzia în fiecare zi la serviciu şi pierdea două trenuri din patru. Se zvoneşte că ar fi fericiţi.

Notă lămurind eventualele nedumeriri ale cititorilor:

Povestea ceasurilor care au îngheţat e strict autentică; mi s-a întâmplat chiar mie în 1986, când se lucra la ridicarea unui bloc din capătul străzii unde locuiesc. Am rămas circa trei săptămâni fără căldură, caloriferele s-au spart şi, la minus 3 grade, două pendule, un deşteptător şi ceasurile brăţară s-au oprit. Şi-au revenit de la sine îndată ce temperatura din casă s-a normalizat. M-am întrebat, ca şi Dana, de ce nu îngheaţă şi ceasurile publice sau ce se petrece de pildă la Novosibirsk, unde gerurile ating şi minus 60 de grade? Cum se descurcă poporul frate siberian? Umblă cu cocoşii în sacoşă?! Mi s-a explicat ceva legat de contractarea metalelor care intră în maşinărie (?), că materialul folosit diferă în funcţie de circumstanţele unde ornicul cu pricina urmează să se manifeste.

SOSIA

Dacă stăteai să te gândeşti bine, fuseseră toată viaţa mai apropiate decât două surori. Se ştiau din şcoala primară, urmaseră împreună liceul la Câmpulung Moldovenesc, oraşul de baştină, şi aceeaşi facultate, ISEP-ul, cum i se zicea pe atunci, la Bucureşti. Se căsătoriseră în acelaşi an, luând bărbaţi asemănători: cumsecade, gospodari şi familişti, inşi care nu se iluzionau în legătură cu importanţa trecerii lor prin viaţă, ceea ce însă nu-i făcea mai puţin fericiţi. Ele însele, Lia şi Jeni, se asemănau ca tipologie până la confuzie, iar trecerea timpului atenuase chiar micile diferenţe care existaseră odinioară. Azi, se căţărau spre şaptezeci de ani, două răţişoare durdulii, nostime cândva, cu permanentul creţ şi roşcaliu (din plante!) al tuturor foliculinistelor de vârstă medie şi mai avansată. Găteau gustos, „aşa cum apucaseră ele la mama, în Moldova“, mâncau vârtos, trăgeau, aşa, de fason, câte o ţigară la o cafeluţă dulce, dulce şi se dădeau în vânt după peţit.

Singurul motiv care le adumbrise viaţa molcomă, zeci de calendare fără accidente, cu excepţia inevitabilelor morminte dragi punctând orice itinerar pe astă lume, îl constituise faptul că amândouă avuseseră doar câte un singur copil şi ăia de acelaşi sex, recte băieţi. Straşnic le-ar mai fi plăcut să se încuscrească, ar fi fost aşa, ca o apoteoză, un corolar al prieteniei lor unice. Ca să nu mai vorbim de celelalte! Ştii pe mâna cui îţi intră copilul, din ce

familie s-a fost iscat, un ginere sau o noră crescuţi sub ochii tăi parcă ţi-s mai dragi.

Dar aşa s-au fost tăiat cărţile şi nimeni nu poate clinti nici cu un pai peste ce i-a fost scris. Când le-a venit vremea, băieţii s-au însurat; după capul lor, bineînţeles, şi nu al „babacilor“. Ştefan al Liei, s-a dus şi dus a fost, după o olteancă aprigă, iute ca ardeiul, care nu înţelegea să-şi împartă bărbatul cu nimeni şi mai ales cu soacra, aşa că-l cărase după ea la Craiova. Nici Jeni n-o nimerise mai bine cu noră-sa. O pricopsise Doru cu o lungană sălcie, fără vlagă, ziceai că tot doarme pe ea, în schimb, nazuri şi ifose cât Vlaşca şi Teleormanul! Îi tot dădea zor cu ce-a pomenit „la noi acasă“, de parcă ta’su ar fi fost singurul profesor universitar din România, iar Jeni cu al ei ar fi venit de la împins vagoane!

Lia încerca s-o îmblânzească şi mai turna din cafeaua păstrată caldă:

— Mie în locul tău, nici nu mi-ar păsa. Dacă ei se înţeleg şi Doru e fericit, nimic nu mai are importanţă.

— Fericit pe dracu’! Dropia porunceşte şi dobitocul nici nu crâcneşte!

Lia surâse cu apropou:

— Că parcă Gogu a crâcnit mult dinaintea ta!

— Ba pardon! sări Jeni friptă. Nu se compară situaţiile! Întâi, că eu nu mi-am bătut joc de Gogu, nu l-am tratat ca pe şerbii de pe moşia răsbunică-sii, cum se făleşte dropia că au avut, nu i-am pretins mai mult decât a putut să-mi dea!

— Aşa-i, cedă Lia, ai dreptate…

Amândouă aveau tensiune, discutaseră despre aceleaşi lucruri în nenumărate rânduri, situaţia nu putea fi schimbată. La ce să se mai zgândăre? Şi la o urmă, Doru era demnul urmaş al părinţilor lui, oameni cumsecade şi blânzi care nu s-ar aşeza pe scaunul altuia. Nu te uita la Jeni, mai mult gura de ea, altfel duioasă şi iubitoare, plângea ca bleaga la telenovele. Dar cine a văzut soacră să se dea în vânt după nurori şi aia care o face e mai mult

şmecheră, ştie că şoaptele de sub plapumă se aud mai abitir decât orice tânguit de mamă. Atunci la ce să te mai vaiţi, dacă nu te ascultă nimeni? Parcă Ştefan al ei e mai breaz? Dar vezi, că tot răul are şi un bine. O doare depărtarea, o doboară dorul, în schimb, e scutită de multe necazuri. Nu-i are sub ochii ei, nu ştie ce zile fripte îi face afurisita de olteancă lui fecioru-său şi vorba aia, ce nu se vede şi nu se cunoaşte, nu se fluieră.

Pe urmă, a mai intervenit şi deprinderea. S-a obişnuit în treizeci de ani să-l vadă pe Ştefan doar când are delegaţii în Bucureşti si să-l audă la telefon de Paşte, Crăciun şi aniversările de familie. Telefoane scurte, pentru că olteanca-i zgârcită şi, după chiar vorbele ei, simte fiecare impuls consumat ca pe un cuţit în inimă. Şi Lia se tot întreabă cum de Ştefan care a crescut într-o casă ca a lor, în care plăcerea gospodinei e să înşire masă îmbelşugată pentru oaspeţi, conformându-se preceptului moştenit din bătrâni, că-i o ruşine să întorci platourile goale în bucătărie, înseamnă că n-au fost merinde îndeajuns, se minunează Lia cum s-a adaptat fiu-său la regimul de calicenie calificată instituit de olteancă?! Păi, n-o să uite o viaţă ce bucate izbutise noră-sa dintr-un singur kilogram de carne, pentru şapte inşi!

— …Auzi tu! i se confesa consternată lui Jeni, retrăind, cu obrajii aprinşi, perplexitatea momentului.

Numai ce se întorsese de la Craiova şi, fără să mai despacheteze, pusese mâna pe telefon.

— Să tot trăieşti că ai de ce te minuna! Eram, vasăzică, şapte inşi la masă. Mă-sa cu ta-su, cuscrii adică, pe urmă eu cu al meu, Ştefan cu ostrogota cum ar veni gazdele, başca Doina, fetiţa. Câtă carne crezi că a pus la bătaie?

Jeni râse, ridicând din umeri:

— Nu încerc să ghicesc de vreme ce tu abia aştepţi să mi-o spui.

— Un kilogram! ţipă sufocată Lia, un singur kilogram din care a născocit patru feluri. Ciorbă cu şapte perişoare

numărate…

— Ei hai, că le mai înfloreşti şi tu…

— Jur pe capul lui Ştefan! Şapte perişoare numărate, şapte sarmale – o unghie de carne acolo, într-un cearşaf de varză –, şapte chifteluţe (nasturii de la paltonul tău sunt mai mari), şapte ardeiaşi umpluţi.

— La ce mai pui aragazul să duduie? se miră Jeni.

— Aia ziceam şi eu. O întreb, „bine, mamă, dar ce te faci dacă mai pofteşte careva vreo chiftea sau o sărmăluţă?“ Vrăjmaşa, c-altfel nu pot să-i spun, se uită cruciş la mine. Când se oţărăşte, i se împletesc ochii dracu’ ştie de ce, n-am mai pomenit, şi dă din fund… Zice către mine: „Ba, să poftească să nu mai poftească! Eu nu chem oamenii la mine de înfometaţi! Care are bun-simţ se satură la el acasă, nu vine să dea cu aspiratorul la masa altuia…“ „De, mamă“, zic, „aşa o fi obiceiul pe aici, noi am apucat altfel!… Trebuia, pesemne, să ne aducem merinde în traistă, ca la picnic.“

— Aha! râse Jeni, şi ziceai de mine că nu pot să-mi ţin gura. Ţi-ai lăsat barem loc de bună ziua?

— Aşi, are pielea groasă, n-o înţepi nici cu grebla! Oricum, nu-i dă mâna să se certe. Peste două zile pleacă, ea şi Ştefan, în străinătate şi n-au cui o lăsa pe Doina, fin’că mă înţelegi, cuscra e anemică, abia de-şi spală singură chiloţii, nu se poate împovăra cu grija fetei care-i prea copilă ca să se poată descurca singură, ştrengăriţă şi zburdalnică.

Măcar de ar fi fost zburdalnică! Era blajină ca oaia, tăcută ca un pian fără măruntaie. Fără s-o mărturisească, Lia ar fi preferat în sinea ei ca fata să-i fi semănat oltencii, mai pregătită pentru viaţă. Din păcate, se izbise lui Ştefan. În orice căsnicie, spun moldovenii, există un bou şi o belea. Doina părea predestinată să fie boul…

Era o fată cu trăsături incerte, blondalie, cu ochi fără gene şi fără nimic caracteristic. Nici o însuşire de soi în afara unui izbitor aer de candoare, dar nici un defect mare, remarcabil. Genul de fată despre care femeile lucide şi cu experienţă din familie afirmă că trebuie să se mărite

repede, înainte de a li se fi evaporat aerul de prospeţime specific primei tinereţi. Fusese un copil bun, docil, elevă mijlocie, apoi studentă de acelaşi nivel, care nu crease probleme părinţilor. Se achita din toate punctele de vedere, dar nu strălucea prin nimic, mulţumindu-se să se strecoare prin viaţă neobservată şi parcă tot pe lângă ziduri, în aşteptarea „destinului“, care nu se ivea.

Lia constata cu îngrijorare că fata împlinise treizeci de ani şi nu avusese nici o legătură. De nici un fel, serioasă sau aventură. Când o căutai o găseai acasă, ditamai inginera petrecea revelioanele cu părinţii la televizor şi tot cu ei pleca vara prin diferite staţiuni. Jeni îşi compătimea sincer prietena:

— Nu-i cazul să disperi. Chiar dacă nu-i o cadră, urâtă nu e, are o diplomă şi serviciu bunicel, nici zestrea nu-i de colo. Aia e, i-a venit timpul, dar nu şi ceasul. O să vină şi ăla, trebuie doar să ai răbdare, când te gândeşti, nu-i lipseşte nimic.

Lia dădea din cap, sceptică. Ea ştia ce-i lipsea Doinei. Acel inefabil ceva, care, dincolo şi indiferent de geometria feţei şi a trupului, atrage ca mierea şi reţine cu lanţuri. Un ceva magic care transformă subiectul în vedetă, viaţa împărţind femeile în două categorii: norocoasele cu câte zece trubaduri la picioare, neştiind între care să aleagă, şi nefericitele fără nici un suspinător, seara având de optat între televizor şi integrame.

Apoi, dintr-o dată, în ceaţa care se îndesa pe zi ce trece, începu să licărească o steluţă. Firma unde lucra Doina deschise o sucursală la Bucureşti. I se oferi un post şi un salariu interesante, o locuinţă corespunzătoare. În mai puţin de o săptămână, Doina deveni cetăţean al Capitalei.

Ei, îşi spunea Lia cu satisfacţie şi plină de speranţă, când omul schimbă locul, schimbă şi norocul. Pe urmă, alte posibilităţi oferă Capitala, ai de unde alege, mai multe ocazii să faci cunoştinţe, mondenităţile se ţin lanţ, înveţi să te îmbraci şi tot felul de fiţe. Însufleţită şi îmbătată de

nădejdi, Lia gândea de parcă Craiova ar fi fost Dolhasca, iar bucureştenii abia aşteptau să facă din Doina un star cu prezenţă abonată la VIP. De parcă la Bucureşti ar fi funcţionat alte norme, iar acel ceva ce-i lipsea Doinei la Craiova, în Capitală nu conta sau putea fi înlocuit cu „fiţele“ pe care fata avea să le deprindă mintenaş.

Când dădu însă cu ochii de Doina, pe care n-o văzuse în ultimii ani, entuziasmul ei se topi instantaneu, luând liftul spre subsol. Se simţea de-a dreptul consternată. Se aştepta la un aer provincial, dar nepoată-sa bătea toate recordurile. Pieptănată aiurea (permanent tip Wella şi un cârlionţ „şic“ pe frunte), rochie asimetrică şi complicată semnată inconfundabil de Tanţi Singer, croitoreasa de la scara cealaltă, şi gentuţă portofelaş pe umăr, Doina putea trece cel mult bibliotecară într-o comună mai răsărită.

Dar Lia îşi depăşi cu curaj starea de spirit. Toate acestea sunt fleacuri care pot fi surmontate, nimic nu e de neîndreptat. Lia îşi suflecă mânecile şi se apucă să îndrepte. O duse la coafor, la Arta Modei, la cosmeticiană. Punct câştigat, fata avea o siluetă bună, nasul mic şi ovalul feţei fără cusur. Aici se putea lucra, se putea scoate ceva. Şi, de astă dată, spre binele ei, era docilă, dornică să se autodepăşească şi avea încredere în bunică-sa.

Strategia Liei dădu rezultate şi spre satisfacţia ei, Doina se transforma văzând cu ochii. Trecuseră doar câteva săptămâni de „travaliu“ când, repezită într-un week-end la Craiova, avu surpriza să constate că oamenii n-o mai recunosc. Nu devenise o frumuseţe, dar, cel puţin, pierduse aerul provincial şi stângaci, se identifica perfect cu tinerele din generaţia ei, nu mai semăna a ţurcană plebee rătăcită printre gazele. Chiar şi olteanca de mă-sa se văzu silită să recunoască: „pe bătrână o taie capul la *prostii din ăştia* frivole şi se vede că şi-a dat silinţa…“ Se abţinu însă s-o felicite, ba se grăbi să-i îndese un ghimpe, cum că fie-sa ar fi luat un aer de curvă. Lia însă îşi cunoştea nora şi citi

limpede reuşita care se ascundea în spatele cuvintelor de reproş.

Succesul dă curaj, generează idei, înaripează imaginaţia. Continuând să migălească la desăvârşirea noii înfăţişări a Doinei (aerobică, lecţii de dans modern, abonament la piscină etc.), se simţi într-o bună dimineaţă trăsnită de un gând despre care se mira că n-o pălise mai demult. Ani de-a rândul, ea şi Jeni se necăjiseră că soarta le hiritisise pe amândouă cu băieţi, ratând finalul apoteotic al prieteniei lor – încuscrirea. Dar ce nu izbutiseră ele prin propriii lor copii puteau izbândi prin nepoţi. Doru şi cu lungana lui de viţă universitară îl aveau pe Bogdan. Doina şi Bogdan! La o adică, de ce nu? Era atât de încântată de idee, încât scoase tocana de pe foc şi se repezi într-un suflet la Jeni.

Ideea o cuceri pe Jeni din prima clipă, dar era prea lucidă ca să se îmbete cu nădejdi deşarte. Deşarte, pentru că îşi cunoştea binişorel podoaba de nepot.

Lia o privi îngrijorată. Păi, decât s-o chivernisească pe Doina cu cine ştie ce pramatie, mai bine rămâne în bătătura ei şi aşteaptă întâmplare mai norocoasă.

— Ho, o domoli Jeni, ce te sperii aşa? N-am spus că-i Omul Negru. Doar că are ţăcănelile lui.

Lia îşi aprinse o ţigară, avându-l înaintea ochilor pe Bogdan. Era frumuşel, dar nu să pice, cu ceva de dansator în silueta fină. Silueta maică-sii, însă cu o graţie pe care aceasta, mai ales şleampătă, n-o avea. Cam de aceeaşi vârstă cu Doina, făcuse Politehnica. Nu profesa, descoperindu-şi talente de om de afaceri.

— Nu-i băiat rău, insistă Jeni, nu-i golan, e muncitor, chiar prea muncitor, dar şi scoate un ban frumos, are mână largă, totdeauna foarte atent…

— Mi-ai pictat o poză de băiat, o întrerupse Lia. Care-i baiul atunci?

— Ţi-am zis, are fluturi în cap. Nu-i place nici o fată.

Lia se înecă:

— Homosexual?

— Ducă-se pe pustii! Eşti nebună de-a binelea! I-a intrat în cap că nu poate iubi şi în consecinţă, nu se poate însura decât cu un star de cinema.

— Cum ar fi Thalia de la telenovelă? Sau Andrea del Boca? Atunci chiar că e nebun! Cum ajunge la ele? Apucă măcar să le zică bună-ziua?

Jeni dădu sâcâită din mână şi se repezi în bucătărie, de unde începuse să miroasă a ars.

— Stai un moment să sting focul. M-am trezit de dimineaţă cu un gust de papricaş, ceva nespus! Rămâi cu noi la dejun, acuşi pică şi Gogu. Lia se luă după ea şi rămase rezemată de pragul uşii:

— Spun drept că n-aveam de gând, am lăsat acasă totul vraişte, dar mi-ai făcut şi mie poftă de papricaş…

Aşa fuseseră ele dintotdeauna şi, într-o vreme, pe când mai locuiau în acelaşi imobil, veneau una la alta cu cratiţe şi oale acoperite, familiile ospătându-se din aceleaşi merinde. Din păcate, locuinţele nu erau prea comode, fuseseră silite să se mute, iar ceea ce le convenea fiecăreia marcase o distanţă care curmase obiceiul aproape zilnic.

— Şi zi, nepotu-tău vrea musai vedetă de Hollywood!

— Nici chiar aşa, respinse Jeni turnând cu dichis cafeaua. Atâta îl duce capul ca să-şi dea seama că nu se uită una din alea la el, dar vrea o fată care să semene perfect cu o stea sau alta. Cum a fost pe vremea noastră ziarista aia, am uitat cum o cheamă, ziceai că-i geamănă cu Brigitte Bardot, sau Cici, colegă de grupă cu noi, jurai că-i Maria Falix! Ei, aşa ceva vrea şi Bogdan.

— El la ce s-a oprit?

— Nu contează, sosie de star să fie!

Lia se cruci:

— Uite, de o trăsnaie ca asta chiar că n-am mai auzit!

— De la Gogu i se trage, vreau să zic, familia lui. Nu ştii că în fiecare neam se cuibăreşte câte o smintealã? Ia-o pe soacră-mea! De la doişpe ani îi intrase în cap că nu se mărită decât cu un bărbat brunet, cu ochi albaştri. Şi a tot

cercetat, până – l-a dibuit. A aşteptat până la treizeci şi cinci de ani, dar s-a măritat cu poza care i-a plăcut ei.

Lia începu să râdă:

— Şi Gogu, după ce „poză“ a umblat?

Jeni răspunse cu naturaleţe:

— După o răţuşcă, adică după mine. Jucăria lui preferată în copilărie a fost o răţişoară de cauciuc.

— Vasăzică de aia îţi spune el Ţuşca…

— Vezi bine, şi nu mă supăr. Raţa e o vietate simpatică şi drăgălaşă. M-ar fi deranjat o „cămilă“, „babiţă“, „cioară“ sau „pupăză“. Dar astea sunt fleacuri, chestiunea e că nu văd cum o putem scoate la capăt cu Bogdan. Cum arată Doina, n-am văzut-o de când era şcolăriţă?

Lia avansă prudent.

— Se prezintă absolut onorabil.

— Adică nu-i fascinantă, înţelese Jeni.

— Nici vedetele de cinema nu sunt toate absolut răpitoare. Mi-ai spus că vrea doar asemănare.

— Exact.

— Nu văd raţiunea pentru care n-am putea face o tentativă. Să precizăm, înainte de toate, un amănunt! Bogdan are în momentul de faţă vreo legătură serioasă? Că nici aşa nu-mi convine, să intre Doiniţa peste altcineva, s-o scoată, la o adică, pe nefericită din cărţi. Decât noroc din ăsta, să te duci la altar păşind pe perne ude de lacrimi, mai bine lipsă!

Jeni turnă peste papricaş o căniţă de apă cu un praf de Vegeta şi începu să râdă:

— Aşa ai fost tu totdeauna, romanţioasă şi poetică.

— Ba mi-e frică de Dumnezeu şi de blesteme! Şi am băgat de seamă că dacă ţi-e frică, te şi ajung! Cui nu-i pasă, indiferent de ticăloşie, trece peste toate, ca gâscă prin apă, fără să se ude, nu păţeşte nimic.

— Fii pe pace, Bogdan n-are pe nimeni, în orice caz, nimic serios.

— Atunci… rosti Lia cu ochi strălucitori, merită o tentativă! N-avem ce pierde, ci doar de câştigat!

Jeni o privi curioasă şi amuzată în acelaşi timp:

— La ce te gândeşti, „nebunatico“?

— Să facem din Doina o sosie de star şi să i-o prezentăm lui Bogdan!

Dintâi Jeni se cruci, după care se grăbi să umple două păhăruţe cu vişinată:

— Cin-cin! Pentru succesul celei mai trăsnite combinaţii de care am auzit în viaţa mea!

* * *

Chestiunea nu era tocmai simplă, şi Jeni, dotată cu o fantezie moderată (deci nulă, pentru că ori ai, ori nu ai), urmărea plină de interes acrobaţiile care se consumau în capul Liei. Descoperi abia acum, după decenii de prietenie, că ideile, în clipa în care le-a dat start, o bântuie non-stop, că ştie să le organizeze şi să le dea concreteţe. Încă un prilej de a reflecta cu amărăciune, câte talente nu s-au irosit în regimul comunist, topite în lipsa de diversitate ocupaţională!

Lia stabili de la bun început că primul lor obiectiv îl constituia alegerea stelei după care urma să fie modelată Doina.

— Trebuie să găsim, explica Lia, o vedetă cu trăsături mai şterse, nu foarte caracterizate, pe care să o poţi copia!

— Cum vine chestia asta?!

— Hai s-o luăm intuitiv. Pe Sophia Loren, de exemplu, n-o poţi „clona“ lesne, pentru că totul e foarte special: trăsăturile foarte mari, un obraz privit cu lupa, nasul de aqvilă, gura imensă cu două mii de dinţi sunt elemente imposibil de reprodus sau sugerat. Avem nevoie de ceva mai banal, nu foarte caracteristic sau inconfundabil.

Jeni ridică din umeri:

— Eu ce să-ţi spun, nu mă pricep deloc. Stau toată ziua la televizor, dar după nume nu ştiu nici un artist, decât tot pe ăia de pe vremea noastră.

Era sceptică, însă o amuza întreprinderea în sine, un fel de joacă, modul în care se implicase Lia şi la o adică, aveau altceva mai bun de făcut?

Tot Lia găsi soluţia. Intenţiona să zugrăvească şi de vreo două luni, strângea toate publicaţiile care intrau în casă. În consecinţă, nu aruncase nici TELEcablurile unde se găseau poze de artişti şi fel de fel de prostii despre viaţa lor.

Ardea de nerăbdare să ajungă acasă, aşa că nu-l mai aşteptă pe Gogu, înghiţind la repezeală, în picioare, o lingură de papricaş „doar aşa, ca să nu rămân cu pofta…“

— Mă, râse Jeni, tu ai rămas tânără de tot! N-am să uit în viaţa mea chestia cu perdelele! Tot aşa, îţi ardea jarul în ciubote!

Lia râse şi ea. Cumpărase o frumuseţe de perdele cehoslovace (chilipir mare pe vremea aceea să prinzi un produs din import) şi venise într-un suflet acasă. Îi bătea inima de nerăbdare să vadă cum se aranjează în casă, şi, spre stupefacţia soacră-sii şi în ciuda celor mai elementare norme de gospodărie, le agăţă imediat, peste geamurile nespălate.

— Ehei! oftă cu nostalgie, unde nu mai am eu acum două’ş cinci de ani!… Gata, am fugit!

Jeni strigă după ea:

— Fii atentă, zăpăcito, să nu dea vreo maşină peste tine!

— Tu crezi că eu mai am răbdare să merg cu tramvaiul?! Iau un taxi!

Peste douăzeci de minute, stătea turceşte pe covorul din sufragerie, cu un maldăr de reviste în jurul ei. N-apucase să-şi scoată pălăria.

* * *

Dacă se apuca de ceva, Lia o făcea conştiincios şi punea suflet. „Lucrul de mântuială“ nu figura printre viciile ei, pentru că ştia să ocolească tot ce-i era dezagreabil (aspiratorul, călcatul cămăşilor bărbăteşti, coptul gogoşarilor). Decât lucru prost, spunea ea, mai bine deloc!

Aşadar, se puse voiniceşte pe treabă, nu se mulţumi cu pozele din TELEcablu, cumpărând tot ce se găsea în materie de cinema la tarabele din cartier şi îngurgitând masiv, în căutarea vedetei ideale, o serie de filme care n-o interesau. Îi intrase în cap că ea va fi făuritoare de noroc pentru nepoată-sa şi ideea o anima nespus. În cele din urmă, după o săptămână de cercetări aprofundate, se opri la două staruri de primă mărime: Melanie Griffith şi Nicole Kidman. Nu era cine ştie ce de capul lor (noroc să dea Dumnezeu, că dup’ aia poţi să umbli şi cu chiloţii în cap), important rămânea faptul că – i se părea Liei – puteau fi relativ uşor „reproduse“. Nimic prea personal, nimic extraordinar, doar – concedă generoasă – ceva drăgălăşenie, ifose şi fotograf de primă mână.

Îndosarie materialul şi o convocă pe Jeni la un conciliabul. Împreună cu Doina, desigur, care începuse să creadă că bunică-sa e providenţială. Şi dincolo de orice socoteli, e rău să semeni cu un megastar, să te „recunoască“ oamenii pe stradă?! Când era în facultate, avea o colegă care copiase până şi zâmbetul Angelei Similea iar alta, nebuna de Şerbăneasca, din grupa a patra, moartă după gura senzuală a Loredanei Groza, ajunsese să se rujeze până la nas.

În cele din urmă, după şovăieli şi dezbateri, consultând şi cosmeticiana – altă aiurită care se lăsă antrenată în pariu cu entuziasm – se opriră la Melanie Griffith: nimic precis, formidabil, de un banal la care poate fi adusă o figură banală, necaracteristică. Şi pe urmă, de unde să iei pletele cârlionţate de permanent spiralat ale australiencei?

Cu vânt bun suflându-le în pânze, „fetele“ se puseră pe treabă. Construiau un portret, o personalitate, iar scopul şi

ineditul acţiunii le entuziasma. Aveau şi materia primă corespunzătoare, Doina lăsându-se prelucrată ca o plastelină. Doar Gogu, bărbatul lui Jeni, obiectă timid, „nestându-i în caracter să se încontreze“:

— Mă tot gândesc dacă ce faceţi voi e lucru înţelept.

— Şi de ce, mă rog? se îmbăţoşă Jeni.

— Vezi tu…

— Nu văd nimic decât fericirea copiilor.

— Lasă-mă să-ţi spun ce văd eu. Doina e acum speriată că rămâne fată bătrână, gata să accepte orice compromis. Dar crezi tu că îi va conveni toată viaţa ca bărbatu-său s-o iubească de fapt, pe alta, şi nu pe ea? Să adore fotografia unei celebrităţi, insist, şi nu pe ea, Doina din Craiova, fata lui cutare şi a cutărei, născută la… domiciliată la…

— Destul, parc’ai fi de la starea civilă! Nu te ştiam aşa filozof! Bogdan are o ţăcăneală care de la mă-sa i se trage, dar o să-i treacă, ţi-o garantez. Se însoară azi cu Melanie Griffith şi o să trăiască bine mersi cu Doina din Craiova. Fata e cuminte, respectuoasă, câştigă o pâine, ştim cine îi sunt părinţii. Preferi o bagaboandă culeasă de la discotecă? Măcar de-ar da Dumnezeu, bunuţul şi drăguţul, să iasă cum vrem noi!

Cel puţin sub un aspect, ieşi. La repetiţia generală, Doina trecu examenul cu brio! Silueta oricum o avea – dacă eşti slabă şi nu exagerat de crăcănată, intri în competiţie, iar chipul reprezenta o capodoperă a industriei de frumuseţe. Coafeza şi, în primul rând, cosmeticiana, primiră aplauze binemeritate. Dintâi, părul foarte des (nici pe departe punctul forte al modelului) fusese vopsit într-un blond incert şi necruţător filat. Urmară sprâncenele pensate după pază, gura sculptată cu rujul creion, dermatograful care dădea rotunjime ochiului, pudra savant aplicată pentru relieful fălcilor şi, în fine, o serie de alte trucuri. Desăvârşeau asemănarea pieptănătura şi îmbrăcămintea de adolescentă întârziată îndeobşte arborată de starul cu

pricina. Ce mai, în faţa lor se afla Melanie Griffith, sau măcar sora ei bună!

O secundă desprinsă din peisajul de entuziasm general, Jeni observă:

— Toate bune şi frumoase, dar ce te faci după ce fata îşi spală obrazul? Nu poţi s-o laşi la infinit vopsită de parcă s-ar duce la teatru!

— În privinţa asta, dormiţi liniştită! o asigură cosmeticiana. Nici Eva Herţigova nu-i aceeaşi cu aia de pe coperta revistei, când se scoală dimineaţa. Păi, aveţi idee, v-o spun ca profesionistă, cât durează machiajul unei actriţe, sau top model, acelaşi lucru, înainte de filmare, zi prezentare de cârpe? Pe puţin patruş' cinci de minute! Şi asta când umbli doar la estetică, nu şi la vârstă.

— Absolut! sări Lia. Şi înainte de orice, prima impresie contează. După aia vedem noi cum o sucim.

„Mde", gândi Gogu, care le auzea din odaia vecină, „sunt şi eu al naibii de curios să văd cum?!"

Chestiunea strategiei care se impunea în continuare fu îndelung gândită şi dezbătută. „Vederea" trebuia să aibă loc obligatoriu sub semnul întâmplătorului, iar victima, recte Bogdan, să nu adulmece cu nici un preţ scenariul montat, jocul de culise. În varianta finală, maică-sa, adică Jeni, va pretinde că avea nevoie urgentă de un medicament, în general greu de găsit. I-l procurase Lia, doar că aceasta, din pricina unei pedichiuri nereuşite, nu putea încălţa nici un pantof; nedeplasabilă deci, ca şi Jeni, ţintuită la pat de o criză renală. Bref, Bogdan trebuia să facă oficiul de cărăuş. Acasă la Lia, Doina avea să pice din senin şi imediat după Bogdan, sub un pretext oarecare. Pe urmă, văzând şi făcând, cum o vrea Domnul!

Bogdan, dresat de maică-sa, se prezentă la Lia cu un buchet de flori şi, ca să nu afişeze o grabă nepoliticoasă, acceptă o cafea. Doina sună la uşă după exact cinci minute.

Arăta bine, într-o fustă extrem de mini şi o geacă disco, iar emoţia îi dădea lumină.

— E ciudat, exclamă Lia, dar voi doi încă nu v-aţi cunoscut. Nepoţica mea, Doina…

Bogdan se ridică şi sărută mâna fetei. Pe chip i se citea o mare surpriză.

— Semănaţi în mod remarcabil cu Melanie Griffith. Ştiţi, actriţa…

— Ştiu, surâse Doina. Ex-soţia lui Don Johnson. Mi s-a mai spus…

Lia jubila. Se repezi în bucătărie să pună de o cafea şi, în lipsa icoanei, se închină la calendarul bisericesc, ţintuit în pioneze lângă blidar:

— Mulţumescu-ţi ţie, Doamne, minunea s-a fost săvârşit!

Bogdan mai zăbovi cam vreun sfert de ceas, după care, în urma unui apel pe celular, îşi luă rămas-bun. După plecarea lui, bunica şi nepoata se îmbrăţişară îndelung, plângând de bucurie. Ziua se topi, nici nu ştiau când, într-o înserare liliachie. Bine dispuse, ba chiar fericite, se porniră să facă sarmale şi cozonac moldovenesc, ca la sărbătorile cele mari. Împreună cu aluatul, frământară vise, planuri îndrăzneţe, sfaturi, puseră la cale o nuntă de poveste.

Dar ce naiba nu suna zăpăcita de Jeni, după cum se înţeleseseră? Stabiliseră să le telefoneze mintenaş, imediat ce va fi aflat impresiile lui Bogdan. Uite că se făcuse de nouă, casa se umpluse cu arome de Crăciun, semn sigur că şi coptura-i gata, telefonul însă, rămânea mut ca plătica.

— Poate că nu s-a întors încă de la afacere, sugeră Doina. Când eşti patron, nu te mai uiţi la ceas.

Lia luă aparatul în poale şi ridică receptorul:

— O fi, dar eu nu mai am răbdare!

Îi răspunse chiar Jeni, cu o voce care Liei i se păru cam stinsă. „Te pomeneşti că s-a îmbolnăvit de-adevăratelea!“

— Ce se întâmplă, nu te simţi bine?

— N-am nici pe dracu’! răspunse Jeni morocănoasă.

— Atunci, ce-ai? De ce n-ai sunat până la ora asta?

Jeni oftă:

— N-am putut… Nu m-a lăsat inima.

— Dar ce s-a întâmplat? A zis ceva Bogdan? Nouă ni s-a părut că totul merge ca pe roate. A recunoscut-o imediat pe izmenita aia din filme. Spune, a zis ceva?

— De zis, a zis…

— Ce?!

— Că are ghinion. O dată i se întâmplă şi lui să întâlnească o sosie de star şi atunci dă tocmai peste Melanie Griffith, singura vedetă pe care n-o suportă organic. Îi dă alergie, vomită! Mai zi ceva!

„Ce păcat de cozonaci", gândi Lia stoarsă, abia acum răpusă de emoţii şi oboseală. „Ieşiseră o minunăţie! Rumeni, bine crescuţi, pufoşi…“

* * *

Peste câteva luni, Bogdan veni triumfător acasă, ţinând de mână o fată. Se cunoştea pe el că pocneşte de fericire:

— Uite, am găsit în sfârşit zâna mea mult visată!

Ochii şi gura lui Jeni se căscară concomitent. Asta era vasăzică fecioara lui de vis? Crăiasa mult aşteptată? O cioară botoasă, cu nări suflecate, dinţoasă din cale afară, urâtă ca foamea! Barem năzbâtiile din cap, gâţele alea împletite – pe puţin o sută îi parcelau ţeasta –, erau ceva de vise rele!

Bogdan, care exulta, traduse altfel uimirea ei:

— Aşa-i că e dulce? O bomboană! Pur şi simplu îţi vine s-o mănânci! Spune şi tu dacă nu-i leită Woopy Goldberg!

Jeni închise gura. Auzi, o bomboană! Ce-i drept, îi venea s-o înghită.

MISTER

Făcea parte dintr-o generaţie pentru care a da un anunţ la Matrimoniale în scopul găsirii unui partener reprezenta, din toate punctele de vedere, un act umilitor. Întâi, că recunoşteai din start că nu eşti în stare „să arcăneşti în bătătură un singur crac de izmană“, adică n-ai nici un spor, pe urmă, *ipso facto*, că eşti o persoană ciufută, izolată şi fără anturaj. Ca să nu mai vorbim despre vulnerabilul care te va urmări toată viaţa. Nu-i nici o scofală ca la cea mai mică discuţie, generatoare din principiu de mari scandaluri, să ţi se amintească în mod sadic că ai fost o femeie fără succes şi că, dacă n-ar fi existat „un bou ca subsemnatul, să i se facă milă de tine, azi împleteai cosiţă albă într-o garsonieră confort trei“.

În ciuda repulsiei, organică şi raţională, faţă de un astfel de demers, Lili parcurgea totuşi anunţurile pe temă atunci când le întâlnea în diverse publicaţii. Multe o amuzau, şi pe urmă era interesant să observi către ce anume se îndreptau preferinţele oamenilor. „Suplă şi blondă“ devenise un soi de condiţie *sine qua non*, în vreme ce femeile se mulţumeau *leit motiv* cu „seriozitate şi carnet auto“. Asta ca notă generală, căci altfel, aveai ocazia să întâlneşti pretenţii dintre cele mai fistichii. Trăgând linia, după o vreme, Lili constată că ideile încep să i se schimbe şi că preceptul din bătrâni conform căruia „vaca bună se vinde din grajd“ şi-a cam pierdut valabilitatea. Lucrurile se schimbaseră, vaca se duce azi singură la târg şi îşi alege ea cumpărătorul. Un anunţ dintre cele mai semnificative, şi departe de a fi

singular, îi smulsese cu câţiva ani în urmă broboada de pe ochi. Era vorba despre o tânără cu aspect de top model, băşca două limbi străine şi două diplome universitare de maxim interes (Dreptul şi Ştiinţe economice) în dotare…

— Şi să nu-mi spui, comentase Lili, că una ca asta n-are amatori. Uite însă ce condiţii pune: subiect până în treizeci şi cinci de ani, chipeş cât cuprinde, om de afaceri prosper şi obligatoriu cetăţean străin *made* numai şi numai în SUA, Canada sau Suedia.

Era limpede ca un clar de lună! Fătuca ştia ce oferă şi pretindea pe măsură. Nu accepta să stea de vorbă decât cu eventuali Jack, Olaf sau Jimmy Arţar, frumoşi şi pricopsiţi, iar de alde ăştia nu întâlneai la orice colţ de uliţă, trebuiau căutaţi. În consecinţă, nimic umilitor, ci doar exigenţă şi troc corect.

Totuşi, Lili se decidea greu, ne debarasăm anevoie de prejudecăţi vechi, de mentalităţi moştenite care ne-au însoţit de când ne ţinem minte, familiare şi apropiate ca un coleg de şcoală. Rezerve de tot soiul o ţineau de poale, „cine ştie peste ce golan dai, el poa’ să spună că-i ministru, nu orice pană vopsită e coadă de păun…“

Chestiunea-i că Lili suporta tot mai greu singurătatea şi nu ăsta era baiul cel mai mare, dar anii treceau şi, o dată cu ei, simţea că se trece şi ea. Mai fusese căsătorită, nebunie de tinereţe, mai erau încă studenţi, dar după câţiva ani se despărţiseră. Despărţire fără dâre, fără copii de disputat şi fără amintiri. Pe urmă, nici nu ştia cum se rostogolise vremea, după treizeci de ani zilele alunecă, parcă le dă brânci cineva din vârf de deal, nici nu ştii când te-ai sucit şi, dintr-o dată, mâine s-a făcut alaltăieri.

Şi uite-aşa, ajunsese la vârsta mijlocie, peri indiscreţi şi tari începuseră să-şi facă loc de mustaţă, iar colegele de birou foarte tinere îi spuneau tanti. Îşi mai dădea cu pumnii în cap că pierduse şapte ani număraţi aşteptând telefoane şi mărţişor de la un bărbat însurat. Era şeful ei direct, un bărbat încântător de altfel, dar, vorba maică-sii, a lui Lili,

„bine om, dar nu-i al tău…“ Ce sperase, nici ea nu ştia, tipul o avertizase de la bun început că nu-i dispus să divorţeze. Prea slabă ca să-l părăsească, alesese varianta ceţoasă şi călduţă a lui „văzând şi făcând“, care o scutea de acte categorice. O părăsise în schimb el, şi cu aceeaşi dezinvoltură şi pe nevastă-sa, ca să se însoare cu o puştoaică de douăzeci de ani.

Asta se întâmplase, însă, după ’90, când ochiul vigilent al Partidului încetase să scotocească sub plapumele oamenilor, iar încălcarea moralei proletare nu mai echivala cu adio funcţie şi post, adio paşaport!

Două întâmplări şi un citat căzut întâmplător sub ochi pe o filă de calendar determinară decizia lui Lili. Întâi, căsătoria unei colege de serviciu cu un francez. Chestiunea se rezolvase în câteva luni şi acum era bine mersi, mare şi fericită cucoană la Grenoble, iar dacă te luai după fotografiile trimise în ţară, începeai să crezi în poveştile cu feţi frumoşi călărind cai năzdrăvani. Şi asta – în urma publicării unui singur anunţ la o agenţie olandeză, „Ecce homo“, care facilita contacte cu cetăţeni din întreaga lume. Luând pildă, o altă colegă, cam de o vârstă cu Lili, se adresă aceleiaşi agenţii, care cu aceeaşi promptitudine şi seriozitate oferi, de astă dată, un belgian. Din nou, punct ţintit, punct lovit, scenariul de fericire se repetă aidoma.

Lili căzu serios pe gânduri, dar elementul propulsor care-i dădu brânci pe pârtie îl constitui citatul lui Saint-Beuve: „Destinul îşi bate joc de micile noastre calcule, spulberând adesea şansele pe care noi le credeam cele mai serioase, pentru ca altădată să ne asigure succese din direcţii la care nici nu ne gândeam…“

Lili zări aici limpede intervenţia destinului. Aforismul i se potrivea mănuşă şi nu întâmplător îl descoperise chiar acum, în momente de mare cumpănă. Se fotografie portret color aşa cum cerea agenţia, îşi alcătui un *curriculum vitae* şi o listă, modestă de altfel, cu condiţiile ce trebuiau îndeplinite de viitorul candidat. Trimise scrisoarea

recomandat şi aprinse o lumânare la biserică pentru dezlegare de cununii.

* * *

Serioşi şi eficace olandezii, nimic de spus! După două săptămâni, Lili primi un plic voluminos conţinând câteva rânduri din partea agenţiei şi patru răspunsuri la oferta ei. Pe amatorul din Australia îl excluse din capul locului – „prea departe!“ (departe de ce?!), londonezul era prea bătrân (o diferenţă de douăzeci de ani n-o înghiţi ca pe un antinevralgic), al treilea, un italian din Neapole, prea avea figură de tenor şi ea în general n-avea încredere în trubaduri... Al patrulea candidat i se păru însă realmente interesant. Era elveţian, ceea ce îi făcu de la început bună impresie. Ăştia-s cam nemţi, oameni serioşi şi exacţi ca şi ceasurile lor. Îl chema Klaus, locuia la Zürich şi avea o mică fabrică de anvelope. Fotografia îţi aducea dinaintea ochilor o figură de intelectual uscăţiv, cu privirea cam obosită şi o calviţie bine instalată, dar, incontestabil, distins. Genul de bărbat delicat care nu se încheie la pantaloni niciodată în prezenţa nevestii şi se ridică să-i aprindă ţigara chiar şi după douăzeci de ani de căsătorie. Mai contau şi vârstele, foarte apropiate, căci Lili, la patruzeci şi cinci de ani, considera că mai are dreptul la o viaţă normală din toate punctele de vedere.

Aşa începu corespondenţa cu Klaus, care dură cam trei luni de zile. În răstimp o şi sună de câteva ori din Zürich, dar amândoi se simţeau atât de emoţionaţi şi stângaci, încât Lili, deşi gâdilată de atenţie, prefera scrisorile. Klaus nu era un poet, dar avea un stil limpede şi concis, vizualizai imediat ce încerca să exprime şi, la fel de imediat, îţi dădeai seama că ai de-a face cu un intelectual. La începutul iernii, simţeau amândoi că deveniseră prieteni, îşi cunoşteau grijile şi preocupările, îşi cereau şi ofereau sfaturi, scrisorile

începuseră să semene a jurnale de zi cu dări de seamă amănunţite ale celor mai neînsemnate întâmplări. La începutul lui decembrie, Klaus îşi anunţă intenţia de a petrece vacanţa de Crăciun, inclusiv Revelionul, în România. În sfârşit, aveau să se cunoască. Lili primi vestea cu emoţii de logodnică fecioară.

* * *

Zilele trecură în zbor, febril, aproape în panică, Lili având impresia că nu va reuşi cu nici un chip să fie gata la timp cu pregătirile. Se apucase să şi zugrăvească, o aberaţie, considerau pe bună dreptate prietenii, căci n-o să lase Klaus „Zimmenthalul şi Schafhausenele de dragul unui apartamenţel tupilat în Dristorul valah…“

Lili considera însă că prima impresie contează, vroia să-l sperie cu performanţe de maestră într-ale gospodăriei. N-avea ce să-i ofere, românii obişnuiţi, ca ea, sunt săraci, vroia în schimb să-l asigure că, la o adică, se pricopseşte cu o *house-keeper* de mâna întâi. Se şi brodeau lucrurile! Dacă te pricepi, Crăciunul te face vedetă, dându-ţi posibilitatea să te desfăşori din plin, să oferi un adevărat recital de însuşiri menajere: curăţenie sclipitoare, bun-gust – chiar simţ artistic, mostre de artă culinară şi de cofetărie. Toate într-un cadru sărbătoresc. Şi-apoi, las’ pe Lili! Dacă nu ţi-o plăcea, să nu-mi dai bună ziua!

Plină de încredere, se apucă de treabă. Evolua pe teren propriu, îi plăcuse dintotdeauna să facă menaj şi, cert, avea vocaţie. Acum şi stimulent. Ce mai vreţi? Îşi planificase să termine totul, cu punct şi cu virgulă, pe 22 seara cel mai târziu, urmând ca pe 23 să se ocupe în exclusivitate doar de ea: coafor, manichiură, pedichiură, masaj (nu obişnuia, dar văzuse prin filme că face parte din toaleta completă a unei

doamne), cosmeticiană. Şi să nu uite – vorba vine! – mai trebuiau scoase rochia şi *deux-pièces*-ul de la Tanti Fifi, croitoreasa eminentă a întregului cartier.

Pe 23 seara, răsuflă uşurată. Klaus urma să sosească în cursul dimineţii de mâine. După cum se înţeleseseră, avea să tragă la Hotel Capitol, unde îşi rezervase un single, apoi va lua un taxi şi… ţin’te bine Lili! Doar la gândul emoţiilor care o aşteptau, simţea în loc de inimă un ciocan pneumatic.

Avea emoţii, fireşte, dar şi o doză de siguranţă. Se simţea bine înarmată, îţi făcea plăcere să te uiţi la tot ce te înconjura, ea însăşi nu se mai sătura cântărind efectul câte unui amănunt. Totul era gândit şi exploatat la maximum, dar cel mai mult impresiona senzaţia de cleştar şi „spumă de ou“ – perdea, faţă de masă, broderii – pe care o emana întregul interior. Iar pomul… o minunăţie, acadea! Nu prea înalt, dolofan, brumat (o relaţie de la Spaţii Verzi) şi încărcat ca… un pom de Crăciun. Pe urmă, detalii care de care mai drăgălaşe! Cununiţe de brad şi vâsc prin toată casa, lumânări în sfeşnice de diferite mărimi care, aprinse concomitent şi fără nici un fond de lumină electrică, vor crea o atmosferă fascinant romantică, casete cu colinde din toată lumea, un pacheţel elegant (modest, dar rafinat) pregătit sub crengi, pentru Klaus. Mai pune câteva sticle de vin vechi, un frigider burduşit cu bunătăţi şi – Doamne, ţine-mă! – o cămaşă de noapte de un milion la care n-ar fi strâmbat din nas nici un vizir!

De atâtea emoţii şi bucurii, intuite şi imaginate în avanpremieră, Lili nu închise un ochi toată noaptea.

* * *

După toate calculele ei (aterizare, vamă, sosire la hotel, un duş etc.), Klaus nu putea ajunge la ea înainte de ora unsprezece şi, în orice caz, nu mai târziu de douăsprezece.

Că era gata să deschidă uşa încă de la zece, asta-i altă poveste. De fapt, pentru dimineaţă nu-şi lăsase mare lucru de făcut. Atâta doar, să înfeţe aşternutul cel mai bun din dulap, să întindă cuvertura – un vis de panglici şi dantele, păstrată pentru ocazii mari – şi să scoată florile din frigider. Le ţinuse acolo peste noapte ca să nu-şi piardă prospeţimea şi într-adevăr, aranjate acum cu dichis în glastre, păreau „nou-nouţe“! Nu zău, îşi zise contemplând ansamblul în final, era o poză de casă, o drăgălăşenie să-ţi vină s-o mănânci!

Nici ea n-arăta rău, constată privindu-se mulţumită în oglindă. Şi asta în ciuda nopţii nedormite, a acelor, baticului şi sulului ţinut sub ceafă în loc de pernă, pentru a-şi menaja coafura. Ezitase îndelung asupra ţinutei. Ca mai toate femeile care se simt bine în ambientul pe care şi l-au construit şi stau mult acasă, avea un set întreg de rochii de interior cochete şi chiar sexy. I se părea totuşi nepotrivit să afişeze de la prima întâlnire o ipostază prea intimă, prea ar fi avut aerul că se grăbeşte să-l deschidă la pantaloni. Pentru că avea picioare frumoase şi era totuşi dimineaţă, se decise pentru un pantalon colant, ca un al doilea rând de piele, şi un soi de bluză opulentă, croşetată cu ochiuri largi din fir de mătase. Machiajul era discret, părul impecabil, Guerlainul păstrat tot pentru zile mari aroma discret.

„Pe cai, Lilişor!“ şi îşi ridică mânecile deasupra coatelor de parcă s-ar fi pregătit pentru o partidă de kickboxing.

Klaus sosi emoţionat ca un adolescent, stângaci din cauza timidităţii şi încărcat ca un catâr. Două genţi uriaşe de voiaj pline de coloniale şi delicatese abia îi mai lăsau loc lui Lili să se mişte prin bucătărie. Fâstâcită, repeta mereu, „dar zău că nu trebuia, de ce v-aţi deranjat… te-ai deranjat… e prea mult…“

Klaus vorbea mult, ca să-şi ascundă tulburarea. Despre călătorie, despre vama indiscretă, primele impresii despre Bucureşti… În vremea aceasta, ochii îi alergau în toate

părţile, scotocind fiecare ungher, şi Lili se felicită că zugrăvise, că nu cruţase nici un efort pentru ca totul să se prezinte fără cusur, *Zeiss!* Îi era clar că pentru Klaus contează felul în care o femeie înţelege să ţină o casă.

În realitate, Klaus nu vedea nimic, iar ochii îi zburdau din pricina emoţiei şi a timidităţii care-l împiedicau pe moment s-o privească direct pe Lili. Dacă l-ai fi întrebat în clipele acelea ce culoare de păr are femeia din faţa lui, ar fi fost incapabil s-o spună.

O cafea, totuşi, şi o vişinată tărişoară – specialitate românească, explică Lili, neuitând să precizeze în treacăt că-i producţie casnică – avură darul să destindă atmosfera. Lili ştia să stimuleze conversaţia, făcându-l să vorbească mult despre el însuşi, iar Klaus, un gureş de fel, mai ales când începea să se simtă în apele lui, discuta cu plăcere. Faptul că ei doi se cunoşteau într-un fel contribui esenţial la crearea unei ambianţe plăcute. Din scrisori, îşi ştiau preferinţele, preocupările, *hobby*-urile, ba chiar şi opţiunile politice, amănunt care împiedică instalarea tăcerilor penibile de la un moment dat.

— Dar căţelul? se interesă Klaus. Unde-i Max? Mi-ai scris atâtea despre el, că eram curios să-l cunosc.

Lili începu să râdă:

— L-am dus la o vecină, ca să nu ne deranjeze. E cam… nervos când vede pe cineva pentru prima oară.

În realitate, Max era o potaie imposibilă, rezultatul isteric al aventurii dintre un fox terrier şi o canichă, amândoi belalii. Zbârnâia ca uitat în priză chiar şi în somn, lătra non stop şi ascuţit, nu agrea pe nimeni şi avea o privire criminală. În totul, un câine antipatic. Lili îl luase de pui, ca să nu se simtă singură şi, în ciuda păcatelor, îl îndrăgise. Aceasta însă n-o împiedica să constate că Max agasa, crea o stare de disconfort vizitatorilor, transmiţându-le nervozitatea lui. În consecinţă, considerase că e mai prudent să scoată animalul din peisaj, cel puţin la prima întâlnire. Klaus insistă însă să-l aducă, era un mare iubitor

de animale, şi Lili, deşi cu inima strânsă, în cele din urmă consimţi, spre uşurarea vecinei, care se simţea ajunsă la capătul puterilor.

Lili se aştepta la tot ce-i mai rău, dar, după câteva mârâieli şi târcoale de prospecţie, Max se lăsă mângâiat, dădu din coadă şi, deşi tot zburdalnic şi gălăgios, nu manifestă agresivitate.

„Extraordinar!“ se mira Lili în sinea ei. „Nu l-am văzut niciodată atât de prietenos“, şi simţea cum inima îi clipeşte de bucurie. Se bucura de două ori. Întâi, că animalele se pricep la oameni, îi intuiesc, şi Max, un ultrasensibil, nu s-ar fi ataşat din prima clipă de un om rău. Al doilea, oferea în premieră o mostră de sociabilitate în care lui Lili i se părea că desluşeşte alt semn al destinului. Avea aproape certitudinea că agenţia olandeză „Ecce homo“ i l-a adus în mod providenţial pe… ecce homo!

Apoi, faptele se derulară cu viteza unui ghem de lână scăpat din poală. Klaus îşi schiţase în prealabil un plan al vacanţei – nu era pentru prima oară în România – faţă de care Lili nu avu nici o obiecţie. Bref, urmau să consume întreg Crăciunul la Bucureşti, pe care îl cunoştea prea puţin, apoi vor pleca spre munte. La Câmpina, Klaus are prieteni, un cuplu cam de vârsta lor, foarte „sympa“ care, de altfel, au şi făcut o vacanţă la el, la Zürich. Klaus propunea şi aici câteva zile, după care Lili şi Klaus vor petrece un Revelion romantic în doi, la Sinaia, unde prietenii lui au o vilă. Dacă Lili preferă cumva hotelul…

Nu, nu, Lili nu prefera hotelul, se şi vedea într-un living lambrisat, cu un cămin în care butucii, inimi de jăratic, torc ca nişte motani uriaşi, şampania îngropată în frapieră umplută cu zăpadă va fi băută în cupe înguste – aşa se poartă – în care-ţi rupi nasul, la ferestre urlă viscolul şi lupii. Max, pe post de eternul prepelicar din romanele englezeşti, va completa tabloul…

Crăciunul trecu repede ca un vis. Lili avu suficient tact ca să evolueze cu răbdare şi să descopere că, o dată depăşită timiditatea, Klaus putea deveni un admirabil camarad. Îi arătă Bucureştii contemporani şi de odinioară, îl conduse în muzeele cele mai reprezentative şi, exceptând ajunul, mâncară prin diverse restaurante. Asta spre disperarea lui Lili, rămasă cu urgie de bucate în frigider, dar necazul înregistra şi o notă pozitivă: Klaus nu era zgârcit, cheltuia cu dezinvoltură. Chiar şi atenţia pe care i-o pusese în pom (sacii cu produse alimentare, başca!) dovedea largheţe. Broşa – o panglică mică de aur bătută în scântei de diamante – nu constituia, desigur, o avere, dar nici gablonţ ordinar sau vreun turcism penibil, chiar dacă e marcat 14 carate.

Încă un amănunt interesant, Klaus nu se comportă „agresiv“. Ca să vorbim între noi, femeile, Lili decisese de la bun început o conduită sobră. Îşi amintea de biata maică-sa, care-i tot tolocănea pe când mai era fată în casa părinţilor, „dormitorul are o singură cheie, nu te grăbi s-o dai de la prima întâlnire…“ Klaus, pe de altă parte, nu i-o ceru. După serile petrecute la restaurant ori vreun cabaret, o petrecea până în dreptul casei, mulţumindu-se să-i sărute mâna.

„Câtă delicateţe, câtă distincţie!“ aprecie Lili, totuşi vag îngrijorată.

Pe 28 dimineaţa, se îmbarcară în Fordul închiriat de Klaus. Se îndreptau spre Câmpina, prima haltă din itinerarul fericirii lor viitoare. Max, uşor anesteziat cu bromoval ca să nu devină incomod până la destinaţie, dormea pe canapeaua din spate.

Călătoriră comod, traficul specific Revelionului încă nu începuse, iar conversaţia agreabilă, nepoticnită în pauze apăsătoare, o umplu pe Lili de curaj. Fapt de netăgăduit, se simţeau bine împreună, aveau ce discuta, or amănuntul constituia un avantaj considerabil. Ajunseră pe nesimţite la Câmpina, unde-i aştepta masă întinsă şi, ceea ce Lili aprecie drept mostră de tact desăvârşit, paturi proaspăt înfăţate în

două camere distincte. Peste asta, soţii P. erau simpatici şi tonici în felul caracteristic al cuplurilor care se înţeleg, la fel de evident fiindcă tânjeau după încă un sejur la Zürich; făceau şi spuneau tot ce i-ar fi făcut plăcere lui Klaus să înregistreze.

Lili se simţi bine la ei, cât îl priveşte pe câinele Max, acesta avu parte de două zile de fericire zburdând liber şi fără lesă prin curtea familiei P. Când se despărţiră, în după amiaza zilei de 30, toată lumea se simţea cât se poate de mulţumită. Mulţumiţi de ei înşişi, mulţumiţi unii de alţii. Vizita constituise un succes şi un bun preambul la ceea ce începuse să se ţească între Lili şi Klaus.

Ajunseră la Sinaia spre seară, adică, dat fiind anotimpul, pe întuneric. O bună bucată de vreme scotociră oraşul în căutarea adresei, dar erau bine dispuşi, nu-i zorea nimic, aşa că bâjbâielile „drept înainte, apoi a doua la stânga… trebuie să faceţi un ocol… vă întoarceţi în centru şi de acolo…“ constituiră un prilej de amuzament. În cele din urmă, detectară vila care…

Dumnezeule, ce decepţie! Lili se rezemă de zidul netencuit, pradă unui sentiment necunoscut până atunci. Îi venea să plângă şi să râdă în acelaşi timp! Ce imaginase ea? Pereţi lambrisaţi, o blană de urs aşternută în faţa căminului unde duduie harnic buştenii şi, Doamne, ce de drăcii nu se puteau consuma aici (Lili roşea în sinea ei), mult mai romantic, nu-i aşa, decât în prozaicul dormitor… Cupe de şampanie, aromă de cetină, cămaşă de noapte de un milion… Un hohot de râs isteric îi zgudui întreaga făptură. Klaus o privi derutat, ai fi zis că s-a rătăcit în pădure.

— Hm, n-arată prea bine, îngână.

— E fioros! Prietenii tăi sunt nebuni!

În realitate, era o construcţie neterminată, singura încăpere improvizat locuibilă fiind dormitorul. Cât priveşte baia, o catastrofă! Apă rece, un WC care nu funcţiona decât cu găleata pusă la îndemână şi frig, frig, gheţărie ca de altfel în întreaga hudubaie.

— Nu putem rămâne aici, declară Lili pe un ton hotărât.

— De acord, hai să căutăm un hotel.

— Max! Unde-i Max?

Max îi răspunse din baie, unde-şi rezolvase problemele de ordin intim. Lili ridică din umeri, „la mizeria de aici, nu mai contează!“ O cuprinse un sentiment de frică, o teamă care parcă prefigura dezastrul. Totul începuse atât de bine, un itinerar limpede care ducea logic spre o staţie terminus luminoasă şi fericită.

Şi acum, dintr-o dată, totul devenea nesigur, tulbure, înfricoşător. „Ce caut eu aici cu ăsta?“ şi probabil la fel se întreba şi Klaus. Era tăcut, conducea nervos, vizibil obosit. Punând moţ, Max se lansă într-unul din recitalurile lui isterice, iar ea, Lili, se îndoia că în seara de 30 s-ar putea găsi o singură cameră liberă pe întreaga Vale a Prahovei.

Un suspin uşor îi scăpă de pe buze. Klaus întoarse capul şi o bătu uşor pe mână.

— Hai să nu disperăm. Se întâmplă lucruri şi mai rele.

Lili îi zâmbi recunoscătoare.

Previzibil de altfel, şi în ciuda bancnotelor verzi fluturate pe sub nasul recepţionerilor, nu găsiră nimic. Peste tot *full* şi atmosferă de sărbătoare, avanpremieră de Revelion. La zece seara, renunţară. Vor dormi cum vor putea pe „şantierul“ familiei P, dimineaţă vor face un tur al staţiunilor, un soi de plimbare dacă tot sunt aici, apoi vor lua drumul Bucureştilor, unde vor petrece Revelionul la Lili.

O noapte de coşmar, cu blănurile pe ei şi un Max în sfârşit amorţit de frig şi, în consecinţă, mut. Mâncară ceva din traistă, încercară să facă haz de necaz şi, după câteva păhărele de coniac, Klaus întinse mâna spre Lili. Se dădu înapoi, îngrozită:

— Nu, Klaus, aş avea impresia că o fac într-un gang. Nu prima oară, nu aşa… Începu să plângă: înţelege-mă, te rog, ar fi un dezastru, un eşec oribil…

Klaus renunţă, înclinându-se politicos. Mai rase un pahar de coniac şi se scufundă într-un somn agitat. Lili veghe de parcă ar fi ţinut morţiş să se pricopsească cu o frumuseţe de cearcăne, care-i mâncau jumătate de obraz. Dar Dumnezeu e mare, veni şi dimineaţa

* * *

„Nimic nu-i încă pierdut“, se încuraja Lili în drum spre Bucureşti. Am tot ce-mi trebuie acasă pentru o noapte reuşită de Anul Nou, dar, în primul rând, confortul care, după catastrofa Sinaia, va părea o binecuvântare. Călătoriră la fel de comod ca şi la venire, majoritatea turismelor urcând şi nu venind la vale, către Bucureşti, ca ei. Lili trăgea mereu cu ochiul la profilul osos, pe care nu putea citi nimic în afară de „concentrarea la volan“. Schimbul de impresii nu fu prea viu, Klaus declarând la un moment dat că nu nutreşte decât o singură dorinţă: o baie fierbinte şi câteva ore de somn. Adăugă liniştitor:

— Ceea ce începe uneori prost se poate termina foarte bine.

— Dar noi n-am început prost, suspină Lili. Dacă nu ne-am fi încurcat cu vila prietenilor tăi, totul ar fi mers perfect. Mă întreb ce a fost în mintea lor, cum de ne-au putut trimite în asemenea mizerie!

Klaus ridică din umeri:

— Să nu ne mai gândim la ce a fost, să ne ocupăm de ce va fi în continuare… Dragă prietenă, dacă bornele voastre nu mint, mai avem doar treizeci de kilometri până la Bucureşti.

* * *

Era exact cinci şi jumătate seara, când parcară în faţa blocului. Lili îşi făcu socoteala că e numai bine. Va pregăti imediat baia pentru Klaus, îl va culca – are peste cinci ore de somn până la miezul nopţii – după care se va ocupa de organizarea festivă a serii şi de ea însăşi. Ba avea chiar timp să se şi odihnească.

Max le-o luă înainte, urcând scările de nebun şi îi aşteptă în faţa uşii zbârnâind şi lătrând de mama focului. Blocul fiind de patru etaje şi deci fără lift, Lili şi Klaus, încărcaţi de bagaje, ajunseră mai greu. Când se găsi din nou între parametrii familiari, Lili respiră fericită. Cum o fi sau s-o brodi până la urmă nu ştiu clar, cel puţin sunt la mine acasă. Îşi aruncă blana pe un fotoliu şi, înainte de toate, se repezi în baie, să pregătească o cadă împărătească (săruri, loţiuni, *body cream* şi diverse soiuri de săpunuri) pentru Klaus. Se auzi strigată şi intră în sufragerie, ştergându-şi mâinile de un prosop.

— Am dat drumul la apă, Klaus, dacă vrei, poţi să intri în baie.

Bărbatul îşi frecă palmele înfrigurat:

— Abia aştept! Mai cobor doar un minut, am uitat în maşină trusa de toaletă. Peria de dinţi, maşina de ras, pijamaua…

— În regulă, nu întârzia că se răceşte apa…

— Îl iau şi pe Max să mai facă puţină gimnastică.

— Lasă-l pe Max, că s-a fâţâit destul!

Câinele era nebun, nu ştiai niciodată la ce te poţi aştepta din partea lui, mai ales scos fără lesă şi pe întuneric. Cu Klaus, care nici nu cunoştea împrejurimile, riscul de a-l pierde era mai mult decât aproximativ. Aproape cert.

Klaus coborî şi Lili aprinse cuptorul. Până la masa de Revelion mai erau nişte ore, n-ar strica să-i ofere după baie o gustare caldă. Dădu la o parte bagajul, să nu-i stea în drum, scoase whisky-ul din bar şi cubuleţe de gheaţă din congelator. Observase că lui Klaus îi place să dea start la indiferent ce ar întreprinde, cu un pahar de alcool bun.

Rămase dintr-o dată ţeapănă, străfulgerată de o bănuială, parcă presimţire care-i strânse inima. Klaus coborâse de zece minute. De mult trebuia să fi fost înapoi. S-a întâmplat ceva…

Închise apa la baie şi înşfăcându-şi din mers blana, o luă la goană pe scări. În câteva secunde (record olimpic, îşi zise în gând şi Lili) se afla în faţa blocului, acolo unde parcase Klaus. Maşina dispăruse.

Zăbovi o vreme pe afară, scotoci parkingul, îl strigă, cercetă disperată în toate părţile, în nădejdea că Klaus s-ar putea ivi după vreun colţ. Poate s-a repezit până în oraş să mai cumpere ceva, poate vrea să-i facă o surpriză, poate… Nădejde zadarnică, o ştia, o simţea cu întreaga ei făptură. Klaus plecase şi n-avea să se mai întoarcă.

Închise aragazul şi se lungi pe canapea, îndesând câteva perne sub picioarele obosite. Se simţea incapabilă să-şi adune gândurile, să înţeleagă ceva. De ce fugise, căci practic fugise, spălase putina ca ultimul golan! În fond, erau doi oameni maturi, de o anumită calitate, nimeni nu-i silea să procedeze altfel decât conform bunului plac, există despărţiri decente, un adio… Şi de ce voise să-l ia pe Max cu el? Intenţiona să-l fure? Aberaţii! Nimeni nu-ţi fură un câine ca Max, ba mai trebuie să dai tu bani grei ca să scapi de el!

Nu, conchise Lili, când Klaus îşi manifestase dorinţa ca Max să-l însoţească, nu se gândea încă la fugă. Ideea i-a venit în secundele următoare. În timp ce cobora scările. Dar ce naiba putuse interveni pe scări, ce anume îl speriase, căci procedase ca un om care părăseşte înspăimântat o casă în flăcări. Pe urmă, întrebările se ţineau lanţ, încotro o luase? Era istovit, nu cunoştea pe nimeni în Bucureşti, cel mai probabil s-o fi ascuns în vreun hotel. Deschise cartea de telefon şi, începând cu Capitol, luă hotelurile la rând. „Nu, regrete, nici urmă de cetăţean elveţian în registrele noastre…“ În cele din urmă, cedând presupunerilor celor

mai sinistre, telefonă la toate spitalele de urgenţă, nu omise nici Morga.

Spre dimineaţă, istovită, dar şi cu toate eventualele piste epuizate, Lili se duse la culcare. Dintre toate întrebările, una singură revenea cu obstinaţie, urmărind-o şi în somn: „De ce a vrut să-l ia pe Max cu el?“

Lili petrecu următoarele două zile într-o aşteptare despre care ea însăşi ştia că-i absurdă. La urma urmelor însă, gândea cu ochii aţintiţi pe fereastră şi urechea atentă la telefon, mai există întâmplări bizare, un ceva care să-l fi împiedicat să se întoarcă, un ceva lesne de explicat, dar la care nu s-a gândit tocmai pentru că se află sub ochii ei, la îndemână. Pe 2 seara, trecând peste scrupulele demnităţii jignite, îşi luă inima în dinţi şi telefonă familiei P. Îi răspunse doamna. Chiar şi spre surpriza lor, Klaus sosise la Câmpina în seara de Anul Nou, pe la unsprezece. Nu, n-a dat nici o explicaţie. Au petrecut Revelionul împreună, au avut o grămadă de invitaţi şi a fost foarte plăcut, s-a stat până dimineaţa. Ieri, pe 1, Klaus a dormit toată ziua, iar azi de dimineaţă a plecat la Bucureşti, ca să prindă avionul de douăsprezece sau de treisprezece, n-a reţinut exact. În mod normal, a ajuns de mult acasă, adică la Zürich…

Lili închise stupefiată. Acum, chiar că nu mai pricepea nimic. Adică, în starea de oboseală în care se afla, istovit de drumuri şi noaptea petrecută în gheţărie, Klaus evadează de la ea, unde-l îmbiau o cadă fierbinte pregătită cu dichis, masă îmbelşugată şi un pat cald, ca să ia din nou în piept şoseaua până la Câmpina! Îl dezamăgise? Cu ce? Se simţiseră foarte bine împreună, la aerobică de aşternut nu ajunseseră, ca să zici că aşa şi pe dincolo. Şi atunci? Ce intervenise pe scară? De ce a încercat să-l scoată pe Max din casă?

Îl sună la Zürich. Lili nu era o femeie scai, nici prin minte nu-i trecea că l-ar putea întoarce pe Klaus, dar era o fiinţă căreia îi plăceau situaţiile clare, fără echivoc, căreia îi plăcea să înţeleagă ce se petrece în jurul ei. În consecinţă,

puse mâna pe telefon (avea să plătească o căruţă de bani) şi încercă mai multe seri la rând să dea de Klaus. Răspundea constant robotul, care îi înregistra mesajul fără alt rezultat.

În fine, ultima tentativă. Îi trimise o scrisoare, o jumătate de pagină, desluşindu-i în termenii cei mai categorici că nu vrea şi nu aşteaptă nimic de la el, nici măcar scuze. Doreşte doar răspunsul la două întrebări, două enigme care o vor urmări şi apăsa toată viaţa: de ce s-a hotărât în ultima clipă să fugă, de ce vroia să-l ia pe Max? E gata să îndure orice explicaţie, oricât de dureroasă, numai să existe…

Klaus nu răspunse niciodată.

N.A. Dat fiind că întâmplarea este strict autentică, aş plăti scump ca să aflu ce s-a petrecut de fapt în mintea lui Klaus.

Cuprins

1. Recunoştinţă 7
2. Discul 20
3. Un om simplu 34
4. Al doilea testament 49
5. Grasă şi proastă 64
6. Să-ţi fie drag cu cine înserezi 81
7. Party la castel 96
8. Romantism 110
9. Balconul 125
10. O babă originală 138
11. Cadou de Crăciun 154
12. Poveste de dragoste 168
13. „Undeva într-o gară…“ 185
14. Fatalitate 200
15. Sosia 216
16. Mister 231